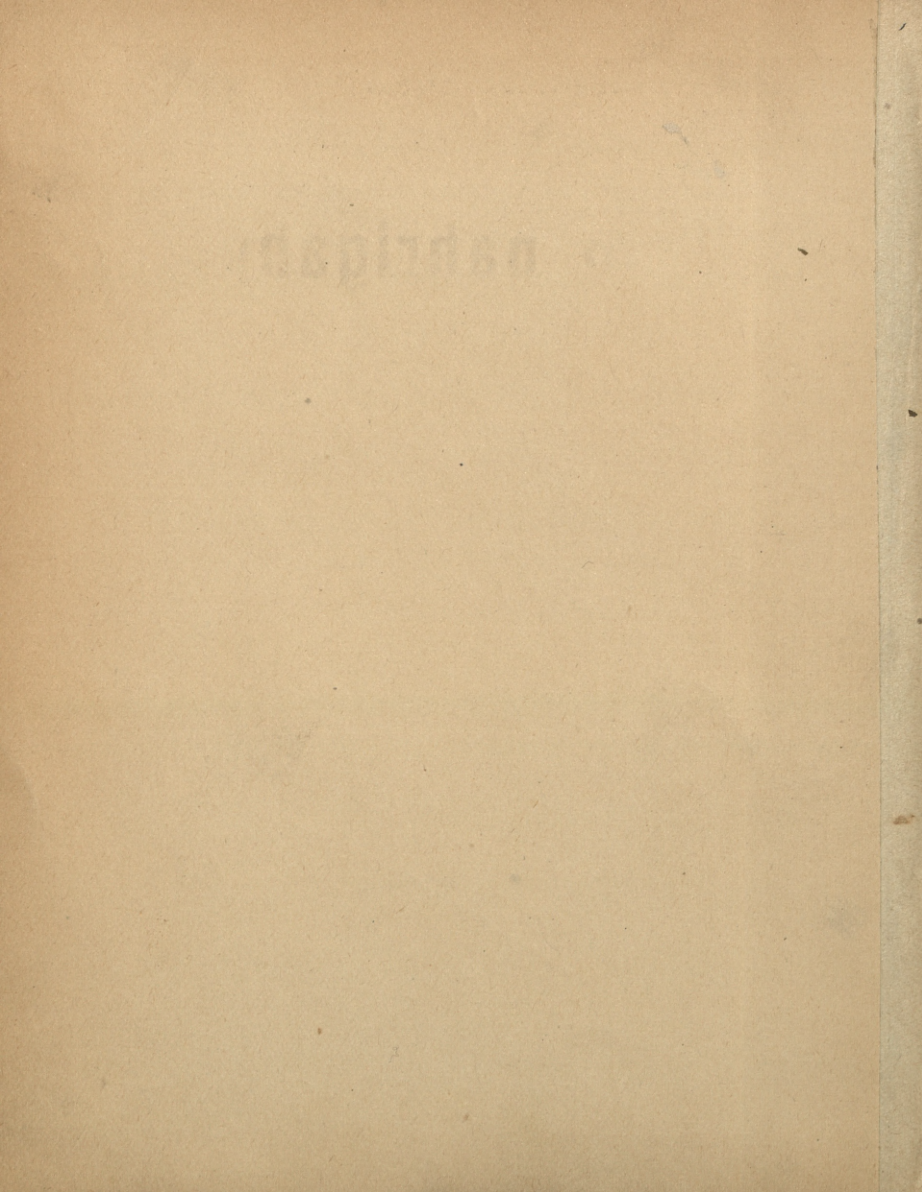

VIKTORS EGLITS TILTUN DAHRIGAHJEJI

KRIMINAL ROMANS

«LETAS» IS DEWUMS

107 L

A
12979

Wiktors Eglits

Tilti un pahrīgahjeji

Kriminalromans

Ropoto rakstu

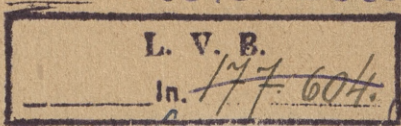
3. sējums

L-1

„P e t a š” izdevums
R i g ā, 1926. gadā.

11

0310023820

28

LA 1560

Drukāts Il. Rīgas arodu skolas tipogr., Strūgu ielā Nē 4.

I.

Plawâ aif faknu dahrsa nosweedsâs firgš. Sta-
nas atsitâs pret pušatwehrto loga ruhti un usmodina-
ja šaimneeku — Peteri Alfkni.

Lehni aumalodams, kaut kas pahrjono par wišu
wina plato augumu, fastrahdatam rokam leet duhrê fa-
wilktees un kahjam pret gultas galu atšpertees, ka stat-
les notšhifst. Tani pat brihdi ap peeri winam apjo-
šhas kaut kas kâ karstš wainags. Išdwehšis aistureto
elpu, winsch brihtinu klaušas, kâ lihzi sirgi pineklus no-
schwafstina . . . Bet tad Peters egeed, ka tagad ir
wafaras šwehtku rihtš, egeed, ka tam us ištahdi ja-
taifas un tamdehl tuhlit jazelas.

Išlehziš no gultas, winsch pašatas pa logu: wi-
ša šatâ pašauļe leetas peestihgota šauļes staru šhees-
nam un pawedeeneem, pa kureem flihd un rit gaismas
un šiltuma rašas pileeni. Tamdehl wirš baltâ šrefla
Peters uswelt tif westes un, išnehmiš no pagalwoja sir-
gu pineklu atšlehgas, pa walgmes pilno faknu dahrsa
wagu dodas us plawu.

Wafar mirdšinaja leetus, aišwafar un agrafi ari
— šihš, audšinoschš leetus. Tihrumu maišot, seme
pee bašajam kahjam un arla lemescheem klahš lipa, un
štrasdi, tahrpus mešledami, winâ nost štiga. Šhi nu
bija pirmâ šauļes deena pehz wirtneš miglotu. Tam-

dehl wiß raudsijàs til spirgts un falkch: burkani, beetes, runkuli. Garàs grehdas no istabas stuhra, apfahrt lopu laidareem, lihds pat rijàs galam — wißas bija weenadâ kupleumâ un tumfchi salâ krahfâ.

Pehters eedams pahrlaisch ftatu pahr klajumu, un winam leekas, ka plahni weegli swargulifchi, ka smiecli, wehfmâs skandinati, pa gaisu skraida. . . Tàs bija wina preefa juhtas par darba aangleem. Stan swargulifchi, un leekas, ka firds pufstot lihdsi grib wineem tift. Un tad gar azim winam noslihd plaschs selta miglas audetls. Audetls nosuhd, bet pawedeeni un schkeefnas ar ritoscheem rafas-pileeneem paleef, uq winos wißa pafâule mirds . . .

Ganu meita tahli ganibu malâ fauz pehz funa, bet Peterim leekas, ka ta tepat plawâ aif sirgu aploka fauz. Mechanifki winfch nostahjas, paskatas uf to pufi un tiffu manot nosmihu . . . Ir loti skanigs un loti tihrs rihts. Waretu noschstees plawâ uf mitras zints paschâ kuplejâ sahlê, — sehdet un domat lihds pat pufdeenai . . .

Pamanijufchi faimneeku, sirgi bubinadami fahf lehft un raustit fehdes. Tif wezâ fehwe bes masafâ trofchna skatas leelajam azim, augsti galwu pazehluße, un par winas juhtam lauts finat til pascham faimneefam.

Peters noglahsta wezo *kumelmahti un atflehdj tàs pineflu. Tad eet uf otru sirgu un beigàs uf skaito melni.

Winfch eesit tam ar plaukstu par spihdoscho faklu; melnis fameeds auffs, nolihgojas ar wifu fawu tumigo meefu un luhpu staidams, bubinadams teezas pehz Petera kreffla peedurknes.

„Anzi, manu Anzi,“ lauko peeri glahstidams, faimneefs labina to un nodomâ, ka zitgad ari melnis buhs jaisstahda. Schogad Ede teem ar gowim preelfchâ aif-

steigufes. No sawas pufes winsch tif daschadas, grandu fugas istahdija.

Pineklus pahmetis par rofu, winsch newilus sah! solot uf ausu lauku, tas wisgaram plawai aistofas lihds pat upes malai. Wehl schodeen jaunee afni nawa spehjuschi semes pilnigi apflehpt, bet riht pariht tas wairs neredfes . . . Skreen atkal swahrgulifchi un rit rafas pileeni . . .

No ausu lauka Peterim domas pahreet uf tehwu. Sehws gul flims kambari aif skapja, gul un dilst ka wezs mehnefis.

Ur tehwu wini nekahdi newar saprastees. Winsch wifadi ir isluhkojees laipu no sewis lihds winam pahremest, bet tas laikam nekad neisdosees. Sehws reis ir bijis wisstingrafais un apsinigafais meschenees. Wifs winam ir paweizees un wisi winâ klausijuschees. Nu dehls taifas wina weetu eenemt, bet tehws to newar peekaut, ka dehls nawa wairs tahds, kahds bija winsch.

Weeng zeriba Peterim atleef: tehws warbuht nenomirs tif drihfi, un wina azis redfes wismaf to, ka dehls nawa weeglprahtigs, nawa wina saimotajs, bet tifai zitahds.

Waj lai winsch meerâ staw, lai wina jauniba dihâ aiseet? Paschi spehta gadi?! Duhre winam sawellâs atmeni un sobi sakoschas, noreibuschâs azis par tihrumu klajumeem pahrlaischot. Tahda energija wifâs wina meefâs preefch darba, — tahds spehfs! Raturu semes pehdu winsch wareja feltâ pahwehrst! Winam pat kâ fauns tifa no sawas paschapsinas.

Un kahdu laimi, kahdas gawiles winsch darbâ smehlâs un darba panahkumôs! Wifa pasaule nebija wina dsihwâ, aistween peeaugoschâ darba wehrts, jo ja winsch nezeltu nefa, tad wifa pasaule preefch wina buhtu mironis. Wezais dilstoschais mehnefis lai eet sawu zetu, bet winsch lihds matu saknem deg gribâ radit, zelt — un zels . . .

Jr jau breefmigi, — bet wisneaugligakais tatschu tas laikmets, kurâ tehwi un, dehli weenispraht.

Pinekleem noschwakstot, winsch eet tahlaki. No apsem islez sakis un aishilpo par ausu lauku us birstalu... Se wis truhdainais klons lihds pat birsei un upes malai pehrn tifa nosehts ar kaulu milteem un kainiti. Schai semei truhfst kalku, fossorklahbes un kalija, turpreti humusa deesgan, tamdehl kaulu milti ar kainiti dauds noderigaki un ekonomiskaf leetojami, nekâ humu-fa bagatee kuhts mehli.

Wis tas tif weentahrschi, saprotami, bet preefsch tehwa — besprahtigi. Winam faut fo wehrts tif tas, kas dsihwê eeguhts, jiniba preefsch wina neeki, meli, it fa jiniba nebuhtu ta pati dsihwe — dsihwes gadu simteneem kristalisejuses gudriba . . . Un fa tehwa ar wisu to kopâ feenas netiziba Deewam, netikumiba, wifas pasaules bojâ eeschana, — tas gluschi nesaprotams.

Tahdeem kâ wezais Ulfnis aishween tragiski jabeidsas, jo muhschigi neweens tatschu newar laika garam lihdsi eet, bet atteiktees no ta, kam wisu muhschu tif stingri tizets, ir pahrat gruhli.

Peters wehl tif fesch, septini gadi bija strahdajis, bet ja peepehschi winam buhtu jaatsakas no wisa ta; kas bija darits, un no wiseem teem nodomeem, kas wehl nahkotnei atstahli, tad jau nahwê eet winam lifas weeglafi.

Bet fo winsch bija panahzis? — flihda wina domas aishween tahlaki. Waj naudas peeckrahjis, waj to ischkeesdams ispreezajees par naudu pehrkamds preeks?

Wairat nefas nebija panahts kâ darbs—gruhli un aishween gruhlaki speedochs darbs — un pee tam wehl paradi flahht. Bet schis darbs bija tif mihksch kluwis un tif dauds spehtu un zeribu radochs, fa ro-fu rotâ ar scho darbu ejot, winam nefas wairs nelifas nepahrsphejams waj nefasneedsams.

Un eedomajotees sawu agrato dsihwi, kad winsch ar leelako patiku spehleja wijoli, lasija garu g.ros romanus un lihds ar ziteem jaunesteem ari patz toz peedsihwoja, neekatotees us wiseem stingra tehwa brihdinajumeem un draudeem, bet darbu zeeta tik tamdehl, ka taz bija katra neisbehgams dsihwes krusts, winsch brihnejas, ka tad taz bija warejis glahbtees no mozofchans un pafemojofchans apsinas par sawas dsihwes tufschumu un besmehrribu . . .

Gar ausu malu Peters gahja us meeschu tihru-meem un ahbolina floneem, kuri gosejas wisgaram wina kuplajam eglu un behrsu mescham.

No mahjas pufes nahza un mescha mihtsti atsitats sofu gagaschana un kalkuru fluksti. Ra schas, ta ari wifas zitaz skanas — lai kur eefkanejas — katrereif sapluhda beesaja mescha. Tamdehl wina nekad nenorima daschdaschado atskanu schmihtstona un, winam garam ejot, litas, it ka taz buhtu pilns dsihwibas, pilns wiswifadu domu un juhtu un it par brihtiau ar sawu milsu kruhti ee-elpotu jaunu gaisa malku.

Warbuht schai birsei pafaldarot, Peterim schaja rihta wifa wina darba gaita atkal gaischi prahta nahza un winsch, ap saweem lauteem eedams, pahrlaida wehrigu skatu par wifu to, kas jau bija darits un kas wehl darams.

Tani pat pawasari, kad ar treeku faslimstot, tehws winam parasttija mahjas kontraktu, mehginadamees winsch eefahka ar mahskligo mehflu schschanu. Panahkumu deestin tahdu nebija. Israhbijas, ka, lai isleetotu wifu dahrgi samakfato mehflu labumu, lauki bija labat janograhwo, seme jaisstrahda ar diwjuhgas arflu, jafehj ar rindschjamo maschinu un t. t. Wehlaki labibas peeauga dauds, bet isnemot meeschus, turgu ta neko nemakfaja. Turpreti zaur sabarofchanu lopeem un pahrwehroschanu sweesta, waj seera un gala eenahktu dauds wairak, ihsti wehl kur pee rotas lehts seeweeschu

darba spehſs . . . Bet lai loptopiba ſeltu, tad bija japahrlabo plawas, japawairo ari lauku ſkaitis un ahbolna ſehſhana, jaemanto labatas lopu fugas, kuhſis jaerihko praktiſtiki, japehrſ ſeparators un t. t. Lai rudeni darba ſpehſtu waretu nodarbinat pee ſemes ſagatawoſchanas pawafarim un lai waretu tiſt pee plawu tihriſchanas un nograhwoſchanas, wjadſeja eegahdatees kulamo maſchinu. Iſti pee plawam winam bija dauds ko ſtrahdat, jo tehws bija paſpehjis tiſ ar tihromeem kaut ziſ galâ tiſt, bet plawas gaidija uſ winu. Behdejo darbu nopeetni uſſahzis winſch bija tiſ no pehrnâ rudens un aprehſinajis uſ garaku laiku. — Kulamo maſchinu eegahdajotees, bija jataiſa ari faltejamâ mahja un t. t.

Pee tam ſtrahdneeki pehdejâ laiſâ aiſween wairâ ſadahrdſinajâs. Jarauga buhtu beſ zitâm maſchinam eegahdat ari labibas un ſeena plaujamâs. Rihkojotees ar maſchinam, jazel buhtu ari ſmehe un ja=nometina kalejs, kurſch arweenu lai buhtu pee roſas, tad kaut kaſ jaſalahpa, un tâ tahlat — darbs darba galâ. Wiſs ſaimneeziâ ſtahw tiſ zeeſchâ ſakarâ, ka weenu weetu pahrlabojot, jaſteids ſamehrâ labot ari wiſas zitas, zitadi iſliſtee lihdselki un puhlini neatmaſſajas.

Wehl tomehr tiſ tad zerams pilnigs panahkums, ja ar intenſiwo raſchoſchanas kahtibu teel ſaweenota ari kapitaliſtiſkâ, taſ ir, ja raſchoſchanas eerotſchi un lihdselki, kâ maſchinas, mehſli un jaunâs lopu= un labibas fugas teel leelumâ, zaur beedribam eegahdati un tahdâ pat zekâ ari raſchotai prezei tirgi atraſti un iſdewigâ zenu laiſâ iſmantoti.

Bet ziſ uſmanigi winſch ari nerihkojâs un kâ ari neſtudeja grahmatas un dſihwi, kâ weens, tâ kopâ ar ziteem pa neſen nodibinato beedribu, bet bija winam ari daudsreiſ jariſkê un jaſluhdas. Kapitals gahja un gahja no roſas, un winam jau bija eekrahjuſchees da=

ſchi ſimti paradu. Wajadſeja loti ſmalſi pakal ſkaiſit un rehſinat, lai prozenti nepahrſpehtu eenahſuma ſumas un nenoweſtu pee bankrota.

II

Saule jau bija brokaſt-laiſâ, kad Peters, apſtaigajis ſawus laufus, atgreesâs atpakal pee melna un mauza eemanſtus tam galwâ, lai jahtu uſ mahju un tad ſabarojis brauktu uſ iſſtahdi.

Peterim ar rinki uſ ganzelu jahjot, ſuni no ga-neem to pamanijuschi deedſa pakal gar dſedſeedas ma-lu, bet eeraudſijuschi Ede, kaſ ganu meitai uſ birſmalu brokaſtis neſa, tee atzirtâs un dewâs uſ winu.

Peters peefita baſos papehſchus pee melna ſah-neem un ahtri eerikſchoja garam gar wihtoleem ſehâ.

Pa ſahlaino grahwmalu Edei pretim ſteidsâs kai-minſch Alfredeſ Lihzſ. Gar rijas ſtuhri mahjâ eejah-dams, Peters to eeraudſija un peepehſchi wina gihmiſ ſarahwâs ihgnumâ.

Ede eegahja elſſchnos, weenâ rokâ brokaſti ture-dama, ar otru no lapu raſas atgainadamâs. Lafatu wina iſſargaja, bet puſainâs jaſas peedurknes ſamirka, kamehr tika kruhmeem zauri.

„Ede!“ peepehſchi tâs preeſchâ iſauga ſchmaugſ ſtahwſ.

„Kaſ! Tu? . . .“ Ede ſatruhtâs.

„Ede! zil ſkaiſta, laba tu eſi, eſ waj iſſamistu te-wi eeraudſidams,“ bahlo, ſtingri ſihmeto ſeju nerwoſi ar rofu pahrwilſdamſ, Alfredeſ iſchuffſteja.

„Ja tu ſchitâ atkal ſahſſi, tad eſ weentahrſchi aiſ-eeſchu,“ Ede, no uſtraukuma drebot, eefauzâs un ſprau-zâs garam.

„Ede, Ede, kaſ tu par zilweku? Trihſ gaduſ eſ katra brihtiau par tewi domaju. Naktiſ iſeju dſe-dſeedâ pret tawu mahju: pluhzu puſeſ tew un leeku uſ

loga — turpat aif loga ari nosnauschu, jo gultâ man nawa meera, deenam darbs norokam friht un, sad tilai brihwaks teefu, atkal uf kalmna. Bet tu — tu efi — es nesi- nu, kas tu efi par zilweku!“

„Nu ja — un tà tahlat, kâ aifween. Zif ilgi lai es tewi flausos? Pateefi ne sola wairs newar spert, fur tu jau nebuhtu preekschâ ar sawu mihlestibu. E nost! . .“

„Ede, Ede, dari ko sinadama, bet es wairs newaru bes tewis. Ja tu nenahksi, tad, nudeen, wisam gals. Waj tu jini, ka tagad pat es jau kâ ahrprahtigs fluwis: fur eju, tur kâ tshuhskas wijas un schnauds mani tawas rokas, tawu matu wirwes seen manus lo- zeklus un es smofu nost no tewis un tomehr — nes fur tu no manis! . .“ winsch waimanaja.

„Nu kâ lai es eju pee tewis, tew tatschu neka nawa?“ Ede, sawaldijuses, meerigi jautaja.

„Nudeen, tu jautâ kâ akmens, ne zilweks. Waj es tawas mantas prasu? Nu ko lai es daru, ka tehws man nedod mahjas? Nem mani paschu, pataifi mani par wergu, suhti mani kaut ugunis, bet es taf zita neda newaru tew dot.“

„Buhtu tew mahja!“ Ede turpinaja.

„Tu atfall!“ Winsch ar leelam mokam dwehfa un noslithdeja uf zints. „Nu flausees tatschu reis: waj tad mahja ween ir wis uf pasaules? Es esmu skola bi- jis, ir tatschu schahdas tahdas weetas dabujamas . .“

„Es aifnesichu brokastis, lauj,“ Ede to pahrtrauf- dama taifijâs eet.

„Waj tu atnahksi atkal? — nemahni!“ — pee- truhzees winsch wehl eesauzâs.

„Man jau tepat jaet.“

Wina aifgahja un winsch palika sehdot.

Pateefi, Alfredam nebija eespehjamis wairs wil- zinatees. Wis, kas nebija ar Eidi saistits, preeksch

wina wairs nebija nefas. Winu riškoja pee darba, un wīnšch gabja no rihta lihds wafaram, kur tam lika, bet ko lihds nahza atpuhtas brihtīnšch — deena waj nakts — wīnšch bija projam uš Grihwu pusi. Tēhws manija to un pretojās, bet Alfreds wīšadi mahnijās un īsmelojās, ka tas uš Grihwam neejot, bet kautkur zitur.

No šaktuma wīnšch bija loti patihkams zeemišch Grihwās: gudrs, īgļihtots, labs runatajs un planu taištajš — patihkams Pēterim un Edei, weenam darbu pahršpreedejš, otrai laika ņawetajš. Bet nu šchi atmodusees ņaišliba labo ņatīšmi īšahrdija pawīšam.

Un jo Grihwās to masafeeredseja, jo wairā Alfreds eedegās un bija gataws waj pašauli ņagahst, lai tīkai nebuhtu jaatkahpjās.

Kruhmos bija wīšbuli. Wīnšch pluhza tos preešch Edes, spēeda pee karstajām azim, un wīš wina spēhzigais ņahws drebeja.

„Tu raudi?“ Ede, peenahkdama un roku uš Alfreda pleza ušlīkdama, newīš uštrauzās.

Alfreds ašaru apleetās pukes šprauda tai pee fruhstim un pīrštī winam drebeja. Ede nepretojās un kluseja, un fruhstīš zilajās no peeaugošch uštraukuma. . .

„Tu, Ede, ņaikam gan manīs nemīhli!“ drebošchi nospeestā balši Alfreds runaja, gihmi ņahpigi ņawīlkdams.

„Es jau tew ņaku, ka nemīhlu. Es nešinu, man taišni bail no tewīs, jo pat tīzet tew newaru, un tomehr. . .“ Ede stoptījās wīšā fīršnīdā.

„Un šchehl tew ari naw īmanīs!“

„Es jau nešlehpju. Bet es taņ neesmu tīk nešchehlīga ne pret ko. Es nešinu, tā tas nahņ taišni pret tewi? Atstahj tatschu mani, mums nebuhs ņaimes. Wīš pašauļe runā par mums, es nedrihtu wairs neweenam zilwekam azīs wehrtees, pat ņawam brahtam ne.“

„Tewi atstah!“ notwehrīs Edes roku, wīnšch tšchufsteja un wīlka to klah ar ņawām dšels rokam.

„Nu redsi, tu atkal — un tā weenmehr. Laid tu

mani! . . . Rà sàhtans tu mani rauj few lihdsi ar sàweem s'kuhps'teem. Laid! . . .“

Bet Alfreds s'kuhps'ta winas seju tà behrns, tà swehrs. . . Un ari Eða eedegas, sàhl s'kuhps'tit winu, un raudas tai ar smee'kleem jauzas.“

„Al, zif es esmu samaitata,“ wina ts'chufft: „Rahda negehliba! . . .“

„Tu esi engeliz, engeliz!“ Un s'kuhps'ti lihst uf winas luhpam un nomahz winas waimanas.

„Bet zif sàlds, zif sàlds ir greh's!“ Es tewi eenihstu, tewis negribu un tomehr — un tomehr . . .“

Un atfal Alfreda s'kuhps'ti winas muti aistaisija.

„Deesgan!“ peepe'schi wina eebrehzàs, un Alfreda rokas' sàwalbijàs.

Ufaras Edei rit pah' waigeem. Un wina nosuhd el's'chnos. Alfreds klu'f u zees'dams winai s'eko.

Naw tahlu wair's Grihwu dah'rja stuh'ris, kad Alfreds tà atmodees ees'auzas: „Un tomehr muhs s'ch'kir tikai mana nabads'iba, tew wajaga mahjas!“

„Rad tu s'kuhps'ti mani, tad muhs nefas' nesch'kir. Bet kad tu esi tahli no manis, tad wis's s'ch'kir, ari mahja: es juhtu, ka tewis nemihlu.“

„Nu so tad!“

„Atstahj reis tu mani!“

„Ede! dah'rja sedini ir klaht, tagad es tewi atstah'schu, bet ds'irdi“ — wis's sà'slehjees, wins'ch peepe'schi ees'auzàs, „tagad pehdejo reis tew pras'u: eesi tu pee manis, waj ne?“

Tahda wina Ede wehl nefad nebija redsejufi. No reises ta apjuka, bet sàneh'muf'es atbildeja: „Tu jau si-ne, ka ne.“

„Ede! apdomà, wehl s'chowafar es atnah'schu uf Grihwam un pehdejo reis jum's wiseem nopras'is'chu. Bet tad, ja tu atteik'si, lai tad wis's sàbruh't, man nefas' wair's naw s'weht's.“

Uhtri fatwehriš, winšch wehl noškupstija Eđi un paſuda birſtinâ.

Bee ſedenu ſtuhra Ede ar preeſſchautu ruhpiġi iſflauzija ſaraudatâš azis un gar windaš aku, gar ahbelem eegahja ſeedoſchu zerinu apauguſchâ pagalmâ. Wahguſcha preeſſchâ Peters juhdſa melni. Mahte lika wahgoš kiſenus un wihtſija ſegâ plahzenuš. Par neleelu laiġinu Peters ar Eđi iſbrauza no Grihwam.

III.

Melniš ſprauſlodamš riſſchoja pa leelzetu uſ laufſaimneeku beedribâš puſi. Ziti laudiš ari brauza weſelâm wirtenem uſ tureeni. Deena bija gaidama twihtſtoſcha. Silaš duhmakaš bija noſteepuſchâš gar meſcheem un wilkâš ap birſtalam. Bet zeſſch neputeja, jo nebija wehja, kaš putinatu, un ja ari taš buhtu, ſmilliš neputetu, jo winâš bija walgaš wehl no wafardeenas leetuš. Tahlu ſkaneja wahgu troſſniš, ſirġu dipona un ſarunaš, jo gaiſš bija tihřš un ſkaidřš.

Ede loti labi juta, kaš par ſkaidribu un gaiſchu mu pilda paſauli. Wina redſeja, ka taš pilda ari Petera ſirdi, kuřſch zeeta klufu, reiſchu reiſem tiſ ar pahtagu noſchmihtſtinadamš. Somehr winâ ſchai klufai laimei ſchaidiġâš weenmehr zauri kâ baileš, kâ pahrmetumi, — pahrmetumi par tehwu, pret kuru tee abi ar Peteri rihtjošâš, un baileš no Alſreda. . .

„Ziſ breeſmigi! . .“ Ede lehni eeſahka: „Laiſam gan neweenam uſ paſaulēš naw laimeš. . . Râ mumš truhtſt? Ir ſawa mahja, ir weſeliba, ir prahtš un griba ſtrahdat. Ir ari ſawi panahkumi, paſchi eſam jauni, un ziti muhš mihtlê, bet laimeš lihmenim ſprauzaš un ſprauzaš zauri ruhgtumš.“

„Taš laiſam zilweka dabâ; daſchš jau peſimiſtš no dſimſchanâš,“ Peters paſſaidroja: „newar jau ari buht tihřâš ſaſkanâš paſaulê: weenš uſwar, otrš kriht, un ja wehl jazihnaš pret eedſimto mihtleſtibu, tad jau

bes tragisma us augſchu netift — pat ſapnot newar bes ta, — war ja dauds tik ſnauft.“

„Alfreds atfal mani bija usmeklejis . . .“ Ede eefrita walodâ.

„Nu? . . .“

„Atfal tikpat ſatreefts. Swehrejâs pat mirt — un raud . . .“

„Nu, — neefi ween buhs, gan aprims,“ Peters, luhkodamâ atfal tift pee jautra gara, besbehdigi noteiza un eefita ſirgam. Winam nepatifa raknatees ne ſawâ, ne otra nelaimê, — kas tur teef, tikai ſaſchehlina, ſamihkſtina ſewi. Wehlaſ paleezi tik mihkſts, ka ſatra ſahpe tewi par ſlimu pataiſa, un tu wairs neka newari. Ram jazeesch, lai zeesch, bet kuras wehl energija un preeks us darbu, lai neklausas us waideem, lai ſtrahdâ. Tahdi tik wirſas paſchi un wirſina ari paſauli us preeſchu.“

„Ne, bet tagad wairs nebuhs neefi. Schowatar winſch teizâs pehdejo wahrdu no mums wiſeem nopraſit, un lai tad kas eſot . . .“

„Nu, tâ jau winſch ir ſen ſolijees.“

„Ne, bet nu es ſinu, ka kaut ko winſch iſdaris. Reifem zilweſam uſnahſ tahdi brihſchi. Winſch bija breeſmigs!“ Ede pahrleezinata eefauzâs.

„Traks!“ Peters nonurdeja. „Nu tu taſ nemihli wina?“

„Es neſinu pate . . . Peter — es eefchu pee wina.“ Ede noteiza, un peepehſchi wiſa winas paſaule eedegâs ugunigâ ſpoſchumâ, pa kuru krahdamî mutuloja nebehdu duhmi.

„Edel un nu tu eefi?“ Peters uſtraukts atgreeſâs pret wina: „Tu taſ weenmehr runaji neeet.“

„Es newaru ſchitâ iſturet! Tahds ſtahwofliſ mani nomoka lihds beidsamam.“ Winai negribot aſaras ſakrahjâs azis un karſtas krita pee azim peeliktâ drahninâ.

„Nu tad atſaki weenreis galigi.“

„Tas neka nelihds, es sinu, tikko winsch buhs
flaht, — fahks runat, fahks pahrleezinat — waj fini,
man no wina ir taisni bail, bet kad winsch grib, tad es
tam newaru wairs pretim turetees, tad ir wifs beigts.“
— Ede schauksfedama skaidroja.

„Ro nu tu runa, ka newari atturetees, tu esi ner-
wosa un to tikai eedomajees. . . Kad tu tadehl ween
gribi — hm — tihri smeekls!“ patš saweem wahr-
deem gan stingri netizedams, Peters pretojās.

„Un tad es wina laikam ari mihlu, par to ka bes
wina wairs newaru eedomatees sawa muhscha. . .“

„Es saprotu wifu,“ — groschus atlaidis un us
zela atspedees, pehz neleela klufuzeeschanas brihscha,
Peters eesahka, „es wifu saprotu. . . Bet ta naw
mihlestiba, tu wina nemihli, — tu pate saproti, es ne-
runaschu. . . Bet winsch tewi gremde ar katru deenu;
tu, nudeen, pasudisi. . .“ ar mokam winsch nobeidsa.

„Neruna, neruna, Peter!“ wairidamās Ede eesau-
zās un wehl stipraki sahka raudat.

„Nu, neraudi, noslauki asaras,“ Peters mudinaja,
bihdamees, ka ziti brauzeji nepamana, — „ko neekus —
zeest wina dehl! Sanem duschu un isschkir tatschu reis
to leetu. Klausees! Wifs buhtu labi, bet Alfreds ir
slihts zilweks, pawisam slihts, man leekas pat negodigs.
Winsch apdahwinats, bet winsch ir tik karsts un sa-
natists, ka nefad neka neschehlos, lai sasneegtu sawu
eedomu. Pee wina tu buhsi ka zeetuma, wehl trakafi.
Un ja apniski, winsch pat padsis tewi. So war
redset pat no ahrpufes. Winam ir tif filas un saltas
azis un tahds stingri leets schods. . .“ Un brihtinu
apklusis, winsch ka pee sewis turpinaja: „Un ka winsch
mums no reises eepatifa! Likas, ka wairs otra nawa
apdahwinataka un isweizigaka zilweka.“

„Naw ar!“ Ede peebilda.

„Wifu winsch mahf aptwert no ihtas pufes,
wifu isrihtot. Bet rokas tam netihras. Nudeen, Ede,

eš nesinu wehl — warbuht eš wiſu eedomajos, bet eš ſahku par winu ſchaubitees jau no tà laika, kad winsch ar muhsu tehwu kopâ Rigâ bija. Rur tik dauds wareja iſmaſſat ſchi brauſſchana? . . Tehws bija tik ſlims, Alfreds ar wina naudumakſaja i par ſewi, i par winu, i wehl atlizinaja tew preeſch ſaldumeem — taš wiſadâ ſinâ tà. Un tad par ſcheem paſcheem ſagtajem ſirgeem, kuruš pee wina tehwa atrada, — waj Alfreds ari nesinaja to lihdi? — bet leedſâš. Gewehro ween — tirgû, waj kaſdâ iſrihkojumâ ſchahdi tahdi tehwini pihnem ween tam pakal eet. Un uš mums nahkdams, taš gataws waj deefin ko ſawam tehوام ſwehret, — pee tam wehl nekawnaš atſihtees tew, ka melojis.

„Ja nu taš wiš pateefiba?!“ Ede ſahpigi eefauzâš.

„Ne, ne — to eš gan nenemoš apgalwot, warbuht man tà tik leekâš. — Waj ſini, ir breeſmigi teefu ſpreeſt par zilweſu, pat pawiſam neeefpehjami, ihſti kad wehl patš eedomafees ſawoš grehfoš, kuru newee-nam netruhſis. . . “ kâ atgidees winsch patš ſewi apſaroja. „Bet eet gan neej!“ Par brihtinu atkal ſtingraſi peebilda, ſirgu riſchos ſatrenkdams.

„Waj domâ — eš waretu eet? Nudeen nekad, tad eš uš wiſu muhschu buhtu paſudufi.“ Zaurdomadama ſawu gaidamo dſihwi pee nemeerigâ Alfreda, wina drebeja no ušbudinajuma.

„Bet ko tad tu tik ahtri mainees? Nudeen, eš neſaprotu!“ Peters ari ušbudinajees eefauzâš.

„Eš jau pate ari neſaprotu. Bet eš neeefchu gan, — eš no wina tà bihſtoš!“

„Nu ko tad?“ Peters eefauzâš: „Tad wiš pee malas, un gala wahrdu, ja winsch gribeš, ari dabuš. Neeki, kur ſchiš palikš. Kad pahrbrauſſim no iſſtahdes, doſim ar — warbuht jau te, ja taš atbrauſſ.“

Edei uš brahla wahrdeem bija leela palahwiba, ari wina tagad juta, ka tàš ſlogš kluwa dauds weeg-

lafz. „Zif labi, kad stingrs zilweks par tewi isschfir,“ wina nodomaja, bet neteiza nekã, un azis tai no fildam juhtam pret brahli mitrums fakahpa. Zif patihkami, kad ir weens tahds, kam wifu war isteift un kas gataws tew ar wifu ispalihdsset! Kas wineem nekaitetu ta kopã dshwot: winsch fainneeks, wina fainneeze. Manta kopeja. Bet japreza. . . Un tad winai buhs jaaiseet, un Peterim tuhfstotis jamafsã. Raifez!

Pastatijufes us brauzejeem, kuru jau bija pilns zelsch, wina pazehla sawu zepuri zehlati un nosehdãs sehdefti stingrafi.

Ziti taifijãs garãm nobrauft, bet melnis truhtãs un aifgahja rifscheem ween us preefschu . . . Wehfsma eesita feja, un Ede juta kã jaunu spirtumu dabã.

Rã Edei tif drihfi labi palizis, to Peters loti labi nowehroja. Wina jau bija ihsta seeweete, kas raud un smejas, bet kã beigãs tiks isdarits, par to bija jasina ziteem, waj ari gadijumam. . .

„Bet kad nu muhsu gowim peespreestu godalgu, anglu fuga tatschu — un tu taf tãs labi baroji! . . .“ Peters, kã masu behrnu winu jautrinadams, sobojãs par Edes atschilbschanu no behdam. . . Wina sinaja to un tomehr tai bija preeks smeetees par brahla sobgaligo un ari tizamo teifumu. . .

Godalga no leela swara preefsch Petera bija, faut ari tafai par pahris gowim un daschãm graudu fugam. Nopeetnam strahdneekã zitu atfina gan maf no swara, bet ari tahdam, kad ilgi weenam jazihnas pret daudseem, usnahf schaubu brihschi.

Medaudsos gados ta mahju pahrwehrt, kã winsch to bija pahrwehrtis, — tur wispirms wajadseja leelas duhschas. Bet kad faradãs kluhdãs, parahdi, pastahwigs issmeekls un pahrmetumi no wisas apfahrtnes un sewischi no tehwa, kursch patz ar sawu wezo rihszibu bija 15 dalderu leelo semes gabalu labi eekwis. mahjas fazehlis, un linus sehdamã, muifchai pehdejo

grafi samakfajis, tad pateesi reisem pahrnehma schaubas, nogurums un griba kaut ari weenâ weetâ atraft lihdſjuhtibu un atsinibu. . . Bet swarigakais preeſch wina bija tas apstahklis, ka zaur godalgaſ dabuhſchanu winſch kaut zil pazeltos ſawu netizigo kaiminu azis. Winu uſtiziba Peterim bija no loti leela ſwara, iſhti kad lahds paſahkums bija tit kopejeem ſpehkeem iſwedams.

Pa tam wini peebrauza pee iſtahdes wahrteem. Kurifaſtahweja no diweem leeleem dehlu ſtabeem, glihti un zeeſchi ar ſtaipekneem nowihteem, un no tahda pat pahrlaefamâ, uſ kura bija leela iſfahrtna. . . Stabu apakſchgali iſplehtâs tit plati, ka tajos wareja kaſe eeweetotees. Uſi wahrteem eeſahkâs laufums, kura malâs ſem dehlu pajumta bija aiſgaldaſ ar lopeem un weenâ galâ ſchkuhnis ar maſchinam, otrâ tahds patſ ar laukſaimneezibas raſchojumeem. Paſchâ widi pazehlâs augſts pawiljons preeſch leelkungeem, jo weetejâ beedribâ ari leelkungi nehma dalibu. Winu iſtahditee lopi un raſchojumi bija gan ahripus konkurenzes, tâpat kâ wini paſchi un winu pawiljons. Schee kungi gandrihſ wiſi bija godalgu peepreedeji. . .

Blakus bufetei atradaſ ſkатуwe ar muſikanteem, un aiſ ſkатуwes, ſem wezo muſchâs leepu ſareem, dehlu grihda preeſch lauſchu bejaſ. Wiſſ audſeja un kuſteja, ſarunajâs un ſmehjâs. . . Zauri tam te weenâ, te otrâ weetâ iſſkaneja meetu ſiteeni, lopi blauchana, weentulibâ iſaudſeto ehrſelu ſweedſeeni, ſoſu klagas. . .

Ahrpuſe, dahrſa malâ Peters atſtahja, apſedſis un ſaſlehdſis melni, un kopâ ar Edi eeſchâ nahkdams, ee-raudſija, ka jau godalgu peepreedeji, lauſchu bara pawaditi, lodaja no weenas aiſgaldaſ otrâ. . .

Winam tiſa karſt, un gribedams ſlauzitees, tas iſwilla mutes autinu, kad to mahſa ſatwehra pee elkona. Puiſis dewâs teem preti, jo ſpreedeji pee wina iſſtahditam ſehklam gaidija uſ paſſaidrojumu.

„Salat, zaur ko juhſ ſaſneedsat to, ka jums

weetejās fugas rudsi dod 20 graudu 136 mahrzinas puhrā pehz holandeefchu fwara, un tāpat ari zita labiba?“ katalogā eefkatijees, jautaja barons, beedribas goda preefſchneeks, un ſamulſinaja Peteri ar ſawu uſſtahfchanos.

Peters atſchilbis ſahſa paſtaidrot ſawu ſemes iſſtrahdaſchanu, mehſloſchanu, ſehſchanu, labibas nowahſchanu un gatawas dabuhſchanu. Winam wehl praſija, un taſ ſtahtija ari par turpmaſo labibas iſleetoſchanu, loptopibu u. t. t.

„Jums kahds ſkolas diploms?“ noſlauſijees Petera waloda, barons praſija.

Kad Peters teizās zaur paſchmahzibu pee ſawam ſinaſchanam tizis, tad barons bija wairak tā iſbrihnejees. Semneeks tepat meſchā ſmaſdams nebija winam pakal palizis ſinaſchanās. Waj tad pawiljons par welti nebij taiſits, eekrita winam prahtā . . .

Peepeschi barons eejautajās: „Waj juhs nahſſeet pee manis par muiſchas fungu?“

Peterim gluſchi neapſinigi iſlauſās par luhpam „ne.“

„Kadehl tā, — zif jums ſemes?“

„Peepadſmit dalderu . . .“

„Manſ muiſchas fungſ nem 1500 rublu algas,“ barons eekrita waloda.

„Ari par 5,000 rublu algas eſ nenemos jums tahdu labibu iſaudſet, kahda manā paſcha laukā aug.“

„Rā tā?“

„Algadſcham ta nekad tā neaugſ, tā ihpaſchneefam.“

„Nu, man peetits ar to, zif juhs uſaudſeſeet,“ eeintereſets barons turpinaja.

„Bet man ne,“ Peters ſmihnedams atbildeja, ſamehr ſapulzejuſēs publika, jau no barona preeſchliſtuma uſtraufta, zaur Petera walodu wehl wairof uſtrauzās.

„No tas nosihmē?“ — baronš eefauzās.

„Manš mehrkis naw nauda, bet pašča darba pilnigums, kurfch fafneedsams tīfai darba rofu un rafchofchanas eerotfchu ihpaſchneefam. Patehredams es nejuhtu tās laimes, fahdu juhtu darbodamees un rafchodams.“

„Tā tad ari par 50,000 juhs nepahrdotu ſawu 15 dalderu. . .“ baronš gribedams pajokotees eefauzās, un pateefi wiſi ſmehjās.

„Ja, tagad, kur es ſawus labafos gadus eſmu ſtrahdajis, bet kur wiſs wehl tīfai puſzela — tagad es pat par 50,000 rubleem ſawas mahjaš neatdotu.“

„Mani fungi! tas ir tihps!“ baronš parupji eefmehjās un ziti pafaf winam ar daſchadām peefihmem. „Zif leelu ſumu tad juhs gribat par ſaweem 15 daldereem?“

„Zif leelas jums, barona kungs, nebuhs. Jeb wai juhs paſtahweſeet uſ to, ſa tas, kuram wina eedſimtais darbs no rokam iſflihd, ſpehs wairs otru padaarit, jeb meerigs par algadfi palift, kà juhs man dodat padomu; jeb waj juhs nemfatees peerahdit, ſa raditaja, zehlaja laime ir mafaka par patehretaju preeſeem, ſatireiſ ſaweenoteem ar pagiram; jeb waj teiſſeet, ſa ſabeedriſkà ſchablonas dſihwe ir laimigaka, kà ta, kurà pilnigi ar indiwidu eedobatām ihpaſchibam ſafriht?“ „Peters peeaugdams pats ſewi un ari zitu azis, ſas to ſaut zif ſaprata, uſbudinats jautaja aiſween tahlaſi.“

„Tu, bet — waj tad darba plaſchums nemaf neſriht ſwarà? Strahdat uſ manas ſemes un uſ juhſu ir taf ſtarpiba,“ baronš nopeetni un zeenibas pilns jautaja.

„Weentahrt, juhs man ſawas ſemes neatdoſeet, otrfahrt mans eefahktais darbs, es ſafu, ir jau ilgus gadus ar maneem ſweedreem ſlazits, treſchfahrt, ne darba plaſchums, bet labums ſtahdams pirmà weetà. Tahlaf, mans arodš naw politika, bet lauffaimneeka

ſaprahtigs darbs, beidsot, juhs ſawâ muifchâ nekad ne-
ufrahdiſeet to panahkumu, ko eſ ſawâ mahjâ, lai gan
juhſu eenahkumi ir ſamaſſati ar ſimtu ſirahndeeku
ſweedreem, ſamehr eſ zeru reiſ tikaſ patſ ar ſawu gi-
meni ſawas wajadſibas apmeerinat un ſawa darba
pilnigumu ſaſneegt . . .

„Eſ eſmu loti pahſteigts no ſchâ funga,“ barons
lainpi atbildeja ziteem godalgu peefpreedejeem, furi at-
gahdinaja wina peenahkumu un ar paraſto patſtahwibu
turpinaja intereſanto ſarunu: „Eâ tad juhs, mans
kungs, iſſafatees itkâ leelgruntneezibai buhtu maſaka
nahſotne nekâ ſihſgruntneezibai?“

„Amerikas prerijâs warbuht taſ ir pawifam otra-
di, Schweizes wihna kalnos un Belgijas gunâs war-
buht puhraweetu gruntneezibai ir wiſlabakâ nahſotne,
bet muhſu apſtakloſ maneem 15 daldereem wiſlabakâ
nahſotne. Man tiſ wajadſiga beedriba, kâ iſpalihdſetaja.“

„Paſaules ſlawenee ekonomifti un agrariſti gluſchi
tâ wiſ nedoma,“ barons, wahrdu pa wahrdam noſkai-
tidams, peefihmeja.

„Eſ netizu, ka ſahds agronomſ literats tiſ tuwu
buhtu ſtahwejis muhſu ſemei, kâ eſ. Un wiſch ne-
maſ ſpreest par wiſam, daſchdaſchadaſam ſaimneezibas
formam, eſ turpreti tikaſ par ſawejo,“ Peters no-
teiza, jau apſinigaki atbilledams uſ barona peefihmem,
kuraſ runas ſahkumâ winu tiſ loti bija uſtraufuſchas, jo
tâſ nahza no ſtudeta barona.

„Juhſ eſat prahtigs ſehns, tikaſ juhſu redſes ap-
loſ naw deefgan plaſchſ,“ patmihlibâ aiſkertſ, barons
ſmihnoſchi un tehwiſchki peefihmeja.

„Totees warbuht dſikakſ un paſtahwigakſ,“ Pe-
ters zeeti noteiza, gribedams ſarunu beigt.

„Ja, ja, juhs eſat leelſ ſawadneekſ,“ — barons
attal eefmehjâs, tikaſ tagad leekuloti, ſaut gan ziti wi-
ſi tam lihdi ſmehjâs un attal ſcho to peefihmeja.

„Grihwas, Grihwas. . .“ barons boſſtereja kâ to

atminedamees: „Waj juhs efat wezà mescheneeka, All-
schna dehlis?“ peepefchi winsch eejantajàs.

„Jal!“ Peters atteiza. Barons platàm azim winu
usskatija un pamasam eewirfijàs kopà ar saweem pa-
wadoneem lauschu druhsmà, kura teem dewàs lihdsi,
kamehr Peteri palika noskatotees tikai reti sinkahrigee.

Peterim fkehja pa galwu domas, ka fatura sinà
nemas naw tik leela starpiba starp semneekeem un baro-
neem, starpiba ir tikai formala.

„Tas tik winam bij treezeens!“ Ede, brahli no
domam istrauzedama, eesauzàs.

Peters atmodàs un smehjàs un winam bija lihg-
smaki wehl, kà fchoriht.

„Nahz, eestim us gowim!“ fakeris Edu ap widu,
winsch eesauzàs un nosuda tschalojoschà puhli.

Randehf barons aisbehga, azumirfli tikai faprata
warbuht Peters un Ede — zits neweens. Bet Peters
nu ari sinaja, ka schodeen us godalgu tam jaatmet
wisas zeribas.

Tur bija tahda leeta: ap paschu brihwlaischanas laiku
schejeenes muischu nopirka kahds loti energifls barons.
Ihsà laikà winsch muischu peedsina pilnu daschdaschadu
ahrsemneeku: fazehla alus daritawas, degwihna dedsina-
tawas, sirgu maneschas, kurtu kuhzis un tà tahlak.
Scho nemeerigo garu nopeetnee meschineeki loti eenih-
da, — jo no alus daritawam apfahrtnè sahka isplati-
tees dserfchanas sehrga un no ahrsemju meistereem —
nebehdigis wandersekku garis. . . Leelafais barona pre-
tineeks — wezais Allfnis — reis bija ismanijis kahdas
blehdibas brandwihna dedsinatawà, apfuhdseja baronu,
bet blehdibas nenahza gaismà, jo eestahde nodega. We-
zais Allfnis bija modrigs un — barons tika noteefats.
Schis wina dehlis tagad bija fasihmojis sawa tehwa
nodeweja dehlu, un Peters sinaja, tas schodeen tam
sagaidams.

Zilweks ween jau ir barons, tà tad ari ar zil-

wefa elastigdm taisnibas juhtam, pee tam winsch peeder tai schkirai, kura ari beedribas preefschneeka amata, sawas schkiras un personas intereses par wifu eewehros. Wezais barons bija wairaf dsejneeks, tas par tahdu farunu warbuht Peterim eedahwinatu wehl 15 dalderus semes, jeb ari usschautu 15 rihfschu par plezeem, bet jaunais nebija tahds. . . Uri beedribas preefschneeka weeta winam bija tikai laba reklama un beedribâ, kurâ masgruntneeki strahdaja ka bites, winsch parahdijas tikai swinigakos gadijumos, pahra reises gadâ, ihsti istahdes ka godalgotajs, pee kam forespondenti rakstija, ka barons peespreeschot godalgas tikai lopeem un sirgeem, kuri no wina waislas bulkeem un ehseleem raduschees. . .

Bet tad notika kaut kas satrizinoschs. . . Nebija wehl wini peegahjufchi pee sawu lopu aisgalbas, kad jau puifis notwihzis no hailem pasinoja teem, ka abas gowis esot saklimuschas un blaudamas wahrtotees pa semi. . .

Ede dewas pirmâ klah. Abas labakas Grihwu gowis teescham wahrtijas pa semi ar afinim peepluhduscham azim, kamehr pa muti tam nahza kuhposchas putas. . . Nelabi blahweeni satrizinaja Peteri pawisam. . . Uzmirkli tika usmeslehti wairaki lopu ahrsti un tee pateiza, ka gowis nupat esot nogistetas. Tika praschnats un pehtis no puifcha un publikas, kas te esot klah nahzis, bet tahdu bija milsums un wainigais, sinams, netika atrasts. Ede bija bahla, jo winai firds luhsa par mihlotam gowim, bet Peters nekawejas glahbt, kas wehl glahbjams. Gowis tika nokautas, lai gala buhtu kur nekur isletojama. . .

Wisi istahdes apmekletaji bija loti usbudinati. Par scho nelaimi ween prahtoja. Neweens newareja tift gudris, kas to bija isdarijis. Uri pats Peters neweena eenaidneeka newareja eedomatees. Rahds defineeks eespeeda Peterim sawa 50 rublus, un Peters,

isprastja no fainina darba ratus, lisa puisim gowis atwest
uf norunato weetu. Bet peegahjis pee sawa melna,
kuru gribeja pahruhgat darba ratus, winsch swabads no-
laidas uf lahda atmena, rotas winam trihseja un
fruchtij peetruhta elpas — ari melnis raustijas pehde-
jos frampjos.

IV.

Lihzu tehvam pirmo swehtku wafara no istahdes
lihof atbrauza zeeminsch — adwokats Butters, wina
behrnibas un jaunibas beedrs.

Lihzeene otra deena no pascha rihta zepa un wah-
rija pa kehki ta, ka wisa mahja smarchoja pehz swee-
sta, olam, zepefcha u. t. t. Lihzeenes masas meitenes
auda ta sirneki tihllu no istabas uf flehti, no flehts
uf pagrabu, no pagraba uf kehki, tad atkal uf malk-
zirkfui — ta un otradi un wisu wifadās wariacijās,
— mahti ar zepamam weelam un zepameem eero-
tischeem apghadamās.

Lihzeene meta schagarus un skaidas apasch pan-
nas, apasch katla un usraudsija, ka wifs pareisi teef
galā iswests.

Uguns spraschkeja, fatlis mutuloja, panna dsee-
daja, meitenes trofchnoja, bet mahtes domas negribot
wijās ap zeemianu, tad tas un ari wini ar sawu wezo
wehl bija jauni.

Up to laiku Lihzeene sawu tagadejo wihru eegaht-
nos eenehma. Lihzs tad bija skaiszs, isweizigs, gudrs,
pa pilsehtas eeraschaj nesaja melnus garus swahrus
un plettreklu. Preefsch ziteem wifs tas tad bija brih-
numš, bet winas wihram eerasta leeta, jo winsch jau
no peezipadšmit gadeem bija schzizis kalpot inteligenzei.

Pa preefschu winsch bija tepat peeweza barona sar-
lanā pili, wehlat Rigā pee biftapa par šulaini, tad
lahda restorazija par schrschu galda turetaju, tad par

zeetuma ufraugu, par meſcha fungu un wehl dauds par to, ſà newar ne atminet. Winam ari funga iſſkats tad bija: balta, ſlaida ſeja, gudraſ azis un ſobgaligaſ luhpaſ.

Soreiſ wiſch bija leelſ ſobgalaſ. Un taiſni ſchi wina ſobgaliba un nebehdigà geſiba pajauſſcham ar ſtrihdeem par Dihriſa „Baltijaſ Wehſneſi,“ par Materu Juri un materijam bija taſ, kaſ uſ Lihzeem wiſka wiſuſ weetejoſ gudrineekuſ: ſkrihweruſ, ſkolotajuſ, drehbneekuſ un ſunu deenàſ ari ſtudentuſ. Tad tiſa pa Lihzeem daudſ iſdfertſ, daudſ grahmatu iſlaſitſ, daudſ ſmeetſ un ſobotſ. No ſobgalibam leelaſà dala fritu uſ ſaiminu ſwehto ſaimneeku Alſſchnu Brenzi, iſti wehl tad taſ atradaſ ſaut kur tuwumà. Gewiſchli pirmoſ topdſihweſ gadoſ Lihzeene nemaſ newareja peejuhtt pee tahdaſ dſiweſ. Wiſwairat winu beedeja wihra joti, kureem reiſem netahdu robefchu wairſ nebija . . . Daſchreiſ iſtaba pilna gluſchi ſweſchu weekuſ — wiſi fungi ween — un wihrſ uſreiſ ſahſ ſtahtit, ſà ſchiſ Rigà naudu krahjjiſ: Aiſ biſkapa pilſ netahlu dſihwojuſe weena jumprawa wahzeete. Tai bijuſe neleela tuhtina, kurà ſchiſ ar biſkapa galba atleekuſeem barojiſ ſawaſ zuhtkaſ. Ihreſ naudaſ weetaſ tikufchaſ nemtaſ — butſchaſ un reiſem pa wihna pudelei. Tà par gadu ſchiſ lihdf 7, 8 zuhtkaſ nobaroiſ. Ihſti daudſ atleekuſ tiziſ tad, kad biſkapam bijuſchi goda meelaſti un tahdi tam beefchi atgadijuſcheeſ, jo taſ biijiſ tahdſ jautrſ zilweſ. Wihna pudekuſ ween no tahdeem meelaſteem ſchiſ warejiſ nokrampet labu daku, reiſem otrà deenà par tam ſanehmis pa 30 rublu, pee ſam abi ar jumprawu, ſinamſ, dſehruſchi, ziſ ween ſpehſi lahwuſchi . . . Un ſchità wiſch wiſeem zeemineem klaht eſot: patſ ſtahtta, un weeſi ſmejaſ wai plihſdami, tiſ neweenſ neſin, ziſ tur pateefibaſ, ziſ melu, — bet wina ſkaiftaſ un baraſ. Un ſà ari nebahrteeſ? Winas wezaki bija tiſ ſwehti no tahdam

leetam! Tehws reisem, weselàm stundam, fattâ sehde-
dams, nehmas Bahbeles grehzneekem pasufchanu flu-
dinat. Bet wini tif smejas — un ari masais Alfreds
lihds ar leeleem klaufas un smejas . . . Uri par
fahrſchu galda tureschanu restorazijâ tas stahstija tifpat
gefigi: bijis tur tahds likums: katru partiju ar jaunâm
fahrtime spehlet. Schim bijuse banderole janoplehſch.
Weenu paschu banderoli tas lizis weenâm un tam paschâm
fahrtime apfahrt waj desmt reises, — sinams, tà ka ne
weens nemana. Tâ fahrſchu naudas weenâ paschâ
wakarâ pa 10, 20 rubtku ſanahzis. Rad fungi peedseh-
ruschki un ſahkuschki naudu pa semi kaisit, tad schis
attal bijis pee lasifchanas. Trescho dalu weemehr at-
pakal atdewis, apgalwodams, ka wisa atdota, zitu pats
paturejis, un fungi neschaubijuschees par ſcha go-
digumu . . .

Wezais tehws reisem pat raudadams lahdeja
ſchahdu stahstifchanu, ihsti ja behrneem dsirdot tika
stahstits, bet wifs welti. Wihrs zitadi wifadi istapa
wezajam, tif klaufit ta nekad neklausija . . . We-
zais tehws neaprada, bet wina wehlati bija apraduse
ar ſawa wihra jokeem, un kad aprada, tad ta pat lepo-
jâs ar ſawa wihra prahtu. Tahdas runas nebija ne-
mas tif breeſmigas, wina tif tahdu nebija dsirdejuse . . .
Un zeemini — tee jau apbrihnot ween newareja Lihza.
Winfch labi sinaja, ko un kâ krahpt: — fungus, ſchih-
dus, ſchiganus, wifadus ſchulikus — tos winſch
ſchmauza uf nelabo, bet ſawus zilwefus un draugus —
nekad ne. Pawifam otradi. Zifeem winſch nebija
pat ar naudu ispalihdsejis, reisem waj no elles to rau-
dams? Pat Butters reis pusgada nostudeja ar wina
naudu . . .

Ahbolu ſasti zinnas katlâ maisot, ta ſajuta kâ
ruhkumu par to, ka Butters winus tif ilgi bija aif-
mirſis. Tee bija laikam par prasteem tahdam fungam.
Bet kad truhkums ſpeeda, tad gan tas eemaldijâs . . .

„Wai nu gan ari bij wata tã zeemotees,“ turpina wina: „teef zitã weetã, — zitã darbã, ari ziti draugi, te jau nu tif pa funu deenam pajokojãs“ . . . Winaš wihrs to meitãs eet mahzija. Winam ispalihdsedams, gahja patš ar. Nakti usbewãs par jaunkungu un tapat isgulejãs tã jauns. Mahjãs pahrnahzis, atkal stahsta un šmejas, tif nesaka, kas par meitãm un kur tãs, — winai atkal greiffirdiba, mokas . . . Uruguni spehletees winam loti patifa. Lihzeene atminas ari to reisi, kad Butters tã students tos apzeemoja diwi nedelas pehz apprezeshanãs . . . Wafarã, kad wina jau bija gultã, šagulãs ari abi draugi pee tãs katriš šawã malã. Un tad abi šahka strihdetees, škuhpstot to, un šmeetees. Tã zauru nakti — bet wina nesin kur grustees no šauna. Zif šawadi, zif širšnigi wiš tad tãs bija! . . .

Bet tagad tãs tif tahli, tif tahli, ša ne atmine=tees wiša wairs newar. Tagad Lihzos reti kas eero=daš, — kahds wezs drehbneeks, waj saldats, kas reis jaunibã bija pagasta rakstwešcheem lihdsi kuhlees, — bet no kungeem neweena wairs. Un šo ari wini te meklēs? — Wihrs wezs, peekušis i gudribãs, i jokos.

Lihzeene eewehro, ša šmalto kweešchu kahršchinãs no kreišãs pušes bija glušchi bruhnas šadeguščas. Ta bija domašchanas waina, wina šmihnedama wehl šlaht peedomaja. Wina usmeta šweestu no tašites un, apwehrtuše kahršchinam otru puši, wehl brihtinu patu=reja tãs un tad šagahša blodinã.

Meitenes luhdsãs un kahrštija pirkštinaus pehz blienam, bet mahte nolaiduši pannu uš pelneem škatijãs uguni un šmihneja: „Ne, — tad nu atkal Butters pee mums. Tãs patš students Butters, kas mani jaunu muteja. Šif brihnišški — diwdešmit gadu nebija redsets un nu atkal,“ itin tã nupat dabujuši šinat, ša Butters Lihzos, wina pate pee šewim brihnijšãs.

Meitenes luhdsãs un kahrštija pirkštinaus, Lihzee=

na šabakra tās, bet tuhliť ari atlahwa pašmeket neišdewušchos zepeenu un, panehmusi karoti, liķa pannā jaunus mihķlas kunkulus . . . Bet Butters ar tahdu gaišķumu bija apšpihdejis winas jaunibas dšihwi, ķa domas raujas un raujas nost no darba un klišť uš tureeni. Winai nahza prahtā, ķa jaunakas drehbes wadjsetu apwiltť un šafukat galwu glihšķafi . . .

V.

Par to laiku wezais Lihzs ar Butteri sehđ uš welenu šola flehts preekšā sem leelās leepas, kuru tee reiš abi kopā bija dehtijusķi. Preekšā uš galda tiem pudele šarkanā wihna un pahris glahšķu. Sem kahjam šalsķ, lihdseni noaudsiš maurinšķ, uš kura kustas šauls ripulišķi. No istabas pušes weegls wehjinšķ puhšķ zepumu šmarsķu un seedošķo zerinu pahršlas.

Butteram te wišs ir tiķ pašistams, tiķ tuwins, ķa tas ne isprať newar. Un tomehr istabai tad bija jaunš jumts, bet tagad nošuhnojis; behrsini rijas preekšā, kuri leezās, ja plezu peespeeda, šaugusķi par milšķeem; wezo weetā jaunās muhra kuhťis ar flehti un wahgusi sem weena jumta . . . Winšķ tapat ķā Lihzs ir westēs, rihta kurbēs, bašam kahjam un beš zepures. Winšķ neapnizis klawas šawa wezā drauga walodā. Seef atkal wišs augšķam zelts, ķas jau diwi, trihs gadu desmitus agraki — jaunibā darits. Wezajam Lihzam azis ir walgas un waigi šarfani, ne tiķdaudsi no wihna, ķa no atminam. Sen, šen winšķ nebija warejis tiķť pee tiķ laimigas deenas.

Lihzos pehdejā laikā bija tiķ garšķ un klusš laiks, ķa ne panest newareja. Nesin, ķā tas bija nahzees, ķa Lihzam nebija wairs atlizees neweena drauga un neweena zeema, kur širdi iskratit un remdet. Kad wezafās meitas wehl nebija isprezetas, tad pušķi reisem nahza uš tām un, lai gan wezajam ar teem nekahdas

farunas neisnahza, tomehr bija wismas trofknis mahjâ. Gadijâs pat, ka tee pazeenaja meitu tehwu ar glahsi wihna, lai wafaros zeemoschanâs wehlafi nowilzinatos. Bet nu ari tahdi wairs nerahdijâs. Sewiſchkaſ dſihwibas ari no Alfreda newareja ſagaidit, jo tas aifween bija ſewi nogrimis un mahjâ maſ runaja. Tamdehl uſ beigam Lihzs aifween wairaf ſaihga un beeschi ſahka pat frogu apmeklet, lai tur kaut zil ziltwekos eejuktu. Iſdewiba ar tahdu draugu iſdſihwot wiſu labako dſihwes ſprihdi nu winu zeltin zehla uſ augſchu.

Wiſch manami peeauga ſawâ paſchapiſinâ un ari prahta aſumâ. Tagad wina walodâ atkal labpraht katriſ noſlauſitos, ja tit ta nebuhtu katram jau deſmit reiſes no wina paſcha mutes dſirdeta. Tur bija dau- dſi nebehdigas ſazelfchanâs pret wezo laiku ſchouro pedantiſmu, daudſ iſhtâs dſihwes ſobgalibas pret ſape- lejuſcho ſwehtulibu un beſ gala jozigako ſituaziju ſtarp aſtondeſmito gadu wezo un jauno uſſkateem. Tagad nekur wairs nedſird ſcho omuligo ſobgalibu. Weeni nonehmufchees gar ſozialâs taiſnibas mekleſchanu, otri jaunos zelos iſſituſchi ſawâm perſonigâm ſahribam brihwu iſeju, treſchee apnikuſchi ſobotees par to, kaſ jau ſen iſſobots. Humors tagad wehl dſirdams tit no wezo kulturtregeru mutes, bet ta ka teem weelas tagadejâ dſihwê truſt, tad tee atdſihwojas tikai pee pagahnes, no kureenes, ſinams, wairs nekâs jaunſ ſlahht nenahht.

Ar weenu auſi Butters klaufâs ſawa drauga atminâs, ar otru dſird, kâ pa iſtabâs noſuhnojuſcho ſalmu juntu ſwirbuli kihwejaſ, kâ aif lopu laidara pret uſarto zuhtu leekumu zihrulis pazelaſ gaiſos; kâ Lihzu birſê atkal tikpat ſkali dſeed ganu meita, kâ reiſ winam ſtudentam eſot. Un tad wina domâs aifgreeschaſ uſ ſcho puſi. Se, uſ ſchâ paſcha welenu ſola, ſem leepâs, tee mehneſnizâ ſkuhpſtijâs, kad ziti jau guleja — wina no flehtinaſ

issagàs, winsch no stala augšchas, kur Lihzs tam bija
 lizis gulet. Emilija bija šalokšna un winas breesto-
 šchās kruhtis, tā apšes pumpuri, bruhno kartuna jazinu
 taišijās pušchu plehst. Deenā, seenu bahšhot pa šchuh-
 ni, tee bija mehtajuschees un kirzinajuschees . . . Emi-
 lijās kuplos matus winsch bija peebehris ar šmalu
 seenu. Wina šaklaitās, un winsch tās waigus ar
 škuhpsteem wehl šarkanākus pataišija. Beigās wina tam
 eekhrās kruhtis un šlatijās ar leelām asaru pilnām
 azim wiršā, nesinadama wai šmeetees, waj raudat.
 Wafarā wini norunaja mehnesnizā uš welenu šola
 šatiktēes. Kad winsch nobeidsa augšskolu, tad Emilija
 winam palika par deenastmeitu . . . Emiliju winsch
 šaprezinaja ar šahdu šawu rakstwedī un nehma no šawas
 dšimtenes atkal un atkal jaunās deenastmeitas, tahdas
 ween, kurām breestošchās kruhtis pašchreis taišijās bruh-
 nu, baltu, waj šarkanu jafinu pušchu plehst un, kad
 wajadsiba špeeda, tad atkal tās isprezinaja pee šaweem
 rakstwešcheem . . . Tā tas gabja, lihds winsch appre-
 zeja šahda generala 35 gadus wezu meitu ar aristokra-
 tišku ehrgla degunu. . . No ta laika tas wairs ne-
 drihšteja atgreestees šawā dšimtenē. Šhoseem wina
 seewa bija miruši un atšahjuse pahris dehlus, kuri ne-
 prata wina walodas, — tee pahrejee gan laikam wisi
 prata, bet par teem ziti behdaja. Mahte winam dših-
 woja uš laufeem, pee otra dehla — masa, širma weze-
 nite, kuras winsch 15 gadus no weetas nebija redsejis;
 mahte winsch ifgadus šuhcija 15 rublu naudās uš
 šwehtkeem un wehstuli, — kurā bija minets, kad winam
 kuršch dehls dšimis, šinams, tikai no generala mei-
 tas, un kad winu paaugstinaja par padomneeku, kad
 par statsrahtu, mahte tad katru reisi raudaja un škuhp-
 stija labā dehla wehstules . . . Ilgi winsch mahtes
 nebija redsejis un tagad, kad wina masee puikas mahte
 ar lihsumu škrehja apšahrt un rahdija ar pirkšju, kleeg-
 dami, — „нищая — нищая“, winsch nesinaja kur gruh-

stees. Wafar winsch weenam waj ausi bija nopleh-
sis no trakam dusmam. Labi ka mahte nefaprot schita
wahrda . . .

Wafar istahde winsch satika sawu tahlino radi-
neeku, wezu tehtiku, kura prahwas tas bija wedis pret
baronu. Sai reisâ winsch prezejâs ar generala 35 gadus
wezo meitu. Naudas wjadseja, barons samaksaja, un
winsch bija lahwees barona adwokatam sewi uswaret...
Wezitis tika isdsihts no mahjam . . . Wafar pee is-
stahdes wahrteem ubagodams winsch ar kuhju rahdija
us Butteri un kleedsa: „Rihku rahwejs, bendes kalps!“
Labi ka wezais bija peesmazis un mas kas to dsirdeja,
zitadi isnahktu nepatihkamas darischanas ar poliziju.
Tahdu gihmju istahde wehl dauds bija, ka wezajam,
bet tee bija jaunaki, ar zeribam, tee wehl baidjâs no
schâs pasaules sodeem un nefa neteiza, winam garam
ejot . . . Wispahri winsch bija pists us sawu
behrnischo eedomu, apskatit dsimteni un sawejos. Sen
jau tas bija isaudsis no dsimtenes apstahleem, un winam
us katra sola nahza wisadas sadurmes preefcha. Tif
te pee Lihza tas pateesi jutâs ka dsimtenê, jo Lihzs
stahstija par jaunibas preekeem . . . Uri tur noseegu-
mi, bet wisa ta, kas winam us firds sakrahjâs, drauga
klaufotees, winsch neweenam neteiktu; pat sew pascham
tas negribeja atsihtees, laut gan atsihschanâs bruktin
bruka wirsa.

Lihzu mahte nupat sanesa blodas un tases istabâ.
Sakstrehja ari masas meitenes ar nascheem, dakschinam
un karotem mahtei pafal, taulainas rofas preefchau-
tinds slauzidamas. Tad bija dsirdamas us galda sa-
leekamo trauku skanas, un drihsi pehz tam Lihzeene,
jauna pufainâ lakatâ, pa logu isleekusees, aizinajo zee-
minu pufdeenâ. Winas laipnee wahrdi pahrtrauza
beedru sarunas un domas.

Smaididams Butters eemeta pehdejo wihna glah-
si, kuru wezais Lihzs tam eelika rokâ, un apkehriis lihg-

fmo draugu ap widu, eewadija to istabâ un lihdsi tam ari pats eegahja.

Wineem nahkot, behrni faskrehja fattôs, un ari Lihzeenei krehslus nofahrtojot, rokâs drebeja. Tif smeeklu wina newareja noslehpt.

Butters manija wifu to un ari fehri smihneja.

„Nu Lihzeen, pastahsti tu, kâ tew labi eet,“ Butters winâ fkatidamees, ufrunaja to.

„Nu ko nu mehš feeweetes, — sini tif bârot lopus, audset behrnus . . .“ Lihzeene, nesinadama, kâ nostahtees, kur rokâs list, usfahka, un wareja redset, kâ wina loti dauds gribeja stahstit.

Bet wihrš, masako meiteni nokehriš, eesehdinaja to few flehpti un pahrtrauja walodu.

„Emilin, meitin, — pastahsti nu zeeminam, waj lasit tu mahki jau,“ winsch skubinaja to.

„Mahku!“ meitenite braschi atbildeja tâpat kâ wifî Lihza behrni.

„Zikâš walodâš tu jau mahki?“ prafa adwokats, nemdams kuhku no teleka un wehrdamees par rofu.

„Trijâš,“ meitenite smejas.

„Ko nu ahkstees, Emil!“ Lihzu mahte, šalda peena kruhfi us galda uslikdama, baschigi eerunajas.

„Ko, — trijâš?“ adwokats prafa nopeetni.

„Kâ tehta, kâ mamma un kâ zeenigtehws,“ meitenite tikpat drošchi turpinaja.

„Jokojas, jokojas,“ — no smeekla faleekdamees, eesauzâš wezais Lihzš: „wini jau man wifî leeli jokataji . . .“

„Kâš tad tew to eemahzija?“ adwokats nepašmeedamees jautâ tahlaf.

„Tehta eemahzija, kâ mamma un zeenigtehws lasa, un Alwina (wezakâ mahša) kâ tehws lasa . . .“

„Waj luhgšchanâš ari tu sini?“ Butters jautâ tahlaf, ne maš nesmeedamees.

„Kahdas?“ isbrihnejufēs meitene isplehta gaischtilās aztinas.

„Nu, Deewa luhgschanas, meitin, es jau tewi mahziju,“ mahte nehmas atgahdinat.

Bet wiſi behrni fori noſmehjās, un ari tehws ſmehjās lihdsi.

„Ro tu, meitin, daritu, ja tewi kahds iſfmeetu, waj ja kahds tew noſagtu lelliti?“ Butters ſawadā balſi jautaja, meitenitē ſtihwi noraudſidamees.

„Es ari iſfmeetu, es ari noſagtu . . .“ wina azigi atzirta.

„Ej, meitin, laukā no flehpja, — kaš nu tā rundā? Noſagtu, — ſagluš jau zeetumā leef . . .“ uſbahrās wezaiš Lihzš un palika nopeetnš.

Butters uſ brihtinu nolika daſſchinās pee malas, bet kad ſaimneeze to paſſubinaja, tad atkal ſahka eht.

„Nah! wezumš wirſā, neſin kā iſaudſeſchu, jo behrnu kā beešš, — weenš par otru maſašš. Labi ka wehl mahju tā iſnomaju.“

„Rā?“ Butters ehšdams eejautajās.

„Alſmirſām tihri,“ eefauzās Lihzš, „padod, ſew, to ſonjaka pudeli,“ — tehws ſkubinaja mahti, „kad ta buhš uſ galda, tad radiſeeš ehstgriba.“

„Proſiti!“ Lihzš eelehjiš peſita pee Buttera glahſiteš un tad eedſehra.

„Reibumā jaukaſaš atmināš un ari ſaruna par tagadni jaukafa. Tew ari mah! . . .“ Winſch eeleja ari mahte.

„Ro nu es — tiſ ſtipru,“ peedurknē muti noſlauzijuſi mahte kaunigi atturejās.

„Rā nu wehl neiſtaiſiſeeš zeeminu preekſhā? Bet kad weena, tad nekur newar ne ſpirta pudeleš noſlehpt, wiſu iſoſch un iſdſer, —“ Lihzš leelā omulibā iſrunaja un loti ſmehjās.

„Lai tu tuhſchkiš!“ puſkauniga, puſtauna Lihzeene eefauzās un eſita tam par plezu.

Newitus pasmejjàs ari Butters un eeprafija:
„Rà tad tu isdewi to mahju?“

„Alf ja —“ omuligi, ar pilnu muti winsch attal eefahfa: „Redsi, wajaga tikai prahtigi pahrlitt, tad nauda nahf kà no elles . . . Gruhti laifi, gruhti laifi, — kas tee par gruhtheem, — mulkeem tee gruhti.“

„Nu, stahsti nu, kà isdewi, —“ mahte mudinaja, kà meitene, rokas aif muguras noslehp dama un pret skapi atsweldamàs.

„Ej nu prom, kò maifees, — nogahsifi wehl flapi, — tahds blahkis goras wehl . . .“ tehws attal fahfa smeetees.

Par laimi weena meitene pehz faimneezes sauza, jo lopi nahza mahjà, un Vihzeene bija preeziga, ka warena iseet ahrâ.

„Blawu man ir 25 puhraweetas, tàs isdewu uf rentes par 7 rubli puhraweetu, tas ir kopà par 175 rubli; mahjàs un pirti kaliku 10 ihrneekus, kà ahpschus, — katram pa puhraweetai semeš klahnt un lopu ganibas, — kopà par wiseem tee maksà 250 rublu ihres. Bes tam wehl man paleef 75 puhraweetas pascham. 45 puhraweetas noschju pa dalai ar ahbolinu preeksch sirga un pahris lopeem, pa dalai ar labibu; dahrsi wisi man . . . Schità man eenahf waj otu tik, kà tad patš strahdaju. Kad nu wehl pehrn diwas wezakàs meitas isprezeja, tad jau dauds labaf schità, jo faimne turas aifween dahrga. Tikai nu Alfredam jaet zitur darbâ.“

Paschreis ari Alfreds eenahza istabâ. Butters wiau bija kà masu behrnu auflejis uf zelagala. No wina prahta aifnemtš, tas gribeja tehwm eeteikt, lai to schhta gimnastijâ, bet flimibas dehl tika nokaweti jaunibas gadi, un Alfreds tikai ap 17 gadu eestahjàs aprinkfa skolâ un to nobeidsa.

„Waj tu, Alfred, esi ar meeru, ka tehws isnihzinajis faimneeziibu un nu tew zitur jaet?“ — Butters jautaja.

„Nu, winsch jau pats to isgudroja!“ tehws eefauzās: „waj tad es?“

„Ja,“ loti peeklahjigi ſweizinajis Butteri, Alfreds atbildeja: „tikai ſchitahdā fahrtā tagad war tikt us preeſſchu; ja buhtu leelafas telpas, tad wehl otu tik ihreneeku deretu ſanemt. . .“

Alfreds no iſtahdes bija loti wehlu pahrnahzis, jo Edi eeraudſijis pee nogiſtetām gowim, winsch wiſu laiku tās wairš neatſahja un palihdſeja teem ar Peteri tikt lihds mahjai.

„Behz manām domam, Alfred, ta nawa progrefiwa darbiba. . .“ adwokats, muti dweeli noſlauzidams un no galda pret Alfredu pagreesees, uſſahfa.

„Rā? Daudſās dalinās ſemi ſadalot tatschu pamatigaki war to iſſtrahdat, wairaf eenemt,“ Alfreds pretojās.

„Sinams. Bet ja ſhee maſee ſtuhriſchi notur dauds darba ſpehka beſ iſleetofchanas?“

„Rā tā?“ Alfreds eekarſdamees jautaja.

„Nu, redſi, tas jau tihri weenfahrfchi: — us laukeem tatschu truhkt ſtrahdneeku; tas noſihmē, ka tee ruhpneeziſbā ir atraduſchi labaku pelnu. Lai tad ari tee fliht us ruhpneeziſbas zentreem, — tikpat ween algadſis waj te, waj tur. . . Sinams, ja ſeme ir leela, ka wiſas gimenes lozeklus ſpehj nodarbinat, tad zita leeta. Tad nahf zits motiws klaht,“ adwokats, eeedams ſawā ſſaidrotaja lomā turpinaja.

„Nu, te ſhee ahpfchi war apſtrahdat i ſemi, i pelnās aiſeet; zif teem nu tās teef — ſeewas, kā ſmejas, ar nageem war to iſkaſchnat,“ wezais Lihzš pajokojās.

„Tagad laukſaimneeziſiba neattihtās tamdehl, zif ſinams, ka winai ir wiſpahriga, tā ſafot, puſkriſe, kura winai nelaus ne iſnihkt, ne uſplaukt. Bet weenigā iſeja no ſchahda ſtahwolka ir — razionalā un intensiwā ſemes kopſchanā, tas ir, ſemkopibai wajadsigs ſinibas un peeteekofchi leela darba ſpehka. Rad nu ſeewas

waldis par semi, tad semeš darbi panihks, un ja wihram buhs janostagā desmitām werstem no ruhpneezibas eestahdem us šawu semeš stuhriti, tad no diweem šakeem neweens netiis šakerts. — Ja, ja weetejās ruhpneezibas eestahdes buhtu pawisam pahrpilditas ar strahdneefeeem, jeb ar ja šhās eestahdes buhtu us laukeem islaišitas, tad zita leeta. “Nobeidsis Butters peezehlās no galda un isdalijis katram pa zigaram un aiskuhpinajis šawu, peebilda: „Waj neefim šakumos?“

„Nu, šinams, ja wiši tā rihkošees, tad jau nu gan nebuhš eenešigi, bet isweizigakam peeder pašauļe. Ramehr ziti šahf no tewis noškatitees, tikmehr tu jau buhši bagats un atkal pirmais pahreesi us jaunu rihzibas formu,“ Alfreds karsti turpinaja strihdu, kad tee bija jau ahra. Gudru šarunu Alfreds reisem loti mihleja, kaut ari tikai pats šewim šawas špehjas peerahdidams, — jo ša neweens wina nespehji no šegleem iszelt, par to tas bija pahrlēezinats. . .

„Šas ir us zitu laupišchanas formu, tu gribeji teikt,“ Butters šawus wahrduš ar šmaidu mihkština-dams, tam peemeta, „es jau nu prinzipā neweena darbibas nenofodu, jo neefimu moralists, tomehr ja mehš minam wahrdu progresš, tad par progresiwu newar šaukt tahdu darbibu, šas jaunos, neparastos apstahkos šwejo pa wišeeem šahnzeleem. . .“

„Mulkki gudroš baro,“ — Alfreds nosihmigi peebilda.

„Un gudree?“ Butters nopeetni eejautajās.

„Ehd,“ — wezais Lihzš laida joku wakā un atkal šmehjās. „Ne, ir ari gudreem pašcheem maiše japelna. Ja kalpi, to pawehles ispidot, maiši teeshi rasheso, tad šaimneeku peenahkums ir bagatakos un drošahalos pelnas awotus atrast, newis špekulet us lihdsbeedru mulkibas rehkina un ismantot strahdneekus,“ wišch Alfredā stingri wehrdamees nobeidsa.

„Es juhju nesaprotu: šas tad ir zilwēka mehrkis,

— waj laime, waj kahdi nekahdi peenahkumi un darbi?“
Alfreds ar farkafmu eejautajās.

„Waj sini, es esmu jau firmus matus peedsihwo-
jis un kaut ko ari mahzijeēs,“ Alfredu aīs plezeem ņa-
nehmis un tam it kà zauri ņkatidameēs, wiņņch ņawadi
lehni runaja: „Peenahkums tikai pret ņabeedribu, ja
dauds tew palihds ņabeedriņki dņihwot; algadscha darbs,
ja dauds, laun til garu wilkti. To es neņafu par wezo
laidu ņabeedriņto jeb religioņto zilweku, kurņch wehl wi-
ņadi ņewi ņpehja mahnit, bet par tagadejo apņinigo pa-
audņi. Un ņchās paaudņes laime miht weenigi augligā
darbā un ņingrā peenahkumā pret ņewi un ņawām
dahwanam. Peenahkums pret ņewi un ņawām ņpehjam
dara zilweku zeetu un ņtipru, un tikai ņtiprais ņpehji lai-
mi uņnemt, bet pate laime ņlehpjas darbā, kurņch iņaug
par lapotu ņoku, ņem kura tu atkal wari ņapnot par
tahlako darbu. Ta ir leelako muhņu jaunās paaudņes
nelaimē ka ta laimi laimē meklē.“

Uņ laidaru, kur ap ņilem ņakrituņchās gowis aīs-
guhdamās weena otru noņt, gruhda, aiņņauza ari Lihzu.

„Eņim, Alfred, zaur birņtalu uņ upeņ malu,“ ņa-
nemdams Alfredu ņem rokas, Butters eēņauzās, kad
tehws bija jau projam.

Birņe ņaulei pretim liņās eņam tumscha, melna un
weetam kà ar raņas laņem; waj ņudraba putam nobehrta.
Behrsu galos nemitoschi ņwilpoja un klinkņchkinaja ņchubes,
ņraņdi; krehņlainos awenu tņchumurus tņcheepņtedams
iņlodaja wiņadu maņu putninu nudņekliņs.

„Alkurat tahda pati birņe, kà manos ņudenta lai-
kos!“ Butters ņtumigi, domigi eēņauzās, birņe eēēedams,
kura apnehma to ar ņawu dwaņchu un ņaldo ņkanumu.

„Waj sini, Alfred, — tu eņi ņpirgiņs ņehns, pilns
ņpehņa un iņweiziga prahta, tu laikam ar taiņees uņ pil-
ņehtu . . .“

„Domaju, ka buhtu jaiņmehgina . . .“ Alfreds
eekrita tam walodā un gribeja dauds ko paņahņit . . .

Bet Butters, faspesdams wina rofu, firsnigi eesauzàs: „Neej!“

„Ja man weens tà buhtu teizis un ja es tad buhtu tif gudrs, tà tagad, es neeetu . . .“

„Es nefaprotu — juhs taf efat flawens, bagats, ja es tahds buhtu! — Un kahds tad ir dsihwes mehrkis? . . .“ Alfreds pateesi isbrihnejees stostijàs.

Butters apkehràs, atlaida Alfreda rofu un atkal fahka weenaldsfigi prahtot, labi sinadams, fa ar runu ween newar nefo paspeht, ihsti wehl pee stipra un stingra jaunekka.

„Behz manàm domam nem tuhltit feewu, lai tew ap zitàm naw jamaldàs un lai tehvam ir strahdneeze, un turpinat atkal paschi fawu faimneezibu. Tew ir prahta un energijas deesgan — redsefat, fa mahja usplauks, un kad darbs falos, tad buhs laimes deesgan ari bes leekas bagatibas.“

„Jums ir weegli runat, jo jums wisz zits ir, nawa tif warbuht fawa stuhra dsimtenê un fawa meera, fas wezumâ labz, bet es tiffko wehl jaunekka meegu esmu no azim isbersejis, man rokas tirpst ween . . .“ Butters atkal to pahtrauza.

„Leez tàs weenu pee arfla, otu pee grahmataz. . . Redsi, — wisi muhsu apdahwinatafee spehki aiseet us pilsehtu par algadscheem. Ugrat palika mahjàs wisi pirmsimtee, gudris, waj mulkis, tagad tifai wismulkgafee, — zitus wisus fuhta skolàs . . . Wiseem teem jau no masatnes naw wairs faws, bet skolàs darbs jaweiz un newis lai eeguhto dsihwê isleetotu, bet lai diplomu dabuhtu. Zaur to wineem suhd zeeniba pret paschu darbu, tee neprot zelt no masa pasahfuma paschi fawu ehfu. See melle tif naudu — peedahwà diplomus un peeprasa tuhstoschus. Bes mehrka, bes pamata ir winu dsihwe un no algadschu darba israudamees fadsihwes preekos tee melle fawu laimi — laimê laimi — un paleef par fropleem un leekuleem . . .“

Wisi muhsu patstahwige darba spehki: semtopji, tirgo-taji, ruhpnееki ir nemahziti lautini, bet wini ir weenigee, kas dsihwo ihsto dsihwi. Mana firsnigaka wehleschanas buhtu, lai ari tu neswejotu diploma laimes, bet paliktu par patstahwigu strahdneeku. Nem, es satu weena rokâ arflu, otrâ grahamatu — paschisglichtiba tewis neatraus no dsihwes — otra mana wehleschanas — neej uf pilsehtu. Es newehletos, lai ari tewi neparasta pilsehtas dsihwe iskehmo, ka tos, kas tur jau atrodas. Ja wehl tu buhtu stingrs, peedsihwojis un tikumiski nodibinajees, tad zita leeta, bet ar paroli: „gudros mulki baro“ — neej . . .“

„Nu, peedsihwojuscha jauneka wehl pasaulê naw bijis,“ — Alfreds peesihmeja.

„Wezatee wineem ispalihds ar saweem peedsihwojumeem . . .“

„Un mani wezatee, waj tee man naw ispalihdsejuschi?“

„Tawi? . . .“ Butters eejautajās, ka pats preefsch sewis un labu brihtinu padomajis, semê wehrdamees turpinaja: „tehwa muhschs bija par ihfu un winu garigās azis par tumschām, lai winsch ar saweem peedsihwojumeem waretu kluht skaidribā. Winsch materialu sakrahjis, kufsch dehleem jaisirsā. Bet tu atkal gribi tif materialu kraht, — ne, tu manis, es juhtu, nesapratisi, tamdehl es tif atkal atfahrtofschu, ka tew nawa pamata un pilsehtas daschadigums samulsinās tewi pawisam. Naudai tu dsihsees pakal, ka laimei, weenigi gudriba buhs tawas buras, bet zif schaubiga un tuffcha ir nauda un zif kluhdaina wisleelaka gudriba — to tu nesini, to tew neweens nestahstis . . . Waj sini, Alfred,“ peepeschi sewi pahtraufdams winsch, ka praweets winā wehrdamees, sludinaja — „tawa dsihwe buhs tāpat ka tawa tehwa dsihwe: upurs preefsch nahkamās paaudses — tikai asinainaks: ap tewi sabruks ka saniknotu krauklu bars neatreschgito jautajumu wir-

İne un řaknahbs ařinİs tawař meefas. Dewi tuffneři winu niřnumř aİřrenkř un řrutotãř meefas tu ar řmil- tim welti mařgařİ, lihđř mirřİ — beř draugu, beř palih- gu — un pařs řawu bařřİ tu atradinařeeř leetot . . . jo tuffneři ta řkanẽř řã pařtara bařune un . . .“ pee- peřchi adwofats Butters aptwehra Alřreda plezuř un nořfuhypřtija wina peeri. Uřtrauzeeř winřř pařkatijãř Alřredã ar iřmiřuřřu řkateenu, gribeja řo teiřt, beř ap- twehrãř un ařİ iřgruhda: „Ej, atřtahj mani weenu. . .“

Alřredř apmulřİř greeřãř atpařat un eedamř do- maja: „řentimentali weřřchi, — ařurat řã tehweř, řad peedřerař . . .“ Aparãř malã řirgi řaulẽ řarřa un řla- niãř. Winřř řanehma toř un aİřweda uř mařju, domadamř un neiřprařdamř, řã zilweřř no tuffřãř runař řã war aİřmiřřteeř. Alřredř řinaja, řa winam řã neřad naw biãİř — tad jau zilweřř neřa newar iř- darit; zİř breeřmiãİ, peemeřram, bija wina miřleřtİba preť Edu, beř řahđu mulkİbu pařřhauť . . . řui, — ři- namř poliťitİkař dehl war ari raudat, ta zita leeta . . . Trafi pawiřam, tiř iřgliťhotos zilweřř . . . ja tad řahđa poliťitİka ari winam? . . .

Cewediř řirgu řtali, winřř ar apaufřeem uř ro- řař wehl panahza uř ganzela un, rořu aİřliãİř řaulei preeřřã, raudřİjãř, řur par řeedu pařřkłahto, řauleř apřpihđeto plawu řliħđa Butters, galwu noduhriř un rořař uř mugurař řaliãİř, tehwa nařtř řurpẽř. Viããř, řã řad to řaut řař buħtu leeliřki apřřilbinajİř, un nu winam bija jaluhřo řaut zİř domãř řaweřř řahřtİbã.

„Kur tad Butters?“ mahte, řahđu nařtu řuħtř preeřřã nomeřdama un řİndrařuř atřprauřdama, lai waretu pee redelem aİřbriřt, ruħpiãİ apřahřt apřřatiãİ- řẽř, waizaja.

„Alřgaħja uř upi“ — Alřredř gauřİ noteiza un nořřmeħjãř pařs pee řewiř.

Tehweř řteiđřa nořřahmet gan iřtabař preeřřã iřřahřtãř řirgu leetař un řtriřuř, řuri řur biãİ peemiřřti

ſwehtku feſtdeenâ un kuruſ augſtais weeſſis warbuht jau
bija pamanijis.

Rad mahte lopuſ bija ſanehmufi, atkal lika zeptiſ
un wahritſ, atkal behrni auda ſawu aptelſchnu aude-
flu, atkal ſchwirkſteja un ſmarſchoja, un patſ ſaimneekſ
malſzirkſni ſazirta pagaleſ un weſelu flehpi eegreeſa
fehki.

Rad Butters atgreefâſ mahjâ, winſch tuhlit ap-
wilka ſahbafuſ un pletkreflu un pee puſdeenas bija
loti apſinigiſ, meerigiſ un jautriſ . . .

Lihzu tehwiſ atkal reiſchu reiſem konjaku pa glahſi-
tei eeledamiſ weeſeem — ari Alſredam, kurſch tagad
lihdfi ar teem fehdeja pee galda — atkal ſtahtſija pa
wezâm leetâm un atkal ſmehjâſ.

Butters iſrahbdija leelafo uſmanibu un lihdfdalibu
wezajam draugam un ſmehjâſ lihdfi katram wina jo-
kam, kaut gan tee tam jau ſahka apniſt. Lihzſ tam-
dehl jo wairaf eelarſa un tilai wina eedſimtà ſmalljuh-
tiba attureja to no aſarotas butſchoſchandâſ ar draugu. . .

Behz puſdeenas Butters tuhlit taiſſijâſ uſ ſawa
brahla mahju, kur bija apmeteekſ ar ſaweem abeem
dehleem un atwainodameekſ par peedahwato aiſweſcha-
naſ atraidifchaniſ iſteizâſ, ka wiſadâ ſinâ ſchâſ 4—5
werſteſ gribot noeet ſahjâm.

Schitroteekſ taſ patſ wairaf reiſeſ noſkuhpfſtija
wezo Lihzu, kuram bija aſaras azis, tà weenaldfigi,
bet ſawadi eeſkatijâſ Alſreda ſejâ, winam ſilti roku
ſpeefdamſ, un eeraudſijis tà maſakâ meitina, fehka preef-
ſchâ uſ fleekſchna fehdedama lopâ ar mahti ehda baltu
ſirnu putru, weilli peeſteidsâſ, nofehbdâſ lihdfâſ un ſa-
wadi ſmeedameekſ, ari patſ eefſtrehba karoteſ trihſ,
ſchetrâſ . . .

Mahte bija preeziga, ſmehjâſ tapat, tà wiſi ziti,
—iſnemot Alſredu — un lika maſai Emilijai noſkuhpf-
ſtit onfulam roku. Bet onfuliſ rofaſ nedewa, noglah-

stija tikai galwu un tad, wehl reis wiseem atteizis ar-
deewu, aifgahja paschâ karstakâ deenas widû.

VI.

Wafaras fwehtku atfwehtes rihtâ Alfreds, firgus
atfehjis, koti ilgi staigaja gar upeš malu un domaja.
Winfch jau pirmos fwehtkos bija nofolijees pehdejo
wahrdu no Edes un Petera dabuht, bet tās wiku
nelaimes dehl bija nowilzinajees lihds schim. Deena bija
apmahkufees; leelt, mihshti padebeschi, kâ wilnas blah-
fi, guhsmu guhsmam wehlās pahri wina galwai — se-
mu, semu — reisem likās pat garafo kofu wirfotnēs
aifmetotees un juhstot gabalos.

Un kad nu neifdodas! — azis winam fatumst un
galwa noreibst tâ, kâ pawifam naw eefpehjams domat.
Winfch atkal luhko ko zitu eedomat. Tad pats brihnas,
ka wina weenmehrigo, auksto aprehkinu tâ wareja juhtas is-
jaukt — wina stingribu, wina paschapsinu. . . To tikai
wezos romanos wareja lasit un par teem Alfreds pat
ne pasmeetees negribeja. . . Un kurfch zilweks tad ar'
gan tâ wehl mihleja, kâ winfch. . . tas bija breefmigi. . .
Râ masš senkis winfch putnus wareja nodurt ar gluschi
meerigu firdi, un naktis winfch jau no masotnes ware-
ja gar kapehtu noet bes drebeschanas. Brahlis kad
mira, tam afaru nebija, mahtei, tehvam šaslimstot, tas
weenigais bija, kam mahjâ duhscha nesaplaka. Wisu
dsihwi winfch wareja isrehkinat gadeem us preekschu,
finadams, ka prahts noturesees us reis nospreestâ zela,
bet schi mihlestiba bija kaut kas nenormalš. . . Un
ihsti šeeweetes lihds schim to mas bija aifnehmuschas—
winam wajadseja mahzitees, wajadseja planus taišit, kâ
reis dsihwê us preekschu tikt — un nu, winam wairs
nebija špehka dsihwot, ne strahdat. . . Un ja Ede ne-
ees pee wina, ko tad? Nu, tad winfch tik juta kahds
milsums energijas winâ šaslehjās. Râ šatrazinatu firgu

bars fruchtis lausa puschu. . . Raiflibas trafumam auga lihdsi milfiga tiziba saweem spehkeem. Winsch juta, ka simtreif tas dsihwibu waretu palaist un atkal kert. Un tahda brihwiba, kam wifs atkauts, flacht pee wifas schas neapfuhstoschas spehta domas, winâ graudâs pehz ifejas. . . Seedeja lilijas uhdeni lihgodamâs, wihgreeschnu baltâs fkaras un farkanâs dsirkstelites pahr frastmalu speegelejâs un lozijâs pret lilijam. Winsch bija trihs gadus tâs un zitâs pukes welti pluhzis un ar asarâm aprasotas Edei ifnaktis us loga lizis, bet wifs wehl welti. . . Winsch leesmâs dega winas tuwumâ, bet wina wareja lihds nahwei atfahrtot: es tewis nemihlu. . . Raut kas winâ tomehr flehpâs, no kâ tai bija bail, kas reebâs. —

Peepeschi winsch apgreesâs un weikli gahja us Grihwu pusi. Dseltaneem plawu seedeem bija wioletas malas un nahrbulem dseltanas malas, jo azis winam metâs tumshas. Tâ tas notika gadu atpafal, kad Ede tam pirmo reis bija atteifuse — un kad ahrsts tam firds-treefu peefolija pehz pirmâ leelakâ ustraufuma. . . Bet waj tas nebija atkal pawisam netizami. . . it kâ arabeeschu legendâs — winam pahrschkehrda fahnu un pa ribu starpu ispumpeja dseltenu schkidrumu, kurfch ap firdi bija fakrahjees, — paschai Edei tad trahpijâs winu pahrwest mahjâ, kâ mironi, bes dsihwibas. . . un wina tomehr atteiza tam. . . Winsch sinaja, kur Edes energijas awots atrodas, ne tikdauds winas reebumâ, ne tikdauds winas mantas fahribâ — kâ Peteri, furam tâ wifur palahwâs. . . Schis Peters, waj winsch nebija godigakais, schehligakais un darbigakais zilweks, bet winsch wareja tâ lepotees ar to tik tadehl, ka Alfreds esot slihts zilweks pehz wina domam. Pahrlchzis pahr Grihwu firgaploka sehtinu, winsch peepeschi fatruhtâs, eeraudsidams tilai diwus wezos firgus, wingrà melna wairs neredseja.

Bet winam lifâs, ka tâ labaki galu galâ. Sagad

wini tatschu kaut zif buhs aprimuschi no isstahdes nelaimes, bet nelaimes pehdas warbuht buhs padarijufchas winus pasemigafus, vadewigafus un shehligafus, jo zeribu un spehta preeâ zilweis aifween ir zeetsun lepns, ja dauds, tad tif neefos un fantasija dewigafs. . .

Pa aplota zelinu winsch gar papelu rindu eegreesâs krahfainu stillu balkoni, kurfch wijs bija ar sendenem noaudfis.

„Labriht,“ kahds noruhza tam preti. Utjehdfees Alfreds eeraudfija wezo, flimo faimneeku, mihsstâkrehflâ eefehdinatu . . .

Winsch fneedsa wezajam roku, bet wezais tif no splahwâs, pee wifam meefam nodrebedams: „Lopus no giftejis un wehl te rahdâs, fahsans . . .“ leelafâ ustraufumâ tas noschnahza.—

„Alfschnu tehwl un juhs to man usftraujeet,“ glufchi ismifis, eefauzâs, Alfreds un fwabads noslihga uf fola.

„Tehws saglis, dehls fleptawa, pafaules nihzina-taji — projam!“ wezis fleedsa.

Peepeschi peetruhzees Alfreds isdwefa: „Wezais melkuli, turi muti zeeti!“ un ismetâs atpafal pa durwim. Winam nebija no wetfcha jabihstas, patf Peters bija apnizis winâ klauftees un ziti jau fen. Wezais pahtarneeks bija fadalijis wifas dsihwas buhtnes fah-tanos un engelos un uf semeş atrada tikai pirmejos . . . Wifu muhschu tas fawâ meschinâ weentulis bijis un wina walodas neweens nefaprot, isnemot wina paschu.

Dahrfa galâ fem ahbelem Alfreds no pagalma eeraudfija baltâs Edes drahnas, un wijs apwahrnis winam eedegâs balts. Uftraufuma fmeeklis winam rahwâs no luhpâm un azis mirfschinaja, fâ taurini.

„Edel tu teizi Peterim?“ aif rokam to fatwerdamş, Alfreds eefauzâs, ne labdeenu nepateizis.

„Alfred! Nost!“ wina eekleedsâs bailu pahrnemta

un peeplafa pee ahbeles stumbra, nerwosi rofas
isteepdama.

„Ede! ko tu dari, waj es jau til breefmigs?!“
Alfreds eewaidejās.

„Tu, tu —“ wina ņchnahza —: „ej nost, prom,
uf wifseem laifeem:— es neeefchu pee tewim nefad, —
nefad —“

Alfreds tuwojās tā brihnedamees winai un, gri-
bedams ņanemt winas rofas, ņawadi jautaja: „Ede —
wai ņini ko tu runā!?“

„Neaifņkar manis“ — ismifdama un aifraudamās
wina ņņhufņteja.

„Waj tu, Ede, eņi ņlima? Raņ ar tewi ir?“ ap-
nemdamņ winas plezus, Alfreds mihi waizaja, ņamehr
Ede wiņa drebedama, beņņpehzigi ņahka ņhufņtet.

Peters iņtabā awiņes ņņkirdamņ dņirdeja winas
baņņi un ņteidsās zaur dahrsu uf wineem.

„Alfred!“ peepeņhās duņmas waldidamņ, wiņņņ
eeņauzas: „ko tas noņihmē?!“

„Es nefā nefaprotu!“ Alfreds noņrituņhā baņņi
nomurminaja.

Atņwabinaadamņ Edu no Alfreda roņam, Peteris
ziņ ween meerigi waredamņ runaja, ņatru wahrdu uf-
ņwehrdamņ: „Alfred! — es tewi luhdsu, atņtahj tu
muhs, tas ir, atņtahj winu. Wina pee tewiņ newar
eet, jo wina nemihl un netiz tew un es, — es ņaku:
winas laime preeņņ manis tikpat tā wiņņ, un ja ne
tu patņ, ne wina, tad es juhs reis iņņņkirschu . . .“

„Alņņni! tu eņi warmahzigakņ par ņawu tehwu!“
Alfreds klufi peebilda.

— „Neefi, es tew ņaku, atņtahj tuhliņ muhs uf
wiņeem laifeem!“

„Alņņni! tu mani aifdsen tā ņuni no ņawas mah-
jas, no Edeņ, ņura ir wiņņ ari preeņņ manis — un
pat beņ winas peeņriņhanaņ!“

„Ej, ej — prom —“ Ede ņņhufņteja.

„Ede!“

„Ej, ej, nenekojeeš, nelihds te runas — mums wišs jau ir isrunats, wišs ispreests —“ Alfnsis karsti šubinaja.

„Ede!“ leelafâ ustraukumā ņauza Alfreds: „kam-dehl tad tu mani wešelus diwus gadus nedšini; projam?!“

„Eš dšinu, tu negahji, —“ spēhkus ņanehmuš, Ede iškuffsteja.

„Un tagad, kad eš wairs newaru beš tewis, — nu tu ņakt, — ej . . .“

„Ro tu rund?!“ ņahpju pahmahkta wina eefauzās.

„Ede! ko — un — un — tu —“ Alfreds stostijās un wina gihmiš ņarahwās leelafās mokās.

Alfnsis it kâ baididamees, ka Ede waretu eeraudšit Alfreda ņeju, bargi, beš ņchehlastibas pawehleja:

„Ej, tuhlit . . .“

„Tas taws pehdejais wahrds?“ kâ ņlihkons wiņšch beidsot jautaja.

„Ja!“ mahņa ar brahli abi kopâ isņauza.

„Nu tad ar Deewu!“ wiņšch ņabruka Edei pee ņahjām, noņkuhpstidams winas kurpes.

Ede eekleedsās un atlehza noš, bet Alfreds pee-truhfās un dewās projam zauri dahrņam . . .

Alfnsis ņahka eet, kâ kaut ko mekledams, kâ aiņņchauts . . . Paņehris grahbeckli, kurņch pee ahbeles bija peefleets, wiņšch gribeja dotees projam. Ede raudās raustijās, un ņalā ahbele lihdsi trihzeja . . .

„Ede!“ wiņu apņpeesdamš wiņšch jautri eefauzās: „tu raudi, waj tew wina ņchehl?“

„Ja, — ne, ne, — bet warbuht eš tiš ņabaidita“ . . . wina stostijās kâ noreibuš . . .

Uš dahrņa norihbeja ņchahweens un wina neņamanigā ahtrumā bija klahť pee Alfreda, kurņch ņirgu aploka malā uš ņahles bija nokritis ar ašinu apleetām kruhtim.

Peefkrehja Petersš un kleedsa pehz pušcha.

Alptwehrusi winu, Ede ŝkubŝtija ta miglainàs azis,
bahlo ŝeju un waimanaja kà ahrprahtà . . .

Bet Alfreds ar beŝŝpehzigì nokrituŝchàm rokàm kà
apŝfraidrots ŝmaidija un aiŝmiga. —

Geŝleegdamàs Ede atrahwa wina ŝwahrkus un
kreflu, lehja aŝaru ŝtraumes un atneŝto uhdeni wirŝu
eewainojumam un ŝawu galwas laŝatinu aŝinìŝ ŝamehr-
zeja, lihds tàs mitejàs tezet . . .

Alŝbrauza peh3 ahrŝta, paŝtkoja uŝ Lihzeem. Al-
fredu Peters ar puiŝi eeneŝa iŝtabà.

„Kumedini, — ŝahtans!“ wezais Grihwa eebreh-
zàs, kàd Alfredu gar balkoni neŝa.

Peh3 maŝa brihtina par ŝeedoŝcho Lihzu plawu
tezinus ŝkrehja weenpaŝak otram diwi ŝalihkuŝchi ŝtahwi
— tee bija Alfreda wezakee.

Pahr winu galwàm wehl ahrtraki ŝteidsàs peleko
padebeŝchu mutuki, bet wini neŝpehja ne par weenu
pileenu weeglaŝi paŝiŝt, jo tee iŝliŝàs ŝauŝi, kà wilnas
blahki — tiŝ twihka un kuhŝeja kà beŝ jehgàs. Bet
pukeŝ lozija ŝawus ŝeedus plawà tiŝpat weenahrŝchi
kà wakar, aiŝwakar un ŝŝhaŝteŝ tiŝpat iŝdeenìŝchi teŝaja
pa aploka ŝahrtim, kà zauru wakar . . .

Lihzu mahte bija pìrnà, kaŝ eewaìdedamàs no-
krita uŝ Alfreda lihka un kà pa murgeem murminaja,
tauŝtidama ta ŝwahrkus un kruhtis . . . Bet tehws,
noŝtahjees gultai pee kaŝhgala, lahdeja toŝ wezakus,
kuri ŝŝahdu odŝes dŝimumu kà Ede paŝaulè laiduŝchi.

Beìdsot Alfreds eekungŝtejàs un pahrwilka ar
plauŝtu pahr peeri . . .

Neweens neekleedsàs, bet wiŝi ŝaŝtinga. Alŝŝil-
buŝŝas, ar weenadu ruhpibu Ede un mahte, weena
otrai iŝpaŝihdŝedamas, wehŝinaja Alfreda kruhtis un
ŝlauzija ŝweedros pahrpluŝtoŝcho ŝeju . . . Tehws
aiŝŝteidsàs pretim ahrŝtam un Peteris, elpu atnehmiŝ,
pìrnais pateiza, ka nu wiŝs buhŝŝot labi.

Gebrauza ahrŝts un ari to paŝchu apŝtìprinaja . . .

Tàs paschas deenas wafarâ Alfreds pirmo reisi dufeja Edes gultâ . . . Ede winu glahstija un pajaja weena pati un winsch wairs nemas nejuta fahpju fruhstis . . . Bija tif weegli un winsch atfal un atfal jautaja, waj Ede eefshot pee schâ. Ede skuhpstija to un glahstija un noslehpu maini fmaidija.

Pirmo reis Ede winam bija peepluhkusi leelu puschki dahrfâ jasminu seedu, furi lihka un fmarfchoja pahr wina feju.

VII.

Otrâ deenâ Alfreds jau bija tif fpirgts, fa waretu uf Lihzeem pahwestees, bet Ede wehl uf weenu deenu attureja Grihwâs.

Peteris staigaja flus un nopeetns. Weda mehflu uf tihromeem. Utwainodamees ar mehflu fmafu, fura nahza no wina fabristam fahjam, tas ne reises neegahja pee Alfreda . . . Diwas gowis un firgs wineem fahka pamasam aismirstees, bet nu bija jauns faudejums preefch mahjas un ari preefch wina Edes. Nekas winai newaretu ifrunat Alfredam doto folijumu nepildit . . . Bet waj tas bija pawisam wajadfigs? Peters beeschi pahrbaudija fewi, waj tikai wina ne-meers nezelas zaur to, fa tam fainneeze suhd, jo fo gan launu preefch Edes no Alfreda tas wareja fagaidit, ar fo lai peerahda mulfigas eedomas? Bet tomehr winam ir tahda fajuhta, it fa kad Edes muhschs buhtu fudis.

Bet tas nu ta reis nolemts un winsch nedrihft Edei to list manit no fawas istureschanas pret Alfredu . . . Un pateefiba — waj tad pehrn un ari wehl fchogad tee ar Alfredu nebija warejuschi fatift? . . .

Bet ihsti — kadehl lai zilwefu bes peerahdijumeem apwaino? . . . Tehws tatschu taisni par fahtanu pataifa Alfredu un bes fahda eemesla; waj tad winsch ari lai ta? — Wezais Lihzs, sinams naw gluschi tihrs, bet fa wina tehws war par jauno ta fpreesi? Sinams,

tàpat kà par winu pašchu . . . Un nu winšch ari
tàpat?

Otràs deenas wafarà Peters nomafgajàs un ee-
gahja pee Alfreda, kurfch farunajàs ar Edu.

„Nu fwaini! — tà jau tewi warès fauft,“ fmai-
didams usrunaja to Peters: „kà tad tagad domajeet
tahfafi?“

Alfreds norija ruhgtumu pret Peteri un lehni
atbildeja: „Mans plans ir tahds — Eda ari winam
peefriht,“ — mihti glahstidams winas feju tas turpina-
ja: „Tà kà Pihthos mehš newaram tiht tif drihfi par
faimneefeem un ari nopelnit tur dšihwodami newaram
nekà, tad jaluhfo zitadi . . . Ugrafi es domaju eet
uf Rigu un luhfot kaut kur fabrikà, waj zitur
kahda rakstwešcha weetu dabuht, — bet no eefahkuma
buhtu ar meeru pat palift par weenfahrschu strahd-
neeku . . . Bet pehdejà laikà es esmu zitadi par-
liziš — gribu pamehginat pee jaunà dšesjzela par kon-
duktoru.“

„Es nesinu, žif tur aprehkina: nemeers deenam un
naktim, bet alga — diwi, trihš ņinti par gadu,“ Peters,
papirofu aisdedsinadams, eebilda.

„Nu, Edai jau nebuhs nekahds nemeers, wina
tepat Pihzos wehl warès kahdu laiku dšihwot . . .“

„Jeb ari pee manis . . .“ Peters eemeta starpà.
„Jeb ari pee tewiš, tu jau bes faimneezes newari
tagad istift — un gan es par fawu meeru sinaschu,
algas ar, man leefas, peetiks pirmà laikà, — pee tam
uf jaunà zela konduktoreem plascha brihwiba . . .“

„Un kahsas, Eda, kad tu domà?“ Peters jautaja.

„Weenalga — kà Alfreds“ — Eda grihdà wehr-
damàs atbildeja.

„Nu deesgan es uf tewi esmu gaidijis, tagad wa-
rès ari pasteigtees, — jo drihsafi es tilšchu wesels, jo
drihsafi kahsas . . .“ fmihnedams Alfreds uffkatija Edu
ar nolaišto galwu.

Behz brihtina kluſu zeefchanas Peters atkal uſſahka. Winam gribejaſ ar wiſu tiſt ſkaidribâ, nenokluſet it nekâ, kaſ waretu winu ſtarpâ eerastees: „Eſ neſinu, Alſred, kaſda buhſ muhſu turpmakâ ſatikſme, taſ atkara- jaſ no tewiſ. Maniſ praht', kaſ nu weenreiſ taſ ir notiziſ, aiſmirſiſim bijuſcho un tapſim labi radi — labi draugi, ja eeſpehjaſ.“

„Ugraſ mehſ tahdi ar bijam,“ Alſredſ weenaldfi- gi peeſihmeja.

„Nuja, bet tu ari ſini, ka pateeſibâ eſ nebiju wai- nigſ. Eſda pati fewiſ neſaprata, un man liſâſ, ka wi- nai naw ihſtaſ mihleſtibâſ pret tewi, un kâ lai zitadi kuruſch ſaprot rihtoteeſ, ja ne tâ, kâ winam leekâſ? . . . Eſ tiſkai gribeju galigi nobeiht to, ko Eſda taiſijâſ darit . . .“

„Ne, Peter, kaſ eſ ſirſnigi wiſu iſnemu zauri, taſ man leekâſ, ka tawi beedinajumi mani attureja wairak. . .“ Ede gribeja turpinat, bet Alſredſ to preezigi pahrtauza: „Nu tagad tam wiſam buhſ meerſ, taſ jau gluſchi ſa- protami. Tiſ neſchehligaki gan juhſ bijat druſku, bet... un netizejât ari juhſ man, par blehdi turejât . . .“ weenaldfiſgi wiſuſch wehl peelika.

„Alfred! to eſ wairſ nedariſchu beſ eemeſla,“ ſirſnigi Alſreda roku ſpeeſdamſ, Peterſ eeſauzâſ.

„Tu par daudſ palaideeſ uſ ſawu: man leekâſ, neſin kaſ kuraſ newar liſteeſ . . . Muhſu dabâſ ir tiſ neweenadaſ kâ leelumâ, tâ ſikumos, ka tiſ eedomi- gi paſtahwet uſ ſawu „man leekâſ“ ſtarp mums patee- ſi naw eeſpehjaſ. Updomâ tu patſ: — man tawa rihtziba pa mahju ar wiſam maſchiuam, ſuperſoffateem un beedribam nemaſ lahgâ nepatiht. Taſ jau wiſſ ir labi, tiſkai man leekâſ, tu ej kurnja ſoluſ, kur waretu ſfreet kâ ſtrauſſ. Tagad pat, kur jauno dſelſſzelu tai- ſa — ar diwi trihſ ſirgi, diwi trihſ zilweſi daudſ ko waretu eeraut. Waretu ſaeeteeſ ar taiſitajeem, pee- ſolit ſawuſ raſchojumuſ: ſweeſtu, galu, maiſi un meſchu, kuru tu nekad tâ neiſmantotu, kâ tagad un i. t. . .“

Bet tew jau wajadfigs wilft to paſchu deegu ween, kuru efi eefahzis un ari paradus zeest . . . Un waj eš tew pahrmetu, waj plahtos ar ſawu „man leekas“? . . . Un man leekas, ta tu wari buht ari milfigi neſchehligs pret otru, bet waj eš ari ar ſcho „man leekas“ tew zelâ ſtahjos? Eš tewim neefmu lihdfigs, eš tewis neſaprotu un eš tewis nenofodu.“

„Waj fini, Peter, mehš pateefi eſam bijuſchi beſgala zeeti,“ pee Petera noſehſdamâs, Eda eerunajâs.

Saulite paſchreis reeteja un beesš ſpoſchš dſelternuſ kâ dekis klahjâs zaur logu uſ galba, uſ trim runatajeem un wehl dſilaki iſtabâ uſ ſeenas. Zits wiſš bija melnš no wakara tſehſlaš.

Alſſchnam wehl bija kaš uſ ſirdš, kaut kaš ſtahweja ſtarp wineem, bet kaš taš bija — waj neuſtiziba pret wina ſchauſchanos, waj zits kaš? Bet tam bija japaleef tur, ta nedrihſteja kuſtinat. Warbuht taš bija gluſchi dabigi, jo pilnigaš uſtizibaš mums newar buht uſ neweenu zilweku un pilnigaš neweenaš juhtaš ne uſ ko newar buht, wiſš nemamš tik relatiwi. Deefgan ir uſſahkt weenu juhtu dſilaki iſpehtit, kad tâ leeliſki peeaug wiſu zitu ſtarpâ . . .

„Tew, Eda, man pehz tehwa noteifuma jaatmaſkâ weenš tuhſtotiš,“ pehz leelaka ſtarpbrihſcha Peters atkal uſſahka. „Tew ſinami mani paradi, — tamdehl tagad uſreis par ſinti trihš, tſchetri wairak man preekſch tewiſ gruhti nahſkees ſadabuht. Nebuhtu wehl tik leeli iſgadejee prozenti kredit beedribai . . . bet muhſu wezaiš baronš jau naw ſemu takſejis ſawu kauſchu pelniſchanas ſpehjaš . . .“

„Nu, tâ ari buhš labi . . .“ Alſfredš mahſaš weetâ paſteidsâš atbildet.

Tai paſchâ wakarâ Alſfredš tika aiſweſtš uſ Lihzeem, un Grihwâš gahja atkal wiſš meerigi, pa wezam. Tikai Eda ſchuwa, maſgaja un poſâš uſ kaſâm. Par Alſfredu wairš ta ar Peteri zitadi nerunaja, kâ labi

ween. Reifem abi juta, ka buhtu kaut kas sakams, bet abi juta ari to, ka tagad wairs nawa ko teikt, — ka tas bes mehrka . . . Wini bijas kaut ko flittu at-
rast un mahni ja fewi ar labu ween.

Peters, ta aifween, strahdaja no rihta lihds wa-
karam. Usnahza labš feena laikš. Saule sahka karfet,
kolihds uslehza, un lihds wehlam wakaram noštaigaja
pahri debesim ar flaidru waigu — neweena mahloni-
šha, neweena pawadona tai zelā. Gar apwahršni
steepas miglains karstums. Ilgi tahda twihkona ne-
wareja pastahwet, wehlaikais pehz kahdas nedelas bija
gaidams pehrkona negaisš. Wajadseja pasteigtees.
Bet zilweku Peteram — dahrguma dehl — bija maš:
— weens puisis, weena meita un wišch patš. Edai
jau nebija mairs walas un zil atlika — tik bija mah-
tei pee lopu kopschanas jaispalihds. Nedelas trihs
wismaš bija wajadšigs lai feenu noplautu. Bet te
plaujas laikā eekrita ari Edai kahšas. . . Un Pe-
ters šadomaja aifnemtees no beedribas plaujamo ma-
šhinu. Sinams, trescha dala no wina plawam wehl
bija zinis un krumos un weetam mirka duhnas, bet
tas diwas jau bija gluschi tihras un nograhwotas.
Par nedeku ar tam waretu tikt galā. Labakā sahle
buhtu rokā, lai tad ar purwu tā.

Un tā wišch ari isdarija. Pehz pahri deenam
šarkanā mašhina škanedama ween gahja pa plawu,
diwi Petera širgi steepa šprauslodami to, un Peters
sehdeja sehdeklī un ar pihzku plihšhkinaja. Nesin kas
tas bija ar wina — ja darbs lehni wilkās, wišch
reifem pat nogura, bet ja labi, tad nedelam wišch
waretu weenos šweedros raut, bet špehki winam wi-
šoš lozekoš pahri pluhda . . . Kad tik trošnis
un weikšme un panahkums, tad apštahshanās winam
newajadseja. Karstā šaulē šmarschodama ween twihka
noplautā sahle, un kas rihtā bija plauts, tas wakarā

gahja ſchkuhni, ifnemot tikai wiſtaufako lihtſchu ſahli . . .
Preeſs bija par tahdu plauſchanu.

„Sweifs, ſwaini!“ gabanu aif lapam ſchkuhna
preeſſchâ apgahsdams, eefauzàs Peters, Alfrefdu ee-
raudſijis! „Tu jau uf ſahjam? Nu, tas ir labi.“

„Preeſſch manis, mihlais, bet newis preeſſch
tewis, Alfreds tà firnigi eefauzàs. Schahweens
winam bija trahpijis taiſni tai weetâ, kurâ ahrſts
reis to greesa un pret kuru nebija firds, ne plauſchu
preti, tamdehl Alfreds tik ahtri bija iſweſeloojees.

„Râ tà?“ Peters jautaja Alfrefda roku ſpees-
dams.

„Nu, tagad es taiſos eet jau uf dſelfszeku un
tad tu ſini, kâ tew wajadſigs ſwainam iſpalihdſet“ —
Alfreds pajokaja.

„O, waj tad tu neredſi, kâ mehſ raujam?“ zepuri
norahwis un peedurfnê peeri ſlauzidams, Peters ee-
ſauzàs, „Trihs deenas ſtrahdajam, wehl trihs klaht —
un ſeens buhs ſchkuhni eekſchâ ſauſs kâ tabaka, newis
leeta un raſâ ſawahlats — waj mums naudas nebuhs?“

„Bet ko tad tu domâ un kur tad?“ Peters no-
peetnaki eepraſtija un patſ, eefehſdamees wehl neiſjauktâ
ſeena gabanâ, noſehdinaja ari Alfrefdu.

„Nu, kâ jau teizu, par konduktoru,“ ſeena ſahli
koſchladamſ ſawos ſtiprajos, baltajos sobos, Alfreds
atbildeja.

„Nu, ta ir tahda leeta . . .“

„O, nemas nerunâ: ſinams, uf wezâ dſelfszela, kur
jau ſtingra ſahrtiba, tur zita leeta, bet uf ſchahda, wehl
neatſlahta, konduktoram atlawj weſt, zif ween tas grib.
Wajaga tik publiku mahzet peewilkt, gribetaju buhs
wai zif, un tad trihs, tſchetras algas peenahſs klaht, —“
Alfreds weikli ſtahſtija.

„Nuja, kad tik zaur to newar eegrahbtees . . .“
Peters domigi peebilda.

„Sas jau naw nemas nelikumigi, tas tà paraſis“

us wiseem jauneem dselszeleem, pirmee jau tad eedsih-
wojas — wehlaf rauj winu welns, kas tad tur wairs
ees. — “

„Zif tad tew wajadses?“ pehz brihtina Peters
eeprafija.

„Nu, kà jau tu pats teizi, trihs, tšchetri simti
peetifs. Redsi, jaeleef salogs, šchiš tas jaegahdà
un, sinams, wairaf par wisnepeezeeschamako jau es ne-
nemšchu. — Es gan ar wehl lahgà nesinu, zif, — bet
gan jau tad redsesim un abi apšpreedifim. Es tagad
tikai gribeju pateikt, lai tu šataifees. Bet nu es eeschu
us Edu, — weselas diwas nedelas neesmu bijis pee tàs.“

„Kad tu domà kahsas taisit?“ Peters domigi
jautaja.

„Uffaukti jau tagad esam — domaju nahko-
šcho nedeku. Seenu jau tad tu buhfi gandrihs applah-
wis . . .“

„Waj tad tuhliit tu eefi?“

„Nuja, domaju tuhliit — otrà, treschà deenà.
Naudas jau tad, mans mihlais, wajadsesees no šchàs
deenas par weenu, waj pusotras nedelas . . .“ Ulfreds
aishghja zauri birsei, bet Peters atspeedàs grahbefti un
domaja.

VIII.

Naudu dabut nahzàs loti gruhti. Tur wajadseja
pee laudim labu ustizibu eeguht. Bet zif tad bija
tahdu, furi winam ustizetu? Tikai tee, furi šaprata
wina darbibu; bet tee pašchi ari rausa no wisam ma-
lam kapitalus laukà un guldija šaimneezibà . . . Ka-
pitalus wareja dabut tikai pee wezajeem meschineekeem,
pee krahjejeem, pee teem, furi katrs par fewi bija ra-
fuschees un plehsufchees un peetaupijufchi, sekès šabahs-
dami un semê noglabadami . . . Agrafi nebuhtu ee-
špehjamš ari no teem aishnemtees, bet tagad tee jau
šahla aishdot. Prozentus katrs mihleja un zitu peknaš

peerahdijumu nekahdu teem newajadseja, kà tikai kahr-
 tigi ifgadus jamakfat tos . . . Bet mescheneekeem
 preeksch wina nebija ne kahdas ustizibas. Winsch jau
 fen no teem bija schziss atschkirtees, tapat kà no sen-
 deenàm muischà ar sawu baronu un tahdi wihri kà
 Lihzs un Butters . . . Mescheneeki mihleja meeru,
 strahdaja godigi ar sawu ragainiti, ar koka egli, ar
 koka lahystu, bet wina mahjà maschinas ween ruhja.
 Un fur tàs, un fur trofknis — tur wairs, kà wini
 prahtoja, naw deewbijibas, tur naw wezo tikumu zeeni-
 schanas, tur wisz eet us leju . . . Tà jau pat wina
 tehws bes schelastibas par winu spreeda . . . Un ja
 pee mescheneekeem newar dabut, tad zitur nekur, kà
 pee ihsteem auglotajeem, un tad nahks prozentes pro-
 zentu galà . . . Preeks winam bija strahdat, bet ne-
 bija wairs tee laifi kà astondefmitos gados, linu lai-
 kos . . . Uri wisrazionalakà fainneeziba teem laikeem
 tagad lihdsi neteef . . . Winam jau bija par 500
 rubleem prozentes jamakfà. See bija no mescheneekeem
 aifnemti — tikai par 5 procenti simts. Tad wehl if-
 gadigais kredites paradz — 70 rublu gadà. Schos
 trihs, ischetrus simtus warbuht bes 8—10% nedabuhs
 un tad ifgadeja rente no wina 130 puheweetàm sneeg-
 sees jau pee pusotra simta . . . Tad wehl istahdes eekri-
 tums, kahsas un kas tas leelakais — wina palihga,
 Edas — aiseeschana . . .

Sawu domu lihds beigàm neisdomadams, winsch
 fahhra pirmàs gabanas galwu, un weena pehz otras
 drihfi bija ismehiataas ari wisas zitas nupat no puischa
 peewestàs . . . Seens bija wistaufakais, bes aparni
 jautschanas ta newareja isfaltet. Rad wakar to fakrah-
 wa, likàs esam labz, bet schorihht bija jaatsihst par
 mihkstu un japahrkaltè.

Alsehdees us schkühna fleegschna, winsch peepeschi
 eedomajàs, kas tad winam buhtu daramz, ja Alfredsz
 usreis peeprasitu wisu Edas tuhstoti . . . Tà, sinams,

nebija eemesla domat no Alfreda, un ja ari Alfreds to gribetu, tad Eda nepeelautos, bet — — ja nu tomehr tas ta notiktu? Pee kredit-beedribas pamehginat nebija wehris, jo kad jau tagad 70 rublu leelas prozentes bija jamaska, tad tur par pahris simteem dauds wairaf neisdod. So winsch bija apfwehris jau maschinas eegahdajotees . . . Tad zits nefas neatliktu, ka pahrdot inwentaru, maschinas, lopus un isdot mahju us rentes . . . Peetruhzees winsch atkal sahka jaukt seenu, kusch bija loti smarschigs. Ahbolinsch ir isdewees labš, — dahrsa fatnes aug wareni, un ja leetus fahrtigi lihš, buhs ari salmu deesgan. Jaluhko buhs gowis trihs peepirkt flahht, — ja waretu jau tuhlt . . . Par tam diwam bija loti leela skahde — pat sirga winam nebija tik schehl: — wislabata peena laika, kad baribas tik dauds, un wislabatas gowis . . . Raturreis Peterim rotas paleef swabadas, kad winsch eedomajas par scho skahdi. Sihra naudā winsch waretu otrtik wairaf pasaudet, tas masaf buhtu no swara, ta schita — labatas gowis, peenigatas un telu mahtes — tikai tas, kas pats schimneeks, war eedomatees, ko tas nosihme! Matu gali swilst no schehluma . . . Nejausch winsch pamet azis us deenastmeitu, kura beids gabanzelus peefasit, un winam leefas, ka paradi to waj nost speesch . . . Ra buhtu, kad winsch aprezetu bagatu sewu. Uhdš schim tas winam nebija eenahzis prahta . . . Senkis buhdams, tas bija deesgan isweizigs un patika seeweetem — wina wijole un ari winsch. Tad tas ari dejot mahzeja. Tikai nu, famehr tas darbs, — nebija wairs walas. Ta tad ar patihkamo seju un ar behrnibas preeka beedri, wijolem — bija weikalš jadsen. Sahds grahwis tam gadijas pirmo reis zelā . . . Bet weenu, otu tahdu pahrfahpt un tad — nostahtees? Par ko tad nefahpt tahlafi — starpiba tikai skaitā, leeta ta pati?

Peewedis pehdejo gabanu, puisis nomauza sirgam

ŝakas un ŝapinis eetrenza to birŝe. Ari meita peekaŝija pehdejo gabanazelu. Beidsis jauti, Peters lika teem wehl reis apahrni pahrahrdit un tad eet puŝdeenâ, bet patŝ, apŝakojis diwus ŝirguŝ, aiŝgahja ar teem uŝ lihzi, kur ŝchoriht beidsamâ ŝahle tika noplauta un, ŝaŝahrtojis tur atŝahto maŝchinu, eeweda winu rijas paleeweni, kur aiŝ atŝlegam ari wiŝas zitas wina maŝchinâŝ ŝtahweja. ŝirguŝ ŝtalli weŝdams, wiŝŝ eedomajâŝ, ŝa, ja taŝ grib droŝŝŝ ŝaimneekŝ buht, tad ari ehkaŝ un maŝchinâŝ wajadŝeja apdroŝŝinat. Weetejâ pagâŝta ugunŝapdroŝŝinaŝŝanaŝ beedribâ gan mahjaŝ ir eeliŝtaŝ, bet ja nodeg, ziŝ tad tur atlihdŝina? — puŝes ne, ihŝti winam, kur wiŝ ir ŝawadaki kâ zi-teem eerihkots. Waj walŝis tuwredŝihgee apdroŝŝinataji to pawiŝam war nowehrtet? Bet liŝi wiŝpahrejâŝ beedribâŝ — tad par mahjam un maŝchinam ŝamaŝŝaŝi wahrbuht wehl lihds ŝintam . . . Un tad?

Pa ganzelu lopi nahza mahjâ — aŝtonas bruhnaŝ gowiŝ un diwi bulki ŝpringodami, — bet diwu labako gowju naw . . . No ŝhâŝ apŝinaŝ nemaŝ newar atŝwabinateŝ . . .

„Jekab!“ Peters eekleedsâŝ ganu puikaŝ, it kâ ŝawas domas gribetu pahrkleegt: „eepumpê uhdeni aitu ŝilêŝ.“

„Waj tepat pee kuhtŝ?“ Jekabŝ eejautajâŝ, ŝtabuli aiŝ muguras ŝlehpdamŝ.

„Ne, tur pee ŝtalla, no ta pumpjâ ŝem wihtoleem, ŝarŝis laiŝ, aitaŝ elŝo ween . . . Ram tu to ŝtabuli, puikaŝ, ŝlehp, puht, lai wiŝa mahja ŝkan . . .“ Peters paŝmihnejis peebilda, Jekabŝ ari eefmehjâŝ un aiŝŝrehta uŝ pumpi.

Mahte weena pati gowiŝ ŝanehma, jo Eda tagad newareja daudŝ neko palihdŝet. Pee tam nupat Alfredŝ eegahja pee tâŝ.

„Lauze, Lauze, waj tew nemaŝ ŝauna nawa, ŝah-

ans . . .“ Wezite fleedsa uf leelas, raibas gowis,
fura atdeenitei schahfdama ween wirsû gruhdàs.

Peters peesteidsàs un palihdseja peeseet gowis
fawàs weetàs.

„Waj sahles ir atnestas?“ winsch jautaja.

„Ras nu dewa, dehlz, schorihrt jau ar saules leh=
ftu juhs wisi aishgahjàt plaut un Edai zeeminsch . . .
Waj tu eesi?“ —

„Nuja, es tagad waru —“ Peters atbildeja.

„Neej wis, dehlz, — fo tu pee muhsu darbeem . . .
safaltis fà ahfitisi!“ garam eedama tà, mihli winà no=
statidamàs, pajokoja.

„Nu gan jau . . .“ Bahr sehtinu pahrlahzis,
iskapti un dekus pakehris, Peters aishgahja uf dahrsu,
famehr mahte sahka isleet famasgas.

Zif daudj weeglat tagad winai bija to isdarit!
Ugraf bija otrit staklu, tagad tikai pufe — pee tam sishws
notek kuhz widû, bet apfahrt ap staklèm pawisam saufs.
Spainis ari naw wis jazel uf augschu, bet pakahpees
pa dehlu trepem uf lahwas starp filem, — noleezees
un eelej abàs filès tihri weegli; tàpat ari ar sahlem,
— taifni no muguras nastu eekraut staklès un, dekt is=
raudamàs, tikai apwel, ne tew flehpeem janem, ne par
galwu, par kaklu redelès jasweesch. Li nu wezais teiz
fo teikdamàs, bet Peters nemas tik negudrs nawa. Ras
tam ko neprahtot, eet newar, sehnd un lasa bibeli . . .

Islehjusi famasgas un usmetusi miltus gowim,
wina weenus neseenus aisnesa ari wehrscheem, furu
stakles aitu kuhzi stahweja. Se bija stahwejuschas ari
abas nonahwetàs gowis. Gelehjuse wehrscheem, wina
newar atturetees no raudam un lakatina stuhri flauka
afaru pehz afaras . . . paschas wezakàs gotinas, winas
Duhmalina wezà — tik daudsi telinu atnesufi . . . Af
Deewin, af Deewin — tawu fodu . . . Ro nu Alfreds!
— Tas wezais ar runà fà bes atgishanas, Alfreds nu
ees giftet . . . fà bes prahta, kas winam par labumu . . .

Waj tad Edinai ar' firds neplihša pušchu . . . tà ba-
 roja tàs un preezajàs, — flauzot abàm tif ween runas
 bija, ko došim Duhmalinai, ko Kronulinai, waj weenu,
 waj diwas mahrzinàs miltu behrt, waj burkanuš, waj
 runkuluš behrt . . . pat putras lahšiti reisem neša un
 preezajàs, kà Duhmalina wirškinaja... tahdas melnas,
 gudras aziš gotinai bija — jau par gabalu dihza, flap-
 jo purnu išteepuše . . . Un flauzot kà stahweja! Š Duh-
 makina, i meitina — weena pate bija — i ta projam . . .
 Un Edu eedomajotees aisejam, mahte nemas wairš ne-
 wareja isturet. Ušfehdušees uš staklu stuhra, wina ap-
 twehra redelu fokū un raudaja, — wežà lihšà mugura
 raustijàs un šaušàs rofas nešaudaja ašaru noraušt . . .

„Maht!“ durwiš nostahjees ar šaklu flehpi Pe-
 ters eefaužàs: „taf nu wairš nawa labais, weenmehr
 raud.“

„Eš jau, dehls, tàpat“ — raudas aprahwuše un
 šmaididama mahte peezehlàs no staklem, lai Peters
 šahles waretu eelift: „eš jau tàpat, tu jau nu domà,
 ka eš waj deef' ko . . .“

„Janudeen, maht', eš newaru isturet tawu ašaru
 — è ka tu šchità, — nu gowiš nosprahga — beigts
 ko tur neekuš tif ilgi.“ — Un flehpi eefweediš redelès,
 wišch mahtè wehrdamees, eeprašijàs: „jeb waj tu
 Edaš dehl?“ . . .

„Ej ween, ej ween, dehls, laukà“ — mahte
 jokodama škubinaja, bet ašaras atkal tai špruka, un wi-
 na pate pirmà išteidsàs . . .

Peteram waj firds luhša, nošfatotees mahtes lih-
 šajà mugurà . . . Ta zilwekš — weenmehr raud
 un par wišu raud; tad pašcham wairš nawa, par ko
 raudat, tad ziteem palihdš. Rà šlimiba zilwekam, ša-
 šchelinàs ween un aišween wairat. Jaunaka kad bija,
 tad tà wehl nè, bet nu weenmehr wajag par kaut ko
 raudat, it kà tad weeglaki buhtu. Nu lai Eda aiseet,
 tad tikai wehl eefahšees — breešmigil! . . .

„Su jau esi gan wišam eelizis?“ ar neseeneem uf muguras, garam aiseedama, mahte eesauzās. „Nahz nu uf istabu.“

Peters gahja tai lihds.

„Waj tew, Peter, schehl manis, tad es raudu?“ ar atplaitfnijuschās šaulites azim mahte wehrās dehlā un šmaididama turpinaja: „nemas nebehdā . . . Man jau tahds eeradums — paraudu, paraudu un tad wiša pašauļe kā mihligāfa teef . . .“

„Ro nu maht, — tew jau reisem ir loti gruhti — war jau nogift . . .“ Peters pusšapihzīs atbildeja un abi eegahja pagalmā.

Eda bija isnefufe no kumodes abas puķu wahšes ahrā. — Alfredam tās bija jatur rokās, kamehr wina peegreesa seedus un lapas un šafeja, ar papiri no apafščas apnemdama, kuschki. Ubeem teem bija laimigas šejas.

Taisni pretim, aif balkona dšeltanās ruhts, wareja redset wežā Grihwās pliko, grumbaino peeri — pahrlihzees pahr bibeli, wišč domaja šawas augštās domas par zilweša weenigo mantu, — par tihru škaidru širdsapšinu, kuru wišč bija paglabajis, pa šchis pašauļes duhnu leju brisdams . . . Meers šchajā un winā pašaulē winu gaidija — meers un laime, lai ari wišapfahrt troščnoja neschkihštā gara kalpi, — ja ne wairak, tad pats šewi wišč issargās no teem.

IX.

Uhtri peenahza Edas kashu deena. Tifko šeens bija noplauts un šamests šchuhni — wina bija klast un Peteram atkal darba pilnas rokas.

Deenu pirms kasham Grihwās wišs tifa koptš, tihritš, špodrinatš. Zepa plahzemuš, darija alu, kashwa lopuš . . . Un Peters pawišam aismirša šawas baščas.

Riht wina labai Edai kashas — weenigai un

mihlotai mahfai. Tas — ja, tas jau ir kaut kas skaisis un leelists! . . . Un ja tam tā jābūht — tad jāpeeluhko, lai brahli peeminetu wina labā Ēda . . . Wišs, wišs tiks darits, ko brahlis war darit preekšč mahfas kashu deenā. Wīnšč skrehja tā wehjšch, wišu eefahrtodams un gresnodams . . . Winā atkal usleefmoja griba kaut ko ahrkahrtigu šarihkot. Newis tikai peenahkumu ispildit, bet kaut walu, zif tahli brahla mihlestiba špehj eet, kad mihlā mahfa aiseet . . .

Rashu deenas rihā, kad wiši wehl guleja, meegā špehkus kuhdami preekšč kashu dšihram, Peters eejuhdša sirgu, brauza us birsi un no tureenes us ofoleem. Salakee, skaisakee šari knauššheja, luhdami no kuplajem kokeem, un rafai šchlahzot, pildija ratus. Uri lišijs no upes un mescha roses no birstalas un wišus dahrsus Peters aplausa preekšč šawas mihlotās mahfas. Širds bes tās winam ilgi buhs tumšcha, tā tihrelis, lai tad ari wina sehta kluhst par tihreli . . . Rokeem bira asaru leetus un šlazinjaja Peteram waigus, kad wišch nehmas pušchot sehtu, wahrtus, durwis un istabas. Us pirkstu galeem manidamees, wišch eetehrpa mahfas istabinu weenā šakumā un seedos un usmodinjaja winu ar ismišufcha brahla mihlestibas skuhpstu . . .

Wina atmodās, un apschilbdama no wina dwehefeles skaissuma, aptwera wina kaflu, un abi teeilgi zee-ta klušu, klušu . . .

Un tad nahza weesi un joki — trošchnoja wiši un wišas seenas atsitās trošchna dimā, kad Ēda ar Alfrodu un leelu lauschu wirteni ašlaida pa olnizu. Pirmā širgā Peters ašbrauza ar Ēdu, ziti wineem pašak . . . Tas bija tā šawadi, Peters patš fewi neisprata, schehl winam mahfas bija nepazeeschami. Bailes usmahzās par winas nahkotni un tā šazilbinatās schalkas gahja pa wina twihkstošheem waigem. Kad usgehrbtā Ēda us winu pašatijās un smehjās, tad winam ari nahza smeekli. Jautri tee runaja lihbs pat

basnizai; ap winu jautribu mihkſtas ſwanu melodijas
wihdamās zilajās un pluhda uſ augſchu, ſaules ſtaros
iſgaidamas. Wini neſinaja, kur preeks zelaš, — wi-
ni paſchi no ſewis to radija, lai ikdeeniſchkiba winus
neaprihtu ſhajâ zelakâ brihdi . . .

Bet ja ſaules deenâ waretu leefmas redset un
aiſ ſila kalneem duhmu blahtus, tad Peters iſtruhtos
no ſawa preeka. Iſtruhtos jau no eedomam ween, kâ
nelaimes ſpots wina muhſcha nodomeem pahri pahr-
ſkreen no jauna . . . Apflustu wina ſwehtku ſirdš, atmoſtos
prahts un iſmiſumu taš eedwehstu tur — ſirdi, kur
mita ſwehtki.

Par ſcho laiķu ſadega wiſas Petera maſchinas
un ſabruka augſtâš rijâš jumts pār tâm un ari par
aiſnemto plaujamo maſchinu.

Alfredš ſtahweja lihdsâš Edai meerigš kâ flintš.
Ar leelako meeru un weentahrſhibu winſch klauſijâš mah-
zitajâ un atbildeja tam, juſdamš laimi wiſâš diſlâš
pahrfkeenam, kad lidsâš ſtahwoſchâš Edaš elkonis pee
wina peeduhrâš . . .

Ar troſkni, ſwaneem un ſmeekleem kaſſineeki de-
wâš atpaka . . . reiſâm brauzeji lehza laukâ no ra-
teem, peekrehja weens pee otra ar aluš, waj wihna
pudeli un klaigam, reiſem lauſa ſaruš, pluhza puķeš,
puſchkoja pajuhguš un ratuš, bet ſirgi ſkrehja, pakawuš
ſiſdami, zauri ſileem un eglajeem, aiſweem tuwaſ me-
ſchineeku miteklim un pagâſta lejgaleeſcheem — Grihwâm.

Birmaiſ Peters patš zaur wihtolu ſtarpâm pehž
rijâš nomekſeja, winam likâš plahni duhmi kaſhpjam
no tâš weetaš; bet patš pee ſewis eefmeedameeš,
winſch likâ to uſ weeglâ reibuma rehkina un iſberſeja
aziš . . . Bet tad winſch ari pahrlleezinajâš, kâ tee-
ſham rijâš weeta kuhp. Ahtri winſch pahrlaida ſtatu
wiſapahrt, waj neredſeš, kur iſglahbto maſchinu, bet
wiſš bija beigts . . . Un kamehr uſtrauktoš kaſſinee-
koš ſazehlâš ſchadſona un waimanaš, Peters galwu

noduhriš raudstijās wahgu deki . . . Ēda bija pirmv
 kļahst pee Petera, pate ustraukta to meerinaja, winai
 lihdsi ari Alfreds, — bet Peters tā no meega atmo-
 dees bes wahrda atstahja zēlā wifus un aigahja us
 riju . . . Pee pelneem nostahjees, winsch drebeja lihds
 matu galeem, — bet firds bija weenaldsiga, auksta . . .
 Mahjeneeki otrā pusē rahwa nost un aplehja wehl pa-
 likuschos balkus . . . Sakrehja ari nupat atbrauku-
 ņhee kashneeki, un kashās wairs neestahjās jautriba.

Otrā rihstā wifā isbraukaja. Sehws balkoni atkal
 lasija bibeli, mahte guleja flima un Peters ar Edu un
 Alfredu nestnaja to darit ar ņwehtku atleekām. Wis-
 apņhegrigatais tomehr bija Alfreds, kusch meerinajās ar
 to, tā welti esot gaust, bet wispirms jaispahrnod sagah-
 datā gala, maife, alus un wihns . . . Winsch ar teem,
 wezam Lihzam peepalihdsot, ari ņahka isbraukat . . .

X.

Drihti pehz tam Peters aishrauzja us laukņaimnee-
 zibas beedribu un israkstija tai wekfeli par ņadeguscho
 plaujamo maņhinu. Ismaņkaja ari Alfredam apņolitos
 ņintus, kurus winam isdewās us pahris gadeem ais-
 nemt no kashda beedra, kusch semkopibu apnizis, isren-
 teja mahju, lai ar no ispahrdota inwentara ņanemto
 naudū tahlafi isglihtotos. Un tad kamehr Alfreds
 weselām deenām ņahka staigat par weetu ruhpedamees,
 tamehr Alņnis ar ņaimi lehrās atkal pee ņeena plau-
 ņchanas purwainakā plawas dalā.

Ēda wehl kashdu laiku panehmās ņaimneekot, wis-
 mas kamehr mahte tika wesela.

Grihwās neweens nesmejhās, un darbs ņaimei
 tamdehl bija otu til gruhtakš.

Tagad eesahkās purwa plawu nostrahdaschana.
 Tās bija koti ņuhnotas un ņlapjas, isņapts greesās ņuh-
 nā un zeru ņatnēs, un duhnās kashjās stiga nost, pee

tam gandrihs nesan ween bija wisa sahle us laudschu weetam jafanes, fur tad to falscheja un meta kopã.

Tapat lã pirms Eðas kahsam, wehja nebija gandrihs nemas, no rihta lihds wakaram par purwu steepãs weeglas silganas miglas schkeedras. Swihda pastahwigi, un mitrajã gaisã nebija fur sweedreem isgarot, — ar straumi tee tezeja no meefas un samehrzeja apgehrbu. Uhdemim pastahwigi suhtot, kahjãs warschazis eeradãs. Neewehrojot wisu to, Peters pirms faules lehka sahka strihket sawu iskapti, par wisu deenwidu, kad saime atgulãs, ahrdija apahrni un wehl mehnesnizã nesa pehdejos klehpjus. Tã winam neisnahza walas domat par sadeguschãm maschinam. Uri Eða wina netrauzeja ar sawãm runãm, bet gaidija, ruhpiigi nowehrodama, kad patš Peters sahks runat. Lihds ar ehlu bija sadeguschas — plaujama maschina, kulama, labibas tihrama, wairaki diwjuhgu arkli un ezeschas, tad nahza separators un wisš zits, kas atradãs peena kambarti pee rijas. Beigãs saudejums pee rudens darbeem un pee lopkopibas. — Par zif winsch nabagals bija kuwis, gruhti bija isrehkinat.

Ja nu Alfreds ar Edu gribetu, tad wini droshi waretu atnemt Peteram mahju.

Raudsi mesdams, reis winsch apstahjãs. Puišis weda beidsamo attahlako gabanu. Peewestãs meita bija jau fanehmuse laudse. Peters apstahjãs un domaja, lã buhtu, ja tagad tas peesolitos baronam par muischas kungu. Nebija mairs preela us sawu rolu turpinat. Bet winsch tuhlit ari apkehrãs, ka barons tatschu pa jofam to bija teizis, pee tam winsch tatschu ir wezã barona nodeweja dehlš . . . Kur tad lai tas eet? Isnomat, lã wezais lihzs, un eet pelnã: — see-mu ziršt slhperus, kull linus, pawafari laist plohtus, wafarã atkal grahwus rakt un pee saimneekem darbã eet, tã droshi wairaf wareja pelnit, ne lã kaut kurais

faimneefs, pat razionalâ fainneezibâ . . . Winam
bija 32 gadi; fefchos, feptinos gados peepelnit naudas
un tad ap fchetrdesmit gadeem atkal uffahft
wifû no jauna . . . Schalkas pahrfrehja par meefâm
— weenreis, otrreis, mati fazehlâs — tâs nefad winam
tà nebija bijis. Winch eefplahwa fajuâ un fatwehriſ
dakſchas, grahbſtija atlitufchâs feena drufkas un ſweeda
augſchâ; puiſis peeweda jaunu gabamu, un winſch mil-
ſigeem flehpjeem ſahka to kraut.

Bahrkolas bija puifcham jausleef, bet fainneefs,
iſtapti pakehriſ, dewâs uf wiſſlapjato lihzi. Uhfes
augſti pahr zeleem atbrauzijis, winſch brida par rahwu,
un ſweedreem pahrpulshdams, zirta aſo grihſli, lihds
atkal mehnefs uſlehza. Egot uf kaudſes puſi, fur pee
uguns kura puifis un meita, wakarinas pachduſchi, jau
ſen guleja, winu peepeschi ſagrahba kautkas, — mugu-
ra notrihzeja un kruhtis fazehlas, — kautkas dſinas
uf augſchu, laufa puſchu tâs un Peters nolaidees, ap-
fehra ſlapjo kahrflu zeru un ſchnaudſa to . . .

Sahdâ ſtahwoſtli winu atrada Alfreds. Par kaſ-
lu, par galwu winſch towakar ſteidsâs uf Grihwu pur-
wa plawâm. Jau ſen ſaule winam noreeteja un, ra-
ſai lihds zeleem to ſaſlapinot, winſch gahja, zit ween
ſpehja — pa grahweem, pa eſchmaleem, — fur tif
taiſnaki. Sweedri winam pluhda aumalam, jo ari
naktis bija ſiltas. Swahrkus nowilzis, weſtes atpoga-
jis, ar ſalipufchâm matu pinkam winſch peefrehja pee
uguns kura un ar uſtraukteem ſtateem mefleja pehz
Petera. Tur guleja tif puifis un meita. Alfreds gri-
beja zelt toſ, jautat pehz Petera, bet nejauſchi uf pur-
wa puſi aziſ pametis, winſch eeraudſija Peteri zerâ
fehdot ar rokam aiſſlahtu feju.—

Alfredam kautkas pahrfſtaigaja pa wiſâm dſihſlam
un ſakahpa pee kaſla. Uf azumirkli tâs pat no weetas
newareja nofuſtetees. Bet pehz maſa brihtina wiſſ

tas nosuda, un ar tahdu pašu steigu, kà bij nahzīs, winsch dewās pee Petera.

Winam peenahlot, Peters atmodees šawadi raudsijās Alfredā. Uzīs winam bija šweedru istweizetas un noguruschas no šahpēm. Peezehlees winsch, kà stipra wihna peedsehriš, nolihgojās un atkal raudsijās Alfredā.

„Ro tu te meklē?“ Beigās tas šweschadi eejautajās.

„Peter, tu redsi man wihlē nawa šaufuma, tewiš dehl šfreenot, bet tu šlapstees pa zereem, lai mahju tew waj pa balkeem isfrausta,“ šweedrus šlauzidams un elpā ašfraudamees, Alfreds uštrauktā balsi tam ušbruka.

„Balkeem, — šahdeem?“

„Klausees, Peter, ja tu wari šaprašt, tad es stahštišchu, kas tew draud un tad tuhliš teidšees glahbt, kas glahbjams,“ westes šapogadams un šwahrkuš ušwilkdams, lai nesaauštetos, Alfreds turpinaja.

„Ro lai es glahbju, waj tos apdegušchos balkus un krahšns šeeželus?“ Peters, pee apšinas nahfdams, eeprašijās un šanehma pašneegto Alfreda roku.

„Redsi, tagad par tewi wišās malās runā, kur ween pašlausees . . . Ja agrāš daudsi kleešša, ša tu isputešchot, tad tagad wiši ir kà špahrnos . . . Un te tew peerahdijums, —“ šahdu pawehsti pašneedsiš Peteram, Alfreds apšehdās uš tuwatā žina un turpinaja šlauzitees.

Nešteigdamees Peters apškatija papirinu, bet ta ša mehnešs gaišmā newareja neka šalašit, tad mekleja pehz šehrfožina.

Alfreds zeeta klusu.

Ušrahwiš uguni, Peters islašija ušaižinajumu eeraštees par trihš deenam meerteefas kanžlejā, kà atbildetajš 500 rublu peeprašijuma dehl no Andreewa Meescha . . . Ja, nu winsch šaprata — ari Meestiš bija šatruhzees.

„Tagad zif ween ahtri waredams, usmeklè Meesi un luhko to pahrlëezinat, lai atfauz kuhdsibu, zitadi pahris nedelâs ispahrdos wifu tawu mahjas eetaifi,—“ Alfreds pahrlëezinoschi passaidroja.

„Weena alga, kad jau — tad jau lai wiß eet galâ —“ nosmeedamees Peters atbildeja.

„No tu runa — traks neesi!“ Ustrauzees Alfreds eesauzâs: „uf uhtrupes laist firgus, lopus!“

„Sinams, to jau es nedarischi,“ Peters, pahris solus paspehris, sahka lehni runat: „bet es tif gribu teift, ka mani tas nemas wairs nesabeedè: — tifpat manai lihdschinejai rihzibai uf ilgeem gadeem gals, tad jau weena alga . . .“

„Nu, ja tu gribi isnomat mahju, tas zita leeta.“

„Bet kad Meesis neatlaisch?“ brihdi padomajis Peters eejautajâs.

„War jau buht, — naudu winsch tew aisdewa tad, kad wehl labos prahtos bija — kâ tehwa draugs — kad tu wehl biji tahds patš meşhneeks kâ ziti . . . Nu ir zita leeta. Warbuht tas jau şen taişijâs un nu ir şataişijees, tad jau nu wairs nefa . . . Bet mehginat wişmaf taf wajagas . . .“

„Bet kad neisdodas?“ Peters pee şewisatkahrtoja.

„Nu tad jaluhko isgahdat tos 500 rublus zitur, jeb ar pahrdot lopus un mahju isnomat, zitas işejas nama.“

Tur newajadşeya daudşi domat, şfaidri bija reşşams: nomat un tad par grahwrazi gaduş 7—8, jeb ar bagatu şewu un palift. Bet tad muhşşs beigts, tapat kâ wina maşhinas un melniş . . . Waretu warbuht aişnemt tos 500 rublus par otrtik leelâm prozentem. Tif jautajums, no ka?“

„Waj tad tu man gribeji dot padomu aişnemt?“ Peters gluschi weenaldşigi turpinaja şarunu, ka pat Alfredam ustraukuma weetâ eestahjâs tahda wehşa neomuliba.

„Wispirms tew jaluhko pahrleezinat Meesis, bet ja tas nelihdses, tad raudsifim isgahdat . . . Redsi, man kahds wihrs, ar kuru es tif wehl nesen eepasinos, apnehmas pret wekfeli aisdot 500 rubkus, preefch mana weifala.“

„Kahda?“ Peters eekrita starpa.

„Nu ja, tu wehl nesini, bet lai paleef, man negribas tagad par to stahstii, azumirkli tif Ede par to sindas, — wehlat es pats tew teifschu. Tad schos 500 rubkus es tew waretu uf kahdu pusgadu aisdot un wehlat warbuht ari pagarinat laifu . . . Pats es no sahuma raudsifchu istift ar teem pascheem trihs simteem.“

Alfreds sahka isskaidrot, ka taifni schitas esot bijs wina steigshanaš galwenatais eemeslis. Un tad lai ahtrakt Peters dabuhtu, atnesis ari pawehsti.

Waj Alfreds te negrib kahdu blehdibu taifit? Apbrihnodams wina ispalidsibu, Peters gauši domaja.

Zit skaidri un auksti tagad winsch wareja domat! Waina tif ta, ka smadsenes smagi kusteja. Bet kas tad gan tur winam wareja buht par eemeflu: aisdoto naudu atpakal prasit, kad ta Meescham jau buhs isdota? Un ja ari ta, tad winsch atkal buhs tahda pat stahwofli, ka tagad. Ro tad lihds winam schi skreeschana. Pee tam kas winam par peknu buhs tahda zela issaukt sawu fatifmi ar Edi . . . Un Peters brihnejas par sawu weenaldsibu drauga apmelnoschana, kad draugs to par galwu, par faklu bij nahzis glahbt. — Bet itneweena juhta nefazehlas pret schahdu schtanistu eedomu!

„Tad tu man gribi ispalihdset!“ nospeesta balsti Peters eeprasija un juta, ka neaturams spehks leeza wina skatus uf leju.

„Nuja, Peter, un tad tu sahksi domat, ka es tew waj nesin kahdu labumu daru, ka es usupurejos,“ peepeschi winsch aifrahwas un turpinaja pawisam otradi: „jeb waj tu doma, ka man ir kahdi blehdigi noluhki, ka es gribu wekfeli sawas rokas dabuht un, saweenodams

to kopâ ar Edeš mantojumu, tew atprafit, lai tu uf weetas isputi un — "wînsch nenobeidsa.

„Un ka es tew lopus nogifteju un riju nodedsinaju,“ Peteram lifàs, ka tà Alfreds gribeja turpinat, bet apstahjàs tamdel, ka bija neeespehjami jokot parto, ko tif warmahzigi teescham winam gribeja uskraut; — ja ne wînsch, tad tatschu weens no wina gimenes — tehws.

Peters raudsijàs Alfreda sejâ, zif mehnesnizâ tas bija eespehjams. Bahls un neisteizamu fahpu pilns tas winam tagad lifàs. Bet plahno luhpu dsels srihpa bij noslehguse pat no wisafakâ skata wina eeschejo zilwefu. Warbuht taisni tamdel Alfreds lifàs tif wiltigs, ka wînsch nefad neweena fawâ fahpu wentulibâ neelaida. Un brihtinu Peteram kluwa tà fawadi un wînsch nesinaja, ko buhtu dewis, lai atnemt u wisu to, ko Alfreds zaur wina aisdodom un neschelibu bija zeetis. Bet wina ilgi nogurdinatàs juhtas un fasmaguschais prahts drihs atkal pahrgahja remdenibâ.

„Tad tu gribi aisdot man?“ Peters, Alfredâ no skatidamees, eeprafijàs.

Alfreds nogreesàs no Petera un steidsoschi apstiprinaja, ka riht wakarâ tas winam buhschot skaidri finams, tamdel lai pa scho laiku Peters ismehginot wehl ar Meesi. Ja neisdoschotees, tad lai brauzot uf stanziju. Pa jauno dselszoku to warot lehti un weegli isdarit, ja weenam otram eemetot pa kapeikai. Uri wînsch esot atbrauzis nupat un riht no rihta doschotees atkal projam. No prozentem lai nebihstotees par 5⁰/₀ wairaf nebuhshot, tà scha beedris esot jau isteizees. Tad peepeschi Alfreds fatwehra Petera roku un taisni azis tam wehrdamees, firsnigi turpinaja: „bet weenâ sinâ es pret tewi buhschu nescheligs bes taupischanas. Braukdams tad tu aisdwedisi Ede uf mani. Wisz jau ir gataws, pat dsihwolli noihreju. Schonast winai to isstahstischu. Par weenu deenu wina warbuht

warès fataisitees. Pats es tagad nes kad wairs atnahschu, nawa walas. Sehws wisu man wehlat aifwedis un tapat tu ari Edai. Tif mehş jau gan gandrifs nefa nenemfim: — wisi flapji, fumodes tepat paliks, jo nesi-nu, zil ilgi tur palikschu.“

„Nu, sinams, Alfred, şaprotu, şaprotu.“ Peters wina roku şatwerdams, tã nokaunets, atfahrtoja, labi şaprasdams, kas Eda bija preeksch wina.

Brihdi tee şahweja beş walodas.

„Peter! şafi, par ko tu nemeklẽ şawam eenaidneeşkam pakal, to es newaru şaprast?“

Peters domaja un, tã ka ari winsch pats newareja to şaprast, tad zeeta kluşu.

Warbuht, tawş eenaidneeşş daudş tuwafi no tewis, nekã tew leekas,“ winsch turpinaja.

Peepeschi Peters pazehla galwu un ilgi raudşijas Alfredã: galu galã atkal tas pats şewi noşlehgtais şahpju şeşş un wairaf nekas.

„Uş ka tu domã? Alfredş druhmi eejautajãş un atbildes nesagaidjişş turpinaja: „Stuburu Martinsch, tu fini, no şenãm deenam tewi eenihşti, un nesin, waj winsch şahdreif neşahşş tawu laimi şkauşti. Warbuht, taişni winsch ir tawş eenaidneeşş. Nakti preeksch şahşam tas breeşmigi dşehriş şahdã frogã un tewi lamaşjis lihşş beidşamam, teikdams, ka tu wina şauşot par şawu lopu gıştetaju. Tee niķi naw gluşchi beş pamata, bet şaprotams, es jau nefa newaru apgalwot.“

Alfredş şahka eet projam, tad peepeschi peenahza gluşchi klahş Peterim un ştingri wahrdu pa wahrdam peeteiza — un pat goda wahrdu nonehmo no Petera, ka neweens — ne mahte, ne Eda, ne ari zits şahdşş drihşti şinat par wina pakalpojumu. Jhşti Edes meera dehl un şawa aifdeweja pehş şhiş to wehlotees. Tew jau paşşam ar naw wehrşş mahti trauşetar jaunãm leetam. „Tif uşmani,“ otrreiş roku şpeesdams, tam winsch peebilda: „uşmani ka ari man doto triju şimtu tew ne-

ſahſ atpraſit un ſa beedriba neuſbruhſ: — to wiſu war ſagaidit.“

Behz tam Alfreds, Peteri purwâ atſtahjis, dewàs uſ Grihwam, uſ Edu un prahti ſkurba winam ari tagad, kad par Edu wiſch eedomajàs.

Leeleem ſoleem, ſilaſ meneſſ gaiſmaſ apleetſ, wiſch ſteidsàs laukâ no purwa, no plawaſ pahri dſeedai uſ ganzelu. Melna, gara ehna, tà milſiga mehle, ſchaidijaſ tam aiſ muguraſ norafoto ſahli laiſidama. Wehl melnajai birſtalai ganzela galâ zauri, pahri pahr ſirga aploka ſehtu, garam gar kaſpoſtu dahrfu, gar papelem, kuraſ tà ſwezeſ ſteepjaſ pret ſwaigſchnoto debefſ welwi, — un tad wiſch eeraudſija to paſchu logu, pee kura diwi gaduſ iſ brihtinu ſawu dwehſeli bija kruſtâ ſitiſ . . .

„Eda, Eda, uſklaufeſ!“ Aptwehriſ ſawu guloſcho ſeewu, Alfreds tai tſchufſteja: „Mihlâ, mihlâ Eda, tu tagad eſi mana. Neiſteizami!“

„Ro — kaſ? iſtruhſufeſ wina apmulſa: „waj tu jau klahſ?“ Utgidufeſ wina wilka Alfredu pee kruhtſ ſew: „Kur tu, mihlaiſ, tiſ wehlu . . . paga, tu jau neeſi ehdiſ!“ gribedama peezeleſ, wina eeſauzâſ.

„Ne, newajaga, newajaga,“ — glaufdameeſ klahſ Alfredſ winu attureja un mihlinadameeſ pehz brihtina ſahſa ſtahſtit: „par konduktoru netiku, bet taſ wehl labaf. Waj ſini — 20 rubluſ uſ weena rahweena dabuju.“

„Râ tà?“ Eda ſatruhfâſ, newaredama ne eedomat, tà tiſ leela nauda wareja trahpiteeſ.

„Redſi, par konduktoru eſ netiku, bet par teem ſimteem nopirku biletâſ, tu warbuht ſini — tahdaſ karteſ preeſch wairakeem brauzejeem.“

„Alfred, traſ tu neeſi!“

„Nebihſteeſ, nauda jau gandrihſ wiſa atpaſaf. Nopirku — taſ tew jaſina — uſ wezâ dſelſzela un pee-

dahwaju, kas grib lehtaki, lai brauz uf manàm kartem. Laudis papreefschu netizeja, bet tad aptwehra peknu un jahka ar gubu sprauktees wirsù. Es brauzu daschreis lihdsi, daschreis ari kahdam zitam brauzejam ustizeju un tos diwdesmit rubkus farahwu diwàs deenàs,

Aptwehrufti Alfreda plezus, Eda peepefschi no uf-budinajuma jahka drebet. Wina eedomajàs wisu to, ko Peters par Alfredu bija praweetojis; eedomajàs, ka tehws tam ustrahwa sirga nogifteschanu un reis bija noruhzis, ka ari riju tas buhschot nodedsinajis.

„Eda! Tu drebi, Eda!“ Winsch ustrauzees tschufsteja un jahka sruhpschit to. Seja tai bija weenàs asaràs un schnukschi lausàs pahr luhpam.

„Eda, nu ko tu dari, kamdehl tu raudi?“ nesapraftdams Alfreds eesauzàs.

„Tu esi wiltneeks!“ wina tschufsteja.

„Eda!“ Alfreds kà ismisis eesauzàs un apklusu. Nu schtsches neustiziba, pahrmetschi, asaras, pahrlleezinaschana, swehrasti atfal un atfal no jauna.

Alfredam pahrschrehja schausmas pahrkameescheem: tad schitahds buhs muhschs teem! Kam winam waja-dseja prezet to, kura tik swescha bija winam. Bet bes Edas muhscha dschwot winsch nespehja.

„Eda, nu esi prahtiga, runà wismas un prafi, es tew schaidroschu. Eda!“ Winsch nopuhlejàs, bet Eda tik schnukschteja, jo wis peepefschi winai greesàs rinki un firds sita, ka Alfreds ir blehdis.

Alfreds waj ismisa, nesinadams, kà attaisnotees. Winsch lahwa tai aprimt pamasam un tad jautaja: „Waj tew, Eda, leefas, ka es nepareisi ar biletem rihkojos?“

„Ja,“ atwirsijufes no Alfreda, Eda atteiza.

„Nu — bet tu tak lahga nesini, kà wis tas teef darits. Es nemas nepaguwu tew isschahsttit. Rà tad tu tik ahtri wari jau spreest?“ winsch, ustraukumu apspeesdams, turpinaja. Bet Eda neatbildeja.

„Redsi: tapat ari tagad, fà fad wehl nebjàm laulajufchees: tew eenahf kas prahtà un bes kahdas krittikas tu tam tuhliit notizi — tihrs feeweetis. Waj tu jel mas eedomajees, fa ar schahdu istureschanoz tu mani neschehligi apwaino?“ drebofchâ balsi Alfreds beigâs eesauzâs. Eda fatruhâs.

Rad nu wina pateefi bes pamata Alfredam ufbruht, fkrehja pa galwu tai! Winfch tif laimigs winu fkuhpsitija, tif preezigi, aifraudamees no laimes, stahstija par to, fo winas dehl tas isdarijis, lai ari ta preezatos lihdsi winam. Un wina, ne laipna wahrdina neisteikufi — nehmas apwainot to tif traf: — blehdiz!

„Alfred! nu peedod — isskaidro, es taf newaru zitadi, fo lai daru, fa tif beskaunigas aifdomas mani mahz! . . .“ Wina, strauji aptwehrufees tam ap kaslu, raustijâs no schnuufsteeneem. Alfreds ilgi fpeeda to pee fruhfs un zeeta flufu . . . Un tad fâ ruhktumu norijis, eesahka: „Tahdas biketes likumigi teef atkautas. Winas war nemt wesels pulks brauzeju weenâ reisê, jeb weens preefch pulka uf reisi. Bet tà fâ weenam reti fur isnahf tahda brauffchana un pulku fataisit fatru reis naw eespehjams, tad es usnemos par widutaju. Ta taf ir likumiga isweizibas isleetofchana. Es taf laifni to praktikâ iswedu, fo likums teorijâ neleedsf. Waj nu faproti?“

„Saprotu!“ notaunota Eda, schnuufstedama atkal par fawu nelahgo dabu, fkuhpsitija un lihdsja no ta peedofchanas.

Alfreds schowakar wairs nefo par winas apwainojumu nerunaja, bet sahka par zitu praefchnat.

„Ro Peters tagad?“ winfch pehz brihscha jautaja.

„No kahsam mehS neweenu reisi neefam isrunajufchees, tif peeteiza reis, lai es wezafus apmeerinot. Pats strahdâ fâ besprahtigis!“

„Ar darbu, nabags, domâ atpelnit faudeto,“ — Alfreds tà fawadi noteiza.

„Kas nu atpelni? Winsch darbâ firde remdè, winsch jau tahds weenmehr . . . Naw nemas minejis, kas uguns peelaidejs.“

„Nu to tad winsch gaida?“ issauzees Alfreds apflusa un pehz brihtina turpinaja: „es ar esmu isdomajees domu domas, bet gudrs newaru kluht: — gowis, sirgi, rija, tas bes eemepla tatschu nawa?“

„Tehws faka us tewim,“ — us pascham luhpam skuhpstot Alfredu, wina notwihkdama eebilda. Gruhti bija tahdu leetu nepahrrunatu atstah, lai ar ta atkal wareja winus faruhktinat.“

„Ja, man winsch to isteiza sen — pirms kasham. Es nesinu, kas winam to eedwehsis, tihri brihnumsi!“ Alfreds weenfahrschi atteiza.

Eda brihnejas un newareja saprast, ka Alfreds to tif weealdsfigi wareja panest, no ka winai katrureis bija janodreb. Ra tas ar Alfredu winai bija? Peters tahds tuws, mihsch, saprotams, ka sihkos, ta leelos nodomos. Peteram wina wisur mahzeja ispalihdset, bet Alfreds peenahf, apswilina winu ka ar leesmu, bet sem tas wina ustwer tihru ledu — zeetu, aufstu, nesaprotamu. Tas tamdehl, ka ar Alfredu naw wehl tuwat faeets, meerinaja wina fewi un zeeschafi peeplata pee Alfreda fruhstim.

„Waj fini, Eda, es tewi gribu nemt lihdsi,“ pehz laba starpbrihscha peezehlees un isgehrbdamees, Alfreds turpinaja.

Edai atkal schermuli pahrsfrehja: aiseet no Grihwam, wezakeem, brahta — un weenigi ar Alfredu dsihwot! Pateesiba, labi par to wina nemas wehl nebij eedomajufes. Un wispah, to gan wina jeb kad bija domajufi: te pee weena, te pee otra tai bij japeefleenas ar sawam domam. Tif just ta juta patstahwigi, weenmer weenadi un pareisi, ja tif prahtam nekahwa fewi maldinat.

Edai nekâ neatbildot, winsch runaja tahlaf: „Riht-

deen es steigfchos attal projam uf sawu darbu. Dari-
fchu to labi agri, jo weenigais wilzeens aiseet no pa-
fcha rihta. Gribeju tif apgahdatees ar welu un dreh-
bem. Korteli es jau apfkattiju: mafu istabinu ar kehkiti
otrà stahwâ. Tur tad fâ putni mehš eerihkofimees.
Tu lipinasi to, pufchtofi un fildifi, es attal tewi baro-
fchu un preezafchos, fad tu mani fanemdama jautri
tfchwinafi. Tur stanzijâ laudis naht, kufstas, farunajas,
if uf fola tew buhs fchis tas jauns, redsefi, fâ aifmir-
fifi Grihwâs drihfi ween, te jau tif druhmi wiſs . . .
fui!“

„Râ tu Alfred, wari tif weenaldfigi runat?“ Eda
pahrmetoſchi eefauzas.

„Al, Eda, mehš ilgi wehl nefapratifimees!“ sah-
bafus nomaukdams un nopufdamees, Alfreds pehz
brihtina eeminejas: „Juhš fawâ mahjâ fkaustijatees un
mihlinajatees no mafam deenam, fâ daschdeen putni.
Uri juhfu domu faturš weenmer bija pufem apwihts.
Bet mans tehws mani mahzija wifur tif pafchu leetu
eewehrot, bef pufu, bef mihlas. Tas taf tif dabigi:
tu efi apprezejufes, tew jaet uf wihru. To taf tu
folijees ari mahzitajam, un patš Pefitajš ir lizis
atftaht tehwu un mahti. Man taf ir pilniga taifniba
un waj tas ar nawa taifniba, fa Grihwâs tagad
behdigi iffkatas? Un fo tad es zitu teizu? Teizu tif
meerigi, weenaldfigi, jo manas juhtas nekam nepalih-
dſes, to taf tu fini“ . . .?

„Bet tâ, Eda, manu praht ir ari labi: tew juh
tas galwenais, man prahtš. Es tawu juhtu tewim
nepahrmetifchu, nepahrmet ari tu man mana prahta.
Mani tawš tehws lamâ par blehdi, tu ar tâpat un
wehl klaht par weenaldfigu, un es nenemu launâ. Bet
fa man ir juhtas, fas to labaf finâs, nekâ tu,“ glufchi
nogebrbees un gultâ eeguldamees, winſch, aifraujoſchi
fneedamees, eefauzas. Smehjâs ari Eda, aifmirfdama
fawas ſchaubas.

Bet rihtâ, kad Alfreds aifgahja un aifeedamš
iffkaidroja mahtei, ta Peterim ſchis luhdſis Edu jau riht
aifweſt un, kad mahte nobahluſi atſehdas gultas malâ,
tad tai atkal uſgulâs ſmags ſlogs uſ kruhtim.

Rahds mehrkis winas dſihwei tur buhš? Rauſt
un taupit naudu, jeb tehret to? Labi gehbtees, labi
ehſt, eet zeemoš — ziſ wiſſ taš neprahchtig! Se wina
dſihwoja un nekad domas par mehrki prahtâ nenahza.
Wiſi tâ darija, un eerasſis tâ bija. Pee tam azim
redſot, ſaimneeziba uſplauſt: kuhtis ar gowim pildas,
gowis metas brangas un preezigi dihz winu eeraugot;
dahrsos ſulotâs lapas aug: burkani, ſwilli barojas no
ſawâm lapam, ſpeeschas ſemê aifween ehrtaki, apfahr
pukes ſeed un ſmarſcho. Peters nahk preezigs ar ſir-
geem mahjâ, mahte tihtareem un ſoſim ehdamo ber,
putni fluſtedami un ſpahrunus pehrdami ſakrit ap to.
Naudas te ne azu galâ neredſi — nauda tiſ nejauſchi
eenahk. Bet nu tiſ redſeſi un ſtattifi weenigo tawu
ihpaſchumu — naudu un nodſihwoſi to.

Mahjâgowis nebarotas dihts un mahte aifguhdamâs
tezès par ſehtu. Un kad ari Peters apprezetos, waj mahtei
wairs tad tâ buhš? Tu, meitin, man wezai weetu taiſifi,
ehdeenu peeneſifi, matus ſaglaudifi, tâ flehpi maſu
mihledama mahte preezajâs un nu — atkal wezenite
weena pati ſfrees, beſ apſtahſchanâs par wiſu behdâs,
un ſweſcha ſeeweete tai weetu taiſis.

Ihſti tagad atſtaht, fur Peters eet puſmiris, kad
mahte aſarâs mirkſt! Winai paſchai aſarâs birſt . . .
Somehr, waj tad Alfredam ar nebija taiſniba: jaifeet
ween ir no wezakeem. Un nauda? Waj ari wini
galu galâ nezentâs tiſ pehz ta, lai wairak ſweeſta ſa-
nemptu un tad — wairak naudas?

Un patš Alfreds, — waj wiſch teeſcham wehl
naw iſpelnijees winas mihleſtibas? Waj wiſch ari
naw weentulis un nelaimigs?

Otrâ rihâ Alfreds bija jau projam, tad Peters pahrnaha mahjâ . . . Tik us rihâ puſt wiſch bija eemidſis un tamdehl nofawejees. Wiſu naſti tam mahzâs nelahgas domas, bet wakarejâs domas nenomahza. Te jau bija weenigâ iſeja un dſihwot taſ wajadsēs. — Wajadsēs ari apraſt atkal ſertees ar zirwi, lahpfu un ragainiti pee ſemes, ſamehr pee jaunâm maſchinam tiſs; zits taſſchu neſas neatlika. Sihri tik gruhti tomehr tagad nebuhs, kâ eefahlot, wiſmas ſluhdas nebuhs wairs jataiſa, jo jaunibas pawirſchiba ir beiguſes; tik lihdsi tai ari jaunibas dedſiba, ſtraujums. Mahjâs pahrnahzis, tas parunaja pahris laipnu wahrdu ar mahti, kura no ſawa iſbihla tagad jau bija aſchirguſi un atkal rihkojâs palaidaru kâ ſenaki. Paſtaſtiſtija Edai, ko Alfreds ſchim eſot teizis, un wiſeem ſchi deena tapa gaiſchaka.

Pehz brofaſtim Peters ſajuhdſa ſirgu un aiſbrauza us Meefi. Meefis bija ſaimneeks otrâ pagasta malâ un labſ draugs wezajam Ulſnim. Ilgus gadus tee abi par pagastu waldbija — weens kâ teeſneſis, otrs kâ wezakaſis. Rahrtibu un taiſnibu wini mihleja par wiſu, un tahdi wini bija ſaglabajuſchees lihds beiſamam laiſam. Meefis bija wehl ſtiprs, kaut gan jau ſirms tehws, un wina mahjâ bija wiſam notikt pehz wina prahta.

Us puſzdeenu Peters tuwojâs tahlu tihromos ar ſehtinu aptaiſitam ganu zelam. Upeſ malâ us paugſta paugura ſtahweja augſtas ſſchetrfantigas ehſas ar noſuhnojuſcheem beeſeem ſalmu jumteem un ar ſemâm puſzgehwelem us abeem galeem. Ratrai mahjai preeſchâ bija leewenis un iſtabai — ihſti leels . . . Pa ehfu ſtarpam wihtoli ſneedsjâs us augſchu, un kad tuwat Peters peebrauza, tad tas redſeja, ka ari ahbeſu Meeſcham ir dauſs; tâs bija iſkaiſitas pa wiſeem dahſeem un pagalmeem, kur ween nomalaka weeta. Ra-

mehr Peters tifa. pee rijas paleewena, winam bija treji wahrti jaatzel. Us resnam ofola feekstam stutedamees, rijas paleewens bija loti tahlu us preekschu aissteepees. Bagalma widu ap aku bija no kuchtim files ifnestas un nupat fa sadsthatas gowis tifa feetas un dsirditas. Sem istabas leewena us fleegschna sehdeja patz tehws un dsirdija no diweem spaineem telenus, reischu reisem ar ro-fu beefumus apjaukdam. Peterim us istabu nahkot, no laidara pazehlàs diwas sinkahrigas galwas, tas peedereja mahtei un meitai. Wurfshedams isleha no schagaru un sakarnu gubas pinkains suns un dewas Peterim wirku. Saimneeks sabahra to un, apweizina-jis zeeminu, lika Peterim eet eefcha, kamehr schim wala teefot.

Peters eegahja un apskatijas: — gluschi tapat ari Grihwu istaba iskatijas, kamehr tehws walidija.

Par ziljuntis augstaks, par tif istaba femaka, ta fa weetam pret leelajam sijam tiko galwa neatstas. Uf tam, fa ari gar seenmali bija peebahsts wifadu faltu, swahrpstu, flihmestu, sahgu un zirwju. Stary sijam steepas ahrdi un us ahrdeem skalu schlederni, stih-pam, fleezem un zitam noderibam kaltejami toki. Jhsti dauds bija masu behrsa, allschna, ofcha un klawa blufschu — daschi saplehsti, daschi neplehsti. No teem wezais Meefis dreijaja ratineem spoles un skreemelus, wahrpstas un turetawas. Bija ari dauds garu saplehstu un neplehstu bluku, no kureem tifa traufi taifiti.

Apfkatijscham wifu to, fa ari garos muhrinus ap krahnim, eeres un wadschus seenas ar pakahrtam sirgu sakam un drehbem, Peteri apnehma sawadas meera juhtas. Winsch gahja zauri leelai istabai un noschdàs kambari pee galda us leela, ar drehbem nogludinata ofolblufa gala, ar muguru pret bruhno skapi atspeesdamees un raudsidamees few pretim us otu, ar melneem un sakajeem gaileem iswilltu, skapi. —

Pa neleelu laifu eenahja ari saimneeks. Saifni

azis wehrdamees winsch pasneedsa Peterim sawu no telenu dsirdinschanas wehl salti mitro, bet nomasgato roku.

„Nu, ko Allschna dehls no manis gribes!“ wezais jautaja.

„Juhš esat apfuhdsejuschchi mani par manu parah= du. So es nedomaju, Meescha tehws, ka juhš, man ne wahrda neteikuschchi, greesifatees pee teefas,“ Allsnis runaja wettscham saprotamâ walodâ.

„Nu, dehls, septini gadi jau tu esi ar manu nau= du dsihwojis, wisadas maschinas peepirzis, tagad tâs ir lihds ar riju aigahjuschas . . . Tu jau par dauds leelu trofni taisiji, war sadegt ari wisš zits un tad — waj lai es pee semes keros? Lopu ari tew wairs mas esot palizis, — waj lai es gaidu, kamehr tif in= wentars paleef? Rad tew, dehls, wairs meefigs tehws netiz, tad ari es newaru tizet,“ laipni, bet stingri un fahrtigi winam Meesis isskaidroja. Bahrda winam bij ar schkehrem nozirpta pee paschas meefas un uhfas ap luhpam tif tâ, lai nekahrtos karotê. Druſzin atpakal atgahsees, tas skatijâs ar sawam pelefajam, beeschi mirschinoscham azim, kâ no augšchas, bet lepnumš winâs nebija manams. Waloda winam tezeja weegli, nesteigdamâs. Runajot winsch nekustejâs ne ar weenu lozekli.

„Bet kamdehl juhš, Meescha tehws, mani pee teefas fuhdsejat, kad es tâ nemihlu ap teefam wasatees?“

„Juhš esat sawadi laudis, ar jums es neefmu nekahds runatajs. Juhš par sewi, es par sewi, — mehš esam schkirti. Un naw labi pat tas, ka tu, dehls, esi schurpu atbrauzis . . . Teefa pareisi spreesch, un es nodomaju, zitâ zelâ mehš newaram fatiktees. Ur Mescheneeku — kautschu es ar tawu tehwu — mehš jau bes teefas islihgtu, bet ar juhſu kaiminu, — parau= gam nemot, ar wezo Lihzu muhs war tif teefa isschirt. Juhš jau wisi esat Lihſchu spalâ atsituschees un Lih= ſcheem es netizu,“ galwu purinadams wezais runaja.

Beezehlees, wiaſch iſnehma no reewes kerhnei lihdſigu alus kannu, ar platu lejas un ſchauru augſchas galu, un pats nodſehrees, peefolija to ari zee-minam.

Nodſehrees un pateizees, Peters taiſni jautaja : „Waj ari tad, Meescha tehws, negaidis ilgaki, ja man buhtu wiſas ſaimnezibas leetas jaiſpahrdod?“

„Dehls, kahds tu eſi?“ wezais eefahka un uſ labu brihdi apſtahjas, behdigi ſemdi wehrdamees. „Bija laiſi, kad muhſu pagasta nebija nefahrtibu, puisis meitās neaiſfahra, kamehr toš pats Deews nebija weenojis, un wihrs uſ otra ſeewu nefahroja. Sirgu un lopu weens otram nenonahweja, neſaga un nebija jabihstas, ka tawu mahju kahds nodedſinas Zilweki neſkraidija pa paſauli, bet dſihwoja uſ weetas un beſ kurneſchanas panefa ſawu likteni. Un kungi, lai ari brihſcheem bija bahrgi, bet lauſchu pahrmahziſchanas un ſawalbiſchanas dehl no Deewa uſlikti un tamdehl pazeeſchami ar mihtu prahtu . . . Wiſa eſ tew, dehls, newaru ſaſkattit, kaš tad bija. Kamehr taš ta bija, tamehr ſwehtiba mita ſtarp laudim un neweens newareja ne eedomatees, par ſawas ſaimnezibas iſnihſchanu, ja tik pats taš bija darbigš un prahtigš un ja kungam paſlauſtija. Bet tagad wiſš eet otradi. Mehš tehwi pat par ſawam meeſam — par ſaweem dehleem un meitam wairš neeſam droſchi, neween par ſawu ſaimnezibu . . . Tu, dehls, tagadejo paſauli labi paſihſti un tad ſini ari to, ka tew jaiſput ween buhš — ſaimnezibai tawai, ſe mei tawai un paſcham tew. Juhš iſnihſheet no paſaulles un ta ir juhſu waina, newiſ mana waina, waj manas naudaš waina. Ša, dehls, un nu brauz ſehtā un paleezi prahtigš,“ nobeidſiſ ſawurunu, wezais ſkubinaja.

„Kaš jumš, Meescha tehws, paſtaſtijiš, ka eš nihlſchu,“ Peters godigi praſtija.

„Ja neweens man to nebuhtu ſtaſtijiš, ari tad eš ſinatu, ka tu iſnihlſi. Bet man ſtaſtija tawš ſaiminſch

Dsilnas tehws un tam, lai tas ari ir drufstu elberigs, es wairak tizu, ka wiseem Lihfscheem kopâ un ari tew, dehls — ej, ej, nelihds fo runat.“

„Nu kadehl tad juhs agrak man neatprafijat, ka=dehl pawifam aisdewat, kad ta no manis bihstatees?“ eedams Peteris wehl jautaja.

„Ne tew, bet weza Grihwas dehlam es dewu — un atprafu tamdehl, ka wadsis ir pilns, ta, dehls! Sweifs!“ Petera roku speesdams, winsch noteiza: „Alfnes labas deenas fawam godigajam tehvam,“ un islaida to pa durwim.

No kehka iffkrehja jauns fkuhs. Meescha meitu Peters pasina. Padewis labu deenu, tas apstahjas un peegahja winai klah. Spigti meitene atnehma labu deenu un stipri fasppeeda wina roku.

„Juhf sinat, kadehl es atbrauzu?“ winsch jautaja.

„Ra nu nestinu, Alfshna fungs! Bet welti juns runat, neweens winam ta neifrunas, fo tas reis nodomajis. Juhf jau sinat, — diwus dehlus tas jau aifdfina no mahjam, kad tee fawadi ka winsch fahka dsihwot, un nes' waj tagad nenahks mana fahrta . . .“

„Ra ta?“ Peters ufbudinats eejautajas.

„Nu, newar tatschu ta dsihwot wifu muhschu, pawifam no pafaules atschkirti — tad jau par tihru ehrmu isnahkfi. Uri isprezetees nebuhs eefpehjams, jo jaunum tahdu, kas winam pa prahtam, wairs naw, un wezmodigee wif firmi,“ meitens atjokojas, atsprauditos bruntschus pamafam fahrtigi fawilldams.

„Zif tad juhfu ir tagad mahja?“

„Schws, mahte, es un neleels brahlens, wesela brigada,“ masleet nokanedamâs, bet flehpdama to aifbrafchibas, winam istahstija.

„Ra tad juhs semi apstrahdajeet?“ Peters turpinaja prafchnat.

„Seme wifa gandrihf ganibâs atstahhta. Sew maifes ecart un peezam, fescham gowim feenu nowahft

— to jau waram. Nauda tehvam wehl weza, bes tam par ratineem nopelna — tà isteefam“, ne til sobgali-gi, bet wairaf nofauneta isskaidroja un, pametuſe azis uſ notſchihkſtoſchàm iſtabaſ durwim, eefmeedamaſ ſku-binaja, lai Peters nu ſteidsoteeſ labaf projam.

Peters atſkatijàſ uſ durwim, fur ſtahweja tehwſ un nelaipti winâ ſkatijàſ un, atteizis ar Deewu, de-waſ projam.

„Ej ween, dehlſ, ej!“ aiſ muguraſ winſch wehl dſirdeja wezo murminam.

Utlifa weenigi pee Alfreda ſchehlaſtibaaſ greeſteeſ jeb iſpahrdot lopuſ, ſirgu atraifijis un ratuſ apzeldamaſ, Peters noſpreeda.

XII.

Otrâ deenâ agri no rihta wiſaaſ Edaſ lihdsnema-maaſ mantaaſ tifa ſakrahmetaſ wahgoſ. Sirgſ jau bi-ja eejuhgtiſ, un Peters, wahgoſ eefehdeeſ, gaidija uſ Edu, kura eegahja wehl pee tehwa atwaditeeſ. Mahte ſtah-weja pee durwim un wiſa zilajaaſ no raudam.

„Tehwſ! nu eſ aiſbrauzu,“ eegahjuſe pee tehwa, Eda eerunajaaſ. Bet tehwſ ſkatijàſ grihdâ un neteiza nekâ. „Teht! waj tew netweena wahrda preeſch manis nawa?“ zeloſ nometuſeſ un galwu flehpi tam eeliku-ſe, wina ſchnuſtedama jautaja. Bet tehwſ neko ne-teiza.

„Brenzil! waj tu no afmiſ eſi?“ mahte peenah-kuſi aiſkakra wina plezu.

Tehwſ ka atmodeeſ paſkatijàſ mahte un pah-wilka ar roku par Edaſ mateem. Tehwa galwa pee-peſchi eetrihzejaaſ, un rupjaaſ aſaraſ ſahka birt Edaſ matoſ. Schaaſ aſaraſ ſuhzâſ waj ſmadſeneſ.

Raudadama Eda ſkuhptija tehwa rokaaſ, un tehwſ noſakra par winu galwu ſemu, ſemu. „Raudi, meit, par ſewi un ſawu wihru“, winſch wehl pateiza, un tad tee iſſchſihraſ.

Pagalmâ, apkerufes mahtei ap kaslu, Eða ilgi tà stahweja . . . Peters winu sauza, un ta israhwufes no mahtes rokam, streipuloja us wahgeem. Sem lo-
keem us sola atslifkusi, mahte tà palika, kamehr wahgi aifrihbeja projam no Grihwam.

Peters bija nodomajis braukt pa jauno dselssze-
lu, bet tà tà tas, kamehr wehl nebija atklahti leetofcha-
nai nodots, preefsch mantu wadaschanaš lahgi nenode-
reja, tad winsch brauza lihds wezà dselsszela stanzijai
pa semes zeku.

Labu laiku tee bija braukufchi, kad Eða eejauta-
jäs: „Rà tagad tu istiksi bes manis?“

„Mahtei jau schogad buhs gruhti, — ja warès
atrast, peenemschu kahdu wezeni lihds rudenam.“

„Un us preefschu — prezesees?“ Eða turpinaja.

„Zits jau nefas neatleet — —“ winsch atieiza,
un atkal tee kluseja kahdu laizinu.

„Un ar zitu tà tad nu?“ Eða atkal eerunajäs.

„Ja parahdneeki nefaguls ar reisi, tad luhfoschu
no jauna tikt us kahjam, — zitadi buhs jaispahrdod lopi
un mahja jaisrentè.“

„Bet ja tew isgadas labi apprezetees?“

„Tihfchi pats nemekleschu bagatas, ja netih-
scham . . .“

„Un tad wifu atkal no gala!“ Eða eesauzäs un
peebilda: „Ro tu domà, kas ir wainigs?“ . . .

„Alfreds domà us Stuhru Mahrtnu, tas jau ir
tahds.“ Peters atstahstija winai sikti Alfreda peerahdi-
jumus.

Eða gribeja jautat, waj us Alfreda winsch nemas
nedomà, bet nejautaja. Peters atkal ar nepatikschanu
domaja, ka nupat Eða to winam jautäs. Abeem
wineem Alfreds bija karstas ogles wirs galwam sakuh-
ris, un abi tamdehl wairs needroschinajäs domat slikti
par Alfredu. Un nebija jau ari eemesla.

„Waj tu nemeleşi paſaſ noſeedſneekam?“ Eda atfal eejautajàs.

„Eš neſinu, ſamdehl, bet man negribàs to darit.“

„Wajadſeja meklet, ſchità taſ tew wiſaš ehkaš war nodedſinat . . .“ wina turpinaja.

Peterš to labat par wiſeem juta un taš katru brihtinu winam ſpoſoja pa galwu, bet kad wiſch paſchreiſ gribeja doteeš un meklet pehz ta, neſaprata, kaš tad winam to leedſa.

„Tu taſchu, Peter, reiſem atbrauſſi uſ mumš, ihſti no eeaſkuma. Eš neſinu, — bet man leekàš, — buhš tà — —“

„Waj nu eš tewi aiſmirſiſchu,“ karſtàm juhtàm fruhtiš ſazeloteeš, Peterš atteiza.

Par brihtinu wiſch jautaja, ſo tehwiš teiziš. Eda iſſtahtija un eepraſija, ka Peteram leekoteeš.

„Birniš iſſtahtedeš un rijàš degſchanaš wiſch tiſ labš nebuhtu bijiš . . . Wiſch redš, ka mehš zeefcham, un winà moſtaš mihleſtiba.“

„Warbuht juhš ſalabſat ar laiſu.“ Eda eeminejàs.

„Ja eš grintu aiſween dſilaki, tad warbuht, bet ja zelfchoš, tad jau nekad ne“.

Behz laba laiſa Peterš eejautajàs, ſo tad ihſti Alfredeš darot peeſtahtnê, un Eda iſtahtija winam wiſu winàš naſtš garo romanu . . .

Peterš neteiza zita nekà, iſnemot to, ka Alfredeš ar ſawu ſmallo apkehribu un energiju nekad nepaſudiſhot, un ſmaididamš peebilda: „Tapat ka tewi, wiſch ari bagatibu eeguſš.“

„Mahjaš truſkuma dehl jau nu eš welti baidi=još, bet — — kaš wehl to ſin. Kaš par tewi ari wareja ſchaubiteeš, kad tu tiſi uſ zela? Grihwàš ſem tawaš rokaš wiſš pahrwehrtàš un trihſfahrtingi eeneſigakš kluwa, neſkatoteeš uſ wiſeem gruhteem laiſeem.“

„Eš, waj ſini, Eda, wairat eſmu dſejneekš ka

faimneeks, to es ſahku tik tagad juſt. Lihds muhscha galam, man leekas, es tikpat newaretu turpinat ſawas ſaimneezibas . . . Tik pateizotees ſawam raksturam, es tiku tik tahli, bet reis man rofas atſlahbtu . . . Es neſinu, kaſ manî ruhgt — bet ruhgt loti, tà ka pat bail reifem teef. Sehws, Meesîs, wezais un jaunais barons, abi Lihzi, es pats un tu un tad wiſa muhsu ſadſihwe ar winas jufam man mahktin mahzas wirſu — To es ſajutu ſewi jau tuhliit pehz iſtahdes. Muſkigi iſleekas man paſcham, bet tà tas ir.“

Edai ar tas tà ſawadi iſlikàs. Wina luhkoja domat, kaſ tas waretu buht Peteram, bet newareja nekà ſadomat.

„Tas warbuht tik uſ laiku tew tà; pehdejee notikumi tewi ir atwirſijufchi no ſaimneeka domam, — tà jau katram buhtu.“

„Ne, redſi — zitàs reisès tad manî zehlàs milfigs proteſts, gribejàs uſwaret, bet tagad wairaf — tà tà iſpehtit. Ja tad ari tikumiskà pahrleezibâ kahda maina.“ Tahlafi ſawas domas winſch fluſu turpinaja.

„Schehl, ka es par zitàm leetam neefmu nekà laſtjîs, bet tikai par ſaimneezibu un ſemi,“ beigàs winſch noteiza.

Eda ar Peteri aiſween loti labi ſapratàs. Peters aiſween kaut ko iſdomaja, bet Eda tam to atſpoguloja gaiſchafi, plaſtiſkafi. Reifem wini wehlejàs atrast ſewim tahdus pat dſihwes beedrus.

Jo tahlafi tee brauza, jo tuwafi nahza ſchkirſchanaš, jo wairaf wehl tee weens no otra gribeja iſdabuht un runajot gluſchi nemanot tee eeraudſija peeſtahni.

Bija jau wehla pehzpusdeena, kad tee eebrauza meeſtâ. Sirgu kahdâ mahju weetâ eebraufuſchi un nolikuſchi, wini gahja uſ peeſtahni, kur Alfreds toš teizàs ſagaidit.

Nupat peenahza wilzeens no Rigas. Ziti ſprauzàs laukâ, ziti atkal eekſchâ, un Alfreds kuhlàs, pa widu teem,

te no weerta fanemdams, te zitam ahtri ishdodams pa lapai, te atkal skaitidams, zif wihru kurâ pulkâ. Rad schandarmi waj stazijas preekschneeks nahza, winsch metâs nomalsch, kad tee nogahja, tad atkal nopeetni strahdaja tahlat. Kas nesinaja, kas te noteek, tam wijs tas islikâs gluschi dabigi. Bet stazijas fungi wijsi to sinaja it labi. Ur AlfREDU tee bija pasihstami.

Behz pahris minutem wilzeens, mutul mutuleem duhmus gruhsdams, sahka wilktees us preekschu, aishween ahtrakti, kamehr beigâs sapluhda duhmu mutulis weenâ strihpâ un wagonu wirtene weenâ punktâ.

Pa woksali atkal turpinajâs parastâ nudsona, un AlfREDs tihri nejauschu usgruhdâs Edai un Peterim wirsû. No straujâs rihfoschandâs tas bija gluschi fatu-
fis, un silâs azis winam dega neparastâ sposchumâ.

„Uri juhs!“ Edu apkampdams un skuhpstidams, tas lihgfmi eesauzâs: „nudeen tihri labi isgadijees, jo schitas wilzeens pehdejais?. Man buhs wala lihds 2 nakti, kad nahfoschais peenahf, — man jau wiwadâ sinâ us wiweem jateek, zitadi war pasust daschas wehl neatmaksajuschâs kopbiletas.

Bet nu nahlat schurp, es juhs aishwedischu us sawu mitekli, — ir tahds kâ besdeligu lihgfda — tepat ne tahlu, otrâ stahwâ.“

Alfreds tif ahtri runaja, ka Peters ar Edu ne wahrda newareja starpâ eemest.

Kâ likâs, winsch bija aishrauts no sawa weikalâ steigas. Kamehr Alfreds tos apbehra ar isskaidrojumeem, wini abi domaja par to, ko bija nupat redsejuschu: kâ Alfreds lozijees starp schahdu un tahdu blehschu drasu un kâ manijees no zela nost, kad schandarms tuwojâs. Bet tas tatschu galu galâ bija loti dabigi, — kurâ weikalâ tad tas zitahdi? Rrogâ, jeb pretschu pahrdotawâ komijs wehl wairaf lokas — un kuram tad zara polizija nawa japasihst, ja tas dsihwot grib? Tâ meerinadami fewi, wini nopuhlejâs isgaisinat nelabo eespaidu

Alfreds par to laiku viņus jau bija pēvēdīs pē fa-
wa mitekla. Bija masa mahjina pē pastakantora —
apafschâ dsihwoja ehkas ihpafschneeks Weifmanis un
juntâ bija eetaifita weena istaba ar tehki preekfch
ihreneefa.

Istabina bija gaiſcha un patihkama. Pēsteigufēs
pē loga, Ēda zaur to redseja ſkaistu puku dahrsu, tad
jau noſeedejuſchus zerinkruhmuſ, ofolu un ofchu aleju
lihds paſta fantoram un aiſ ta pēſtahtni kalna peegah-
fē; tahtumâ augſti pahp pehdejo ſapluhda debeſs ſilums
ar kalna ſchkahtni.

Pahriſ krehſluſ, galdu, gultu un ari ſchahdas
tahdas zitas leetas Alfreds jau bija nopirziſ un ſtei-
dsâs toſ israhdit ſaweem radeem. Tad uſ azumirkli
winſch noſkrehja parihlot, lai tehju uſneſ.

Peterſ paſkatijs uſ Ēdu, un Ēda, matuſ ſakahr-
todama, eefmehjâs.

Waj ſini, Peter, nudeen, man te laiſam patiſs;
te weentulibâ paſcheem ſawa iſtabina, nekahdu ruhpu
ne par fo . . .

Peterſ raudſijâs winâ un domaja, ka atkal wi-
na ſahks winam iſmuft — un drihſt tee warbuhſ wairſ
weens otra nemaſ neſapratiſ.

Ēda ari to paſchu juta, bet neteiza nekâ neweens,
ne otrſ.

Uſnahza atkal Alfreds un paſal winam Weifma-
na mahte ar patwahri.

Ēda eegida, ka weſumâ bija plahzenis, ſweeſtſ,
olaſ, ſaſtiſ u. t. t. Utſtahdami Ēdu weenu par tehjas
iſlehjaju, Alfreds ar Peteri gahja uſ wahgeem.

„Nu, luhk, taſ ir labi!“ ar ihſtu pilſehtneeka iſwei-
zibu pa eelu eedams, Alfreds eefauzâs: „tagad tepat
mahju weetâ mehſ to leetu iſdariſim, kamehr Ēda
wehl pa iſtabu. Wehlaki, ja mehſ atchkiramees, tad
taſ war aziſ kriſt. Waj tew weſfels ir?“ pēpeſchi
Alfreds nobeidſa ar jautajumu.

„Panemsim tepat“, pahrdotawâ eeedams, Peters atteiza, kamehr Alfreds ar şawadu usbudinajumu gaidija us wina isnahşhanu.

„Te buhs!“ Peters isnahza ar weşfeli rokâ.

„Nebija wiş labi, ka tu te pirki, war aiseet lihds Weismanam!“ Alfreds ar nepatışhanu ismeta.

„Râ?“ Peters isbrihnejâs.

„Nu, neeki ween, — şahş pasiht mani. Bet mulşibas! Geşim labak te ştadalâ, ta ir tuşşha,“ — eelişdams şarp wahgu rindam, Alfreds şauza un wilka kaut ko no kabatas laukâ. Us Petera pehtošçu ştatu, wişş atbildeja: „tintes blaşşkite, ko lihdsi nesaju. . .“

„Şew, şinams, Meesîş negribeja parahda laika pagarinat?“

„Ja!“

„Şas bija gaidams,“ Alfreds noteiza un şahşa domat.

„Redşi, şahşa ta leeta,“ tad lehnaki un şwarigaki Alfreds usşahşta: „man te loti labi eet us rokâş, triju şintu nemak nepeeteek, lai peepirtu tiş dauş bilesçu, ziş publika praşa, tamdehl eş no Weismana taişiju weenu aişnehmumu — newiş peezi şinti, ka tew teizu, bet weşelu tuşştoti. Şâ ka eş paredsu şew zitur aişnehmumu, tad tew eş waru tihri weegli dot şinti aştoni.“

Alfşniş gribeja ko runat, jo winam tahda usupuşşhanâş işlişâş par leelu, pee kam azumirkliga wajaşdsiba nemak nebija tiş leela.

Bet Alfreds to pahrtrauza: „Ro neekus, — driş semkopibas beedriba usbruşş tew“ ar şawu parahdu, un ko tad tu dariş? Un ja ar ne, eegahdaşees wişmas jawnu şeperatoru, pahriş gowiş. Zitadi ta tad i nedomâ — tew janem 8 şinti,“ mekleşams lihdsenakâş weetas, kur weşfeli uslişti, wişş firşnigi runaja.

Peters peepeşçi şawilka grumbâş peeri, wişuş domaşchanâş şpehtuşş peelikdamş, lai eeraudşitu, waj

te kas launs preefšch wina neslehpās. Waj tīf Alf-
reds negrib wīfus wina wefšelus šawās rokās dabuht
un tad usreis usbrukt. Bet ko tas dauds wareja šlah-
det? Naudu tatschu wīnšch buhs šanehmīs. Pee tam
Edas tatschu wīnšch negribēs no šewis atbaidit, wi-
nam usbrukdamš . . .

„Tā tad 8 šinti par 5 procentem uš weenu ga-
du — no 1900. lihds 1901. gadam,“ beidsīs rakstīt
Alfreds nolāšija un šneedsa wefšeli Peteram, ar otru
roku pa krukšču kabatu naudas mekledamš.

Peters wehl domaja, waj Alfredam uštizēs kahr-
tigš zilweks no pirmās šatīkšmes wešelu tuhštoti un
wilzinajās parakstīt.

„Rā tew tīf dauds naudas uštizeja tawš šaim-
neekš?“ eesmeedamees Peters jautaja.

„Aldwokatu Butteri tu fini?“ Alfreds jautaja.

„Šinu —“

„Nu tas man pagalwoja —“ Alfreds pateiza,
un išweedis 8 šintu-papirus, šahša apškatit šakas, lai
eejuhgtu širgu un ar wīšu wešumu brauktu uš šawu
dšihwofli.

Alfreds labi redšeja, ka Peters wilzinās, un pa-
rahdidamš Peteram tahdu uštizibu — naudu beš wef-
šela išweesdamš, gribeja to paškubināt.

Un pateesi, kad Alfreds atškatijās uš wīnu, Pe-
teram šametās kauns, un wīnšch ahtri parakštījees, pa-
šneedsa wefšeli Alfredam.

Pat nepakštījees Alfreds to eebahša kabatā un
peepeschi apštahjās.

„Paga — nejuhgsim wehl širgu. Pahris plahzenus
un šasti aīnšēšim tapāt, — zitu wehlaši, kad širgs
buhš paehdees, waj kad tu projam braukši.“

„War ari tā,“ Peters mehanīški atteiza.

Par brihtīnu tee atfal bija pee Edas.

Alfreds išrahdijās koti lihgsms, — šahša jokot
un štahstīt, šahdi blehšchi ešot konduktori un šchandar-

mi un t. t. Isti Edai Alfreds tagad atkal rahdijās interesants, asprahstīgs, labs un mihlīšs. Wina ari jokoja un šmejhās.

Peters filli raudstijās winos un domaja, kaut jel tee weenmehr tahdi paliktu.

Par to laiku, karstajai tvaikonai mitotees, no-dahrdeja, pa šauso kalnu šchautnem aistrapulodams, pehrkona rihbeens, un tad trihs stundas no weetas gahsa kà no milsu sudmalu brihwsluhscham. Seme kluwa gluschi balta, mihlstees fuligee meeschi šaplaka, un par kartupeku lauka lapam bija redsams baltu stulmu staipeknis.

Pehz leetus wiši trihs wini gahja pastaigatees pa Daugawas kraasteem. Birses un krummi bija pilni uhdens puteklu, un warawihlīne leela, plata, šposcha mirka dseltenpelekà Daugawà un šlapjos plawu lih-īschōs lihds pat šaules reetam.

Eda preezajās, bet Peters taifijās uš mahju, lai par nafti tiftu atpafal Grihwās, jo deenà, weenfahrt, loti karsēja, un otrfahrt, Peteram bija steidsami darbi.

Uri Alfreds nepretojās.

Projam brauzot, Peters pee Alfreda īskrawaja wedeenu un tad, atteizis Edai ardeewas, aīsbrauza. Wišem par patīschann šchīrschanās notika bes ašaram.

Šbrauzis zauri peestahnes eelinai, gar apteekas mahju un leelo frogu, tas tika uš leelzela, kas aīslōzjās pa leetus puteklu pilnajam birstalām, krummajeem un laukeem . . . Uhdens tweižē pahrwertās miglas audeklos. Šho audeklu bija peestaipita pilna pašauļe, tee klahstijās zits zitā īsusdami, zits ar zitu pihdamees, pahri šlapjai druwai, tihstijās ap birschu kum-šchēem, straumem īslōzijās pa upju lihtscheem un ar apwahrkšna sašgano dseltenumu kopà šachkīstot, ap-īehja wehlà wakara ainu ar šawadu šposchumu. Pa-šauļe bija pawīšam bes kontureem, ehkam un birsem ne-

redseja pamata. Rà pa murgu pašauli, firgam usschau-
dams, winsch laida projam pa lihktumaino leelzeku . . .

Bet smadsenès Peteram lihktumojà domas par
Edu, par řawu mahju un par Alfreda ispalihdsibu
wiswairaf . . . Welte winsch mekleja pehz řahda lau-
na noluhka — Alfreds bija un palika balts un par
winu ar řawu labdaribu řafuhra winam řarstas ogleš
wirs galwas.

Peters isbrauza pehz pulksten desmíteem. Ween-
padšmitòs Alfreds noguldinaja Edu gultà, řolidamees
pats pehz diweem lihdsàs nogultees. Rad ta aismiga,
ispuhtis uguni, winsch dewàs projam.

Diwpadšmitòs nakti isgahja jaunà řahnu zela wil-
zeens, un řkalsch řwilpeens no garamnofřrehjòščàs
lokomotiwes us brihtinu uštrauza Peteri no wina do-
màm.

Behz tam atkal wiš aplusa, un Peters, řilà ee-
braukdamš, wehřpa tahlaki řawu domu pawedeenu,
dřili wahgòs atwehleeš, ar puřaišwehrtàm azim. Rei-
sem, azis plaschi atwehřiš, winsch redseja, řa ari mešča
widù. ap winu steepàs balti miglas deki un tiř no
melnajàm řoku wirřotnem, lihds řuràm migla netika,
tas wehřoja, řa brauz pa mešču.

Peepeschi winam řaut řas wirřù usgulàs, un firgš no-
purinajees apřtahjàs. Wiřus řpehtus řanemdams, tas
fleedsa un gruhda nost, bet welte. Tiř us augřču is-
řleetàs rořas winam tiřa atlaustas us wahgu malàm un
winsch juta, řa weens wina papirnaudas mařu isřahwa,
řteigà řwahrkeem oderi lihdsnořlehsdamš . . .

Smagums atkal peepeschi nořuda, un firgš řchnahl-
damš meta řilpu. Nořkaneja řchahweens leelajà řilà,
un pehz tam Petera ratu řipona un pašawu du-
nona . . .

XII.

Behz pahřiš deenam, no pašča rihta, řad mařajà

jumta istabinâ tifflo pirmee saules stari eespihdeja un kad Eda, brokastis krawadama us galda un tehju glahsês leedama, schelmigi sobojâs par Alfreda kihweschanos ar schihdeem peestahtnê, — kamehr Alfreds smihnedams bija nogrimis naudas skaitishanâ, — preekschinâ noskaneja sobenu un peeschu schwaksteeni. Ubi tee satruhfas un skatijâs us durwin, pa furâm eenahza pahris schandarmu.

„Waj juhs efat Alfreds Lihz?“ weenaldfigi Alfredam azis wehrdamees, noprasija winam wina pasistamais polizists.

„Nu sinams, ka es, — schstatees, luhdsami“, Alfreds teiza, it kâ neko launu negaididams.

„So zitâ reisê, bet tagad juhs teefat apzeetinati,“ — pee tam tifa nosaukts wajadfigais likuma pants.

„Pahrpratums kahds,“ — gluschi meerigi un domigi Alfreds noteiza, it kâ ko atminet gribedams.

„Saisatees til lihds!“ — schandarms pawehleja.

„Alfred, kas tas? . . .“ ar platâm, noreibuschâm azim winâ wehrdamâs, Eda eesauzâs.

„Pahrpratums kahds!“ Alfreds besruhpiigi atfahrtoja un, eeskatiyees Edas isbailês, sahka smeetees: „Un tu bihstees, Eda? — Nekâ, tew deesgan schandarmus eeraudsit, kad jau mati no baillem kahjâs fleenas. Nedomâ nu neeku!“ nopeetnaks palizis, winsch peebilda un greesâs pret schandarmu: „Sad tuhliit jaeet — un us zeetumu?“

„Ja!“ bes kahda isfkaidrojuma noteiza abi schandarmi reisê un wirsijâs us durwin.

„Nelahwa ne tehjas padsert,“ swahrkus uswilldams, winsch tâ kâ firdijâs. „Es nesinu, zil ilgi tee mani war noturet,“ pehz azu mirkla tas turpinaja: tad fanem tu manu naudas maku un peesaki mahjas faimneekam, lai tas manâ weetâ us wotfali aiseet . . .“

„Uri tas ir apzeetinatâs,“ weens no schandar-meem paskaidroja.

„Uri tas? — hm — nu tad lai paleef. Nedo-
mà tu nekà launa, pretlikumigi es jau nekad neefmu
rihfojees un man ar nekà nepeerahdis.“ . . Edai rofu
fneegdams, winafch meerinaja to.

„Alfred, bet ja nu kà?“ ap faflu tam apferdamàs,
wina peepefchi eefauzàs.

„Eda!“ Alfreds meerinaja. Schandarms fku-
binaja to, un Alfreds atkrampedams winas rotas un
walodà wifu fawu pahrleezinafchanas fpehju eelikdams,
lehni ifteiza: „Tizi, fa es neka neefmu nofeedsees,
tizi ari tad, ja mani ilgi zeetumà noturès.“ Eda fa-
nemdama wifu fawu tizefchanas fpehju, pafmaidija un
nofkuhpfstijufi palaida Alfredu.

Durwis wehl Alfreds uffauza: „Ja manis ilgi
nelaidis wakà, tad rakfti Peteram, lai tewi nem uf
mahju.

Alfredu aifweda, un Eda palifa ftahwot un nofka-
totees, kà kuhpofchà tehja nedferta ifdijifa. —

Tai pafchà rihtà, mafleet welafi, Grihwàs eebrau-
za ifmeklefchanas teefnefis un lifa atfaukt fainneeku
un ari wifus zitus mahjas laudis. Weetejais priftaws
jau bija reis usnehmis protokolu par rijas nodegfchanu,
bet nu tas tika atfahrtofs no jauna.

„Salat, waj tai wakarà eepreefch fahfam, jeb
fahfu rihtà mahjàs naw nofudufi fahda fweze, waj
petrolejs, waj nu ari zits fas no degofchàm weelam?“

„Ne, nebuhs nefas,“ mahte, deeneftmeità wehr-
damàs, pirmà eerunajàs: „Iif ar to petrolejas fruhfu
bija tà fawadi, — fahfu rihtà es faku: „Anna, pee-
lej lampàs petroleju, — Alfreds tàs no pahrdotawas
bija atwedis un jau ap feenàm peeafhris — bet An-
na atnajt un faka, kà leelàs fruhfas neefot . . .“

„Kur ta fruhfa ftahweja?“ ifmekletajs greefàs
pee meitas.

„Masajà noleekamà fambari fem traufu galda,“
atteiza Anna. Weeta bija jaatrahda.

Cedams tas jautaja tahlak. „Un kur wehlaki ta atradās?”

„Ceradās tepat atpafak,“ meita atbildeja.

„Par zif ilgu laiku?”

„Nu, tif kà es isgahju, pateizu mahtei, nahku atpafak — fruhka weetâ atkal.”

„Juhš buhsat pahrskatijusees,“ ismekletajš peebilda.

„Nu sinams, ka tà,“ puifšis smeħjās.

„Ro nu runà, kà ehms, tà ka kad es buhtu bes atgishanas,“ wina firdigi atzirta tam, jo ari agraf tee mahjâ bija gudrojufchi par ņhàs fruhkas nosufchanu un puifšis katru reisi par winu sobojās.

„Ro juhš, ņaimneez’, domajeet?” ismekletajš jautaja.

„Ro nu es waru domat, Anna tà stahsta, man ar leekas, ka kahds sinatajš petroleju buhš issadņis. Kad wehlak apņkatijamees, aishahņhamais jau ar bija zits un petrolejas tif kà peetika weenai isleefchanai.”

Ismekletajš paņkatijās Peteri, kurņch wifu laiku zeeta klusu, — it kà gribedams ispehtit, waj mahtei Peters nawa eedweņis tahdu pahrleezibu. Bet tad tas peepeschi eefauzās: „Atneņat ņhurpu aishahņchamo.”

Tifa atneņta peleka, isneņatas wadmalaš lupata. Mahte, to istihdama, isbrihnejuņes eefauzās, ka ta esot no wezajeem Petera ņwahņkeem, kaš rijas leeweni sem apgahņtàm kamanam bijufchi noņweesti. Pehrnpawafari rijas galà preekņch strikeem kanepes tilufchas eefetas, kad ņwirbuki tās ņahufchi nost ehst, tad ņchi Petera wezos ņwahņkus meeta galà islahruņi; rudeni pluhzeji toš esot eefweeduņchi leeweni. Lupatu wina peeneņa un rahdija Peteram, un ari tas atņina eeruhņano lupatu par ņawu ņwahņku malu . . .

Peesihmejis wifu to, ismekletajš jautaja tahlak: „Kaš lampas peepildija?”

Utsauzās Anna.

„Waj dauš petrolejaš truhka?“ wiŋŋŋ jautaja.

„Peetika tiŋai weenreiŋ wiŋŋam peežam lampam. Alfreda funğ ar gan wairaf laiŋam nebuğš atwediğ, tà jau ari mahte gudroja.“

Kruhka wareja eeeet otu tiŋ, kà iŋmekletajaš no-wehroja.

„Bet ko wiŋŋŋ patğ ŋaka?“ tağ jautaja.

„Tai reiŋe mehğ ŋkapi ar Lihza fungu neŋam leelà iŋtabà,“ puiŋiğ uŋ preeŋŋŋ panahziğ nehmağ iŋŋŋŋŋŋŋ: „kad wiŋu mahte no maŋa ŋambariŋŋa jautaja, par ko krukka pilna neeŋot, — wiŋŋŋ tad teiza, ka tirgotajam Riŋutam wairaf nebijiğ, wiŋŋ eŋot iŋdots, ziŋ bijiğ, tiŋ eehejiğ.“

Kad mahte wehl praŋŋja, waj tad tiŋ ween eŋot bijiğ un peeneŋa ŋlaht parahdit, tad Lihzğ wehl pa otam lahgam apgalwoja, ka tiŋ ween jau eŋot tiziğ eeleeğ. Mahte tad ŋŋŋŋŋŋŋ, ka krukkağ nupat neeŋot nemaŋ bijiğ ŋambari, — Anna nomeŋlejuŋi . . . Bet tad Lihzğ ŋmehjeeğ Annai un tamdehl ŋŋiğ ar ŋmejoteeğ; puiŋiğ ŋmeedameeğ nobeiđŋa un geŋigi ŋŋŋŋŋŋŋ Anna.

Nefin ŋam paŋmehjağ ari iŋmekletajağ. Wiŋŋŋ bija jaunğ, paŋiŋiğ, baŋliğ ziŋwekğ, ar melnağ, ŋpoŋŋam un laiŋnağ azim un maŋu ŋlaidi apzirptu baŋriđinu. Maŋleet pađomajiğ, wiŋŋŋ it kà nejauŋŋi eepraŋŋjağ: „Kur tad Alfredğ bijiğ piriğŋ ŋkapi neŋŋanağ?“

Uŋ ŋŋo jautajumu atkal puiŋiğ ŋinaja atbildet: „Riđà — ruhğŋtoŋŋa aluğ kubulu teizeeğ ar kaŋŋoŋeem noŋeet, lai aluğ ŋŋprağŋ teekot, — taħđğ kà ŋaiŋa-weeŋŋeem . . .“

Peterğ, ne waħrda neteiđdamağ, raudŋiđàğ iŋmekletaja aziğ, un peħdejağ, pameta tam ar galwu, it kà peeŋriđdamağ, un tad, peeŋimeğ graħmatinu aiŋŋiđdamağ, atteiza ardeewağ un ŋteidiđàğ uŋ ŋirgu.

Peħz tam wiŋŋŋ brauza uŋ tirgotaju Riŋutu.

„Waj reħŋinuğ juħğ weđeet kaŋreiŋ kaħrtigi?“ iŋmekletajağ uŋpraŋja iŋbriħnejuŋŋameeğ tirgotajam.

„Ja,“ pehz brihtina taš atbildeja.

„Luhdsu, parahdat,“ tirgotaja šatruhfšchanošmanidams, taš laipni eeprašija un peebilda: „esmu ismekletajs un gribu pahrleezinatees, šo Alfreds Lihzs ir pirzis deenu eepreefšch šawam šahsam.“

Tirgotajs pakehra rehkinu grahmatu, uššchihra to weetu un ismekletajs lašija pehz šahrtas Lihza virkumus. Uri š stopi petrolejas taš bija pirzis, tā tad fruhša pateesibā ir pilna bijuše. Šo wiņšch, ar leelu intereših wehl reiš pahrleezinajees, tuhliť peefihmeja. Šomehr taš wehl eejautajās: „Waj petrolejas jumš deefgam tika?“

„Ja, — šchis un dasčas zitas weelaš tiť loti teef peeprašitas, ša tirgotajs wiņšch apmekletajus war aššbaidit, ja to aššween uš preefšchu neegahdasees,“ leetpraťeja garā šikuts loti manigi iššchaidroja, šcho to, šas pee tirgotaja tuwať atradās, no galda ar leelu išweizibu nofrawadams.

„Waj wairaf nekā taš netika pirzis?“

„Alfreds š — ihzs!“ azis peemeedšis, tirgotajs wilka, gribedams atminetees: „ne, nekš tai reišē, — deenas peežas, šeščas agrafgan taš te wehl ir pirzis,“ mašleet atpakať grahmatā atšchihriš, taš ušrahdija zitu rehkinu.

„A — taš ir labi!“ ismekletajs eefauzās.

„Ja, mehš tirgotaji loti labi waram atminetees — peejuhgstam atminu nodarbinat un furu lozekli zilwekš nodarbina, taš wairaf attihštās, to jau wezais Darwins peerahdija.“

Šmekletajs nejaufšchi pameta azis uš šikutu, furšch šmaidija, labi šnadams, ša Darwina pašinejš newar buht glufšchi neinteligents. Ar lepnumu wiņšch pahrlaida škatu par šaweem galdeem un pulti, šas tirgotawā atradās: — uš šatra bij loti daudš awiŃchu un mehneŃchrafstu, — no teem šinams šatrs wareja špreest par šikuta zentigo garu.

Newaredams lahgâ falasit rokraksta, ismekletajs peesauza Rifutu ispalihdset. Rifuts milsigâ ahtrumâ farahwa, par tif un tif sihdatlasa, par tif un tif oderdrehbes, — spizes, sihda bantes, muslinus, pufes preefsch zepures, eekarinsh „bomwilnas dsihpara“ u. t. t.

Ismekletajs atkal fautko peerakstija un peezehlees, ardeewas patezis, dewas uf durwin.

Rehkinu grahmatu wehl tahlak atpakal atschkhris, Rifuts islasija, kâ Alfeds Lihzs pirms 4 nedelam wehl reis bija wina tirgotawu apmeklejis. Uzmirli tas dewas pakal ismekletajam, kurfch paschulair jau sehdaš ratos. Luhdsu eenahkat, te ir wehl weenâ weeta Alfreda Lihza pirkumi peerakstiti.“ Domadans, gandrihs ismekletajs wairs neeenahk, ja tas isteiks, zif sen tas jau notizis, Rifuts par laiku nemineja neko. Winsch bija tahds sawads zilweks — ar inteligenteem wihreem tam loti gribejās kahdu wahrdinu bilst, ihsti wehl ar paschu tautas dehleem, un no ismekletaja labas latweefchu walodas tas spreeda, ka tauteescham winam wajaga buht wisadâ sinâ, lai gan zitadi tif pirmo reis to redseja un ari dsirdejis par to nekâ nebija.

Padamajis, ismekletajs pateesi greesas wehl atpakal, skubinadams minetos rehkinus ahtraki usrahdit.

Rifuts to, sinams, darija tif ahtri kâ neweens ahtraki nepadaritu, tã ka ar leelo ahtrumu tam pat rotas sapinãš. Ismekletajs pahrlaida azis par wina galdeem un pulstem un eeprasija, preefsch kam tirgotajs tif daudsi awischu turot?

Išweedis rehkinu grahmatu winam preefschã, tas notahfejãš un steidsa atbildet: „Redsat, muhsu awischneezibã ir diwas partijãš, abas weenmehr strihdas, wiši ziti laikraksti lihdsi tam, — zitadi netiksi pee skaidribas, kã wišus abonedams. Bet manã tirgotawã fanahk gandrihs wiša pagasta laikraksti — lihdsi astondesmit eksemplaru. Ugrak te lasija wiši wezo strahwu, bet ko es tad neatšwihschu, kamehr dabuju gandrihs

jaunās strahwas laifrakstus ween, — un isglightiba nu eet stipri us preekſchu. Tik weena leeta,“ elpu atnehmis Rifuts lehnaki turpinaja: „wisjaunafā paudse tā nezeena literaturās, kā eefſhanu meitās, dſerſhanu un frahpſhanu — ſchahdu tahdu. Iſglightibaſ zeenitaji ir wairaf mana laika wihri, un tee jau wiſi buhſ peeždesmitos gados, — tik, ſinams, ka ſchee zenſoni wiſi naw ſpehjiigi aiſweenam ſekot ſpirgtakai ſtrahwai.“

„Sweiki!“ par to laiku zauri iſnehmis milſigu rehfinu par ſchahdām tahdām naglam, kalteem, ſahli, zukuuru un t. t., iſmekletajs dewās atkal us durwim.

„Sweiki tai deenā Alfreds Pihžs apteekā ari bija, — warbut tur taſ ko ir pirziſ,“ Rifuts iſmekletajam lihſseedams wehl peebilda.

„Apteeki?“ iſmekletajs eeinteresets eefauzās.

„Ja=al!“ gataws wiſu iſſkaidrot Rifuts atkal ſazirtās.

„Taſ bija — tahds dahtums?“ iſwilziſ grahmatu iſmekletajs gaidija.

Milſigas grumbas peerē ſadſiniſ Rifuts domaja, it kā no ſcha teizeena wiſs atkaratos un beigās ſmeedamees no preeka tatſchu uſtwehra: „Trihſ deenas pirms waſaras ſwehtkeem — 7. junijā.“

Iſmekletajs peerakſtija un, loti laipni pateizees, aiſbrauja.

„Kaſ wahrdā? neeepaſiju. Teiktu, nudeen, teiktu, tik laipns bija, — warbuht ari brihwprahtigs. Altu welns!“ ſeekalaſ norihdams, noſcheloja Rifuts, un iſwilziſ mutautinu, ſlauzija noſwihduſcho peeri.

„Pihžs buhſ apſadſees, zitadi newar buht!“ par peeri ſew eesitiſ, Rifuts tirgotawā atgreesdamees noprahtoja: „Ahtri zilweki — tehws ar, ihſti jaunatnē, kad abi par Rigu dſihwojām, — aiſween taiſijās pahr ſtrihpu ſchaut. Bet zilwekam wajaga firſdapsinaſ un wajaga pee laika apſtahtees, ſināt mehru . . . Kaſ ſin, kad tik jaunaiſ neſchauj tahlaki,“ prahtodams wiſſch

atgreesàs atpakal, un pakehris jaunako mehneschrafstu, mehginaja turpinat eesahkto Gallija dsejojumu par Ansoni un Lewski un t. t. Newareja tik lahga saprast, bet wijs tas winau traki kutinaja — wijs apmahna un isgeko, — buhs ko skaidrot tejeenes afscheem, ol reis ar wahzeescheem — gadus 20 atpakal, ari winsch . . . Labi, ka sweiks wehl isspruka . . . Winsch smihn un smejas — un lasa — brihwprah-tigs winsch muhscham ir bijis un mirs tahds . . .“

Ismekletajs bija domajis pawisam us otu pusi braukt, bet nu pagreesa sirgu us apteeki.

„Luhdsu, — waj warefat atminctees, kas 7. juni-jâ juhju apteeki tika nemts?“ wifes! swahrkos isgehrbtam, augstâ modernâ krahgâ un gludi issukatam, bahlam jauneklum labdeenu padewis, ismekletajs jautaja.

„Tas buhs jau pahri par 4 nedelam,“ domigs us greesteem raudsidamees, jauneklis weenaldfigi rehkinaja: „Es eestatischos rehkinos, usgaidat, luhdsami,“ krehslu pasneegdams un reweransu istaisijis, winsch apsinigi apgreesàs un nesteigdamees isgahja.

Genesis rehkinus, tas tuhlin sahka nolasiit wisa-dus latinu nosaukumus, kuri ismekletajam bija beeschi jaatkahrto un jaiskaidro. Aptekneeks wisu to darija laipni, meerigi un fahrtigi, ar gredseneem bagato pirkstu pee katra wahrda pee galda eleganti peesidams.

„Eduard!“ patihkamo balsi wingri islozidama, kahda seeweete sahnistabâ eesauzàs, un prowisors atwainodamees, weiklaci par parasto eesteidsàs pee sauzejas.

„Bahrtin, waj tu nemas ar mani negribi padiswot? Es eeschu us schpazeeri — ol zil karst istabâ, — birstalâ wehjinsch puhtis,“ tapat wahrduš wingri lozidama, bet dauds dsihwaki un saldaki turpinaja koketa dahmas halves.

„Es newaru, wehl lihds schim,“ prowisors steidsoschi tschuksteja: „azumirli pee manis atrodas ismekletajs teefnesis — un komijs aisgahja us daktera muischu.“

„Al — kas? Bet tu tatschu apsolijees pehz pas-
stundas mani tur apmeklet,“ wina gari wilkdama, druf-
zin klufaki jautaja.

„Nu, sinams, bidschin, pehz pus — jeb weselas
stundas — hm, ja — hm, nu ja hm — nu ja!“ pee
katra hm ja bija zifko dsirdama luhpu schmihkstona un
drehbju tshaukstona.

Behz tam prowisors loti weikli issteidsas un mit-
ru, miglainu skatu ismekletajam usmetis, atwainojas un
turpiujaja:

„Gists!“ Pee scha wahrda ismekletajs, fewischel
usmanigs kluhdams, apstahjas: „Zit?“

„25 pulweri.“

„Preeksh kam?“

„So tuhlit no rezeptes dabusim sinat.“ Gesteidsees
sahnistaba, prowisors isnesa wairakas rezeptes.

„Kahds Alfreds Lihzs to ir nehmis preeksh sli-
ma sirga,“ lopahrsta rezepti ismekletajam pasneedsis,
tas passaidroja.

Ismekletajs loti atdsihwojas un peesihmejis turpina-
ja tahlaki. Tahlaki nahza salpeters, kuru, ta prowisors
atminejas, ari tas patš esot nehmis. Uri tas tika pee-
sihmets. Tahlaki nahza weens pakal otram schahdi
tahdi latinu nosaufumi, kuruš ar parasto meeru un
lainpibu prowisors sahka isstaidrot. Bet ismekletajs
peezehlees un pateizees, wairs tahlaki neprastja un is-
steidsas ahrâ.

No apteekas mahjas dahrsa durwoju trepem taja
patazumirli wingri notezeja skaiſti apgehrbta un ari pate
skaiſta flaida, degošchi farkan-mataina dahma, ar weenu
roku drehbes us sahneem sawilkdama, lai ta flaidi leek-
to meefas formu skaiſtums wehl labaki buhtu isma-
nams, ta ari dseltenas kurpitēs apauto maso kahju mai-
gums. Ur otru roku ta us augšchu tureja isplehstu farkan-
stribpotu, spizainu saules fargu.

Ismekletajs, jautra prahta buhdams, pazehla ze-

puri. Dahma loti laipni pašmaidija, loti daiši palozijās un nesteigdamās maseem solišcheem aifslideja winam garam. Wahgoš šahpjot, ismekletaja škats nejaušchi uskrita apteeka logam un winsch tajā eeraudšija noškuhto un šafukato prowisora šuju, kura bija ispluhduši platašmaida un lehni šekoja aifgahjejai.

Ismekletajam nebija walaš prahtot, waj laulajušchees laudis jel maš war tik dšejiski mišli buht. Še winsch bija šawâ leetâ leelu šoli us preefšchu tizis. Šagad wajadšēja isfinat tuwaki par šcheem Alfredda Lihza pirkumeem no wina pašcha wezakeem, tadehl tas brauza us Lihzeem.

Lihzu tehws jau pa logu bija eeraudšijis ismekletaju. Winsch šatruhfās, bet tuhliť pasteidsās peenemt loti weenaldfigu, laipnu šuju un, pihpi sobōš kuhpinadams, isnahza pagalmâ.

Winsch ne wišai steigdamees palihdšejo ismekletajam šehtmalē širgu peeseet un tad šauza to sem leepas atšehstees us welenu benka, jo istabâ ešot karšts un daudš mušchu. Wezais Lihzs newareja gudrs tikt, kas par eemeflu šchai apzeemošchanai. Par šewi wareja buht tas drošchs. Pehdejo šchaubigo leetu tas bija jau gadu atpakal nodarijis: — kahdu šagtu širgu pagrabâ turejis, kuršch tur tika useets un atnemtš winam. Šoreiš tas peerahdija, ka širgs ir pirktš un ka šawu širgu tas war west kad istabâ. Bet ka ari nesi-not, no šagla pirktu širgu lišumigi warot atnemt, tam ari winsch nepretojās.

„Waj jums ir kahds širgs šchogad šlimojis?“ ismekletajš jautaja,

„Ja, — winsch ari tagad naw wefelš,“ pihpi isfratidams, wezais weenfahršchi atbildeja. O! — winsch ir par pagasta teefneši šawus desmit gadus šabijis un šina, kâ ar šcheem kungeem apeetees.

„Pee ahrsta ešat bijušchi?“

Domadams par to, kâ kaut ko par daudš ne-

isttektu, tas, lai atbildi nowilzinatu, apjautajās patš:
„Eš gribetu sinat, kahda jums interese gar to?

„To es jums wehlat paskaidroschu,“ masleet nepazeetigi ismekletajš us to atteiza un atfahrtoja jautajumu.

„Tur nu winsch nefa newar isdarit, ja ari es pateesibu saku,“ nodomaja Lihzis un atbildeja: „Trihs deenas preefch wasaras swehtkeem mans dehls bija pee lopahrsta, bet tas ismeklejis un nedewis nekahdu sahlu, jo lops esot wefels.“

„To juhs teefas preefchâ warat apswehret?“

„Tas ir, ka lops wefels,“ lai gan fatruhzees, Lihzis atjotojās un eefmehjās.

„Râ juhfu dehls ir atstahstijs jums lopahrsta apgalwojumu, ka sirgam sahlu newajagot?“ zikko manami farbdams, ismekletajš meerigi atfahrtoja.

„Nu waj tihri tâ winsch teiza, to lahgâ neatminos, bet man litās us to pusi — “ fargadamees kahdâ kesâ eekrist, wezais stahstija. O! winsch sinaja ari to, ka ismekletaja rokās krist, ir tikpat kâ pasust, ja ween nebuhtu smalkš tahdu leetu pasinejs . . . Peepefchi winam eekrita prahtâ Alfkhna nogifteteer sirgi, bet kâ to ar wina sirgu waretu sakarâ west?

„Luhdsu atfauzeet mahjeneekus,“ paluhdsfa ismekletajš, un tehws, usmeklejis masās meitenes, aissuhtija tās us plahwejeem. Paschreis Lihzu mahte isnahza no baroklu kuhstinas ar tufschu ehdescha kipiti rokâ un, sahlê kahjas flauzidama, isbrihnejufes raudstijās us pajuhgu. Atsprauštās drehbes us leju nolaiduse, wina noslauzija rokas preefchauta kreisajâ pusê un, pahrfesuse lakatinu labaki, gahja us wirtuwes pusi.

Us welenu sola kungu eeraudsijuse, wina apstajās. Ismekletajš padewa labu deenu un peesauza flahit. Us to paschu jautajumu ari mahte stostidamās atbildeja, ka lopahrsts Alfredam neefot sahlu preefch sirga nekahdu dewis, to patš Alfredš apleezinajis.

Bet mahte stostijās no šabihla, newis no blehdibaš. Wišu zauru muhschu winai bija bail par šawu wihru, kura nedarbuš ta sinaja, bet zif ar ta neiszihi-
nijās, luhkodama isrunat tam nišus no galwaš, wišs taš bija bes fekmem. Ur šawa wihra walodam ta bija apjuhkuše, bet ar darbeem newareja.

„Nebistatees!“ ismekletajs laipni tai peesihmeja:
„nawa jau nemas par jumš ta leeta!“

„Par ko tad?“ špruka winai preeš walâ, bet tuhli ta apkehrâš, ka šawas juhtas tešai nekad nedriřt israhdit, jo tad neka nenoflehpfi, un kaš sin, waj ismekletajs tiš wihu ismehginadams tâ neisturas.

„Waj istahdê pirmôs wafaras šwehtkos juhš bijat?“

Winas prahtinašchanu, wihram peenahkot, ismekle-
tajs pahtrauza.

Lihzeena atnehma elpu un laida, lai wihrs prah-
tigafi atbild.

„Mehš aishbrauzâm abi ar Alfrelu. Bet tâ ka mans jaunibas draugs adwokats Butters apšolijas lihđi braukt un Alfreds palika kaiminam nelaimê ispalihđset, tad atpafal es weens patš atbrauzu, — jeb pareisafi — ar adwokatu Butteri, — šawu mihlo draugu,“ ar leelu labpatišchanu istahstija Lihzš, tagad pa-
wišam aismirdams, ka taš war par daudš isteift.

„Waj pa istahdi juhš ar dehlu un šawu draugu adwokatu Butteri weenmehr šopâ staigajat?“ ismekle-
tajs jautaja. Butteri wišch labi pašina, taš bija wi-
nam pašihstams tâ ismanigakais adwokats pee apga-
balteefas. Butters un Lihzš — hm, te wjadseja usmanitees. Alfreda aistahwetajš, sinams, zits nekas nebuhs tâ Butters, un ar to zihnâ eet gruhti . . .
Bet ja tiš šareschgitu leetu wišch par šklaidru pataiftu un ja patš Butters tâš newaretu šagahst! Butters ir blehdiš, taišni blehdiš, kaš wišu war — bet ja patš Butters neka neisdaritu, tad zaur šcho prahwu wišch

tahlu foli spertu — warbuht pat us Rigu to aissauf-
tu,“ no šavām domām aisrahwees, taš aismirša Lihza
atbildi un eejautajās pa otram lahgam, kad Lihzš
tikko bija beidsis stahstit.

„Es jums šafu, ka mehš ar Butteri eebaudijām
wihnu, bet dehlš, kà nedsehrajš, aisseidsšās drihši
ween,“ masleet šapihzīs par to, ka ismekletajš nebija
nošlausijees wina plaščajā istehlojumā par wihna
šferschanu apafšch muiščas dahra leepam, Lihzš, ihši
šanehmees, atfahrtoja šawu atbildi.

„Zikos juhš eebrauzat isstahdê?“

Wini eebrauza tuhliť pakaf Grihwam, jo zelā
teem wehl ar dehlu bija afa šaruna wina eedo-
mu dehl Ēdi prezet, kas wezajam nemaf nepatika, jo
Grihwas winam ne wiršū nekatišās — wezais šweh-
tulīs jau no muhscha gala, un jaunee šchihbas ari.

„Zif pulkstens bija — nesinu, tik reisē gandrihš
ar kaimineem mehš šabrauzām!“ wezīs atbildeja un
brihnejās, kamdehl tik daudšas leetas teef aisskartas.

„Un zif ilgi juhš ar Alfředu kopā bijat, kad ee-
brauzat?“

Nu tas par trafu, wezīs šatruhtās, tad jau Al-
fredš ir šahdās aisdromās. Dehlš jau nu winam, pal-
dees Deewam, bija kà futiš, pat winu pašchu wareja
ismukot, bet jaunš puika — un wezīs, bihdamees, ko
nebuht pašchaut, nonehmās neka wairš taišni neat-
bildet.

„Es to škaidri newaru noteikt — peemiršees, kas
tad nu laiku škaitija?“ wezīs iswairijās. Mahte twihka
un šarka, un ari wina jau šahka nogišt, ka laikam
Alfredš te buhš eepihš.

No mahjeneekem ari wairaf nekas netika isdibi-
nats un ismekletajš drihši aisbrauza.

„Wezi, nudeen nu buhš šlittil“ kad wahgi ais-
ripoja pa ganzeku un mahjeneeki us darbu atgreesās,

mahte, winam pee pleza rofu peedurdama, bailigi is-
teiza.

„Azis ween spihd!“ atgainadamees wezais Lihzš
iffmejoſchi eesauzàs: „E fa tu ſchitada eſi fà maſš
behrnš!“

„Rad tiſ Alfreds, wezi, nawa fo paſchahwiſ?“
mahte neatfahpàs.

„Nu tad jau to wiſpirmš eespundetü, — waj
tad ir dſirdetš?“

„Nu kamehr no ſtažijaš ſina atnahſ, — faš to
ſin? . .“

„Ja, taš wareja gan tà buht,“ Lihzš noſtahjees
domaja.

„Sew wajadſeja waj braukt, waj fo . . .“ aiſween
wehl bailü pilnâ baſſi mahte turpinaja.

„Nu nogaidiſim wehl, ſeew,“ — wezim lab-
praht negribejaš kuſtetees no mahjaš, faut gan ſchehl
bija ari Alfreda. Wiſpahr winam nu deefin žif ſchehl
nebija, wiſſch jau naw taš, faš mahte, bet nepatiſàs
taš negodš. Jau winam par ſirgu iſgahja ſliſta ſlawa
un tapat ari par žitâm ſchahdâm tahdâm leetâm, tad
nu wehl par dehlu tapat? Taš nu nebuhtu lahgâ.
Seewu atſtahdamš pagalmâ, wiſſch domigš eegahja i-
ſtabâ un uſſchihra awiſê eefahkto nodalu par buh-
reem, faut gan laſit tagad newareja. Mahte ari ne-
wareja wairš apmeerinatees. Maſàs meitenes fà
lapſeneš ſihza ap to, — faš taš eſot bijiſ, fo praſi-
jiš, — bet mahte duſmigi nobahra tàš un nemeera
pilna aiſgahja uſ kuhtš puſi. —

Ne tahli no Lihzeem — tiſ birſei zauri un pahri
upei, pazehlàs neleela ſmiltaina peeſalne. Sahleš tur
bija maſ, bet paeglu kreetni ween. Zelſch, kurſch dſiki
ſmilti eegreeſees, gahja pahri kalnam, weda uſ Dſilnam.
No Dſilnam uſ paſalneš wareja ſaredſet tiſ garoš, tee-
woš ſkurſtenuš un ſtahwo juntu pušgehweleš. Bija
jau wehla pehzpušdeena, tad par kalna wirſu pahrbrauzä

ismekletaja aissuhgš. Otrpuš kalna šarkansmiltainajā šaules pēgahšē wiņšch eeraudšija šhogad pirmoš rudšu plahwejuš. Ar dšili uš azim šawillkteem lafateem, triš šeeweetes špilgtoš kartunoš, rindā eedamaš, zirta kopinu pee kopinaš; širniš, mašš wezitiš weikli kuštedameeš šehja kuhluš, un wina dehlš, ari ne daudš leelafš — wadmalaš bišfēš, freklā ween, ar kašlantu ap kašlu — nošwihdiš nefa kuhluš un wehl weiklafi šahdija toš štatoš, žepuru liššchanu atšahdamaš wehšakam laikam.

Šmekletajš lehni laida širgu pa šmiltaino un akmenaino žeku, plahwejeem tuwat pēbraukdamaš, un dširdeja, ka tehwoš ar dehlu loti šapihkušchi štrihdejāš, katrš šawu darbu daridami.

„Tu mani weenmehr tšchuhdi, kà mušla! Tu šafi, nešchihšiš gars, ko tu no maniš, weza žilweka, gribi išdšiht!“ špeegdamaš kleeđša wezaiš.

„Išdšiht, ko tad eš išdšiht gribu, bet tu taš šini, ka tagad newiš tu, bet eš ešmu waldineešš šchajā mahjā un ka ta nauda ir mana nauda, newiš tawa. Ja jau tāš man tiš daudši buhtu, eš jau kašch wahrnām ar to pašal šweestu, bet kad naw, tad ari preešch tawaš brandwihna riššchanaš nawa,“ šapihziš pašchkinaja dehlš, reišchu reišem uš wezo baltām azim paraudšidameeš un nošplaudameeš.

„Uš tu plikadihda, mehflu runga tahdš, — šchis waldneekš! Waj patš eš, žinu žiniš iškuhlenodamaš, nenolišschu, neišplehšchu maišei žiřaš, bet šchis ahmrija wehl muldēš par manu dšeršchanu . . . Iššwilpiš tu buhtu kà Uššniš manu taupijumu, ja eš tew wehl purna nemašgatu . . . Tew jau ta špala akurat kà Uššchnu Peterim. Ko wini par mumiš? Waj wezaiš Grihwa nebija kà šahlš, kà raugš semei, — waj man pašcham kà kruštdehšlam neišpalihdšēja . . .“

„Labdeen!“ klahš pēbrauziš, eeřaužāš išmekletajš pašchā štrihdina farštumā un apšahjāš.

„Ro!“ fatruhzees wezitis eesauzàs un islaida lo-
pinu no rofam; ari ziti strahdneefi apstahjàs.

„Waj juhs efat wezais Upina tehws?“ eeprafija
ismekletajš.

„Ja, ja,“ murminaja wetschuks, pamelnâ krella
peedurnê peeri flauzidams.

„Panahfat schurp us brihtinu!“

Wezitis nedroschi no eschmala kahpa zela grahwî
un ar masàm, migloti mirdsofchàm azinàm sihmoja
brauzēju.

„Waj juhs efat pasihstami ar Meeschu tehwu?“

„Rât' ne, — wezu wezee draugi, — manam teh-
wam brahlens winšch, etšche, bija“ . . . wezitis weikli
gribeja istahstît šawus radneezifkos šakarus, bet ismek-
letajš pahtrauza.

„Waj juhs efat ar to pehdejâ laikâ tifuschees?“

„Nu kâ tad ne, — nupat Jahnu tirgû ejmu —
škatoš, — lehni pagrosidamees, nahk kâ padebefš . . .“

„Meeschu tehws Allschnu Peteram ir naudu aisd-
wis; waj juhs nebrihdinajat wina, lai pasteidsas to at-
prast?“

Wetscham usleesmoja wisa feja, un atsehdees esch-
mali, tas no biffchu kules iswillka leelu tabakas puhli,
un pihpi sobos eefodis, melleja pehz schkiltawàm; dar-
bodamees tas laida škalâ balsi: „Nu kad jau nu es
nebuhtu šapurinajis wezâ frauška, tad 5 fimti
buhtu beigti kâ tabakas schmuhzeens.“

Peenahza ari dehls un, uhsas šaraustijis, padewa
labdeenu. Wezim aprahwàs waloda un, greift dehla
pawehrdamees, tas šapihzis šita schkiltawas un leelem
alpeem willka wehl neaisdedšinato pihpi.

„Waj juhs Alfreds Pihzs neusmudinaja us to?“
Ismekletajš turpinaja praschinat.

„Šahds šahsans, abi ar wezo par weenu šahrti
metami, rasbaineefš beidsamais!“ wezis ašfraudamees

weenâ reišê runaja un willa, aifdegufchâs lupataš pulweruš ar pirktu tabakâ ſpeesdamš.

„Ne, winam jau te weenš Stubura Mahrtingſch — winpuš Alſchneem dihwō — bija peeſleedſiš, un wezaiš liſâš prom uš Jahna tirgu, lai iſſtahtitu . . . nu jau taš eſot iſſuhdſetš pee teefâš . . . Stuburu Mahrtingſch gan eſot teiziš, ka patš ſwainiš, Alſfredš Lihzš, wiſuš noſlehpumuš ſchim par Alſchneem eſot ſahtahſtižiš, un kamehr wehl eſot laiſš, ſchiš zaur manu tehwu gribot Meeſcha nauđu iſglahbt, bet waj taš nemelo — weluš ſin Mahrtingu . . .“

„Nu Mahrtingſch jau nu nawa tahdš Deewa dotš fâ tu patš . . .“

„Aluſu, tehwi!“ dehlš zeeti aſſauza un turpinaja ſtahtit.

Iſſklaufchinajiš toš, iſmekletajiš brauza uš pehdigo weetu — uš Stubureem.

Pateeſi wiſš taš tâ ir bijiš, fâ Peterš Alſkniš winam bija iſſtahtijiš, ari te ir Lihzš peeduhreeš . . . Winſch brihnejâš par Lihza energiju tiſ ihfâ laizina tiſ daudš ſtrahdat un ſajuta leelu ſinſahribu redſet to waigâ . . . Bet taš wehl bija jaatleek uš pahriš deenam, jo tâ taš labâ eekrita. Winſch redſeja, ka te wajadſiga leela uſmaniba. Pee tam pateeſham no Buttera tam bij loti bail. Peeſihmeš grahmatinu iſwilziš, winſch lehni braukdamš, ſahrtoja eeguhto materialu un domaja, fâ zilpaš ſatahrtot, lai beigâš Lihzš neiſſpruht . . . Un kad iſdodâš, tad wiſi gubernâš pilſetâ par winu runâš, un ja to paſchu aiſſauz, tad warbuht waretu apprezet wezâ wize-prokurora meitu, — un tad winſch par wize-prokuroru, — taš jau tâ paraiſš. Gruhti ir tâ, fâ ſchodeen, braukat pa grumbainajeem, aſminainajeem zeleem un mahjâ — weenmehr weenam buht. Trihš iſtabâš beſ dihwana, beſ tepikeem, deſmit krehſlu, gultina fâ peedſihwotajam — un brauz, un brauz un pehti . . . Saule no muguraš loti kar-

seja, un sweedri lehnam riteja pahr plezeem un muguru. Studejot winsch bija ar wehderu un plauschu kataru pastahwigi mozijees un, sweedrus flauzidams, domaja, ka tik swihschana nekattetu wina wahjai weselibai.

Wezais Stuburs bija 20 gadus isdeenejis Nisko laja kaldatos. Na wisi tahdi, winsch bija karojis sem Plewnas un pee Schiptas, redsejis Skobelewu un deenejis sem generala Gurko. Kad dsintens tas atgreesas, tad sawu walodu winsch jau gluschi bija aishmirsis. Ushemis krona mahjinu — Stuburos — tas mekleja pehz seewas. Bet ar kreewu walodu tam gruhli nahzas labu sarunat. Pee tam winsch patz bija jau wezs. Tomehr gala pee seewas tas tika. Wina otra puse bija jauniba ar tahdu tshiganu aishbegusi, wehlah pahrnahkusi mahja, no tshiganu stee neem lishla un ar grehsu muti, bet zitahdi loti eewehrojama seeweete un tahdreis no pirmam staitulem pagasta. Tifai labas satiksmes winau starpa nelad nebija. Sedomigs un nebehdigs, pee tam labz eemetejs, Stuburs, tapat ka tshigans apgahjas ar sawu seewu, un ta bija tikpat brihwa un neatkariga ka ari pee tshigana. Auga teem behrni un tapat ka wezee newareja nekahdu sakaru nodibinat ar laimineem. Kreewiski un tshiganiski lamajas wezee un no jauneem nela labaka newareja sagaidit. Jauno bija trihs, diwi dehli un weena meita. Brahli tik froga labpraht tika eere dseti un mahsa weenigi dantschu platschos. No froga un dantscheem teem nahza lihdsi wifs labums un launums. Wisi wini dsihwoja kopā, masaja krona buhdā un no tureenes wifu pagastu apdraudeja ar sawu nebehdibn un issuntibas ruhgtumu . . . Mahja teem ari nebija nekahdas fahrtibas — te weenu, te ottru dehlu tehws dsina projam, te weens, te otrz, isgahjees pa ahrpagasteem un istrakojees, nahza atpatal. Lihdsi teem nahza wasanki — un mahsa jau bija wairafu behrnu mahle . . .

Ismekletajs jau labu laizinu brauzā pa smiltaines reto preešču ūlīnu, kamehr eeraudstija tahdās masās mahjinas — tā šehrōzinu fastites — ar maseem lo-dsineem, šhindeku jumteem, bet wispahri glihti ap-foptās.

Mahrtinsch ahwa kahjas, sehdedams istabas galā, us weletawas, kur atradās deesgan leels un weenos seedos seedošču sedenu apwihšs puku dahrsinsch.

Ismekletajs apprasijās pehz wina, un no weetas nepazeldaees, Mahrtinsch atteiza, ka mekletais esot šchis pats. Raut kas šawads pahrsteidsa ismekletaju, tik taisnu, atklahtu gihmi winsch reti bija redsejis. Ne liščhibās, ne wiltibas, bet ari nekahdu zitu juhtu. Škaišs, šarkans, leeleem wilzeeneem simešs gihmis, gluschi gaischas pelekas azis un leelas pašas uhfas. Šchis, masleet newihšchigi sehdošchais zilwešs bija pirmais kaušlis un dedsinatajs, pirmais treschās šchiras meitu pawedejs, bet saglis nekad ne. Ari par plenderi to newareja šaukt, jo dsert tas reti kad dsheira, lai gan totees par mehru. Bet to winsch darija wairaf šawus špehkus iskarsehdams un ruhgtumu aisleedams tā dsert gribedams.

„Juhš, Mahrta Stubur, kahdā leetā esat par leezineekn usdoti, tamdehl jums buhš us kahdeem jautajumeem jaatbild.“

„Labil“ Mahrtinsch eegahja istabā, isnesa sehdekli un nolika sem tās pašchas preedes, kur atradās weletawa.

„Juhš ar Alfredu Lihzu esat tuwakā šakarā stahwejuschi?“

„Pašihstams esmu, bet šakaru mums nekahdu nawa,“ ihši tas atbildeja, projam pahr lauku raudsidamees.

„Kamdehl juhš wezajam Dsilnam esat par Grihwās šaimneeka gruhto stahwokli škaidrojusch? Waj Alfreds Lihzs jums to nawa eeteizis?“ ismekletajs jau

eepeeffch isteiza, fo sinaja, lai Mahrtingch wehlaku neezirfstoß un lai domatu, fa tam jau wißß fihki sinamß.

Labu laiku Mahrtingch domaja, waj tam buhtu jastahsta wißß, fã tas bija, jeb jazeefch klufu.

Kad ifmekletajß atfahrtoja fawu jautajumu, tad Mahrtingch fahka stahstit. „No mafãm deenam Alkfniß mani ir faruhgtinajiß — gan sobodameeß, gan manãß firdß leetãß eejaufdameeß. Bet pehdejã laikã no wina eß neß nedfirdeju. Se wina fwainiß man atfal stahsta, fa Alkfniß mani fauzot par fawu lopu nonahwetaju un par rijas nodedfinataju. Alfredß stahstija dauds peemehru, fã fcho ar tas eßot sobojiß un krahpiß, un tamdehl eß biju gatawß neween Meefham Alkfna apstahklus darit finamus, bet pat wehl peeßaut to“ — peepefchi Mahrtingch pafkatijãß puß nihzinofchi uf ifmekletaju un apklufa.

„Juhß man pirmais tif walfirdigi atfihstateeß, tas ir godigafais pee zilweka — taifni teift, faß winfch ir. Bet eß ta nefaku tamdehl, lai juhß man wehl wairaf stahstitu. Tif to eß gan jumß teiffchu, fa ja pafchi atfihstat par wajadfigu, tad teizat wißu, fo finat par Alfreda Lihza ifturefchanoß pret Alkfni — pafchas pateefibaß labad.“

„Ne draugß, ne tuwß teem eß neweenam neefmu bijiß, bet wehl eß waru fo pateift: Alfredß man folija 10 un 20 rubluß, lai eß Alkfnim nodedfinot lopu kuh-ti. No naudas eß atteizos, bet . . .“ Mahrtingch nenobeidfiß apklufa.

„So juhß warat pee teefãß apfwehret?“

„Waru kad tuhli!“ Mahrtingch nizinoschi no-teiza.

„Wehl weenu jautajumu — formãß dehl — fur juhß bijat tani nakti, diwas deenãß atpafal?“

„Mahjã!“

„No kura laika?“

„Wifū ſcho nedeku eſmu mahjās bijis, to war
fatrs apleezinat.“

Ismekleſchana bija beigta, un teeſneſis, apmeeri-
nats par panahkumeem, brauza mahjā.

XV.

Otrā deenā wina kanzlejā wiſpirms eeweda
Weiſmani ar ſaſlehgtām rokām, Lihza dſihwoſka ihpa-
ſchneeku, kuſch lihds ar Alfredu pa etapu no peeſtāt-
nes tika uſ ismekletaju atſuhtits.

Schmaugais zilweks — ar lihfu degunu un uſ
ahru iſſpeeſtām azim — noſtahjās loti uſbudinats un
no apwainojuma tam drebeja kuplo uhfu gali.

„Waj atwehlat jautat,“ metalkanigā, trihzoſchi
ſwinigā balſi taš eefahka: „uſ kahda pamata juhs
mani likuſchi ſuhtit pa etapu?“

„Neuſbudinatees, miſhlais zilweks!“ weentahrſchi,
laipni tam tika atbildets: „Ja aiſdomas triht uſ jumš,
tad tatſchu wiſlabaki juhs paſchi taš nonemſat no ſewis?“

„Bet manš godš zitu azis — un labā ſlawā?“
aiſ uſbudinajuma tiſko ſpehdams ſawu ſtipro balſi ſa-
waldit, taš apſtahdamees draudoſchi eefauzās.

„Neuſbudinatees, taš ir weltigi!“ zeetaki uſ winau
uſſtatijees, ismekletajs atfahrtoja: „ſakat, waj juhs eſat
ſpehjigi atbildet tagad pat jau?“

„Katrā ſinā un katrā laikā — — tā zilweku iſ-
blamet!“ wiſch turpinaja ar ſawahdu ruhkoni kaſlā.

„Nu tad ſakat, kad juhs ar Alfredu Lihzu eepa-
ſinatees?“

„Nedeku eepreeſch taš eenahza pee manis, un eš
tam iſihreju dſihwoſli — — —“ nebeigdams draudo-
ſchi ſlatitees un groſitees, Weiſmanis niſni atbildeja.

„Rā tad par tiſ ihfu laizinu juhs eedroſchinajatees
tam uſtizet weſelu tuhktoti naudaš? —

„Eš uſtizu zilwekam, jo patš eſmu lihds ſchim uſ-

tizets tizis, tit juhs mani flehdsat pineklos — bes eemefla — —“ loti sabosees tas atzirta.

„Es nu newaru tizet tahdai juhsu palahwibai. Utminatees, warbuht kahds jums ir eeteizis Lihzu, — warbuht adwokats Butters?“ —

„Zeenitais funks — nemehginat mani sapiht! Es nesinu nekahda Buttera!“ bahrgi tas eesauzas.

„Nesinat — m — tas jo labaki!“ atkal jaunu faktu uskehris, ismekletajs peesihmeja.

„Labaki, waj fliftafi, — bet neraugat mani ismukfot!“

„Waj newaretu bes tahdu rupju peesihmju —, zitadi es juhs litschu iswest un runu turpinasim, kad juhsu untumi buhs pahrgahjuschi,“ beigâs faskaittees ismekletajs apfauza.

„Untumi!“ noruhza Weismanis, masleet peerahwees.

„Tâ tad juhs ustizejat gluschi fweſham zilwekam 1000 rublus tit lehti — par 5 prozenteem, weenigi ais palahwibas us zilweku?“ stingri Weismana ugunus metoschâs azis skatidamees, ismekletajs jautaja un peebilda: „Neturatmani par behrnu un nespehlejat paschi behrna; jeb juhs negribat pateesibas teikt? — tâ ir juhſu darisjana!“ draudoschi tas nobeidsa.

„Es nemeloju nekad, luhdsu eewehrot, zeenijamais funks?“ skarbi Weismanis eesauzas, pirkstus duhrê akwiltdams un us weetas mihdidamees.

„Behz manâm domâm par tahdu risfu juhs buhsat zerejuschi us leelu pelnu — —“

„O! juhs warat buht nezeenigi pret zilweku!“ rihstidamees un ar rofu pee elſina frahgas kerdamees, it kâ tâ smazetu winu, Weismanis eebrehzas.

„Utbildat ar — ja!“ ſminedams par Weismana mahſſlotâm mokam, ismekletajs ſkubinaja.

„Saprotat, — ka no risfa te runas newar buht, jo Lihzs, lihds ko dabuja no ſawa ſwaina weſſeli,

tuhlit to atdewa man, un tif 200 rublus es winam pašam uftizeju, pee tam tatschu kahdas nekahdas leetas winam ir manâ korteli,“ — ar leelâm mokâm peespeesdamš fewi pee runaşchanas, Weifmanis taifnojâš, un bahlâš luhpaš lihds ar uşfam tam loti drebeja.

„Tahds behrns es neefmu, Weifmana fungs, kâ juhs domajat! Uş weenu stundu, jeb weenu gadu aifdot 1000 rub. ir weens un tas patš rişts. Sakat nu labâf, ka juhs kopâ ar Alfretu iflaupijat Alfşnim aifdoto naudu, un tas tad ifftaidros juhsu riştu.“

„Eš — iflaupijis — ifftaidros —“ gluşchi fajuzis tas atfahrtoja: „fo juhs gribat, fo juhs gribat ar to?“

„Kur juhs bijat to nakti? Sakat jel.“

„Eš nefaprotu, fo juhs . . .“ aifween wehl fajuzis un nefaprasdamš, tas ſtoftijâš.

„Nu nemahnatees, — tas jumš tâpat finams kâ man, ka to nakti juhs pa jauno dşelfzelu kopâ ar Lihzu aifbrauzat Alfşnim preefşhâ, fiâ uşbrukat tam un atnehmat naudu. Ra juhs braufuşchi, to jau man apleezinaja wairaki lihdsbraufuşchee ſtrahdneeki.“

Weifmanim norauſtijâš ahda uş waigeem, un uş azumirkli azis uş leju noflihdeja.

„Uha — juhs ſatruhſtatees!“ uşgawileja ifmekletajs: „Eš redſu, eš tagad ſkaidri manu — kahds behrns juhs efat, pateefi behrns — wişu ifrahdat. Nu buhs deefgan . . .“

„Bet mana mahte un mahfa apşwehrès, ka eš tatschu mahjâ biju!“ wiş uş preefşchu teekdamees, tas ſakuftejâš, un gihmiš tam ifrahdija leelafâš mokâš.

„Nefas, nefas — paſlatiſimees, waj tas ſwehrès, kad mani leezineeki pretim ſwehrès. Tâš manim tiş preefşhâ ſtaşditas, un to juhs warat tizet, ka tad juhsu aiftahwi ſatruſſees nepareifi ſwehret. Tagad ejat, — wedat winu laukâ!“ ifmekletajs, peetruhzees no

fehdeſſa, ſahka uſſubdinats ſkreet pa iſtabu. Geſpaidu uſ blehdi winſch bija atſtahjis warenu un wiſmaſ taſ blehdim buhſ jaatſiſtaſ, ſa pa jauno dſelſzelu winſch ir brauzis; taſ azim redſot notizeja, ſa leezineeki manim ir. Taſ nu nawa gluſchi likumigi, — bet ſa lai teef galà ar tahdeem ſahtaneem?

„Nu tagad wedat Lihzu eefſchà,“ iſmekletajſ pa wehleja un nofehdaſ pee galda, liſa rakſtwedim ſagatawot papirus un leezineeku iſteikumus nolift tam pehſ ſahrtas preeſſchà.

Uſ durwim klaudſeja nahzeji, un iſmekletajſ, weikli nofehdees, ſahka rakatees pa papireem.

Ulſſredu ar ſaſlehtàm roſàm un ſahjàm eeweda poliziſtſ.

„U“ zifko azis pameſdamaſ uſ durwju puſi, iſmekletajſ eefauzàſ: „juhſ teefat apwainoti par lopu no-giſteſchanu, rijas nodedſinaſchanu un par laupifchanu!“ weentfahrſchi ſa patſ pee ſewis, pa galdu raknadamees iſmekletajſ paſtaſhtija un zifko manami paſchkeeleja uſ Ulſſredu. Bet Ulſſredſ loti meerigi un weenaldfigi raudſijàſ winam pahrgalwu uſ mahſſligi greeſtu lampu.

„Juhſ dſirdejat?“ peepeſchi ſkali iſmekletajſ eefauzàſ.

„Uſ — jumſ laiſam manſ meerſ neſaprotamaſ,“ paſmaidijis neſteigdamees Ulſſredſ eerunajàſ un, no-peatnaſ kluwiſ, turpinaja: „Redſeet — Ulſſniſ neuſti-zigi jau ſen uſ mani raudſijàſ. Beefchi mehſ tiſàm to leetu pahrrunajuſchi, un winſch patſ atſinàſ, ſa eemeſla ſchim neefot tà domat, bet tà tiſ ſchim leeko-teeſ. Kad winam ſchàſ nelaimes notifa, eſ taiſni tifu jautajis, waj taſ mani netur par wainigu? Winſch gan atbildeja ar ne, bet eſ winu labi ſinu, taſ ir zilweſſ, ſaſ ſawu juhtu neprot apſleht, un tà tad eſ redſeju, ſa taſ tomehrmani par wainigu domà . . . Schoſ aſtonuſ ſintuſ eſ preeſſch wina taiſni tamdehl aiſnehmoſ, lai taſchu peerahditu ſawu

labwehlibu pret wina, bet tas wišs ir bijis wolti . . .
Ur mani tā rihkotees wišs ir spējis, pat mahsu ne-
šehlojot. Bet es nelaunojos, jo pasistu Petera taifno
un širņigo dabu un ari wina šlimigo eedomibu . . .
Utwainojat, warbuht es par garu to stahstu,“ peepešchi
fewi pahtraufdams, Alfreds eesauzās.

„Nebuht ne par garu, tik par pahdrošchu,“ ween-
aldsi, drufzin ironiski pehz brihtina peešimeja ismek-
letajs, te weenu, te otru lapu paziladams.

„Es šaprotu juhsu ironiju, zitadi jau jums ne-
war liktees,“ klušu peebilda Alfreds ari ar zifto ma-
namu šmaidu un domigs apklusā.

„Par aplaupišchanu tā tad juhs nekā wehl nesi-
nat?“ pagreesees taifni pretim Alfredam, ismekletajs
eejautajās.

„Par aplaupišchanu, kas — waj Peters Alfknis
aplaupits?“ masleet pahrsteigts Alfreds jautaja, stihwi
teefnešham azis wehrdamees.

„Nu ja — ta juhsu aisdotā nauda par 3 stun-
dām nolaupita winam uf zela.“

„Šm!“ domigs Alfreds noruhza: „Nu tad es
šaprotu pilnigi wina rihzibu pret mani . . . Tā tad
ari aplaupišchanā teeku apwainots?“ israhdidams ne-
leelu ustraufumu, Alfreds pee sewis issauzās.

„Bet šahksim no gala!“ šahdā papiri wehrdamees,
ismekletajs gauši usšahka: „Se man, leezineekus isflau-
šchinot peesimets, ša 7. juniā juhs esot apteeki isneh-
mušchi 25 pulwerišchus gists preetš šlimā širga, tas
taifniba?“

„Ja.“

„Un tos juhs širgam šadewat?“

Alfreda šeja isplauka mihsstos šmaidos: „Redsat,
gisti neeeteiz nepraschas lopahrsti un puhšchlotaji; tehws,
mahte, šinams, tautas medizinu loti zeena, un šur nu
šchis mahzits ahrsts to parakštija, mani zihnijās diwe-
jadi eeskati — waj nu dot gisti širgam un rihkotees

pretim wezafu pahrleezibai, jeb nedod, rihkojotees pretim spezialista autoritatei. Newar-dams jautajuma isfchirt, es tomehr nopirku gisti, bet mahja wezajeem nefa ne-teizis, pats no sewis dewu sirgam gan reschafi, ka re-zepti bija teifts, bet tomehr sabaroju wifu.

„Zif reischu deenâ tad juhs dewât un zif pulwe-ru us reises?“

Cegisdams, ka us rezepts bija diwreis deenâ no-teifts, winsch atbildeja: „weenreis pa weenam—“

„Rad tad nobeidsat dot?“

Alfreds ahtri skaitija deenas, us sejas leelako meeru israhdidams: „Laitkam waj otrâ julijâ beidsamo eedewu,“ nesteigdamees winsch isteiza.

„O! tas nawa ilgi wehl, tuhlit es aissuhtischi weetejam weterinarahrstam pawehli ismeklet,“ pakehris tahdu sihmity, winsch ahtri rakstija, reisem paschkele-dams us Alfredu, kuram weegls fahrtums pahrlaidas pahr meerigo seju. „Uri apraktos Alfschna lopus is-mekles,“ paswanidams apkalpotajam, tas peelika un, tad pehdejais eenahza, tuhlit to aissuhtija.

„Nu un istahde juhs, sinams, ari bijat?“

„Biju“ — Alfreds atbildeja, un ismekletajs rakst-wedim wehleja wifu rakstit wahrdu pa wahrdam.

„Ja? Rad juhs eebrauzat?“ peepeschi ismekletajs eeprafija.

„Ro lihds eebrauzam, es usdirdu par Alfschna nelaimi un dewos klahit pee tagadejas sawas seewas Edas, kura loti raudaja.“

„Tâ tad eepreefsch tam juhs nebijat istahde?“

„Ne!“

„Hm! bet Alfschna puifis isteiza, ka juhs esot ee-preefsch tam jau bijuschi pee wina fainneeka lopeem — eeplikejuschi pa kruhtim un notaustijuschi gowim ka-flus. Schis gan klahit nebijis, bet no tahleenes to re-dsejis. Sinams, tur jau daudsi gahjuschi klahit un tapat darijuschi.“

„Ja, kad apdomaju labi, tad biju gan laisam, tik redsat, es nebuhschu sinajis, ka tee Alfschna lopi, zitadi es atminetos!“ domigi Alfreds isskaidroja.

„Ka juhs to issakat, it ka tik tagad buhtu us tam domam westi? Tatschu nosprahguschas gowis juhs redsejat?“

„Ak, es tad neka neredseju, jo mana Eda raudaja, un tad es wisu biju aismirsis . . . atwainojat, bet lai paleef ta leeta,“ — peepeschi nosarkdams, it ka eedomajotees par sawas tagad nelaimigas feewas sah-pem, winsch apklusfa.

Echo dihwaino situaziju uskehra ari ismekletajs un pasmihneja.

Alfreds smaidu likas pamanijis un galwu noleza it ka apwainots sawas intimakas juhtas, tomehr negribedams to list manit zilwekam, ar kuru bija gluschi formalas darischanas.

„Ta tad te juhs istaisijat masu pahrlabojumu sawa waloda, to es peesihmeschu,“ ismekletajs wairaf pee fewis noteiza, un Alfreds ari nepretojas.

„Pahreesim nu us nahkoscho leetu!“ otu papiru panemdams, ismekletajs turpinaja: Kshsu festdeenâ no tirgotaja Kikuta juhs esat pirkuschi 5 stopi petrolejas un ta tad us mahju atweduschi pilnu kruhtu?“ pagreeses us Alfredu, ismekletajs pamanija, ka azu plakstini tam wiegli eetrihzejâs pee scheem wahrdeem.

„Ja?“ tas jautaja.

„Ja!“ atbildeja Alfreds.

„Bet kamdehl mahtei juhs teizat, ka tirgotajam esot aptruhzis petrolejas?“

„Nu netizami jau tas deesgan isnahf, bet tas tatschu bija tik joks. Pee tam no tas kruhtas pateesi kahds bija daku petrolejas atlehjis, un es negribeju, ka manâ kshsu deenas rihtâ runa buhtu par sagleem . . . Tas, es redsu bija neapdomigs solis, bet paredset es newareju,“ shrts mesdamees un ari patš tihshi israh-

didams sawu ustraufumu, wiensch wehl peebilda.

„Ras pehz juhsu domam wareja to petroleju nosagt?“

„So nu gruhti teift, jo isnemot puißi un kalponi, tur neweena nebija.“

„Tif, redsat, par sagschanu te runas newar buht, jo stopß petrolejas maßa 5 kapeikas, puse no wisas krukhas — tà tad 12—13 kapeikas tif; juhs peekrihtat tam?“

„Newaru nepeekrist,“ it là loti ceinteresets no neißprotamà gadijuma tas ar fastingufchu smaïdu uf luhpàm raudsijàs grihdà.

„Bes tam ir skaidrs peerahdijums, ka krukha uf riju nesta, jo aishahschamais ir no leeweni nomesteem, Petera Alfschna wezajeem swahrkeem noplehstis,“ ismekletajs turpinaja, Alfreda eekschejàm un ahrejàm brihnàm pawairojotees un smaïdam isplehshotees.

„Beidsot, juhs reisê ar krukhas eerashanos esot eeradufshees no rijas atpafal istabà.“

„Newar buht tahds fakritums, waj jums ir skaidras leezibas, es neatminos wairs, kad es tur tifu gahjis, jo rijà atradàs alus un uf to beeschi tifa eetß,“ loti usbudinats Alfreds stostijàs.

„Tas, redsat, lopà rada gandrihs skaidru peerahdijumu, là neweens zits, bet juhs pats esat nehmußchi petroleju un nesufchi uf riju . . .“

„Bet tas tatschu par traßu!“ ausim farkanàm metotees, Alfreds issauzàs: „Tahds fakritums . . .“ Pehz azumirkligas nemeerigas kusteschandàs tas atkal fastinga sawà usbudinajumà.

„Un nu tahlat — fakat, tur juhs isleetojat to salpeteri, furu 7. junijà lihds ar gisti no apteefas panehmat? Rà sinams, tad pee spezialisteem dedsinatajeem salpeteri famehrzeta schnore teef nolifta tà, ka weens gals atrodas petrolejas apleetos falmos, waj zità degofchà weelà, un otrs teef aisdedsinatß, lai dedsinatajs, famehr schnore fadeg, waretu gabalà tift.“

„Salpeteri es domaju isleetot preefsch raketem fawâs kafsâs,“ nesinadams it nekâ zita, preefsch kam salpeters buhtu noderigs, un azim redsot pahrsteigts, Alfreds isskaidroja.

„Atkaujat man tam netizet, jo tad juhs wehl ne-
mas nebijat no Edas Alksnis „ja“ wahrda dabujusch!“
zeetaki usstahjâs ismekletajs.

„Nebiju, bet es tatschu skaidri to sinaju, ka man
isdoosees,“ pafteidsâs ari Alfreds zeetaki atbildet.

„Skaidri paredsejat warbuht, ka jums buhs
janoschaujas, jeb ari to juhs tik kâ lihdsekli isleetojat?“
farkastiski ismekletajs nobeidsa un raudsijâs Alfredâ,
kursch apwainots eefodâs apatschluhpâ un, farauzis
peeri, israhdija negribeschanu par scho leetu tahlak runat.

„Kur tad juhs to isleetojat, — waj warbuht
mehginajat pateesi raketes taihit?“

„Ne, nebija zitu weelu pee rotas un tas tikmehr
stahweja, kamehr bija nosudis,“ Alfreds kâ apwainots,
ihgnumu apspeesdamâs, nopuhlejâs laipni iskaidrot.

„Kahdas zitas weelas tad jums truhka?“ isme-
kletajs weikli wehra jautajumu jautajuma galâ, lai us
reis famulsinatu ustraufko atbildetaju.

„Pulwera, fehra un, — un wisa zita,“ Alf-
reds stostijâs.

„Nosauzat wisas leetas, juhs tatschu sinafat, kah-
das wajadsigas preefsch raketem, kad tâs taihit gribe-
jat; warbuht jau bijat taihsijuschki kahdreif?“

„Skaidri es nesinaju — tas tatschu loti dabigi
— es jau issinat waretu wehlafi —“ Newainibu teh-
lodams, Alfreds skaidroja, bet ismekletajs to pahtrauzâ:

„Se juhs sapinatees, labak meklejat zita is-
skaidrojuma, — nu, bet to wehlaf. Sagad nemfim
tahlafi.“

„Juhâ tajâ pat 7. juniâ, kad salpeteri pirkat,
esat stary zitam leetam Wikuta tirgotawâ „homwilnas
dshipara“ eefarinu eegahdajuschees. Tas noder kâ

labafais materials preefch minetàs dedfinafchanas fchnorites. Preefch kam to juhs pirkat, warbuht preefch fawas bruhtes, tapat fà zitas rotas leetas? "Ismekletajs patš bija notwihzīs un eefarīs, un wina melnàs azīs urbàs fà naglaš Alfreda fejâ.

Tupat tas bija bej iſejas; teikt, ka preefch Eđas tas pirkts, newar, Eđa nefinadama drofchi ween noleegš; teikt, ka iſputejīs, ar newar, jo japafaka buhs noluhfs un tad iſdoſees tapat fà ar rafetem, bet iſmekletajs jau pa otram lahgam atfahrtoja fawu jautajumu.

Uf peeres Alfredam parahdijàs ſweedri. Stihwi raudſidamees uf logu ſahnfch iſmekletaja melnajam azim, Alfreds ſahka neſteigdamees atminetees: „Preefch fchnores gan es to nehmu, bet tiſ joſtas fchnori no ta es ſew ſawiju — —“

„Waj ir kahds leezineefs, redſetajs?“

„Neſimu, warbuht bija, bet man ta drihſi noſuda,“ turpat noraudſidamees un tapat neſteigdamees tas tifa galâ, lai nu fâ.

Tahlaki, tahlaki iſmekletajs domàs ſewi ſtubinaja un ari winam uf peeres iſlihda ſweedru lahſes. Paſkehrīs jaunū papiru, tas ſteidsa dot zitu jautajumu.

„Eđ tad ar Alfni juhs loti labi ſatikat?“

„Satikam ne wiſai labi. — Es tiſ ſaku, ka preefch manis winſch ir labš un ſirfnigs weenmehr bijīs, kaut gan pahrſteidsigs, bet fâ winſch uf mani tagad raugas, — to jau juhs redſat,“ elpu atnehmis Alfreds dſihwafâ runâ turpinaja. Winam likàs, ka tagad Szilla un Haribda jau aiſ muguras.

„Un agrafi juhs neefat nekâ tamlihdſiga no wina peedſihwojuſchi; plahpajīs par jumš ſchahdâ garâ nekam winſch nawa?“ iſmekletajs omuligi jautaja.

„Es wiſmaf nekâ neefmu dſirdejis — man azīs gan winſch tifa teizīs . . .“ omuligafi ari Alfreds atbildeja.

„Nawa ne smehjees, ne sobojees, ne krahpiis, ne mahfas leedsis un t. t.“ krehflâ schuhpodamees, ismekletajs ahtri runaja

„Edi gan winsch man loti leedsa, bet zitadi es ne wahrda newaru par wiau flitta runat.“

Peepeschi ismekletajs peetruhkas kahjâs un nola-sija Mahrtna Stubura leezibu; wina azis swehroja dušmâs un pirksti raustija pulkstena kehdi.

Alfredam us reises seme sem kahjam sahka degt, un firds kâ ar karstu uhdeni aplehja to ar asina schalti. Sobus sakodis, tas sawaldijâs un noleedsa Stubura leezibu, jo Stuburs esot wispahrim kâ negodigakais zilweks pasihstams — kauslis un dedsinatajs u. t. t.

„Likumigi winsch wehl nawa saudejis teesibas leezibu dot!“ israhdidams pilnigu pahrleezibu par Alfreda noseedsibu, ismekletajs nosehdees meerigi un stingri turpinaja: „Tâ te ir peerahdijums, ka juhš, weenfahrt, nupat fewim pretim esat runajusch, Alksnim peekrischanu israhdidami, otrfahrt, ka esat wehlejuschees wisu launu tam — isdedsinat to un isuhtrupet, un nu rodas jautajeens, ar kahdu noluhku juhš nakts widu esat steiguschees sinot Peterim Alksnim par breefmam, kahdas wina fainneezi bai draudeja no peepechas parahdneeka usbruffchanas, kuru juhš Stuburu paschi bijat uskuhdijusch?“

„Weenfahrt, es neweena neesmu kuhdijis un, otrfahrt, manas steigchanas noluhks bija, — jo zitadi Alksnis newaretu glahbtees, — sneegt palihdsibu tam zaur pascha aifnentu naudu,“ te sahniski, te us preekschu pawirfidamees, tas stuhrgalwigi ustahjâs, tomehr pilnigi palidams peeklahjibas robeschâs.

„Ne, luhdsu, apmeerinatees!“ ismekletajs apsauza.

„Es esmu meerigs, jo apsinos sawas pateesibas spehku glusch labi, tif juhšu istureschanas mani masleet ustrauz,“ Alfreds wahrdu pa wahrdam isteiza un pa-

lozijeēs peenehma atkal meerigu iſſkату, ſaut gan auſiēs tam dega t̄a leeſm̄as un frekl̄a ſauſas weetas wair̄s nebija. Negribedam̄s ſewis ſabaidit, tad waja- dſej̄as ſkaidra prahta, wiņſch behga no dſilakaſ eedo- maſchan̄as pratinaſchan̄as ſek̄as un gaidija tiſ uſ jaunu un jaunu jautajumu.

„Preekſch ſahda noluhka juh̄s jau eepreekſch gribejat naudu neimt no Weiſmana?“

„Eē jau jum̄s ſaku, t̄a preekſch ſawa ſwaina glahbſchan̄as — — —“

„Bet juh̄s eſat winam par ſahdu nodomatu wei- ſalu eeminejuſcheēs?“

„To eē teizu, negribedam̄s Alſknim ſtahſtit, t̄a eē taiſni preekſch wina uſupurejoē.“

„R̄a jum̄s Weiſmanis uſ pirm̄as reiſeē eedroſchi- naj̄as par tiſ lehtu prozentu aiſdot tiſ leelu ſumu?“

„To nu praſat labak winam,“ ſmaididam̄s Al- fred̄s ne beſ ironijaē atbildeja.

„ſahd̄a riſk̄a Weiſmanis neelaiſtoē beſ labas peinaē garantijaē,“ lapaē ſchfirſtidam̄s, iſmekletaj̄s ſtingri peebilda, tagad tapat t̄a Alfred̄s jau pilnigi wiſu politiſku atmetiē un atklahti iſrahdidam̄s ſawas domaē par to, jo aiſdomaē taē tureja par peerahdi- t̄am. Riht atneſiē weterinaraē wehl peerahdijumu par giſt̄s pareiſo iſleetoſchanu un wairak nebuh̄s wajadſigē peerahdijumu. Ra t̄a giſt̄s, ar kuru lopi nogiſteti ir ta pati, kaē uſ Alſreda Lihza rezeptēē ſtahw, to taē ari weegli peerahdiē . . . Wehl wiņſch meta weenu lihkumu.

„Paſtahſtat, kur juh̄s peh̄z Alſk̄hna iſbrauſcha- naē no ſtažijaē to nakti pawadijat? Waj juh̄s nebrau- zat kop̄a ar Weiſmani pa jauno dſelſſzēlu ar pulkſten 12. wilzeenu?“

„Ne, lihd̄ſ pulkſten diweem eē nodſihwoju ſaw̄a iſtabin̄a pee ſeewas un, uſ puſſtundaē iſgahjiē, puſ-

trijos atkal biju mahjās — to apleezinās ari Weismanis, kas redseja mani eenahkot.“

„Bet mihlais draugs, ko tad juhs teiksat, kad jaunā dselszēla strahdneeki un pats Weismanis atsihtos, ka juhs abi diwi esat braufuschi un iskahpuschi pret leelo silu?“ pašchā preekschā Ulfredam nostahjees, ismekletajs wihpsnodams jautaja winu.

„Man, kā atbildetajam, ir teesiba juhs luhgt islasit pret mani nodotās leezibas,“ Ulfreds prasija, labi sinadams, ka ismekletajs famelodams pahrgalwigu foli spehris, jo tee ar Weismani tā pahrgehrkti un nomastkojuschees aisbrauza, ka neweens tos nepasina, un nakti mahjā ari pahrnahza tee ne no weena nepamaniti un tik, pahrgehrbuschees fausās drehbēs, dewās istabā eekschā.

Neko neatbildejams us peeprasijumu, ismekletajs Ulfredu Lihzu pawehleja iswest, un zigaru aiskuhpinajis, atkal weikli sahka staigat us weeuu un otru puši katori, apdomadams un safahrtodams eeguhto materialu.

XVI.

Tās pašchas deenas wafarā, kad Lihzos bija ismekletajs, Peters eebrauza peestahtnē un tuhliit usmekleja Edu. Mahjas logi bija tumšchi. Bet netifa winsch wehl lahgā pee durwim peeklawejis, kad Eda jau atfauzās.

Peters fatwehra mahsu un noskuhpsitija winu, kamehr ta kā noplauta apkrita winam ap kaslu.

„Cededs — nu, mas, uguni,“ beigās ustraufumu apspeedis tas skubinaja. Eda, ne wahrda neteikdama, mekleja pehz fehrkozina un lampas. Usdeguse uguni, tāpat klfusu zeesdama, apgehrbās.

„Kā tu dabuji sinat?“ — wina eejautajās.

Ko gan lai Peters atbild us tahdu jautajumu? Bes mahsas sinas tas bija Ulfredu gandrihs jau pasu-

dinajis . . . Un tagad winam jaatfihstas, ka tas ir wina darbs! . . .

„Saki, mahf', ko tu daritu, ja tewi galigi pahrleezinatu, ka Alfreds ir blehdis? Peters pats jautaja.

„Ra tas eespehjams, — til daudsi jau man sinams un tas neko nelihds, tapat tas mihlsh man,“ Eda, us wislaunako sagatawodams, atteiza un nosehdas Peteram preti.

„Nu tad, mahf', teesa mani, ka gribi, bet pee wina apzeetinaschanas es esmu wainigs!“ Peters wisu isstahstija, kas pehz wina aisbraufshanas bija notizis.

„Lai ari zil loti man tewis schehl, bet tu sini, ka man ir ari peenahsums pret tehwu un mahti, pret sawu apsinu un pret wisu sabeedribu, kuras widu nedrihst pazeest tahdu zilweku ka Alfredu . . .“ drebosham luhpam Peters nobeidsa.

Eestahjas garsh klusums. Eda ka fastinguse wehras grihdâ . . .

„Man leekas, ka ari tew nebuhs eespehjams, winu par pilnigu blehdi atfihstot, wehl palikt pee ta...“ pehz brihtina Peters wehl peelifa.

„Un kad wiau noteesa us katorgu?“ weenada balfi Eda nomurminaja un nepakustedams wehras grihdâ. . .

„Eda! mana pascha dsihwe, lihds ar mana darba, manas mahjas noklihschana, tu redsi, ir beiguses . . . Tagad man atleef palikt par grahwrazi un kalpot sinweem wezischeem . . . Un waj sini — man sawa sinâ ir preziga firds, jo manai dsihwei ir mehrkis. Preeksch tewis Alfreds ir tas, kas preeksch manis mans darbs bija. Eesim atpakal us Grihwam, — isnomasim mahju un turpinasim dsihwot atkal tikpat draudsigi ka lihds tawam kasham . . . Ra redsi, es tagad pat esmu abrauzis, lai tewi dabutu taisni us Grihwam. Ja Alfredu aissuhtis, tawas laulibas saites tad paschas par fewi kriht . . .“

„Jaeet jau tad buhs, — to tad te wairs . . .“
grihdā wehrdamās, wina murminaja . . .

Peteram sametās bail, winsch apnehmis Edas
plezus, mehginaja to usmodinat no fastinguma . . .
Eda pagreesa galwu pret melno logu ar lampas ap-
spihdeteem stikleem un atkal fastinga, it kà tur ko ee-
raudsiuse . . . Tad tà peepeschi peetruhkās, un ar
pirksteem pahr feju pahrwilluse, nefakarigi skubinajās:
„Tad tuhlit brauffim, tuhlit, — man bail te tahlaf
weenai palitt!“ —

„Ak, Eda, — ja man pascham nebuhtu wiß
beigtš, tad es nedrihkstetu tewim to teift, bet tagad es
faku drofchi: met pee malas wißas domas un eedomas
un smeefimees, mahf', abi diwi par to, ka schis dsihwes
zehleens ir tif mulligi beidsees,“ ari peetruhzees no
fehdefka, skalā balsi Peters runaja, un besruhpiigi ee-
smeedamees, leeleem foleem mehroja istabinu.

„Neefi, mahf', pateesi neefi, — tif wahji, tif gleh-
wi mehš nemas neefam, ka newaretu dsihwei azis rau-
dsitees . . .“ fatwehris mahfas rofas, winsch teiza
un wiß wina augums, firsnigais skats unbesbehdigais
fmaids leezinaja, ka pateesi nawa ko gauß . . . Eda
skatijās spehzigā brahla fejā, un firds tai atkal sahka
sift meerigati. Apkehrufes winam ap kaffu, ta wißus
fawus spehkus atdewa brahlam un kà wahjisch behrns
raudaja ilgi, ilgi. Peters ilgi dudinaja, winas sahpes
eemidsinadams un reischu reißem bija dsirdama lihds pat
firds dibenam ejofcha besruhpiiga eesmeeschanaš . . .

Wini abi aifbrauza us Grihwam. Edai bija
mahle jameerina, jastrahdā bes apstahschanaš, un tà wi-
nai nebija walas behdatees . . . Peters pa to laifu
sahka sawas pasinas apbraukat, zeredams no kahda
aifnentees. Welti ismeklejees pee weena, pee otra,
beigās tas brauza us sawu attachlino radu, pehrminderi
Putnu. Tam naudas nefad netruhka, jo winam pee-
dereja weena no labafam mahjam draudsē un, kas fe-

weschi eewehrojams, zaur wina rokam gahja wisadu masaku un leelaku sahdsibu pawedeeni, no wisas apfahrtnes. Par desmit prozenteem masak tas nefad nehma no saweem klienteem.

Peteram us wina gadijàs s'wehtdeenas wakarà aishbraukt . . . Neilgi eepreeksch us wineem bija atbrauzis draudses mahzitajs — ehrmigs zilwets, ar pusinteligentu, druhmi s'wehtu seju.

Mahzitajs loti draudsejàs ar Putnu: „Tas mans ustizamafais un prahtigafais palihgs,“ mehdsa winsch aishween teift, un tad draudse bija kas swarigaks jausfahr, tad tas greefàs aishween pee Putna.

Putna augstais ehrbegis, ar stikla balkoni, wihnogajeem noaudsis, pazehlàs pascha kalna galà. Aif ta faule pamafam grima us leju. Schaipus ehrbega, pa wisu kalna peegahsi, steepàs plaschs ogu kruhmu un ahbelu dahrsis. A'pkahrt tam garas kuhstis, rija un flehtis sem dastinu jumenta. Wifs tas bija jau noejschàs faules ehnas pah'rklah'tis. Pa dahrsa stigu, lehni no lejas us augschu, gahja mahzitajs, garos, aispogots tallas swahrfos, reischu reisem apstahdamees un no-raudsidamees iskoptajos kokos un Putnà, kurfch ahtri, ahtri grosija sawu sprogaino galwu ar loti spihdoschàm azim, un bija gataws uskert katru mahzitaja waizajumu, waj peesihmi un neparasti ahtrà walodà wisu isskaidrot.

Schàs wina ihpaschibas ari loti patika mahzitajam:—basnizà tàsiskatru s'wehtdeenu bija, un mahzitajs tad wareja palautees drofschi, ka wifs buhs sawà weetà. Wisu isrihkojis un sataisijis, tad jau draudse bija sanahfufe, Putns wehl reis pah'r wisu kara laufu pahrlaida azis, un tad tikai nahza ah'rà mahzitajs . . .

„Zif tawi kozini jauki aug, Putnu teh'w', — bet mani? Ak, es nesinu, kas buhs ar manu dahrsu?“ apstahjees un uslizis roku us Punta pleza, mahzitajs sah'pigi eesauzees, raudsijàs sawa palihga siboschàs azis.

„Ja, netitumiba peenemas if ar deen', — to es

jums, zeenigstehws, taisni azis šafu . . .“ semê status nogrešdams un galwu nokratijis, Putns pahrleezino-šči atteiza,

„Šči leeta tad ir ta, kas man nemas meera nedod . . .“ mahzitajs turpinaja: „Nupat es ari tadehš atbrauzu. Man weenmehr nahš šuhšibas no wišam pušem, ka taisni šchajâ pagastâ jaunekli nefa zita nesi-not, ka tif rihšot dejas, šadsert, uswest wišadas nekau-nigas rotakas un wehlaš — zaurâm naktim wada-tees . . .“

„Ja, zeenigstehws, tas ir taisniba. Te no weetas war atrast tahdas mahjas, kur šaimneekdehš ar šalponi dšihwo un wina mahša ar šalpapuiši.“ Putns, pateesibu neslehpdamš, teiza wišu.

„Un pat šeku nekahdu nawa?!“ mahzitajs brih-nejās.

„Nu, to ari nebuhs, — tas leetas wini šmalki ir iststudejušči . . . Bail meitâm nawa.“

„Tif nu ir zits posts — šahš šchur tur jau nela-bâ šlimiba parahditees.“

„Šlimiba!“ isbijees mahzitajs eesauzās. Winam eenahza prahtâ daschas tautas, kur jau wesali apgaba-li bija pilni tahdu. Winšch gan atminejās lašijis kah-dâ grahmatâ, kur bija isteikta zeriba, ka wiša tauta šcho šlimibu isgulešchot un tad imunisešchotees pret to, bet winam likās, ka tahdu šlimibu isgulot tauta šaudēs wišas šawas garigās špehjas un kluhs par kropli.

„Bet Putnu tehwi!“ šakehris to pee rotas un turpinadamš eet uš augšchu, mahzitajs eesauzās: „Šuhš tatschu labi pašihšteet šawus laudis, — kâ tas te eesahzees?“

„To ir gruhti man pateikt,“ plašchu šlatu luhko-damš mest pahr wišu pagasta dšihwi, tas eesauzās un labu brihtinu domaja: „Te redšcet, bija weens ba-rons . . .“

„Al, tas nefas!“ mahzitajs eefauzàs. „Wini ne-
dšihwo tautas dšihwi, no teem mas fas peelips; bes
tam, zif tad winu ir, falihdšinot ar wišu draudsi?“
Mahzitajs karsti pretojàs, jo winam negribejàs nelabu
runu dširdet par augstakeem, kur ihsti tee wehl tik if-
palihdšigi bija wina wišpahrejos darbos: basnizà, ško-
làs, kà ari mahzitaja muišchu apšopjot.

Putns nemihleja daudz pretotees un mekleja zita
eemešla: „Wehl weretu teift: toš laikos, kad es par
runas wihru 10 gadus no weetas šabiju, te dšihwoja
šahds rakstwedis Folingš. Winam bija loti lepna
kundse. Wišas apfahrtnes jaunawas tur gahja šchuht,
wahrit mahzitees un wingrinatees šmalkà uswedibà . . .
Folinga kundse to wišu prata us šmalkako. Un tad tur
šahka eet amifetees wišadi školneeki, studenti un ari
tejeenes isglihtotee . . . Tur tad wehlat šahka šaju-
mus un teatrus isrihkot — warbuht no šcheenas wišš
isgahjis?“ Ahtri us mahzitaju pagresees Putns beidsa
ar jautojumu.

„Ja, tas waretu gan buht, — warbuht . . .“
mahzitajs šolodams domaja.

„Wehlat, kad es jau treschu lahgu par teefneši
šahku eet, — Folingi aišgahja, un tad šche pašchi us ša-
wu roku šahka turpinat . . .“

„Ramehr noweda lihds fruhmeem un gauibàm un
wišahdàm nekreetnibàm . . . Al, tagad tee pat teatru
un šalumswehtku nawa špehjigi šarihkot!“ mahzitajs
eefrita runà.

„Ne, to tik ne — un šhàs paščas jaunekles,
neškatotees us to, ša dašchai no tàm bija tuhštoschi, ir
pawišam issellejušhàs un palikuščas neprezetas. Ša-
gad ihsti tàs tad ir wišem peejamas — waj šaimnee-
fi, waj deenestneeki! . . .“ preezadamees par šawu
gudribu un eespaidu, šahdu tàs us mahzitaju atšahja,
Putns nemitejàs.

„Un — nepanesamatais ir tas, ka pate jaunaka paaudse ir tik samaitata!“ mahzitajs saphigi wairat reises atfahrtoja.

„Ja, deewahrdu jau ari tee nelasa un nelasa wis-pahri nefahdu gudru grahmatu. Manâ laikâ, atminos, mehš sehni lasijam: „Seesas Wehstnesi,“ „Uraju,“ „Meh-neeku laikus“ — wisu ko, neaismirdami ari bibeli, bet tagad?“ . . . Par bibeli gan wirtsch fameloja, bet zintahdi tas schodeen ar pateesibu ween wareja zauri tikt.

„Tu sini, Putnu tew, — ko es neesmu basniza atsludinajees par scham netikumibam, bet wiss welti. Wezee zilweki nahk un raud, mani klaufotees, bet jau-nee wehl pirmas reisēs eeskatijs basniza, bet tagad nemas wairs ne. Ur to man wissaites farautas. Ta tas ilgat wairs nedrihft eet. Es tagad pat gribeju aprunatees ar tewi, Puntu teh, waj newaretu sakh pa mahjam te ik swebtdeenas sarihtot pa luhgschanas, waj jautajumu isskaidroschanas wafaram?“ — Redsedams, ka Putns netizigi purina galwu, tas wehl peelika: „Luhkostim pat teatrus, pat dejas rihkot, ja zitadi neees, bet luhkot winus atturet no tumshajam klubam pa fakteem, no dsershanas un radinat pee deewahrdeem un sinibam wajadsišs wisada sina.“

„Ja, zeenigstehws, — — tas warbuht lihdsetu. Bet warbuht juhšu luhgschanas wafarus tapat, ka dejas wafarus, tee pataisitu par netiklibas saejmam“ . . . Putns, walodu gribedams padstinat un peerahdit sawu taisno, besbailigo domu wirseenu, atkal treeza pre-tim . . .

„Nu tad mums buhs jarauga pehz walstis spehkeem, lai waretu zihna eet; no sakhuma jau war ari to sagaidit, bet wehlati — tas pahrmainisees.“ Sinadams pats, ka wina darbiba war tikt tam par peedausishanu, mahzitajs atteiza.

„See, redsat, deewahrdu un sinibu nelasa, smof netikliba, bet pateesi tee tik dumji wis nawa, ka winus

waretu weegli pahrwahret. Rats puika ir tagad Rigu
isbijs, isbrauzees pa dselszeleem, fatizees ar skoloteem
zilweeem, — jo redsat, no muhsu pagasta studejuschu
ween buhs zilweku diwdesmit, waj nu druszin masat...
Te jarihkojas loti prahtigi. . .“

„Sizibas, Putnu tehv, truhkst, ar prahtu tee jau
war buht leeli . . .“

„Ja jau nu wisam pamats!“ Putns eemeta
starpâ un atkal semê wehrdamees un domadams tur-
pinaja sawu prahtoschanu, kura tam reisam loti weizâs:
„Ja, un tad daschs labs te ar semkopibu sanemas tif
prahtigi, kamehr eedomajas un aiseet pat studet, daschi tir-
gotawas atwer, waj taisas tepat frona amatos eefschâ,
par skrihwereem, uradnikeem, palihgskolotajeem. Wi-
neem aifween prahts nesas us turibu un isprezascha-
nos, bet par garu tee tâ nedomâ, kâ manâ laifâ, —
faut gan lasa daschs labs i te ari — wismaf awises
lasa“.

Pa to laifu mahzitajs sawas domas domaja un
nospreeda, ka ar luhgschanas wakareem jamehgina
eefahkt wispirms, ja tee neka nelabos, tadjafahk dibi-
nat wijadi isrihkojumi un beedribas. Wispirms no
netiflibas tee jamehgina glahbt, tad nahks ari domas
us Deewu . . . Zif laimigs winsch bija eenahzis no
studentu sola schajâ draudsê, ar kahdam zeribam! . . .
Tur Mehtrainê, pehz pateesibas mekledams, winsch
bija wispirms korporazijas maldus isbridis, kur neka
wairaf nebija, kâ labas drehbes, smalkas nodiluschas
asprahtibas, paukoschanas, nesin kahda tur tautas re-
presenteschana, kurai tif schwaufsti wehl tiz, un stesidee-
nâs pee weeglam plahpam par literaturu, alus dfer-
schana us wispahribas rehkina. No tureenes winsch
pahrgahja otrâ pusê, tâ sawamâ sinatnistiliterariskâ
pulzinâ — tur zilweki runaja tifai par materijam, par
apstahleem, par wehsturiskâs un ekonomiskâs wajadsi-
bas lifumeem. Bet pehz scho tematu istirsaschanas,

nahza alus un netiklibas pluhdi, kuros tee sawas tiziba saudejoschās firdis flihzinaja . . . Schoš zilmekus eedomajotees, wehl tagad winam schauschalaš gahja pahr fauleem. Tā tur gahja un tā te eet. Winsch ar schaufmam eerauga, ka atskanaš no Mehtraines ari te ir dširdamas un winam beeschi pretim stahjaš. Bet weenigā klints, uš kuras tas kà uš Urarat-kalna grib fapulzinat wišus schaubu un netiklibas wišnos grimstoschos, ir wina tiziba, wina stiprais Deewš . . .

Wispirms pret muischneekem tas bija usstahjees kà pret netiklibas pirmo sehflu. Bet tur wareja patš Sawanarolla runat un ari tad buhtu wišs welti; pamasam tas pahrllezinajās, ka muischneeki ir tifai weens masš augonis, starp fimteem zitu, pee tam tee ari wiau eemidšinaja zaur sawu usmanibu un dewibu, jo pee wišeem tikumeem tam diwi netikumi bij — godkahriba un mantkahriba. Ustahjis toš, winsch greesās pret pašchu tautu . . . Ar schaufmam winsch atšina, ka ari te Sawanarollas wajadsetu. Winsch eeraudšija ap fe-wi tif mironus, toš — kuri schogad, zitgad smiltim bija jaapber. Jaunibas winsch neredseja, ta spruka ašween tahlaki no wina rokam un grima ašween dšilaki un winsch newareja tās panahkt. Bet japanahkt winam bija ta, jeb — tad wišs wina darbs un tiziba un muhschš beigti.

Uš balkona durwim ar pahtagu rokā stahweja Peturs Alšfnis-un gaidija, kad mahžitajs ar Putnu tehwu peenahktš.

„Ari netiklibas upuris,“ Alšfni pamanijis un pametis ar galwu uš to, Putns mahžitajam tšchufsteja: „Mahša diwus gadus lašstojās ar kahdu kaiminu senki un nu israhdaš, ka tas lihds ar mahšu ari winas brah-la mahju grib sawās rokās dabut; tamdehl tam ir gištejis lopus, dedšinajis riju un, nupat man kahds patšchufsteja, iswihlis ari ap tuhstosch rubku naudaš. Zilwefam jaatdod ween buhs mahja, jo šwainis wehl

war ap tuhftoti — waj zif tur — seewas dalas pee-
prafit, un tad mahja ees uf torga.

„Rà winu fauz?“ mahzitajs, fatreefts no tahdàm
nejehdsibàm, apstahjäs.

„Grihwu fainneeks Peters Ulfni!“ Putnis no-
fauza.

„A — tad fchis ir tà wezà, godigà Grihwas
dehls!“

„Nu, nawa patš ar' tas deefin fahds—femi jau
nu fopj, bet fo tas lihds, tad parahdos flihgst aif-
ween dšlafi un tehwu ir noſpeedis fà blaffi. Ugrakos
gadòs ir ari ar feeweefcheem frahmejees, tifat tagad
nedfird, buhs waj pee weenas kaut fur mitefli if-
raudfijees.“ Putns apfluſa un atnehma Ulfchna
fweizinajumu, bet mahzitajs, nowedis pee malas, wehl
brihtinu parunaja ar ſawu uftizamo pehrminderi un
wehl wairaf no ſawàm ruhpem ſagraufis eebrauzot,
winch aifbrauza. Putnu tehws mahzeja wina fchuhlas
ufplehft, fà neweens zits!

Gefehdinajis mahzitaju, atraiſijis tam firgu un
pawadijis lihds zelam, Putns wehl noſtatijäs tam pa-
fal un tad nahza uf Ulfni.

„Nu, draugs, fo teiffi?“ pawifam zità balſi, fà
ar mahzitaju runajot, tas eefauzäs, lihgfmi Peteram
par plezu fiſdamš, turſch domigs fehdeja fahlê, uf gal-
da ſtuhra atſpeedees: „Nu, faš tur ir ar tewi, fehn’?“
galwu purinadamš un zigaru peefolidamš, tas eefau-
zäs: „fo tu tur ar ſawu ſwaini efi par putru ſawahri-
jis, — gudrs zilweks un dšihwot neprot; paſkat’ —
zif tu manâ mahjâ maſchinu redſefi, bet waj mahja
naw fà bloda pilna Deewa ſwehtibas?“ . . .

Peters teiza, zif wareja iſteift par ſawu ſtahwolli
un beigäs luhdſa fimti peezi uf kahdu gadu.

„Man ari nekäs preti nawa,“ Putns ſawà
jautribâ, fura nahza no mahzitaja apmekleſchanas un
gudrajàm ſarunàm, neapdomajees atfauzäs.

„Nu tad esat tif labi!“ Peters preezigs, ka nu reis tifs pee mehrfa, no širds eesauzās.

Šmeeklejees pa kabatām pehz šehrkozina, fo ziga-ru aisdedsinat, Putns greesās pee Petera. Peteram ari negadijās.

„Paga šchurp, — es eeschu puischu galā,“ tas eesauzās un išteidsās.

Uif feenas bija dsirdami smeekli un frehflu brihlfchona jau tuhliit pehz mahzitaja aiseefchanas.

Saimneefam eeejot, tur apklusā.

„Ech puischi, waj nawa šehrkozina?“ faimneefs eesauzās.

Istabā nebija wiš puischi, bet apfahrtejee faimneeku dehli pee wakara šanahkluschi ar wina deenestmeitām kirzinatees. Bija labi jau šatumšis un newareja lahgā redzet. Roku išteepis, winsch smihnedams tuwojās aistrasfnei, labi noprasdams, kas te noteef . . .

„Uf tu, unzwats tahds!“ aif apfakles šagrabis šawu frustdehlu, fursch fehdeja ganu meitenes Lihshelles gultā, un wišai tās pretoschanai par spihti, nopuhlejās to flehpi noturet un nomutot: „Uf tu man uf meitam nahfsi — un wehl pee paščas masinās! . . . Nupat mahzitajs waj no ahdas juhsu dehl laukā škreen, šakās pat ar luhgschanām šwehpet juhs no pašaules prom — un wini te, pa manu, lišpat ka pa šawu mahju, meitas butšho!“

„Nu, frusttehwi, laid nu meeru, — šawas jau ar' reis apnihl. Pats wezs tā kahšis, bet otram ar' nelauj,“ frustdehls, faimneefam peenahlot, nošauņejušchās meiščas neatlaisdams, atjokojās. Winam bija loti patihkama balsš un šmalta isruna. Tas bija weens no pirmajeem pagasta škaištuleem.

„Un te ar' un te ar' — ne, nu gan dranki šitam, — “ pa tumšu istabā apfahrt eedams un šatru pahri šapurinajis, šmeedamees tas eekehrzas: „nu mišlee, ja šchitā ees, tad man pižka buhs janem rokā —

kà kaupinu pawasari pilni fakti,“ wezis sobojàs par teem. See nepalika parahdà. Pat meitas, weena, otra, atzirta fainneekam kaut ko fmeekligu.

„Nu, welns lai juhs parauj!“ pehdigi Putnu tehws eefauzàs: „dodeet tikai man fchpizfàs, ko zigaru aifdedfinat, tad warat laust kad faklu.“

Tam pasneedsa prasito. Zigaru aifdedfinadams un duhmus wilkdams, wezais Putns fashkeeba loti jozigu seju un peesihmeja: „Ei — if peeraugat meitenes, ka behrnu man sehtà nepeelaischat — tad wifas laufat!“ ...

Puifchu rupjee fmeekli un meitu fehrzofchàs balsis, par tahdu apwainofchanu, kà sirni pret seenam atsiidamees, fabruka fainneekam wirfù un pa tahdam jufàm neweenam nedfirdot, ari weens otris fkuhpsis noskaneja.

Durwis atgreesees, fainneeks weenaldfigi iffauzàs: „Ei, klausees, frustdehls! Pee manim Grihwu Peters — waj tu ari neeenahfsi?“

Bet frustdehls atteizàs tulit eet, — jo maso, faunigo Lischulenu tam negribejàs nenofkuhpsitu walà palaisi, — pirmais fkuhpsis aifween gruhts. „Pa masu brihtinu“, tas nosauza, fainneekam durwis aifzehrtot.

Uif seenas skaneja lihgsmas balsis, bet Peters to nedfirdeja. Winfch nupat preezigafi sahka domat fawas domas, jo bija zerams, kà Putns aifdos. Lai nu tad ari prozentes kahdas, kad tikai azumirkli uhtrupe nowehrsta.

Bet atpakal eenahzis, Putns wairs nebija tik labàs domàs par aifdoschanu. Winam eenahza prahtà, ka war wehl mahzitajs dabut finat, ka winfch netiklam Alksnim naudu aifdod, — un taisni fur wehl pats tas bija tik flikti par to isteizees. Bes tam Petera mahjai jau tà kà tà bija jaeet uf torga, — warbuht jau drihfi, — un tad winam ari buhs japeeteizàs. Iffees tik neslawa. Sur pat no augstàm prozentem neifahks nefa. — Samdeht tagad pee Petera peesehdees, tas runaja zitadi.

„labaf jau pee weena aisdot, fà pee daudseem.“ Ru-
nat nepabeidsis, tas aisteidsàs un pašauza Suintinu
Karli, bet lai par widutaju nebuhtu jaeet, pats atwai-
nojàs un uf brihtinu issteidsàs ahrà.

„Sweits, milais Peter!“ pehz brihtina eenahzis,
fawà fkaistaja balfi fweizinaja Peteri fchmaugs, win-
grs jauneklīs. . . Waigi winam bija weegli nofahr-
tufchi, azis fmaidija un pahr balto peeri, fà aifween,
nolihka diwi tumfchu matu gredfeni.

„Kur tu, bruderit, tahds nopluzis, famehr fehni
ap fkuem nemàs?“ Pretim tam frehflà weegli nolais-
damees un Petera pirkstus fpeesdams, tas turpinaja. Pe-
ters fmaididams raudfijàs jaunekla tumfchajàs azis, kuras
bija tikpat fwaigas un inteligentas, fà wina farkano, pilno
luhpu ironifkàs wihpfnas un winsch pats.

„Es jau esmu wezaks drufzin par tewi,“ — Peters
atrunaja.

„Tu wezaks, brahl, tu fretni ween efi par ma-
ni,“ nofihmigi Peteram azis raudfidamees, Karlis ap-
ftiprinaja wina ifteizeenu un pašmaidija. Papirofu et-
wiju ifwilfdams winsch peebilda: „Waj nefmekfēfi no
jaunakà brahla fahdu papirofu?“ . . .

Pametis ar pirkftu uf wehl nepabeigto zigaru,
kurfch uf galda kuhpeja, winsch atteizàs.

„U nu — tad tà, tad pardon,“ fehrtrozinu pee
pulkstena breloka ufraudams, tas atfauzàs.

„Nu fo tu man fchoreif teiffi, mihlais,“ fmilhne-
dams tas jautaja.

Peters bija zerejis uf wezà Putna ifpalihdfibu,
bet nu pašcham bija jateiz fawa wajadsiba. Uf azumir-
fli tas apjufa . . .

„Es dftirdu, fà fahdu tawu wekfeli protestejot, —
waj es tew newaru peedahwat finti peezi?, — bef fmai-
deem, leetifchka toni Karlis ifpalihdfēja Peteram, jau
paredfedomas Petera wajadsibu.

„Redfi, Karli, wairaf par nedelu welti mekleju

peh3 naudas; pariht jau diwas nedelas buhs apteze-
juschas peh3 spreeduma isdoschanas un tad buhs ja-
pahrdod lopi. Wehl domaju no Putnu tehwa dabuht,
bet . . .“

„Mans frustehws eeteiza mani,“ Karlis nizino-
schi eekrita starpâ un tuhliit peelika: „bet saudejis tu
nebuhsî nekâ zaur to. Redsi, es tew waru aisdot kad wîsu
sawu naudu, kad tikai tu man ikkatru gadu simti trihs
îsruhti,“ pazeldamees un pa istabu sâhdams eet,
tas eesauzâs.

Peters apfaunots zeeta flusu.

„Bet jupis tewi parauj, Peter, sweed tu mahju
pee malas. Tew jau nu tikpat zilpa kaskâ, — tur naw
wairs to mahnit sewi — un kersimees abi pee gimna-
stijas kursa; lihds ischetrudesmit gadeem buhsim gatawi
dakteri —“ Peterim preekschâ nostahjees, tas swarigi
eesauzâs.

„Nauda, Karli, man gruhti jau no sendeenam krah-
jusès, bet nu — tu pats redsi . . . Uri pahrdot es
sawas mahjas newaru, jo man tatschu tehws un mah-
te wehl dsihwi,“ Peters atwehsinaja sawu beedri.

„Tâ nu ir gan,“ domigs tas teiza: „wezo newar
sweeft lauskâ no eesilditâ pehrkka, — tew, bruder, tais-
niba. Bet gruhti tew nahkfees, Peter, — ak, es ne-
gribetu tagad tawâ ahdâ lihst,“ sâtruhzees tas eesau-
zâs un atkal sâhka solot, weeglus duhmu rinkus pa
istabu laisdams.

„Man tagad atleef weens zelsch: kad azumirkli
peeprasitos 500 rublus nomaksaju, tad pa masam es
pahrdoschu lopus par normalam zenam un dabuhschu
preeksch mahjas tahdu rentneeku, kas man us preekschu
par gadu 10, renti samakâ. Tâ tad ismaksaschu wisus
parahdus un wezuma deenâs warbuht reis eewilkschos
pats sawâ sâimneeziâ.

Ja nebuhs man — buhs maneem behrneem, ja

jel maſ tiſſchu pee teem. Tahds manš turpmatais nodoms.“

„Zif tagad tew buhs parahdu?“ Karlis eejautajās.

„Lihzam 800 r., tew tagad 800 r., beedribai 250 r., mahſai 700 r. — pahri par puſtreſcha tuhſtoſcha.“

„Traſš tu neeſi! . .“ apſweedees Karlis eefauzās, Petera roſas ſagrahbis luhpam trihzot taš turpinaja: „un ſchis blehdis tewi tà eegrughda? . . .“

Peters neatbildeja neka Un, brihtinu pakluſejiš, taš tahdā pat weenmuligā balſi rehkinaja tahta: „Par inwentaru eš ſanemſchu tepat lihds ſinti dewini, waj wiſu tuhſtoti. Par gadi 20 rentneekš panemſees toš pušotra tuhſtoſcha nomakſat un turklaht wehl man ar teh-wu un mahti weenu iſtabinu dot. Kreditbeedribai maſſajamos procentuš ari warbuht wiſch uſnemſees un, ja ne, tad eš patš toš waru nopelnit.“

„Eš, Peter, to neiſturetu!“ wiſu laiſu ar pušatwehrtām luhpām un platām, mitrām azim Peteri wehrdamees, taš ſahpigi eefauzees, atlaida ta roſas: „Tu eſi, Peter, mozekliš; waj ſini, man ir ap ſirdi tà, tà noſeedsneekam, — it tà eš patš buhtu wainigš pee tawaš nelaimes! . .“

„Rā tà?“ Peters eefmehjās.

„Redſi, tu ſtrahdaji, tà neweens no mums. Darba dehl, ſawu nodomu dehl, tu wiſu biji aiſmirſiš — ſawu aſo ſobgalibu, ſawuš panahkumus pee meitenem un pat wijoleš ſliſſchkinaschanu — ari ta tew ſliſſchkeja labaki tà daudſeem. Wiſu to darba dehl, ſawu ſpehku iſmehginaschanas dehl, bet ko eš — lihders!“ ſmalſajām luhpām trihzot taš atkal noſtahjās pret Peteri un uſtraukts peebilda: „eš — war teift — paleeku bagatš bet tu eſi tiziš pee nabaga ſpeeka!“

„Nu, Rahrli, ir ari leelakaš neweenadibaš ſtarp darbu un bagatibu, par ſcho nawa ko uſtrauktees. Bet taš ir gan apbrihnojami, tà muhſu laiſoš lihders — atwaino mihlāiš — ſchitā war runat gluſchi par

šwešchu žilweku. Karli! ļauj tatschu reis tew pateiktees!“ Peters peetruhzees un winam rofu šneegdams, elpai aifraunotees tšhufsteja . . .

Genahza Putnu tehws.

Pehz neleela brihtina Peters atteiza teem ardeewas un aifbrauza.

„Ej nu pee Lischeles!“ — lampu no galda pazehlis, lai to nestu us šawu gulamo kambari, wezais plata, lahriga šmaidâ gihmi šawilzis un šposchâm azim mirššekinadams, škubinaja Karli. Bet Karlis tikai paškatijâs us wezo Putnu, un Putnam usreisi šmaidi nošuda.

„Ur labwakar, Putnu tehws!“ tas, rofas nepaneedšis, peeklahjigi atteiza un iſgahja pa balkonu.

XVII.

Par diwi nedeki pehz špreeduma išdošchanas pagasnamâ Peters Ullšnis eemakšaja pret Meešcha wekšeli 500 rubhus.

Pirmais pošts bij nowehršts. Lihds nahkošchajam tas wareja ſagatawotees. Samdehl tas atkal ſtahjâs ſlaht pee ſawa darba.

Rudši, karstam laikam paštahwot, bija jau glušchi balti. Puišis ar meitu bija jau lahdaš deenas strahdajušchi, kad teem ari Peters peeweenojâs. Mahtei palihdšedama ſehtâ darbus apdarit, reisem nahza us tihrumu ari Ēda. Winai gan beš paraštâ darba wehl trihš reišes deenâ bija janes peens us ſaiminu ſeparatoru, kâ Peters bija nolihdšis, lai lihds rudenam kaut žif wehl ſweesta eekrahtu. Tomehr atlika pa brihtinam walaš ari pee rudseem peeeet.

Lai ari kâ Peteram bija ap firidi, tomehr tas iſlikaš jauršs, žif wareja. Par ſcho nelaimes laiku puišis ar meitu bija ſahkufchi ſuhdšetees par gruhito darbu, par algas neiſmaksafchnu, nizinat ehšchanu. Wišs

tas bija bef šahda femiſchka eemeſſa, bet kad weeneem paſcheem teem wiſu deenu bija jaſtrahdà, kad neweens jautrs wahrds mahjà netika dſirdets, tad ſahka ari ſchis tas nepatikt. Peteram pee darba ſtahjotees, atkal radàs jauna dſihwiba un wiſeem kluwa dauds labi un weeglafi, lai gan ſtrahdat, ſaimneefam pa preeſſchu ejot, iſnahza dauds gruhtaki.

Runajot un jofajot ar ſtrahdneefem, weeglafi kluwa ari paſcham Peteram, ari Eða reiſam aiſmirſa ſawu nelaimi un ſmehjàs lihdsi.

Weenigais zilweks, kura wairs jautra neredſeja, bija mahte.

Pate Eða tà nebehdajàs par ſawa wihra noſeedſibàm un apzeetinaſchenu tà mahte. Eðai Peters pee-runaja dauds pazeetibas un drofmes, apſolidams nekad tàs nepameſt weenas; un winai galà pat tas nemas tik niznamš neiſlikàs, ka wina bija apprezejufes ar tahdu, ſahds Alfreds.

Wiſi gan tagad ſinaja, ka Alfreds noſeedſneekš bet wiſi ſinaja ari to, ka tas nawa nekahds naglu, waj adatu ſaglis, bet ſawà arodà meiftars. Jo ſih-taki kahds iſſinaja Alfreda politiku, jo wairaf brihnejàs par to. Galu galà ari Peteram bij jaatſihst, ka Alfreds nawa nebuht behrniſchigi rihtojees. Blehſchu pilnas malas: weens saga muiſchas meſchu, otrs ſtrahdneefem ſpehtus un baribu, treſchais meitai godu, zeturtais mahzitaja zeenibu un uſtizibu ſew. Sihrs, ihſti nemot, nejutàs neweens gandrihš, katram bija netihri pirkti, bet tahdu darbu tà Alfreds neweens nebija eedroſchinajees uſnemtees. Tadel daudsumš to apbrihnoja. Ir jau wehl kreewu walodà ſakams wahrds: „par to maſos noſeedſneekus ſar, par to leeslos gadà zet.“ Ir gan ari otris tiſpat tà ſakams wahrds: „kamer noſeedſneekš uſwaretajš, tiſmehr ta netur par noſeedſneeku, bet tiſlihds tas pahſpehtš, tad

pilnâ wahrda nosihmê par tahdu paleef." Alfreds ari jau bija kritis . . .

Lai nu kâ — bet tomehr tik daudsi Alfreds netika nomelnots, kâ waretu sagaidit.

Wijs pagasts runaja par Alfredu, un ihsti tad dehl Edai winas liktenis likas kâ panesamaks. Bet tad winai wehl tahds draugs kâ Peters, tad dsihwot wareja.

Ropâ ar Peteri strahdajot, tee reisem atschkhras no ziteem strahdneekem un isdomaja un isrunaja domu domas. Bet par mahti, kâ wini ari nedomaja, atkal pee dsihwes preeka winas tee newareja dabut.

Râ noteesata wina gahja no rihta lihds wafaram, fopa sawus lopus un runat waj nemas newareja — kad weena palika, tad raudaja.

Par nupat nomakfateem 500 rubleem ta dabuja tikai tad sinat, kad nelaiwe jau bija nowehrsta. Bet par Alfreda wekfeli ta neko nesinaja un par to ari nedrihtsteja teikt. Wini nesinaja pat, kâ lai to mahtei eestahsta, ka mahjas inwentars japahrdod un ka mahja us nomas jaisdod.

Reis, Edai mahja neefot, Peters peewakarâ atnahza no tihroma, lai mahtei ispalihdsetu, jo ta launagu atnesdama bija suhdsejusds par swabadeem fauleem. Beeplahwis un fanests mahja wairakas ahbolina nastas, Peters pasauza ganus, un kamehr mahte zuhkas baroja, islehja gowim dseramo.

Redsedama, ka wehl lopi nenahk, mahte pagahja pa ganzetu un, no reetoschâs faules sposchuma ar roku azis fargadama, fauza wehl.

Peters ari bija ar darbu galâ, un tee us sehtinas nosehduschees, abi gaidija lopus fanahkam. Mah-te schowakar bija tahda dsihwaka; sehdot ta pazilaja Petera roku, un ar sawam mihlajam azim wina seja eestatidamâs, par scho to eepraftjâs.

„Waj sini, maht, man leefas, ka mehš waretu drufzin jawadaki eerihkotees. Maſhinas tagad beig-tas, ar lopeem ari tahda maſa nelaima, tagad eenah-kumi ari newar deefin fahdi buht, — ſaf', waretu lopuſ pahrdot un mahju ifnomat“, Peters tà weenaldfigi ifrunaja.

„Ro nu dehlš, lai nu eet ſchità pat, fur tad mehš tſchetri zilweki liſfimees. Tu pats ar' — gribefi wehl apprezetees . . .“

„Kaš nu par to, Eda ir ſchuht mahzijufes un eš kà gahješ droſchi uſ pahriš ſimteem gadà nopelnitu. Kad wehl rentneekš ſimtu puſotra ſamaſſà . . .“ Peters pamafam turpinaja, lai eewaditu mahtes domas uſ ſcho puſi.

„Kur tu nu diwi ſimti nopelnifi?“ wina netizigi eejautajàs.

„Kaš nu par to, tagad jau nawa tà kà agraf. Tagad jau ne ſaimneekš, ne amatneekš tiſ nepelna, ka weenfahrfchš algadfiš. Meſchà malku zehrtot war pa 5—6 rubki ſtipriš wihrš nedelà nemi, tapat linuš kulſtot. Kad eš nedelaš tſchetrudefmit ween ſtrahdaju, pa ſwehtdeenam atpuhſdamees, jau tad ſimti diwi ro-kà.“ Pee tam Peters peeſauza daudſ tahdu roſpelnu, kuri pa 200 rubkuš gadà pelnot.

Mahte klaufijàs un domaja par weenu, par ot-ru leetu.

„Un Eda — kaš tad winai doš to darbu? Ir jau gandrihſ katrà mahjà pa ſchuwejai. Ja nu Al-fredš teef walà, tad uſ to aiſees, bet kaš ſin . . .“

Peteram gan gribejàs teift, ka uſ Alfredu Eda nekad wairš neees, bet taš mahti tiſ wehl wairaf ſa-beedetu, jo ta wina ne par ko newareja eedomatees, ka ſeewa no wihra war tiſchpraht ſchkirtees, lai ar ziſ ſliktš taš buhtu. Tamdehl Peters turpinaja par-leezinat winu tiſai par to, ka ari Edai, kà ſaimneeka meitai un ſchuſſchanà iſmanigai, darba netruhkta.

Tà Peters, kaut kur pee darba fatikdamees, mas pamasam eestahstija tai domas par isnomaschanu, winam palihdseja ari Eda. Sewischi tee us to aisrahdija, ka tad wini tiffshot no parahdeem tihri, no fureem mahte wiswairaf bijas. Kad peenahza pirmas Mahres tirgs, tad mahte jau pate skubinaja Peteri west kahdu gowi — ja jau nu esot nodomajis mahju isnomat.

Bet Peters tai reisâ aisweda tikai aitas, no go-wim wehl lihds rudenim sweestu gribedams fraht . . .

Deena pakal deenai pagahja pee druwu notopshanas un ziteem darbeem, bet pa walas brihscheem Peters usmekleja waj nu wehl atlikuscham fainneezibas leetam, waj labibaj pa pirzejam un mas pa masam noahrdija to, no ka nesen ne par kahdu naudud nebuhtu schihrees.

Par kahdam nedelam Peters aisweda us Rigu no pawafara sakrahto sweestu. Israhdijas ta, ka wina isbraufshanas deena eenahza winam pawehste, pehz trim deenam tift meertefas kanzleja, ka atbildetajam, pret 800 rublu leelu prastibu no Weismana.

Weismanis bija reisê ar AlfREDU apzeetints, bet no schas kuhdsibas wareja spreest, ka tas jau ir tizis wala no zेतuma. Tikai Eda newareja isprast, ar kahdu jehgu tas ir kuhdsejis jau tagad, kad wefels wareja notezet — agratais pehz weena gada. Lai nu ka, bet Peteram tas biju pasnojams us to ahtrato. Tikai tagad zitadi ta newareja isdarit, ka sagaidot Peteri atpakal.

Bet Peters atgreesas tikai pehz aismuguriskas leetas isspreeschanas. Ra wefeli protestes newis Alfreds, bet Weismanis, to Peters wareja labi paredset, bet ka tif drihs jau, par to winam ari bija leelu leelais brihnumis. Uis brihnumeem winsch pat ustraktees nespehja, kaut gan leeta preefch wina wareja loti nopectna kluht, jo pehz diwam nedelam winam atkal bija uhtrupe sagaidama.

Tuhlit no mahjas wansch dewàs us meerateefas kanzleju, lai dsirdetu par fuhdsibas wirseenu; israhdijàs, ka Weismanim, us usrahdità wekfela pamata, bija jau peespreesta prasità suma.

Altgreesees eebrauzamà weetà, Peters ilgi domaja, to eefahkt. Newareja tatschu peelaut, lai winu pehz diwàm nedelàm isuhtrupè. Un wekfelis tatschu tikai pehz weena gada wareja buht protestejams. Tà tad wisadà finà tas wiltots un wiltojis, jadomà, buhs to patš Alfreds, tuhlit us pehdam. Bes tam wansch scha wekfela un sawa paraksta pee aismuguriskas isspreeschanas nemas naw redsejis . . . Peters norakstija pahrfuhdsibu us meerateefnescha šapulzi, nolegdams kahdu nekahdu Weismanam isdoto wekfeli, peebilsdams pee tam, ka neweenam wansch naw isdewis wekfela par 800 rubleem, kursch tagad diskontejams . . .

Ur to wansch neko dauds zitu newareja panahkt, fà us pahris mehnescheem nowilzinat ispildu raksta isdoschanu Weismanam. Mahjà pahrbrauzis, mahtei tas nestahstija neko, bet Edai wisu škaidri. —

Pehz tam wansch atkal nemàs pee druwu nowahšchanas. Ko lihds beidsamàs ausas tika noplautas, wansch aisnehmàs kulamo maschinu un mas deenàs nokuhla wisu labibu. Pehz tam stahjàs pee rudsu šefšchanas un kartupelu maušchanas. Pa starpàm wansch brauza us tirgeem ar steigšchanos wisu ispahrdodams, waj atkal mekleja pehz noderiga rentneeka, kursch agrà rudeni bij loti gruhti atrodams. Tee pahris mehneschi winam pagahja weenos darbos un steigšchanà, un kad dabuja pawehsti us meerteefneschu šapulzi erastees, tad mahjà bija nodibinajusees pilnigi jauna šahrtiba.

Peters bij šanehmis no inwentara pahrdoschanas un no rentneeka rentes us preekschu tik dauds, ka wisus sawus paradus wareja šegt, ari preeksch Weismana jau bija šagatawoti 800 rubli. Tikai Edas dala wehl

palika pee rentneeka, kuru Eda katrâ laikâ wareja fanemt.

Alfreds tomehr bija wahjſch rehkinatajs, ja Peteri parados eegruhsdams, tas gribeja Grihwas ſawâs rofâs dabut. Bet ja wina politika nebuhtu ifmanita, ja Petera aflâ ustiziba buhtu turpinajuſes lihds beigâm, tad warbuht ari peenahftu deena, kad Peters lapraht, pret neleelu atmaſtu, atdotu mahſai mahju, — gluſchi ſweſſcham warbuht ne, bet mahſai atdotu.

Preeſch wineem paſcheem tika atſtahtas pahriſ gowiſ, ſahdas puhraweetas plawu, tihrumu un ehrbegi weena iſtaba, kurâ pee loga Eda ſawu ſchujamo gal-dinu noſtahdija.

Sehws pa ſcho laiku bija ſkuwiſ tik wahjſch, ka wairs neſpehja ne bibeles laſit, ne pat runat. Treaka par pehdejo nelaimes laiku, pamafâm, wiſus lozeklus winam bija atrahmuſi, atſtahdama meefâs tikai wehl diſhwibu.

Rahdreif no lauka braukdams, Peters eegreesâs walſtmahjâ pehz paſta un uſlawejâs ſahdu brihdi ſarunâ ar rakſtwedi. Un nu tikai winam atwehrâs aziſ ſo tas bija iſdarijis ar ſawu ſuhdsibu. Winam tagad wiſadâ ſinâ draudeja zeetums un wiſmafakais uſ puſ-gadu. Peters jau bija peeradiſ pee tahdeem brihnumeem, bet ſchiſ atradums azumirkt winu pawifam ſa-treeza.

Gedomajotees mahti, tam ſalt ſweedri nobira.

Bet no zeetuma wiſch nekahdi newareja wairs iſſrpukt: — pehz likuma iſnahza, ka wiſch ar ſawu pahrfuhdsibu bija noleedsis ſawu parakſtu. Winam wajaſejees tikai maſleet ſawadi iſteiktees, peefihmet, ka ſchiſ weſfelis ir wiltots laika ſaihſinaſchanas ſinâ, kur wiſch pawifam no ta bija atteizees. Nelaimē jau tâ bruka no wiſam puſem winam wirſu, un nu wiſch patſ, ar ſawu pahrfteigschanos, uſlika tai zeenigu kroni...

Wiſu daramo Peters jau bij iſdarijis, atlika wehl

atpuhtai pahris deenu. Par scho laifu nu bija jaat-
rod, tã mahtei pastahstit par sawu pehdejo nelaimi.
Edai winsch wifu bija pateizis, un ta bes neweena
wahrda aisklahja seju un, eegahjusi gultã, ilgi raudaja.
— Bet to no mahtes wareja sagaidit?

Behdejãs deenas bija atkal beswehjainãs un sil-
tas. Debess kupols eeflehdsã sposhãs saules rinki, tã
weegla, safgana muslina fahrtãs. Peters negribeja
padotees sawai juhtelibai un aiseet ari us zeetumu, ne
atpafal nepawehrees, bet nespehja sewis pahrwaret un
deenu preefch aiseefchanãs wehl reis winsch gahja par
wifu sawu, nesen wehl ar tahdu neiffmelamu energiju
kopto, ihpashumu.

Winam eenahza prahã Wafaras swehtu rihts...

Pa noplukufcheem wafaraju greeseem stãipijãs
mirdsofchãs firneflu schkeefnas, — schee tihrumi bija
jaastahj schoruden neaparti — ari tas tagad pa we-
zam paliks.

Gar sawu eglu silinu, kur nokulojufchã fahlẽ
flihgst salas, kuplas flujãs, winsch eet us eesehteem ru-
dsu laufeem, eet pa smiltainu, saules fãfilditu zilinu,
ap kuru reds gosejamees pusapbirufchos pelefos alk-
schnus. Mass behrsinfch ar fehrmufschu zeru fãkehru-
schees, par zelinu pahrleefuschees, lehnã wehjinã
puhshot, schuhpo weens sawãs pãfãs lapãs, otris —
fãfãno ogu ischemurus. Peters eet, un to tas nefad
nebija eewehrojis, tas tagad us kãtra sola atgahdinaja
winãm sewi . . . Jaunee gãiki, spãhrnus fãzirsdami,
dseedaja kãiminos aif eglu silina. Rudsu lauki atradãs
pãfchã mescha widũ. Grihschlãindãs un duhnainãs apa-
rãs Peters bija par tihrumu pahrwehrtis, un tas ta-
gad winãm bija weens no labãfãjeem: sem beesãs kuhd-
raju fãhrtãs diwjuhga lemeschi atduhrãs zeetã grunts-
semẽ — pelekã glihsda semẽ . . . Rudsi ruhfganajã
tihrumã bija loti spirgti: ar zilko eefãhrtenu kãhtinu
semẽ atdurdamees, tee dihga fãli, fãli, rafãs

pile zauru deenu galâ mirdseja katram afnam . . . Uf mihksta, kuhnota zina grahwmalâ apsehdees, Peters klaufijâs, kâ pusdeenâs laikâ kaiminu separatori duhza un kâ no tahleenes tihrais gais atnesa lihds wina au- sim labibâs maschinu steidsigos klapejeenus, kapâ ar nesin fur kafoscha kaleja mihkstajâm lastâs skanâm . . . Tikai Grihwâs wijs bij klus. Pat tih taru kleadseenu un gailu dseefnu no tureenâs nedstirdeja, jo ari tee bija pahrdoti. Wijs kâ ismiris — zilweki klimi, beh- digi, ar nodurtâm galwâm.

Iffehdejees Peters atkal sahka eet pa birsi, fur fehrza salâs wahrnâs, pa dselteneem lapu wirpuleem laisdamâs gar birses malu, fur stirpu weetâs wina melnâs mahfas ap palikuschajeem graudeem plehsâs, kopâ ar rentneeka, bes gana klistoscheem sitweneem . . . Dsedseedâs bija nokuhlajuschâs — nokaisitas ar kat- pehdiu un dadschu spilwâm, kuras no israknatâ tu- penaja eschmaleem, pat wehjam nepuhshot, zehlâs pa- masâm gaisâ un klichda pahri . . . Wijs tâs preefsch sahles neaugligâs dsedseedâs Peteram bija nodomats tihrumos pahrwehrst. Sur tahlumâ wina wehl neif- tihrito plawu zeri silajos miglajos tihstijâs — un dauds, dauds wehl kas. Dsihwe rahdijâs tik plaschuma un skanuma pilna, — bet eefahktais darbs, kâ murgs, israhwâs no wina stiprajâm rofâm, un tâs beslaikâ gar sahneem nokahrâs.

Kad pa sakaltuscho dublu ganzelu tas mahjâ pahrnahza, pahr sedeneem pahrzehluschâs saules puhes pagreesâs uf to un, galwâm mahdamâs, brihnejâs, ka tam neweenâs afarâs nemanija uf sejas. Mahjâ Pe- ters eenahza bahls, noguris, bet zeets, pazeetigs un nesaleekts kâ schmaugâs, apstarkuschâs papeles gar ze- lina malâm.

Wafarâ, kad lampa dega uf Edas kartunu ap- flahâ galдина, Peters nosehdâs pee mahtes un, ada- mo seku pahri tai uf kleepja nowilldamâs, zil ween

mihſti waredams, iſtahſtija, kur rihtâ tam jado-
das . . . Wini wiſi trihs bija lihds nahwei noſku-
muſchi par iſnihkuſcho dſihwi, bet mahte, raudot palika
pawiſam newariga, un neſpehdama balſs nowaldit, rei-
ſem ſtali eelleedſas. Wiſas Petera eerunas un ſtai-
drojumi, zeribas un meerinajumi nekâ nepalihdſeja.

Pehz ſiltâs un klufaſ rudens deenas uſnahza
wafars kâ ſiltâ miglâ tihſ un ſwaigsne pehz ſwaig-
snes kâ maigas azis eedegâs. Satumſa pawifam
melns, noſuda pat ſwaigsnes, tikai reiſem apſchilbi-
noſchs ſibſchna atſpihdums ſudraboja paſauli: kâ milſu
ſpoka atnergti ſobi tad parahdijâs ſedeni, un papelu
maſas, retâs lapinas eemirdſejâs kâ uhdens pileeni.

Ropâ ar ſawu Edu Peters nokahpa pa balkona
trepem un klufedami tee aiſgahja uſ dahrsa puſi. Zi
tas bija ſawadi — melnakâ nakts un ſpoſchakâ deena
mainijâs iſ brihtiaus, un wiſa paſaule bija klufa kâ
mironis.

Uſ rihta puſi bija leetus peegahſis. Ar rentnee-
ka ſirgu Peteri aiſweda pa dublu un uhdens pantschku
ſchkihſtoſcho zeku. Gaiſs bija pilns pelekas, mitras
miglas, kura kuhſedama wehlâs pahri debesim. Pa
ſedeneem, ap kureem wijâs eenahkuſchos apinu ſtihgas, lo-
daja un ſpeedſa ſihles. Birstalas oſoloſ, aiſ ſwaigi
ſalâs, kuhpoſchâs plawas kâ aiſſmazis kleeſa ſihlis,
un tahlumâ, no wezo meſchneeku riju jumteem, wilkâs
iſklaidigi duhmu wihtſchki . . .

XVIII

No Alſfreda apzeetinaſchanas jau puſgads bija
aiſtezejis, kad peenahza wina leetas iſteefaschanas dee-
na apgabala teefâ.

Par to laiku wezais Alſſnis bija jau miris.
Weentulis, ne no weena neſapraſts, behrnuſ, ſewu
un ſawu muſſcha darbu — mahju — lihds ar wiſu

zitu pašauli bojà redsot aisejam . . . Reif jauki šap-
not, tad sem nahwes nirgu muštas žihnitees un
radit, beigās šadilt paguruma mokās, lihds nahwe aif
rokām pār dšihwes šleegfni lehni pārwell, — ee-
preešch jo beeschi ween dšihwam wišu atnemot, — taš
ir mušfu mušchš. Warbuht leelā tiziba atweeglinaja
wezā Alšhna nahwes bailes, jo winai tapat kā zeetas
gribas špehtam, peemiht ihpašhiba, ausis beesas taišit
pret isnihzibas mušiku, kura šmalkai dšihrdei beš mite-
šhanas juhtama, lai ko taš pašahktu, lai šahdā laimē
aifmirštos.

Ēda un mahte wišu šcho laifu — no Petera no-
teefāšhanas un tehwa nahwes — dšihwoja kā pa
murgeem. Jhsti mahte, no wišeem darbeem atšwabi-
nata, jutas glušchi leeka. Nošehdās weenā weetā, no-
šehdās otrā, tad zehlās atkal un gahja kaut kur uš
tihromeem jeb plawam. Bet gar to wišu winai nebija
nekahdās dalās wairš. Jštaigahjušees ta nahza istabā,
kur Ēda, par galdinu pārleekufees, šhuwa, un ne-
wahrda neteikušī, likās gulet . . . Bet meegš jau wi-
nai pat naktis nenahza un deenā jau nemas newareja
aifmigti. Waretu šprehst, bet piršti tai tuhliit nogura,
ko lihds tā ar šmalkaku darbu šahka timeretees, ari
azis lipa zeeti, — tikai aifmigti ween newareja. Wina
bija loti wahja kluhwuši. Rihtos uš gultas malas uš-
šehdušēs, ta ilgi neapgehrbušēs šehdeja un škatijas
grihdā. Uš teewā steegrainā šakla, kuršch išškatijas
loti išstepts, kā wezš nowihtuščas puķes seeds, no-
šahrās dšeltens, nedšihws un weenaldisgs gihmis.
Širmeē mati tai bija plahni kluwušchi.

Šahdās reisēs winai preti pee šawa darba Ēda
nekad newareja nošehdet. No šahkuma Ēda, neware-
dama šawalditees, šhuwekli nometuši, gahja klahst mah-
tei un, nošehdušēs lihdsas, glahstija, škuhpstija un pree-
zinaja to, bet wehlafti tai nebija wairš špehka weenu

un to paschu atfahrtot — un mahtei zelotees, wina reifem metas laufâ no istabas.

Tâ pagahja wafara, tâ rudens un peenahza Seemas fwehtfi. Eda beeschi rakstija Peteram us aprinka pilsehtas zeetumu, un tilpat beeschi Peters winai atbilbeja. Nesin, tâ winas spehtu panest sawu dsihwi, ja ar Peteri tam buhtu satiffme pahrtraufta. Bet tagad bija dauds weeglaki, jo Peters tam bija par meera, palawibas un zeribu awotu, ar wina dauds ko wareja aismirst un panest. Wiswairak tas ruhpejâs par mahti. Peters bij domajis turpmak dsihwot preelisch sawu wezaku laimes, bet nu tas wairs nebija eespehjam: tehws jau bija miris, mahte, winam us zeetumu aisejot, ari tilpat tâ mirusi. Nebija wairs tam ari schâ dsihwes mehrka. Somehr tas bija wehl til spehta pilns, — Eda brihnejâs par fatru wina wahrdinu, saprasdama wifu zitu, til to ween ne, fur Peters mehla tahdus spehtus. Bet ta nesinatu warbuht ari patš Peters.

Somehr Eda dsihwoja lihds pascham beidsamam laikam, tâ us uhdens kustešchanos gaididama. Winai gan stingri bija nodomats wifus šakarus ar Alfrelu šaraut, pat ne rakstijusi, ne braufusi wina netad us to netifa, tomehr wina par dauds tuwu tam bija stahwejusi, lai wina teefas deenai nebuhtu ari preelisch winas ischkiroschas nosihmes. Šitai to pahrlaidusi, wina zereja nostiprinatees jaunos apstahkos.

Ugraf Eda pat netaisijâs braukt us Alfreda isteešachanu, bet tad pehz pusgada peenahza wifem leezineekeem pawehstes, tad winas neweens wairs neno-turetu. Lihds pat aisbrautšchanas deenai tâ bija pawifam ustraufta.

Mahte šlimibas dehl palika mahjâ, un Eda norunaja braukt kopâ ar leezineeku Rifutu. Šaisijâs ari wezais Lihzs us pilsehtu, bet ar wina Alschneem wairs nekâs kopigs nebij darâms. Wezais Lihzs

kahdreif bij apmeklejis Alfredu, bet kad Eða pehz wi-
na atbraufschanas uf Lihzeem aifgahjufti, gribeja faut
to par Alfredu dabut finat, tad wezais parahdijis
tai durwis.

Brauzã ari wifì ziti leezineeki — puifis, Anna
Stuburs, prowifors un ziti; ka ari fuhdsetaju Peteri no
zeetuma atwedis uf flahthuhfchanu pee ifteefafchanas,
tas ari bija finams.

Wehlã nakti Rifuts ar Edu eebrauzã Rigã un
ufmekleja kahdu glihtaku eebrauzamo weetu. Rifuts
bija loti ufmanigs un ifpalihdsigs, un tas bija labi, jo,
ar kãtru werfti Rigai tuwojotees, Eða aifween wairaf
uftrauzã. Un nu, warbuht, par pahris fimts foleem
no winas atrada Alfreda zeetums un ari Alfreds.
Gulet aifgahjufti wina weenmehr domaja par Alfredu
un reifem to fagrahba fawadi, nerwofi drebuki. Wifù
nakti wina pawadija ar platãm azim, welti fegã tihda-
mãs un welti fawas domas flufinadama.

Rifuts jau no agra rihta bija aiffrehjis uf ap-
gabala teefas namu un dabujis finat, kad ifteefafchana
fahftees, fã wini war eerastees uf pafchu fahkumu.

Wineem eeejot, teefas nama foridoros notifa lee-
la kuftiba. Apfalpotaji, uf augfchu palehfdamees, bef
mitefchanas fchaudijãs no wifãm durwim un wifãs
durwis ar aktim un wifadeem papireem rokãs. Daudf
lehnaf, bet tomehr steidsigi nahza un gahja no weenas
iftabas otrã priftawi, trefotee teefnefchi un ar baltu
welu fpihdedami adwokati. Suhdsetaji, leezineeki un
zita publifa manijãs gar foridoru feenam, waj gaidi-
dama fehdeja dihwanos, pee logeem un uf trepem.

Rifuts iflodaja no weena gala lihdf otram garo
foridoru, famehr Eða palifa fahwot otro trepju galã.
Pehz masa brihtina uf pirkftgaleem un ar noflehpumai-
neem fmaideem tas fãkehra winu pee rokãs un tif-
mehr tee gahja rinku rinkeem, famehr notifa lihdf

teefas sahles durwim. Paschreis tās atwehrās, un
klaustaju publika sagahja sehdeklos.

Nofehdinajis Edu pirmos sehdeklos, winsch no-
schehloja, ka schim tā leezeneekam nebuhschot eespeh-
jams, noklaustees wisā prozendurā. Totees winsch
tagad wismas sahles eetaisi gribeja pahrbaudit.

Noskatidamees, ka neweens wina neredj, tas is-
lodaja gar paschām mergām, kuras gareno teefas
sahli diwās datās sadalija: — pirmā bija
publikai, otrā, trihs kahppli augstat, teefne-
scheem. Pret widu ais mergām atradās farkanais
teefneschu galds, kuru nupat nokahrtoja kahds apkal-
potajs, nostahdidams pee tā trihs augstus krehslus;
pa labi, dibena faktā atradās Deewa bilde un analojs
preeksch swehrinaschanas, pa kreisi preekschā prokurora
galds un ais tā, sahnis us widu, sekretara galdinsch.
Pretim prokurora galdam, us publikas pusi, adwokatu
sehdekli.

Sikko sekretars bija nofehdees sawā weetā, kad
pristaws atflahja teesu. Ahtri pehz tam eenahza wisi
trihs teefneschi reisē un prokurors. Rikuts loti fatruh-
tās, jo tas bija notizis tif ahtri, ka winsch zikko wehl
paspehja isschmukt, — pee kam durwis pristaws to loti
sabahra. Tani pat brihdi winam swarigi garam pa-
gahja adwokats Butters — melnā frakā, leelu baltu
kruhtaschu, smalki usfufateem, druszin eesirmeem mateem
un tahdu pat, pahsi apzirptu bahrdu.

Winam sahle eenahkot, publika pa wisām malām
notschufsteja un noschmihksteja. Wezais prokurors pa-
zehla galwu no saweem papireem un bija masleet isbrih-
nejees, schodeen to eeraudsidams, pretim paradumam,
ar twihkstoscheem waigeem . . . Nogahjis sawā weetā,
Butters, ar mutautinu peeri noslauzidams, nofehds
un mekleja ar azim Alfreda, kursch wehl nebija
eewests.

Eda ne no weetas nenokusteja, wisam tam noteetot, un no eenahzejeem neweena lahga nefaredseja, isnemot Butteri, kuru eeraugot tai peepeschi afaras faskrehja azis. Pretim wisai apsinai winu bija pahrnehmis kaut kas neisprotams.

Pehz tam ar weenu, ar otru klušu kaut ko parunajees, preekschsehdetajs pristawam pawehleja eewest apshdseto.

Pawehtas sahles durwis, un eenahza pa preekschu diwi schandarmi zepures, ar pliseem sobeneem un tad Alfreds.

Eda, nejauschki atskatijuses, eeraudstija winu. Wisa sahle tai palika dseltena un sahka apkahrt greestees. Gihbstot kaut kahda nenoteikta skana paspruka Edai par luhpam un us brihtinu wis fawadi apklusa. Tuwal sehdetaji to satwehra ais rokam un streipulojochu isweda, Alfredam garam, ahrâ.

Alfreds fawâ peletaja arestantu mehteli ar ihfi nogreestem mateem bija loti isdilis un bahls. Zif drofschi winsch bija nodomajis eenahst teefas sahle, bet zif loti tas paschâs durwis sabijees! Edas nemas winsch nepasina. Bet pehz pahris minutem tas pateesi sehdeja jau zeets un stingrs la atmens.

Tad pehz brihtina preekschsehdetajs greesas pret Alfredu ar saweem eepreekschejeem jautajumeem pehz wina wahrda, fahrtas, dsihwes weetas u. t. t. Tad nahza apwainoschanas akts no sekretara un eefahlas Alfreda nopratinaschana.

Meerigi un weenaldfigi par saweem schaubigajeem isnahkumeem pahri tikdams, Alfreds apsinigi un laipni atbildeja us preekscha zeltajeem jautajumeem. Pats Butters, kursch ari reisem eejautajâs, brihnejâs par Alfreda pilnigi dabigo istureschanos, kura pat negribot speeda tizet wina newainibai.

Par to laiku Eda ar Mikuta palihdsibu bija kaut zif atschilbusi un taihjas jau atpakal sahle eet, kad

peepeschi sobeni un peeschi pa trepèm sahka schwafstet un tahds patš fà Alfreds — garà arestantu mehteli — eenahza Peters. Eda dewàs winam preti, bet wini tikai pašmaidija weens otram no tahleenes un šafweizinajàs, jo runat teem neatlahwa. Bet Edai no Petera šmaida ari šchai brihdi špehki radàs. Wehl brihtinu paštatijufès uš Peteri, wina no jauna gahja teefàs sahlè, kur pa to laiku jau bija eefahkta leezinee-fu nopratinášna.

Upsehdufès šawà wezà weetà wina gluschi meeri-gi apšlatijàs wisapfahrt un palika pee Alfreda meeri-gàs kalfnejàs šejas. Alfreds pa to laiku welti bija ismeklejees sahlè waj stary leezineeem pehz Edas un, neatradis, pahrleezinajàs, ka Eda nemaš naw wairs gribejuši to redset. Eda ari negribeja, ka winsch to eeraudštu, un negreesa ne ar fo uš šewi wina wehribas. Tagad winai bija meeriga širdš, tikai tà loti šchehl tika winai Alfreda, kuru wareja nu gan Butters attaišnot, bet kursch wareja ari uš wišem laškeem šchirtees no šchejeenes. Jo wairaf Eda domaja par to, jo tuwakš, mihlakš, pat šaprotamakš tas winai kluwa. Rad nerwosee drebuli to kratija — nakti un šchoriht — tad winai bija šalta širdš, bet nu tà wairs nebija un tai tika šilti, pašchai nu radàs šiltš šchehlums ari pret Alfredu. Tikai šmadšenu nogurums no besmeega un gihbona nelahwa winas juhtàm šahpès pahrwehrstees.

Wispirms nopratinaja Alšni, kursch, azim redsot, tagad ik uš teizeena mihkštinaja šawas aišdomas pret Alfredu.

Winu iswedot, eeweda šifutu un tà weenpašaf otram ari zituš. Beidsot ari wezo Lihzi. Wežais wihrs tagad daušf bija šaudejis no šawas apšehribas, un wišadi gribedams dehlu attaišnot, šapinàs ik uš šola, tà fà reisèm pat publika šahka šmeetees.

Behz leezineeku nopratinaſchanas un uſ leetu atteezoſchoſ materialu apſtata, preekſchfehdetajſ paſlu-
dinaja, ka iſmekleſchana beigta, un pehz wiſu leezineeku
atpakal ſanahkſchanaſ, taſ pameta ar azim profuroram.

Profurorſ ar leelu uſmanibu bija ſekojis iſprati-
naſchanai un patſ daudſ jautajeenuſ preekſchâ lizis.
Winſch ſinaja Buttera ihpaſchibu neatteikteeſ ne no
tahdâm prahwâm un arſawaſ aſprahtibas un ſajuhſmibas
eerotſcheem weenalga — melnu par baltu, waj baltu
par melnu pataiſit. Ra ſchodeen ikdeenigaiſ Butters
bija notwihziſ, taſ nebija nekahda laba ſihme.

Gauſi pazehleeſ, ar roku pahrbrauzijiſ ſawu leelo
bahrdû, profurorſ maſleet atſpeedâſ pret ſemo pulti
un loti patihkamâ, lehnâ, bet tomehr ſwarigâ balſi
eefahka ſawu ihſo, firſnigo apwainoſchanaſ runu. Behz
peedſihwojumeem winſch ſinaja, ka tahda balſſ apwai-
notajeem wiſlabat peedeem, — pee tam jo leeta ſchau-
bigaka, jo balſij wajaga buht firſnigakai un runai ihſa-
kai. Winſch gadeem paſina teeſneſchuſ un teeſneſchi
winu, bet profurorſ ſinaja, ka tahda runa nekad nepa-
lika uſ wina beedreem beſ ſawa eeſpaida. Uri kahrtiſ
ſpehlejot, taſ ar tahdu balſi uſ wineem wiſleelako
eeſpaidu atſtahja, jo tee zeeniya winu un tizeja wina
firſnibai, ko taſ ari pelniya.

No ſahkuma pawiſam meerigi, bet tad ſpehkâ
peenemdameeſ, taſ prahtoja, ka jaunu, ſpehzigu zilweku
apwainotajam apwainot un teeſneſcheem noteefat eſot
loti nepatihkama un aiſween ſawa mehrka neaiſſnee-
dſoſcha leeta. Nekad zilwekſ neiſdarot tik daudſ no-
ſeedſibu kâ jaunibâ un ari nekad tik daudſ labu darbu
kâ jaunibâ. Taſ noſihmejot, ka ſtraujumſ un peedſih-
wojumu truhkumſ eſot leelakee jauneku maldinataji,
nekâ winu kaunee dſenuki un ſamaitatâ firſdſbalſſ.
So paſchu ſchiſ wehloteeſ ari pee Alſreda Lihza atrast
un ſcho, lihd ar jaunibu pahrejoſcho ihpaſchibu labad
kaut ziſ atwainot wina noſeegumu wirteni. Bet ar

noschehlofchanu esot jafafa, fa te newarot buht runa
 ne par straujumu, ne par jaunekka maldibu. Us
 prahts un apbrihnojami weenaldfiga waj pat us neseh-
 libu teezoſchâs firðs esot ſcho noſeegumu daritaji.
 Weſels tihts us ſmallako iſdomatu wiltibu esot iſ-
 flahſtitſ bijs un ar leelako apſinibu un firðs meeru
 esot taja wiſmelnakee meſgli ſeeti. Zit dſiki un pama-
 tigi apſuhdſetais esot ſamaitats, redſams jau no ta, fa
 rijas nodedſinaſchanu wiſch eefahrtojis taiſni taja
 momentâ, tad patſ pee altara ſtahwejis un Deewa
 preeſchâ laulibu noſlehðſis. Tam lihðfigs atgadijums,
 kreetni padſihwojuſchâ profurora muhſchâ gadotees
 pirmo reiſi. Zit leela wina paſchſawaldiſchanâs ſpehja
 noſeeguma iſweſchanâ, taſ wiſtuwaki esot redſams no
 tam, fa wiſch, patſ ſawam upurim azis ſkatidamees,
 waj iſ pehz kura nedarba nopraſijis, waj taſ ſcha neturot
 par blehdi. Pee tam jaewehero, fa ſchis wina upuris
 naw wiſ ſweſchs zilweſ winam, bet tuwakais wina
 radſ — ſeewaſ brahlis. Un ari taſ jaewehero, fa
 ſchâs noſeedſibas neteef wiſ nodaritas aiſmirſchanâs,
 waj kaiſlibas brihſchos, bet wiſmeerigakoſ, apſinigakoſ.
 Un wehl jaewehero, fa ſcho noſeegumu eemeſlis neefot
 wiſ kahdaſ augtaſ leetaſ aiſſtahweſchana, apwainoju-
 ma atreebſchana, waj ſawaſ nepahrwaramaſ kaiſlibaſ
 apmeerinaſchana, bet apſiniga dſiſchanâs pehz otra
 ihpaſchuma, otra mantas un naudaſ. Ja to darot
 wezſ, noſeegumos noruhðitſ noſeedſneekſ, tad taſ esot
 wehl ſaprotami, bet ja jauneklis uſſtahjotees ar tahdu,
 pawifaſ nezilweziſku noſeegumu wirkni uſ paſchu pir-
 mo reiſi, tad taſ neefot iſſkaidrojams ne ar ſo. Leeko-
 tees, pateeſi, fa ſcha zilweka ſmadſenêſ buhtu weenigi
 ſaltam, logiſſtam prahtam weeta, jo neweenas ſirni-
 gaſ juhtaſ winâſ newarot atraſt, iſnemot wiſu aprijo-
 ſcho, erotiſko kaiſlibu. Tadehl, lai gan ſchis negribot
 apgalwot, tomehr ſchim iſleektotees, fa Alfreðs Lihziſ
 nebuhtu normalſ ſubjektſ, ar wiſam tam paſcham juh-

tàm un to pašchu juhtu šamehru, kà tee žilweki kaš, šabeedribai peemehroti un kuru attihštiba un darbiba buhtu, ar šabeedribâ pastahwošcho eestahšchu un likumu noteikumeem, peenahžigi pabalštahma un norobeshojama. Râ eedsintu noseedsneeku winu tad ari neefot zeriba kahdreif redset šawadaka rihžibâ un tamdehl taš efot, pretim wišai miħšširdibai, noscheloschanai un ašarâm, kà koleeras šlimneekš no šabeedribas uš wišeem laifeem noschiramš. Gewehrojat to, profurors, škumigu tehwa štatu pahr saħli laišdams, pagreesâš pret teefnešcheem un beigâš luhdsa taišnibas un šabeedribas labâ pee šcha žilweka išeetot wišâ pilnibâ likumâ noteikto šodu — muhscha katorgu.

Beidšis šawu runu, wišch břihtinu palifa eenemtâ pošâ štahwot un tad kà atgidees nosehoâš.

XIX.

Pehž tam peežehlâš Butters, un saħlê atkal wišš nokluša. Butters gribeja jau runat, bet tad wehl reis eefatijâš šawâš peefihmêš, padomaja břihtinu, it kà šawu uštraukumu noklušedams, un uš peefehdetajeem wehrdameekš, loti ikdeenišchâ waladâ lehni uššahka:

„Žeenitee peefehdetaji! Upwainotajš nupat išteizâš, ka Alfreds Lihžš efot warbuht eedsimtš, nelabojams noseedsneekš, jo isnemot šmallo, išeizigo prahtu un ahrpratigo, erotišlo kaišlibu, pee wina newarot ismanit ne kahdu žitu juhtu. Šumâ šanemot, mans noluhkš nu buhtu peerahdit, ka Alfreds Lihžš ir loti pilniğš un wišpušigi no dabas apdahwinatš žilwekš un ka newiš eedsimtiba, bet audšinašhana un šabeedriškee apštahki winu ir par neseedsneeku pataišijušchi.“

„Mani fungi!“ pehž masa břihtina wišch uššahka atkal — ar wairaf špara: „Šchis noseedsneekš, kà žumš šinamš, ir latweetiš. Lai nu šaprastu wina tipu un lai waretu lihđši šekot wina tikumiškai isaugschanai, tad

umš buhtu japasihst wina tautas šabeedriškà un gime-
nes dšihwe, wišmas par pehdejeem gadu defmiteem.
Es patš esmu latweetis un es patš esmu winu šabee-
driško dšihwi lihdsi dšihwojis, tamdehl es zeru, ka man
buhš eefpehjamš faut žik to isprast, jo wairak tamdehl,
ka es nesneegšchos dšili tumschajà pagahtnè, bet šah-
šchu no tà laika, kad es patš jau šahku šawai tautai
lihdsi dšihwot.

Alfreda Lihza dšimtene un ari mana dšimtene,
tapat ka paschà Kreewija, šeschdesmitoš šcha simtena
gados dabuja teesch o brihwibu. No šcha laika tad es
eefahššchu.

Lihds tam wahzu muišchneezibas šalpinatà tauta
bija wišzaur weenada: jumšcha un neattihstita. Gadu
šimteneem weenà un tai pašchà muišchà, weenai un tai
pašchai žiltei, ar weeneem un teem pašcheem cero-
tscheem šalpoja weeni un tee pašchi laudiš. Žaunibà
tee tika meschos šalasti, un zauru muhšchu plehšdamees,
melneem gihmjeem, šaleekteem šahweem un kropolai-
nàm rokàm tee žirta un lihda nebeidsamus lihdimuš
un tihrija nebeidsamus purwus preekšch žiteem, šwe-
šcheem laudim, preekšch semes ihpašchneefee m.

Muišchneeki un mahžitaji, waj nu ihša laika dehl,
waj šawa labuma dehl toš reišem mahžija křistigà ti-
žibà, tikumibà un labakà semes štrahdašchanà. Bet
kur nebija brihwibas un turibas, tur newareja buht ari
attihstibas jeb prašibas pehž tàš. Winu mištone pa-
lika beš šekàm lihds brihwlaischanas gadam, kad lihds
ar brihwibu maš pa mašam šahka peenemtees ari tu-
riba.

Up to laiku Alfreda Lihza draudšè — tà tad ari
manà, jo ar apšuhdseto mehš esam no weenas drau-
dšes — eenahza šahds ahrsemju barons — loti ra-
šchigs un darbigš gars. Pa pašauli křihstot, tas bija
redšejis dašchdašchadako rihžibu, un wina gars laistijàs
šimtežàs křahšàs. Šmehginajees ar weetejeem eedših-

wotajeem titt pee sawu planu isweschanas, tas bedot nosauza tos par dumjeem ahpscheem un parakstija darba spehku no tam malam, kur wina fantastijas bija dsimuschas.

Pehz nedauds gadeem weeteja barona muischa, Meschotne, isskatijas pehz wisraibatā studru puhla. Bruhschi zehla alus bruhschus un degwihna brankuschus, kasaki un maskreewi peedsina wehrschus un sirgus, no Schweizes un Belgijas tika peewesti lopi, aitas lihds ar winu kopejeem, fakscheem lihdsi atnahza medibu suni un kurti, — preeksch medischanas barons peepirka no wiskas apfahrtnes milsum dauds meschu un, tos taupidams, muischu apturinaja ar torfu, kuru peegreesa ar twaika maschinu staigajos purvos. Nahza Sweedrijas meistari un uszehla fantastisku, sarkanu afmenu pili, par leelu leelo brihnumu wiseem weetejeem eedsihwotajeem, kuri no ta brihscha, famehr muischneeziba tos peesehja pee sawa neisbehgamā darba, tispāt tā nefa jauna un neparasta nebija redsejuschi.

Zaur schā wispusigā, raschigā barona eenahschanunu weetejos eedsihwotajos loti ahtri sahka turpinatees, jau zaur brihwibas eeguhschanu un turibas peeangschanu eesahktā, sabeedriktā sadalischanas.

Ro neesepehja no tautas noschkihruschees muischneeki un mahzitaji wehrdsibas un muhschigās truhzibas laikos, to pascheem neapsinotees, panahza, ar tautu weenās tekās, pee weena ugunsкура sapluhduschee barona kalpi.

Un weenmuligā, tautas ihpatnibā noslehgtā mescha dsihwe, ar sawu, par gadusimteneem stingri nodibinato tukumibu, apschilbinata no eenahzeju daschdaschado usskatu un rihzibas juzekka, ahtri sahka sashkelteeš.

Wispirms tika usnemi kulturās seedi. Jaunekli ap alusdaritawām un degwihna dedsinatawām prezejās, un jaunekles ap lihgsmajeem fakscheem un schmaugajeem sweedreem. Bet wezakee meschineeki newareja

panest tahdu agratās tautas dšihwes pahrmainišchanu pret alus un degwihna postu, kas lihds ar ahrsemju meistaru lihdsatnestu kaislo, nebehdigo wandersellibas garu šahka plofitees pa wifu draudsi, eedšimtoš par flejoneem un schuhpam un wiru meitas par romantiškam palaidnem pataisidams. Wini fazehlās milšigā eenaিদā pret wifu barona eenesto nemeeru.

Sawās šwehtakās juhtās lihds nahwei apwainotais muhschu milšis šaniknots nošturinaja mešchu galus un, ketnas šafitis, norehzās tā ka pehrkoni ar sibeneem debesi šakrustoja. Suhdssetaja Petera Alššhna nesen mirušchais tehws bija tas, kursch ismanijis barona degwihna wiltoschanu, weda to gaismā. Gribedams šegt nošeguma pehdas, barons pats ar šawu roku mehginaja bruhši nodedšinat, bet wezais Alššnis ari to bija nowehrojis un, baronam uš katorgu aisejot, aishgahja no draudses ari wišs tas, kas ar baronu bija lihdsi eenahzis.

Šchis ir weens no daudseem atgadijumeem, kas paahtrinaja tautas šadališchanos.

Meschineeki tagad wairš nebija dumjee ahpšchi. Lihds ar dšerschanu un netiklibu winos eenahza ari pašaules pašihšchana un duhscha israutees no eerasteem apštahleem un pašcheem dotees pašaulē.

Laba data no usnehmigakeem jaunekleem dewās uš pilšehtam, uš šwešcheem wideem, uš juhru: šā šulaini, šā pawahri, šā tirgotaji, šā kugineeki u. t. t. Daudsi no turigakeem atkal uš daschadām mahzibas eestahdem un školām. Par šulaini uš Rigu aishgahja ari apšuhdseta Alšreda Lihza tehws.

Bet aishgahjušchee beeschi greesās atpašak uš šawu perekli, pee šaweem brahkeem. Lihdsi wini neša jaunu prahta gaismu un tikumisko daschadibu.

Un daudsi no atnahkušcheem wairš neaishgahja projam. Uš weena tehwa dešlu teesibu pamata, tee špeedās šawu brahku meshineeku šchaurajos, melnajos

dsihwołkos, un kad meschineeki, wairs nepasihdami jawu pahrwehrtufchos aifgahjeju, brihidamees un fwehti frustidamees, wilkäs aifween dsikal jawos faktos, tad staigataji fahla smeetees un sobotees, un winu smeeklus lihdsiismehja wisa toreifeja tautas atwischneeziba, kas tad bija jau pirmos zahlus isperinajusi.

Brahlim eenahzejam wisi tautas zeenamee fwehtumi bija neeks. Par welti tautiskos laikos tas ar muti daudstinaja winu Behrkonus uu Bramschanus, teem tas wairs netizeja, tee wairs nebija wina fabeedristee tikumibas fargi. Pat kristiga tiziba, kas jau dsili faines laidusi meschineeku sirdis, ta jauna wezo tautas uslatu simboliska aifstahwetaja, eenahzejem bija neeki. Brahts par ihso laizinu bija nedirdetus folus spehris un tikdaudis tizibas faischu farahwis, ta wismaš teorija nefahdai tizibai wairs newareja sirdi telpu laut.

Un meschu Brenzim nebija wairs meera it nefur no sobgaliga brahla Schwingula. Un winu neween smeet, bet ari mozt un spihdsinat pamasam bija isbrihwets.

Reisem faradas wefelas rindas un rinda pret-rindu gahja.

Un tagad zeenitos teefneschus luhdsu eewehrot, ta Brenzis dsihwoja Meschotnes mahja, Grihwäs, un fauzas par apfuhdssetaja Petera Alfschna tehwu, kamehr Schwingulis — par Alfreda Lihza tehwu.

Riga par fulaini eedams, wezais Lihzs peepelnija daudis naudas un, atgreesees us dsimteni, eenahza ka eegahtnis Grihwu kaiminos Lihzos.

Un kad pee Lihza fanahza stroderi, frihweri, skotaji un studenti, tad alu dserdami un meitenes wili-nadami, ne par ko tee garfchigaki nesmehjas, ka par Grihwu Brenzi.

Bet laiki gahja, un apnika Schwingulam smeekli, pat spihdsinaschanas tam apnika. Schwingulam pahr-gahja jaunekla gadi un lihds ar to jaunekla uswaras

fahre, sobgalibas un smeekli. Ari Brenzis, wezaks kluhdams, masak no teem usbudinajās, zeetaki sawos apšchaubitos cestatos eetihdamees. Cestahjās klufums, bet newis meers. Klufumā Brenzis ar Schwinguli sahka plehstees semes gabala un maifes donas dehl un jo neustizigaks, zeetaks kluwa meschineeks, jo usmahzigaks eenahzejs. Schwingulis atminejās swe-schumā peedsihwoto wifu krahsu politiku un islitschanās mahkslu un, ar ko agrak sobgalibas tika westas, ta tagad sobgalibās isaudsinatā prahta rokās, nodereja maifes zihnai. Meschineeks šatruhkās ween, kad tam nosuda te weena leeta, te otra — te firgš, te semes stuhris.

Bet siltums — tas pee weenas paaudses neisdseschamais siltums, kas Brentscham un Schwingulam no weenas mahtes kruhts bija eesihsts, weenas eglu schnahkonas isaijats un weena un ta pascha pawafara dschrowju ilaigu pirmusmodinats, lihds muhscha galam Schwingula ašinis neisdsiša. Tas neaisstahra sawa brahla firgu un brahla semes, bet melleja pehz swe-schineeku, jeb wismas pehz wistahlako radu ihpashuma. Schis weenā paaudse neisdseschamais instinktiwais firdsšiltums leedsa tam ari leelakas noseedsibas isdarit, waj par spezialu noseedsneeku kluht. Sawas blehdibas Schwingulis peelopu waj nu atgainadamees pret us-bruzeju, waj sawus labos mehrkus iswesdaš un jau retaki — tā sahnuš peknu tos peelopdams. Scho eemeslu dehl Schwingulis ari nekad negribeja tizet, ta tas ir naseedsneeks. Otram Schwingulam tas to aisween tā mahzeja atstahstīt, it tā nodaritais buhtu nodaritš wairak humora un joku dehl — un jaatsihst beeschi tas tā ar bija.

Silai reti, drošchakee un nebehdigakee špehra tah-laku šoli, kluhdami par spezialeem noseedsneekeem. Tee nebija atpakal us meschu atgreesuschees Schwinguli, bet tee, kuri wairs nedširdeja eglu schnahkonas, ku-

ru wairš neeeaijaja mahmulas ņkalu uguns dņeef-
ma, kuru wairš pawafari nemodinaja dņehrwju
ņlaigas . . .

Bet ko eš ņafu, — wini paņtahwigi dņirdeja ņhàs
neaiņmirņtamàs dņehrwju ņlaigas, — jo zitu wiņu tee
wareja aiņmirņt, bet ņlaigu ne, jo tàs naņtiš teem ap
gultu ņapulzejàs un deenà wiņai pilņņhtas dunonai zau-
ri greeņàs.“

Buttera luhpaš eetrihzejàs un apņehrees wiņņch
nolaida azis, ņlauzija peeri un, peh3 notruhfufhà pa-
wedeena meņledamš, eedņehra glahņi uhdenš.

Wiņš ņahlè bija klufš, un tad profuroram, kurņch
ņcho to peeņihmeja, ņihmulis iņkriņa no roņàm, tad wiņi
atnehma aiņsureto elpu.

Eda gandrihš nefa neņaprata no ņwejchà walodà ru-
natàs aiņtahwja runas. Tikai no Buttera balņš iņņka-
nas un ņlauņitaju waigeem ta nolafija atņiahto eeņpaidu,
kurņch bija wehl loti nenoteiktš. Uri Ulfreda ņejs bija
nenoteiktš: gandrihš tiņ pat meerigš kà agraf, tikai druņ-
ņtu kà ņobgaligakš. Wezais Pih3š neņaprata Buttera
walodas, bet ņlauņijàs ņawa drauga runà, kurai bija
wina dehla muhņchu iņņchirt, ar leelu uņtraukumu.
Bet Petera ņejs bija kà apņklaidrotš. Likàs, ka wiņņch
wiņu ap ņewi buhtu aiņmirņņis un dņertu un atdņertees
ween newaretu.

Tad atkal Butters eeņahņa lehnà balņi:

„Bet kà ņmalņka birņtala dihgà un auga, ņaulè
lihgņmodamàs, dņeltensakà, jaunà Brenņņcha uu Schwin-
gula paauņņe. Brenzis un Schwingulis apņkatiņa ņa-
wufš labakoš un ņchmaugakoš ko3inauš un noņpreeda
toš paņaulè laiņt.

Brenzim tee bija miņkņtati, ņaunigati un, tà kà
Brenzim bija ari karņtaka ņirdš, kà pret wiņu pa-
ņauli, tà ari jo wairaf pret ņawu maņo pulzinau, tad
kur Brenzis tikai weenu, tur Schwingulis trihš, iņchet-
ruš ņuhtija ņweņchumà, — tagad wiņwairaf taiņni ņo-

lās, jo wezee brahli, neštataees uj wisu faustarpigo zihnu, bija kluwufchi labi turigi. Tomehr daudsi aishgahja ari ka amatneeki, tirgotaji, tā leelruhneeku rihti un tā wijadi apkalpotaji — wisi pehdejee bija gandihs Schwingula behrni ween, Brenzis sawus waj nu no-dewa taifni skolās, waj ari atstahja uj laufeem par puifcheem un amatneeeem.

Brenzis mahzija sawus behrnus buht paklausigeem sawam Deewam un skolatajam un paturet peeminā wisu to, ko no masotnes meschi un mahtes teem bija firdi eedseedajufchi. Brenzis sinaja, ka pasaulē laifshot, tas no saweem behrneem wareja ifaudset eenihstos Schwingulus, tamdehl winfch to teem atgahdinaja ar trihštahrteju firfnibu.

Bet Schwingulam nebija ne frusta, ne Deewa, pat ne mescha dseefmu, — wifs tas bija no masotnes ifhmeets un ifsobots, tad wehl masee putnini tehوام us zeleem fehdedami, wina bahrsdu fchfirftidami prah-tigām, peehfwojufcha zilweka azim tehwa baltajos sobos un sobgaligās azis luhfojās. Uri Schwingula seewa, kas tahlaf par sawas fehtas meeteem, tāpat ka Brenzis, nebija iftikufi, launejās masajeem kaut ko par mescha dseefmām teikt un tītai norauftijās, nofunksteja, ar fahpēm tos fkuhystidama un atdeewodamās . . . Bet puifitīs bija braschs un drofchs. No tehwa stahsteem tas pasauli jau labi pasina un Brentfcha dehlu asaras un naudonu tas jau skolā bija freetni ween nofmehjis. „Wajaga mahziteem un gudreem kluht, gudree mulkus parwalda,“ projam ejot tehws to pamahzija, un puifitīs tizeja sawam jaunajam prahtinam.

Pilfehtās un skolās Schwingula dehli ahtri ar wisu aprada. Ur leelu sintahribu wini kehās pee grahmatām un drofchi atfkaitija eemahzito. Wini gahja preezigi baros, pa walas brihscheem jokodami, fmeedami un wingrodami. Skolotaji wineem galwinas no-glaudidami uffmaidija un daudsinat daudsinaja weenu

par adwokatu, otu par dakteri, treschu par teefnesi, zeturto par generali. Mafee Schwinguli par to nefad nefchaubijäs, jo wiß tas teem jau no tehweem un mahzitajeem, tehwu draugeem, tila mafotné apfolits. Wini mahzijäs wißu, fas adwokatom, dakterim waj teefnescham nodereja.

Bet Brentscha dehlini staigaja galwas noduhru-
fchi, zaur peeri raudsijäs sawos skolotajos, tuhlodamees mahzijäs un tuhlodamees saweem skolotajeem at-
bildeja. Wafaros, rihtos tee ilgi Deewu luhdſa un
flußäs naktis par mahiti un tehwu raudgja, jo skola
wineem ilgi, ilgi wehl bija par troßſchnainu,
par faltu, par prahtigu. Ur daudſ labafu ſirdi tee
brauza uf mahju, fä uf ſkolu, ar daudſlabafu prahtu tee
fehdeja zauru wafaru pa tehwa nomelnejuſcham
iftabinäm, fä zeemojäs pee ſkolotajeem, mahzitajeem un
pagafita inteligenteem.

Bet tur ſkolotee Schwinguleni paſtahwigi wijäs un
wineem beefchi lihds ari mahjäs palikufchee Schwinguleni.
Uhrpuße pehdejeem bija nefo daudſ ſlittaka par mahzi-
to brahtu ahrpußi un no eeffcheenes ifrahdiſchanas tee
tikpat politifki mahzeja ifwairitees, fä tehwi ſchiganus
un ſchihduß iſſchmauft. Schwigulu dehli dibinaja pir-
mäs beedribas, taiſija dejas ſafumos, teatrus, baſarus.
Labi bija preeffch iſſalkufcheem lautineem, labi ari rih-
totajeem — winus flaweja, winus pabalſtija un, par
nedaudſeem gadeem mahjäs pahrnahtot, wiſeem teem
bija mafas uhſinas un ſtrihpotas ſepuritees. Lautu
meiteneß preeffch wineem pee ſtrihweru fundſem ſmal-
kus rofdarbus un ſmalku iſtureſchanos mahzijäs. Jau-
tri tad gahja beß gala.

Brentscha behrni totees, pa dahrfa mauru wah-
ladamees, baſäm fahjäm, nonefatos ſwahrkos laſija
ſtahtus, awiſes, grahmataß, ſapnoja, domaja un lau-
nejäs paſaulê rahditees. Tee mahzijäs ar truhkumu
un weentulibu laudamees, truhkuma pehz tee beefchi

bija speesji zela widû apstahtees. Nereti tee tad gree-
fâs pee saweem nosfumuschajeem wezakeem un brah-
leem atpuhstees un turpinaja tur, jau skolâs ejot ee-
fahsto, auglu toku stahdishanu, waj faknu dahrsa eefop-
schamu.

Wezee brahli palika domigi, redsedami, fa skolo-
teem wiß labaki paweizâs, un tee lehrâs paschi pee
grahmatâm. Rad Brenzis, wezs palikdamâs, teem
mahjas atdewa, tad wehlat tas nefad newareja deef-
gan beigt sawu neapdomibu noschehlot. Sagad wina mah-
jâs wiß otradi tifa pahrwehrstz. Wisu dehleem tehws
wareja atlaut, pat dahrsu taisfischanu un awischu lasi-
schanu, bet tad tee lehrâs flacht pee wina wezâ arila,
eglu ezefchas un sprigula, pahrmainidami tos pret
diwjuhga arflu, ekstipatoru un kulamo maschinu, tad
wezam Brenzim azis atwehrâs, fa tas bija isaudsejis
pats sawâs mahjâs few sleskawas. Schahdu darbu
strahdatajeem, pehz Brentscha domam, newareja nefas
wairs swehtz buht: ne Deewz, ne keisars, ne wezaki,
ne mescha dseefmas — nefas, nefas . . . Un pateesi-
bâ dauds tee ari bija atminejuschi, tik wisas pateesibas
tee neredseja. Tehwi neredseja, zil skumjam azim dehli
raudsfijâs us winu sahpeim; tehwi neredseja, fâ sawus
meschus tee taupija, un no darba, no maschinu ruhko-
nas atpuhsdamees, tee taisni pehz eglu schalkas flahpa.
Wezâs mahtes ar sawâm firdim tad drihsat to ismani-
ja nn beeschi tâs firdigi aistahweja skumjos dehkus.
Tad wezee Brentschi peeredseja, fâ dehli teem pat see-
was bija atnehmuschi. Weenigi pee wezâs bibeles tad
wineem atlika meklet patwehrumu no paschisaudseto
dehlu besdeewibas.

Un tâ muhsu tautâ notifa otrais sabeedriflâs fa-
dalischandâs sahpslis. Brentschu pehznahkamee no
Brentscheem isauga par Faustem, un Schingula pehz-
nahkamee no Schwinguleem par Mesistofeleem. Ras
Schwingulam bija titai politika, tas Mesistofelam pa-

lifa par prinzipu. Kas Brentscheem par prinzipu, tas Fausteem tikai par politiku. Lai kahdas schaubas Faustu moztu, lai kahdi wezee prinzipi tam buhtu jafatreez un jaunee jausstahda, Fausts rihfojās atklahti un taisni, — ja tad ari atklahti tam naw eespehjams, tad šlepeni, — bet muhscham taisni. Turpreti Mefistofeleem wisi šwehtumi šwehti un neswehti, wisi jautajumi schaubigi un neschaubigi, saltais, logiskais prahta auglis šofisms wineem prinzipu weetu ispilda, bet nauda un wiss, kas par naudu pehrkams, winau mehrāis. Šlitšchanās ir winau pastahwigā maska, sem kuras ašketisma weetā teef kultiweta instinktu waliba.

Zeenitoš teefneschus kuhdsu eewehrot, ka Peters Alšnis un Alfreds Lihz — Fausts un Mefistofels — te nekriht šwarā, te naw personu, bet kulturwehsturiska zihna un kulturwehsturiski noseegumi. Rā wispirms prostituzija, tad poliandrija, tad kā pahreja us patriarchatu seewu sagschana, daudšfeewiba un weenseewiba ir katrai tautai, nekfatotees us wisām winas tipiskajām ihpashibām, šoli pa šolim japahrdšihwo, tapat ari weeni un tee pašchi tikumiskee un sozialesi tipi ir bijušchi japahrdšihwo katrai tautai šinamā reisē un ari manai tautai. Se newar buht runa par šisjku un šisjologisku eedsimtibu, kā zeenijamais apwainotajs isteizās šawā apwainošchanas runā. Se war buht runa tik par sozialesi apstahku eespaidu. Šā tad apwainotaja galwenee apwainošchanas punkti ir azim redšot bes pamata un usrahditee fakti pawišam zitadi išskaidrojami.“

Šeefneschi ar interesi bija nogrimušchi Buttera garos ištirsajumos, bet publika jau manami garlaidžās . . . Butters turpinajumu peepeschi usšahka daudššparigakā un dšihwakā tempā, lai ari publiku ašfrautu, jo no winas šajušmas daudšreis atkarajās pat teefneschu pahrleeziba ašums.

„Mani fungi! Schis zilweks neefot normals! Alfreds Lihzs efot idiots!! Ja kahdreif kahds war apbrihnojumi semu sawâ maldibâ krist, tad tas ir tagad apwainotajs, neskatotees us wisu wina teescho firsnibu. Waj pilnigaks, spilgtaks, konsekwentaks gars starp mums iddeenischkeem zilwekeem ir jele mas redsets! No masam deenam Alfreda Lihza peeaugfchanâ noslatatees, man waj nerwi tirpuschi no aisgrahbtibas par wina pahrleezibas spehtu un scho pahrleezibu smalko isweschanu. Rad nu reis leetas ta bija eewaditas, ka Schwingulim wajadseja Brenzi atmodinat un us sawa flehpja few Mesistofeli isaudsinat, tad Alfreds Lihzs negribeja neapsinigs rihks liktena rokâs buht. Winsch publejâs un rakâs grahmatu un dsihwes gudribâs un wisur tikai Schwingula prinzipu peeaugfchanu ismanidams, winsch, kusch juta, ka pasaulê kaut kas tam leeliftaks jadara, tad nu ari pilnigi apsinigi dewâs schim prinzipam pakal. Prahtu lihds beidsamam isasinat un fatru newajadfigu juhtu noslusinat, to winsch ar tahdu konsekwenzi ir darijis, ka waj schalkas mums sazetas. Un schis zilweks idiots?! Pateesi tikai tad, kad mehâs ar sawam grafchu labdaribam, ar sawu asarpileenu mihlestibu, ar sawu tuhtigo sola us preefchu sperschanu un pusola atpakatrahpschanos, un ar sawu turnja aflibu, kusch no saules semê rokas, wina rihzibu apsweram un ar sawam, tulschos prahtojumos nodiluscham mehlem wiaw gribam teefat — ja! — tikai tad war isteift par scho dsilaki pahrleezinato un konsekwenti laumas gaitu ejoscho jaunekli tahdu spreedumu. Tikai tad, saprotams, ari par idiotu winu nosaufsim.

Mani fungi! es wiaw pasinu ta masu puifu. Rad strihdâ mehâs ar winu gahjam, kad wina walgâs luhpas farkanas metâs un azis ais pahrdroschibas sibenus meta, un kad tomehr faturetais spehks meerigâ walodâ ispluhda, tad es faku, nerwi man tirpa. Ja, lauwa ir schis jauneklis . . . Rad Brentschi, schee sa-

beedribas un mistizisma kameeli atpuhsdamees, bet nekurnedami sawas nastas steepa, semajam peerem wihstot, tad wajasdeja tatschu lauwas, kas semei no-trihzot, pahrzilpo kameeleem pahri un ar atswabina-schanas ruhstonu nospeedoscho tuffnescha gaisu pahrschkef. Weens no scheem lauwan ir ari Alfreds Lihzs — un wispirma zilpa juhs, zeenitais profurora funks, wi-nu gribat jau us muhschu pasudināt? Ahtri pret pro-furoru pagreesees tas eesauzās un istrauzēja to. Eda peepeschi usstatija Peteri. Tas raudstjās ar pusat-wehriam luhpām Butteri kā eskaltets. Ari publika lihds ar Butteri usreis atdsihwojās.

„Mani funkci!“ atkal pret teefnescheem un publi-tu aisgreesdamees, tas eesauzās: „ir trihs noseedsneeku tipi — atawisti, kuri fazelas pret wisu usfelstoschu, nenormalee jeb idioti, kuri kuhdās, pateizotees wilt-najumeem us wisam pusēm, un progresā pioneeri, kuri eet kulturwehsturisfās gaitas preefshgalā . . . Ja no-seegums noteet reis, otreis, treschreis un aishween bee-schaki pret kahdu, warbuht gan gadu jinteneem pastah-wofchu eestahdi, tad tas nosihmē, ka tās kirpagraustu pamati jau gruhst, ka ta jau kapa malā, un schee no-seedsneeki tad pateesibā, til no kapa malā stahwofchas eestahdes eksistenzes statotees, ir noseedsneeki, bet newis no dsihwes teeschamibas. Pat Koperniks, Gali-lejs tika zeetumos moziti, Dschordano Bruno us fahrta fadedsinatš un zil wiwu Tortwemadas leesmas neapri-ja? Waj tee wisi nebija nahkamibas pioneeri?! Un protams, waj ari mehš tamlihdfiga darba netaisamees darit? Waj Fausts buhtu juhrmalu aissneedsis, ja Mesistofels gists trauku neisfistu tam no rokam un nefadsirditu to ar elles dschreenu un neistreetu tā ahra no grahmatu putelleem, kuros Wagneram bija lauts nosmakt.

Es redsu, juhs teilseet, ka newar tatschu palaut, ka weens zilwefš otru aptin ar wefelu noseedsibu tihklu

un aprij to. Labi, es peetrihtu jums, Alfreda Lihza
 es neattaisnoju pawisam. Sodat winau, zil tablu tas
 pret sabeedristo, meerigi tefoscho, straumi grehkojis.
 Atmodinat karsto jaunelli no pahrgalwigas straujibas
 ar fodu, un peetiks tam masa apdomaschnas laizina, —
 pirmais nopeetnais gruhdeens no schaubu puses wina
 smalkjuhtigo dabu nawaditu lihds nahkamajam attihsti-
 bas kahpstim. Te zihnas karstumâ ir lihds ekstremam
 noets, scho winsch tad gaischi eeraudsis. Bet nei-
 nihzinat wina pawisam, jo jaunais Mefistofels naw
 isnihzinams. Wina weeta zelsees otrs un treschs un,
 nozirtuschi hidrai weenu galwu, juhs warbuht trihs un
 peežas winas weeta eeraudsipect. Te tatschu pate sa-
 beedriba, pate attihstiba un nahkotne brehz pehz
 teem . . . Un atkal es atfahrtoju, mani zeenitee klau-
 sitaji, kas buhtu Fausts bes Mefistofela, kas buhtu
 Brenzis bes Schwingula! Waj gribat sinat, zeenitee
 fungi, kas ir Schwingulis, kas ir Mefistofels! Tee
 ir nelaimigee tekuli un behgli, nelaimigatee no teem, kas
 smejas un sobojas, tee ir upuri Brentschu un Faustu
 lablahjibas pehz, upuri wijas nahkotnes laba. Salts
 prahts, la eerozis, un nauda, par furu tee grib laimi
 nopirkt, la mehrkis, ir scheem lauwam. Bet wini wehl
 naw fasneeguschi sawa mehrka — naudas. Kad to
 wini fasneegs, tad mehš skaidri eeraudsisim, ka pate-
 scham wini ir tif upuri. Selta lahdes fasneeguschi,
 tee beidsot eegawilesees, ka nu tee war darit, ko ween
 wehlas. Winiu pirkti drebès no ustrauktuma, kad tajos
 selta grebsenus mauks, to azu skati lepnumâ eegaile-
 sees pahr dahrgu drahnu uswalkeem un lakotam kur-
 pem, un kad us marmora wahses nosweestee selta
 gabali dejotaju pulkus atburš, kas winus sawa burw-
 ju rinki eeslehgs, tad zitreis zeeta, warena Mefisto seja
 isplauks glehwa bauditaja smaidos! „Wihnu!“ winsch
 fehrls, jusdams pa dsihslam leesmas isschaujamees. Un
 sirenu dseefmu skanâs jauktees kristala traufu schkindo-

na, un schlafsz wihna schlafzeeni weenu, otu un treschu deenu. Un tad nahsz glehwulim milsu pagiras . . . Senais Mefistofels welti raudsis drehschas rolas wehl duhrê sawillt, kaislibâ gallejofchus status sem meera un dailes plihwura noslehpt. Welti mehginâs ari wehl sawas agratâs tihgera gaitas diponu sadfirdet, — runajot wina balsz schalks fâ seeweetei, wihns un smaltee likeeri tam buhs iskaufejuschi wina stingro gribu un selts flidês zaur mitrajeem pirsteem nefaturams. Weltigi winsch tad raudsifees aplahrt pehz dsihwes mehrka: wifs buhs jau apnizis, wifs fluhz weenlihdfigi labz, weenlihdfigi launs, wifs weenlihdfigi patees un weenlihdfigi nepatees, augsts un semz fâ Pergintam. Nestandz wairs nauda par nahotnes gawilem. Jsgais buhs ari prahta sposchums un nerwu spehs. Weenigais winu glahbiash buhs meers, meers un neezigâs, wisneezigalâs pahrmainas.

Tas jau defadents! ar schaufmam eesaulfees Fausts. Defadents! atfahrtoz wisi Brentscha dehli, kuri, sem saweem wihges koteem istradahjuschees un feuo darba laimi apnikuschi, un darbâ, tapat fâ Mefistofeli baudâ, mehrka neatraduschi, jau taifijâs dotees Mefistofela zelâ. „Bet schis nerwofais rahpulis, kura fahrâs azis aisween wehl masas leesminas schil — schis tatschu reis bija sauzees par Mefistofeli!“ Ar breefmâm faulz Brentscha dehli, kuri taifijâs paschreis jau Mefistofela zelus eet. Na, schim Mefistofelam naw welna nemirstibas, tas ir no semes nemts un semei teef atdots. Pat geniji un mahkflineekei no wineem miruschi Bodlera un Ropsa ahrprahta nahwê. . .

Pahrdomu grumbâs sawillfees apskaidroto Faustu fejas, un pafaule winos eeraudsis zehlos stolkus, kuri reis Mefistofelam bija garam pagahjuschi, lai maschinu ruhkonâ, darba swelmê un zeeschanâs straujâs firdis remdetu . . . Alf muguras tee eeraudsis sen nolihstos tehwu tehwu meschus, winu purwus isstufschus lhdj

pamateem; ais muguras tee redsēs ari sawu fabriku milsu sturstenus un dailās sawas pilis, — bet pree-
kchā teem trašos nerwošs rahpulis . . . Un šchee
bešdibeni no abām pušēm šatreeks Faustus zehluma
kalnos, augstakās, wisweentuligakās wiršotnēs, tur
gan zeetas klintis, bet tur juhtas un domas weeglas
kā kaijas laidifees plahnā gaifa kahrtā. Dwefeles
warā wini eees wisdsilatajā un kraschnakajā.

Es nestinu, waj muhsu laiku Fausts wairs no-
kahps pee juhrmalas. Bet Fausta kalnos dsimuschee
dehli, jaunee kalnu ehrgli, zeeti un wareni kā klintis,
weegli kā šneega pehršlas pazelsees sawā dwehfeles
warā. Brihwi no tautu un šchkiru peenahkumeem,
brihwi no deewibu špokeem, tee pašchi few usstahdis
nefatreezamus likumus, pašchi tos pildis, pašchi ar
stingru roku teesās fewi par winau neispildišanu.
Wini ees pehdejo zihnu pret mistikajeem mahnu un bailu
deeweem, isnižzinās un peerahdis, ka deewi, un engeli,
un šachtani naw nekās zits, kā pašcha zilweka radijumi,
wina idealu fargi waj postitaji. Un tad wisi eeraudis,
ka pateesibā nekās naw mainijees — isnemot tikai to,
ka nu teem jastahjas azi pret azi ar pašcheem muhsu
gara weidotajeem — genijeem, šenā šenatnē bijušcheem,
un wehl tagad dsihwojšcheem. Gawilēs wineem pre-
ti wišas tautas un ziltis, atrodot tos par wišas zilwe-
zes šen gaiditeem, kuru dwefeles rakstīto likumu nekah-
das diferenzes nespehs aissneegt, jo nespehj prahta akšio-
mu aissneegt nekahda kritika, lai ari nebeidsamos
tahumos ašween wehl šlepena ruhša lajšo . . .
Weegli lihds swaigšnēm leesmodamas šchaufees tad
dwehfeles. Nebuhs tad wairs pašaulē aisspreedumu
un leekulibas famozito remdenās un šiltas laimes,
bet buhs: dsihwiba, špeks, darbs, dseefmas un wareniba...

Bet tad jaunais waronis pametis azis atpakaļ,
tad ašaras winam birs par Schwinguku, Mesistofelu
un defadentu truhdeem, kuri iskaisiti mehtafees gar

duhmotà apwahrſchua malu, frauſteem par baribu
tluhdami. Winſch noſtumis apglabàs ſabrutuſchos
kiltus, pa kureem winu tehwi un tehwu tehwi ſawos
pehznahkumos bija kalnu wirſotnes aiſſneegufchi, muh-
ſchigà Wiſchua augſchamzelschànàs miteklus.“

„Mani fungi!“ taiſni pret teeſneſcheempagreeses,
ſajukuſcheem mateem, ar praweefcha aiſſrautibà leesmo-
joſchu gihmi, taſ elpas neatwilkdams atkal eefauzàs, un
wiſa ſahle ſakufa weenà dſirdè: „Mani fungi!“ ne-
buhſim maſiſki, pazelſimees reiſ uſ kulturwehſturifteem
augſtumeem, aiſmirſiſim ſcho ſadaliſchanu ſwehtajàs
aitàs un nolahdamos ahschos, bet ar ſkaidru, tahli
nahklotnè ſneedsjoſchos ſtatu, pazelſimees ihſtu teeſne-
ſchu augſtumos, lai, laut reiſ, teeſa ir teeſa ihſtà no-
ſihmè . . . Ras byhtu Brenziſ beſ Schwingula,
Fauſtiſ beſ Meſiſtoſela, taſ jaunataiſ Sakja-Muni
beſ dekadenta?! Ne Schehlaſtibas pret nahklotnes wa-
ronu upureem es praſu, ne — teeſajat toſ, ziſ tee ir
wainigi, ziſ tee bihſtami, bet taiſnibas un dſihwibas
wahrđà — neaiſmirſteet galwenà, ſa winu nedrihſtat
un newarat, laut ari gribedami, paſudinat, jo apdo-
majat, ſa tee pateeſi ir tilti, pa kureem mehſ ejam uſ augſtako
pilnibu.“

Butters ſpihdofchi nobeidsa un, kamehr nahwes
klufums pahrnehma ſahli, taſ ſlauzija peeri un lehja
uhdeni glahſè.

Teeſneſchi, galwas noduhrufchi, ſehdeja, un pro-
kurors plati atwehrtàm azim beſ walodàs wejraſ
Butteri, kura taſ nefad til ſpihdofcha nebija redſejiſ...

Tikai tagad norihbeja ſahle no aplauſeem, un
trokſniſ negribeja mitetees, lihđſ priſtawſ to apmeerinaja

Teeſneſchi ſazehlàs, un pehz pehdeja jaulajuma
Alfredam, uſ brihđi atſtahja ſahli ſpreeduma
taiſſſchanai.

Wiſa ſahle lihgojàs un ſchwihſteja no ſarunàm
un uſ ſpreedumu wiſi gaidija kà elektriſeti. Wezaiſ

Lihz ar Rifutu, weenâ solâ sehdedami, lepni smaidija, grofija galwas un aprahrt skatijâs. Uri Eda notwehra jewi pee neapsiniga smaida. Gespaids leezinaja, ka, ja ween kas war glahbt Alfredu, tad tas tiks glahbts.

Wina skatijâs us Peteri, kurfch rokâs atspeedees, fatwihzîs wehrâs grihdâ, tad us fastingufcho Butteri un tad atkal us Alfredu. Bet Alfreds tai litâs pawisam jawads. Ja tam eemesla nebuhtu lihgsmot, tad wina taisni ismifumu ta sejà ismanitu. Bet Eda domaja, ka ari tam tiziba fruhstis zilaja.

Behz mas minutem teefneschi atkal eenahza, un preekschsehdetajs nolastija spreedumu.

Par wisu sahli pahrskrehja kâ wehtra, un Alfreds Lihz palika gluschi bahls, — tomehr winsch bija noteesats, lautgan tikai us 5 gadeem katorgas darbos. Beetruhzees kâ protestedams winsch skatijâs us farkano galdu, kad schandarmi to sanehma aif rokâs.

Eda fastingufi un neisprasdama wehl raudstijâs Alfreda ismifanâ, un rokâs tai us augfchu lehza.

„Noteesats us 5 gadeem katorgâ!“ nesin no fu-reenes islihdis, Rifuts winai pateiza.

Eda ewaidejâs un dewâs us iseju. Bija loti beesz, bet wina isprauzâs publikai zauri, un eeraudsi-just Alfreda peleso mehтели jau tahlu koridora galâ, ismifumâ eekleedsâs: „Alfred!“

Tas apgreesjâs un fastinga.

Es eefchu tew wisur lihdi, — wisur, wisur!“ peekerdamâs pee wina pleza, ta druschaini murminaja...

Bet Butteram fruhstis aifween wehl daustijâs sawilnotâ sirds, kad spreedumâ noklausijees, tas pahrlaida sahlei skatu, itkâ schi runa buhtu wina pehdejâ gulbja dseefma. Afinis fastreen galwâ no neprah-tigam sirds waimanâm un, leelas, afinis fastreen matoz un mati fastlejas. Ahtri, zil ween waredams, Butters dewâs us durwim. Projam, kur eelas ruh,

fur iddeenibas trofknî paščas debesis apklust. No wehl weena nomaldijusees firds.

Katru reis Butters palahwàs uf fakteem, uf gadijumeem, toš smalki sagrosidams un šapihdams daschadu peerahdijumu warbutibàs, bet šhodeen — weenigo reisi, taš ar pašchu pateesibu gribeja ušwaret. Uttai-fnot winsch newareja Alfreda tà kà tà, bet špreedumu famihkstinat lihds minimumam winsch zereja wišlabaf uf pateesibas pamateem, jo šchoreis ar wišu šawu buhtibu winsch juta taš špehku. Bet taš wairs tizeja blehscha Buttera pateesibai. Un lai muhri šakristu ap teefnescheem no wina runas, tad ari tee nepadotoš wina mahkflai, kad likuma punktis stahweja wehl neapghits.

Šit teefneschi šinaja, kamdehl špreedums tahds, un warbuht ari Alfreds lo šinaja, jau eepreeksch špreeduma isdoschanas.

Taja pat deenà, eefneegusi wajadsigo peeteišcha nàs rakstu, Eda kopà ar šikutu brauza uf mahju. Wajadsēja wišus papirus dabuht, isnemt no rentneeka winas naudū — un tad par nedelu teem jau bija jadodas projam.

Kahdu wehtru Eda juta šawàs kruhtis un kahdu štiprumu wišos lozetkos!

Runat wina ilgi newareja. Zeeta, žif wareja ari šikuts. Beigàs taš tatschu neištureja un šahka brihnetees par Buttera runu un par to, ka teefneschi taš naw atšinuschji. Winsch runaja, reis eefahzis, par šcho un to, prasija ari par Edas juhtam par Alfreda nelaimi. Bet Eda tam atbildeja stingri, gaischi un meerigi, ka Alfreds to esot pelnijis, šchi neka tur newarot un ari negribot lihdsset.

Pee Petera ta apnehmàs neeet tamehr, kamehr pašchu reisi teem ar Alfredu buhs prom jabrauž, — lai nu noteef weenreis winas griba . . . Wina par dauds labi juta, ka tam tà wišadà šinà jabuht.

Wiszbreesmigakais, kas winai wehl bija jāstur, ta bija šķiršchandš no mahtes. Buhtu jel Peteris no zeetuma kļaut, — bet tam weseļš mehnešis bija wehl preekščā. Wina bijās, ka mahte nepahrzeetis, kad dabuhs sinat, kur wina aiseet. Bet laika winai palikt wairš bija tikai weena nedela. Par tām trim nedelām — starp winas aiseešchanu un Petera atgreeschanos — mahte, kura jau tagad bija tik wahja, wareja nomirt. Sehws, mahte, winas muhschš un Peters — tee wiši bija Alfreda upuri. Bet kas winu dsina Alfredam lihds, ta wina newareja un ari negribeja isprast, tas bija tik stipriš, ka wišu kruhti winai aisehema, no pleza lihds plezam un tam walti buhtu pretotees.

Istabas galā winu sagaidija mahte, no aukstā seemas wehja kaschozinā šatinusees.

„Nu?“ wina jautaja.

„Noteesaja, sinams, — kā nu zītadi!“ Ēda loti weenaldsīgi, pat pajautri istahstija un, aptwehrusi mahmuliti, eewadija to atpakal šiltajā istabā.

Sawu apnehmumos Ēda ari ispildija.

Alšbraudama ta ilgi stahstija mahtei, ka Alfredš nu gan esot wišu winu dsihwi ispostijis un tamdehl pelnot katorgu, bet šchāi esot wina tik loti šchēhl, ka wehlaš šchi dsihwot newaretu, ja tagad tam neispalihdselu wišmas ar pahriš šints rubleem. Mahte dauds neko nepretojās Ēdai.

Tad Ēda wehl stahstija, ka Alfredš tagad buhšchot jau tahlu zelā. Ramehr tad nu šchi warešchot winu panahkt un wišu isdarit, kas wajadšigs: — eedot naudu, kas neesot isdaramš bes šchahdeem tahdeem raksteem, atwaditees u. t. t., tamehr warbuht paešchot nedelaš trihs, tamdehl lai nenoskumstot.

Mahte brihnejās par to un pretojās, bet beigās tās abas israudajuschās, isšchēhrās.

„Par nedelaš trihs Peters buhs kļaut,“ bija atwa-

dotees pehdejee Edas wahrdi, un wezâ mahte zifko pasmaidija par to.

Eda isbehga no mahjas, zif ween ahtri waredama, — tã noseedsneeks, pat atpakal bihdamàs atskatitees.

XX.

Zif wafara karsta, til seema bija falta: fala un putinaja weenmehr. Pilshehtas baltais zeetums, kurfch weentulsch pazehlàs stary pelekàm toka mahjelèm, zeeta wiswairaf. Logi bija stipri, ar beesàm dselsim norestoti, bet sneega un wehja restes neaistureja, tee sprauzàs eekschâ pa stiflu schkirbàm, un zeetunneekem, tad pee loga tee peegahja, bija pelekas sejas no aufstuma. Kas lai fakurina leelo ehfu? Tamdehl ari durwis weenmehr zeeti stahweja un tamdehl zeetuma koridorš bija pilns nepanesamas degutas, nemasgatas welas un puwuma smakas. Dsihwofla twaitkem klast jauzàs nowahritu sirau un lahpostu twaiki. Kad no ahra eenahza koridorâ, tad kaskâ elpa spreedàs un tã meegš mahzàs.

Jo tahlaf no ahras durwim us eekscheeni, jo gaisš smazejoschaks. Uis pirmâ koridora, us kuru isnahza wispahrejo kameru isejas, steepàs zeefchi noslehgtš otrš koridorš. Pa abàm pušèm tajâ bija durwis pee durwim. Uis tãm atradàs weentulas kameras, weenâ no kurâm sehdeja Peters.

Dselsš gultina ar madrazi, par deenu pee seenas peeflehdsama, noleekamais skapis ar galdinu wiršû un solinsch, — tàs bija kameras mehbeles. Uisrestotais lodsinsch bija aissalis un pastahwigi asaroja, faltais muhris nemihligš, apdausits un notraipits.

Weenatnê te Peters wareja isdomat domy domas — waj preefsch wisas dsihwes. Un nesin, waj otrš bija leelajâ mahjâ, kam til dauds buhtu ko domat. Sewischi pehz Buttera runas un pehz Edas atwadišchanàs winam jau masleet paguruschàs domas ar jau-

nu sparū atmodās. Winšch nu pilnigi atfina, ka tas nebija ihsts semkopis, par to tas ņewi lihds ņchim tu-reja. Winšch bija maldijees, domadams, ka lihds ar 7 gadus nostrahdato semes darbu bojā aiseeņhamu, tam ari paņham labaki buhtu mirt. Pawiņam otradi. Nekad winšch nebija tā wehlejees dņihwot tā tagad. Welti ņaltums ņeenas ar ņarmu pahrlahja, welti wehņsch pa logu lausās, sem ņawa dņeltenā ņchinela winšch ne-ja leelu karstumu un leelu ņpehku. Zif tagad jautajumu winā nebija ņazehlees, kuri rinkojās, un ņapinās, un ne-wareja atreņchgitees! Bet tos wiņus wajadņeja atreņch-git. Winam uņauņa weņela, wehl pawiņam neņinama paņaule; ņareņchgita, miglā tihņtita, kurā welti tas me-ta ņawus ņtatus, migla winus aprija un atpaņal tee nerahdijās. Winam bija jau pahri 30 gadeem, tam-dehl bija jasteidsas, ja ņchai miglai tas zauri gribeja iņlaustees.

Zif weenaldņiga tagad winam seme, Grihwas un wiņs, ņas ar tam ņaistās! Ja wehl nabaga mahte ne-wahrgtu, tad winšch buhtu brihwafais zilweņs uņ pa-ņaules un ari dņihwafais. Pateeņi, ka trā ņahwofli zil-weņs war laimigs justees, ja tas ņawu mehrki apņinas un tiz, ka reiņ tas uņ winu warēs ņwabads doties. Un mehrkis Peterim bija dedņinoschs tā leesma. Wi-ņi tehwa ideali ņen winam bija ņabirņuņchi, ap-tahrtneņ dņihwei ari nebija nekahdu wadoņchu ideju, nekahda tikumiņta ņkeleta. Dņihwoja wiņi — ehda, dņeh-ra un netikumos ņlihta tā ņenat Romā — un wiņ-wairat pati jaunatā paudņe. Kas tas bija, ņas winu tureja pee darba, pee kreetnibas un taiņnibas? Wee-nigi tehwa labās audņinaņchanas ņpehks un darbs, bet wajadņeja reiņ kahjai ņlihdet — paņaudet eerasto ņahwofli, uņnento darbu un iņti pee walas, kuras ta-gad winam bija atliku likām — un winšch pilnigi eeraudņija to ņchaufmigo beņdibeni, par kuru tas lihds ņchim bija tā behrns beņ behdam pahri ņtaigajis, ar

darba trofni aufis few kurlas potaisidams. Ihtti Butters bija atwehriš wina dwehseles logus un ar šawu runu pawisam šatrizinaja wina dšihwibas špehtus.

Winfch fina, ka zilwekam ir jadsihwo tapat ka wisa daba dšihwo, bet winfch juht ari, ka war dšihwes besdibenus isdibinat un atrast ihsto dšihwibas talifmanu, wajaga tif raktees eefšhâ winâ. Warbuht, tas jau no kahda ir atrasts, bet zilwefi tif neredš to, tas jau beeschi tâ noteef. Sawâš neezigajâš wehstures finafchânâš parafnajees, winfch atrada, ka ari Româ reis wisi deewi un tikumi ir šagahšufchies, un laudis kluwufchi bes kahda pamata, weeneem nebijis ne maises lo ehst, otri pat ar lafstigalu melêm warejušchi šawus gardedibu apflahpet. Tad brahli Grafchi mahzijušchi waldneekus, lai semi šadalot, bet tee bijufchi jau tahdi, kâ Buttera Mefistofels šawâ muhscha galâ, un tif bijis teem špehta, kâ nokaut brahlus Grafhus. Bet nahkufchas meshonu tautas, iswedufchas Romas walsti no bada un pahrpilnibas posta, un fristigee teem dewufchi jaunu Deewu un jaunus tikumus.

Lihdšigs kritifš laikmets wehl Peteram bija finams no wina šaimneezibas grahmatâm. Uri widus laikos, korporaziju laikos usnahkufi tizibas un tikumibas kriše. Kâ pamats winai bijis Amerikas un Afrikas bagatibu peepuluhšana Eiropâ, no weenas puses, un korporaziju masrafchiba, no otras puses. Šazehlfchâš milšigas zenas us wifseem produkteem un, kas algu waj renti nehmis, kam par naudû bijis japehrf usturs un wifš zits, tee atkal tâpat kâ Româ, eeflihufchi galejâ nabadsibâ, kamehr rafshotaji un naudaš peewe-deji apreibuschi no pahrpilnibas. Atkal neweens netizejis, kad kahds Bodens usrahdijs ihsteno posta awotu un ifejas fleedi dabigâ rafhofchanas brihwibâ. Lihdš ar Bodena mahzibâm radufš Lutera tiziba un tikumiba, un wefelas tautas bijufchas atkal glahbtas no iswirtibas. Šautšaimneekš Adams Smits wifu pa-

fauli aifrahwis ar Bodena ideju, us kuras lihds fchai deenai wifa fainneeziškà dšihwe pamatojas . . . Warbucht ari tagad bija tahdi Grakchi un Bodeni un ari Kristi un Mahrtni Luteri, tik laudim bija tumščas azis. Wajadseja tikt pee pateesibas, eekams wehl wisi nebi- ja noslihtušchi Romas besspehkà. Zif nepanesami tas bija, ka wehl lihds šchim winšč tikpat kà neka ahrpus fawas fainneezišas jautajumeem nebija lasiis.

Nekas zits tà nebuhtu spehjis fatrizinat wina domas par pašauli kà Buttera runa. Winu nodarbi- naja jautajeens, waj Butters jau nenojauda, kaut ka tam lihdsiga, kas bija Grakcheem un Bodeneem finams. Winšč pareisi šaprata wezo un jauno paaudsi, — winšč bija ismanijis ari Petera šchaubigo mehrki wina darba reibont, beidsot likdams us Mefistofela pašauli dotees ari tam. Un wai winšč nupat jau nebija ze- lã us to? Peters šewi jautaja. Zif tahlu no wina islikàs Buttera runa, bet zif ahtri wina pehdejee peedsih- wojumi un atšinas bija aifrahwuschchi us to? Apšinau ir milšcha šahjas: — ja muhsu tehwi nihdàs, tad tee us weetas šahwedami, wifu muhschu weenas wistas dehl wareja kihwetees, bet winu dehli jau par gadu desmiteem us preeščhu šawu zihnas lauku pahredseja. Uu tagad, ja Alfreds wifu šawu politiku usreis winam buhtu preeščhã zehlis un peerahdijis, ka reis tam buhs Grihwas jaatšahj un tomehr Alfreda taišniba jaatšihst, tad teescham winšč weenã deenã to buhtu išščkihriš, waj nu Alfredu us weetas noššdams, jeb tuhli atstahdams winam šawu mahju. Atšina ir tas patš, kas kultura, un pehdejã — energijas taupišchana. Bet tad wehl winšč nebija tas, kas tagad, un Al- fredš ari wehl zitadneekš. Šchi ahtri škrejoshã apšina tagad bija winu nowedusi par weselu paaudsi ahtraf pee Mefistofela prinzišpem. Un šahdu milšu ahtrumu newareja šasneegt apšinigais gars! — škreet un škreet nahkotnes besgalibã, lihds šchauršmas to pahrnem, kad

apstatijses tas eerauga ap sewi wairs tilai muhschibas dunonu? Waj tahds schaufmu tahlumâ isgaisstoschs nebija ari Buttera kalnu waronis, stiprais, warenais sewis deewinatajs, sewis teefatajs un sawa zela gahjejs?! Un waj tee lauschu bari, tās lauschu lihgsmes, kas wina waroni gawiledami fanehma, nebij tik muhschibas dunona? Wai ne tamdehl Buttera balsis tik sahpu pilna waimanaja?! Schaufmiga weentuliba tomehr no ta warona pretim dweša . . .

Bet tas, kaut ari aif 600 miljonu juhdsēm flehpjoschais spofs, tomehr bija kaut kas patees? Zitati tatschu winschu nespehtu Butteram tahdas praweescha aifrautibas eedwest. Bet ja ari tā, tad Butters bija tomehr tik Bileama ehfelis, bet ne patš praweetis: wina runa issfaneja, issuda, un otrā deenā tas atfal turpat runaja otru runu par kniseem, uš fureem sawus klientus attaisnot, jo flawenajam adwokatam wirsū mahzās prahwa prahwas galā, tas newareja wairs apstahtees un dewās aif ween leelakā ahtrumā uš preeschu. Par winu karajās kaut kas kā smaga bumba, jo tahlaki winschu to atgruhda, jo spehzigaki tā swehrās atpakal, un kad beidsamos spehkus fanehmis, tas to wistahlak atgruhdis, tad augsti atskrehjusēs sweedisees beidsamo reisi ari wina listena bumba, un isgaisis Butters ka sapnis.

Uri Petera fatrizinato domu bumba taisija arweenu leelakus fwahrsteenus, un domajot winschu beeschi nogura lihds nahwei.

Noguris no sawām domām un staigaschanas pašaurās kameranā telpu, winschu tad fatinās stiprak sawā gaischdseltenā schineli, falsstoschās kahjas uš solina sawilzis, tina tās plato, ihfo biffchu galos un, ušfehdees tām wirsū, ar fruhstim uš galda usfuhzees, no aufstuma un domam raudsija snaudeenā glahbtees. Bet snaudeens nenahza nogurdinatās smadsenenēs un, uš weetas fehdot, tas juta, ka par muguru sah

faltums weltees. Kruhtis ari jau fahpeja un rokas
 bija isdilufchas. — Ar winu gan zeetuma usfraugs
 faudfigi apgahjās, labi sinadamš, zil newainigam tam
 bija jaispilda likuma noteikumš, pat atsewifchā kame-
 rā winu eelika, kad tas paluhdsā, bet faltums bija ne-
 zeeschams. Winu mozija kruhschu fahpes un fahfs.
 Tas buhtu breefmigi — winam mirt! Tagad mirt
 kad tilko atfina modufēs! Sposchato sibenu apleetās
 lejās pamirdš wina nahkotnes darbs un pahri lejām,
 tā balti degofchas upes aislokas atfinas pawedeeni. . .
 Utkal faltums un fahpes kruhtis un klepus. Bet ta-
 fschu tikai pahriš nedelu wairš jaiszeefch.

„Ne,“ peetruhzees winsch flali eefauzas un, pee-
 ffehjiš pee durwim, raugās zaur stikla lodfīnu, waj
 koridorā nemanis fahda usrauga: jateiz tatschu, lai
 krahfni aifkurina. Bet tā tā tur naw neweena, tad
 fildidamees atkal winsch fahf fstreet pa istabu, un plato bit-
 fchu gali plihfch weenā takti ar koka tupelu diponu.
 Waigu gali winam fīli metas un azis isdfeest. Laiks
 ir nedfirdeti faldš, bet zeetums teef pa wezam apfuri-
 nats, tā fīltā laikā. Šif konfervatiwa ir wifa pasau-
 le, til alla un nomahzofchi nefustiga. Un tahdai gau-
 fai zilwezei Butters aif 600 miljon juhdsēm swaigni
 eedebsina! Bet swaigfchnu ir til daugf un tajās pa-
 fchās debefis ir wehl plati, dilstofchi mehnefchi un fa-
 tafufchās faules. Ras tad lai nofer mafō falminu,
 kad winam flihfstot wefelas feefstas ap to apfahrt
 peld un wilina. Slihfonis keras pee weena, oira
 warena bluka, bet bluki ir fmagi peemirkufchi, fa, pee-
 durotees pee teem, winsch lihds pat duhnam nogrimst.
 Bluki atkal pazelas, bet slihfonis noguris nogrimst un
 neteef pee falmina, pee mafās swaigfnites, pamirdfo-
 fchas aif 600 miljon juhdsēm. Wifš, wifš tas winam
 jaisdomā, jaisdibinā.

Pahriš nedelas pagahja, kuras preefch Petera
 bija neifbeidsama juhras wilnu mehtafchana un ruht-

ŝhana. Bet tomehr wiſch bija iſſitees malâ — un atlaiſchanas deenâ taſ ar pateizibaſ aſarâm ŝchihràs no zeetuma, kura weentuligajâ kamerâ — tahli no iſdeenas notikumeem un plahpâm—ŝchis puſgads wiſnam kluwa puſdſihwes wehrts. Ŝchaura jau bija wiſna kamera, bet atkal — ne plaſchums, bet dſikums ir pirmâ weetâ ſtahdamſ.

Upwilziſ ſawa paſcha drehbes, taſ pa ſeemas zeku kaſjâm dewâs uſ Grihwâm — brihwſ, leelſ un eekſcheji ſpehziſ.

Grihwâs wehl logâ uguns dega . . . Wiſſ ahrâ bija tumſchſ, melnſ un auſu pilnſ. Peters, ar ſawâm iſdilufchâm rokôm aptwehriſ ſlimâs mahtes plezuſ, raudſijâs winas mihlâs, eekrituſchâs aziſ un klaufſijâs ahrâ elpoſchanâ. Waj tad pateefi mahtei bija jamirſt?! Un pehdejais gads bija winas modro dſihwibu iſpoſtijis? Kadel mahte bija faſlimuſi, waj dabudama par Edas aiſeefchanu ſinat, waj newaredama ſagaaidit wina, waj ari bija ſaſaldejuſeefſ, weena pate ſawuſ pahrs lopuſ kopjot? Neweenam neka wina nebija teiſuſi, tikai rentneeki eeraudſijufchi winu ſlimu, beſ ſamanas gulot. Aiſ loga ſaſaluſcho zerinu kruhmi, kâ drahſchu lihkumi ſchwadſeja, auſâ leekdamees nemitejâs eefteepo dſeefmu ſchallt failajâs papelêſ.

„Maht!“ murminaja Peters, neiſſakamâs ſahpêſ mahtes karſto roku ſew pee peeres ſpeefdamſ . . . Weſela juhra pahrmetuſu winam lauſâs no kruhſtim, kad wiſch eedomajâs mihletâs mahtes nahwi. Un ne weena wahrda wina wairſ neſaprot. Tikai eekrituſcho kruhſchu dobumſ ahtri, ahtri zilajâs, un ſatwihkuſchais kaſliſ elpojot trihſeja. Winas mihlee ſiltee ſkati, kaſ winu tâ luhdſa par wezumdeenu meeru un laiſmi! Un mirt no wiſeem atſtahtai! Uri tagad, kâ jauna meitene mehtadamâs, wina lai ſahpêſ murgo par to, ka tur paſaulê behrni beſ goda, un mahte, kura kunga gaitas iſtaigajuſi, toſ klehpi neſdama, atſtahta

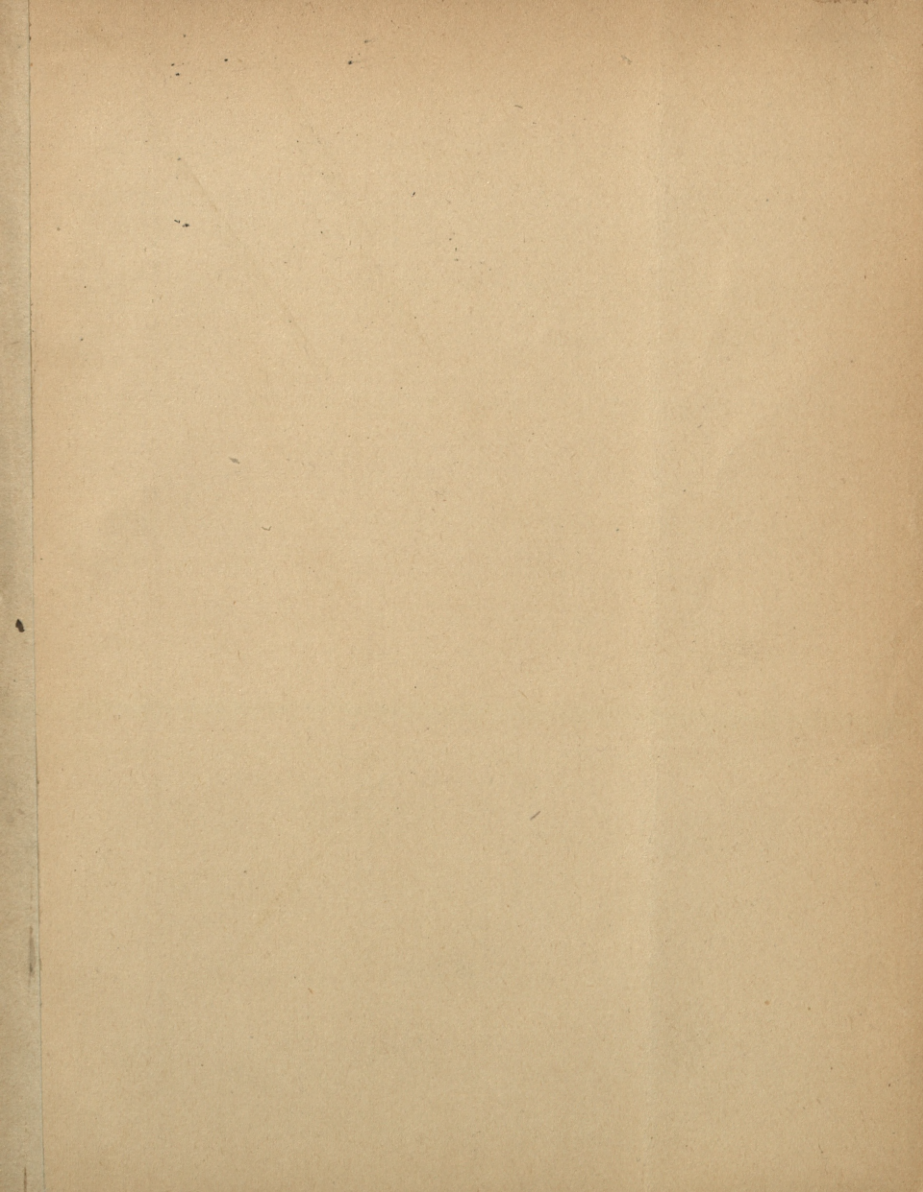
weena. . . Dseedadama atzehrtas ahra durwš un kriht ar blahšchonu zeet, wehjam eesweedsotees un gahles šwirgšduš gar wišu istabas šeenu noberot. Kentneeki jau šen guš nomigušchi. Naktis melna un autu brahšmas pilna. Un šo lihds wišaspasaules laime un špehtu šchwihga, kad mahte išmišumā mirst, — wina laipnām, šilām azim šmaidošchā mahte. „Maht!“ — wišch aptwer winas kruhtis un šabruht uš gultas malas. . .

Tad wišch aišmeeg un murgo, ka mahte peeze-
las un tapat notwiškusi, ahtri karsti elpodama, dseed:
„Dehlin! seemas tušchoš šaroš weefulš wirpulo un
šten. Dej gar melnā mehneš gihmi mutulošchu twaiķu
pulkš. Dehlin! wezo šawu mahti neaišmirsti it nekad;
Šewim azis, waigs no winas, prahtš un juhtas tew
no tās . . . Tahli šneega štraumes šchaujas, lihdsi
winām ari tu, un pat šwaigšnēm ašras nobirst un pat
wehtras škumji ruhš. Škumji wehtra gahles graudus
šmailo behršu šarpā treez, tik kà šahtans, melna puh-
ze, špahrneem plihšchot lihšmi šmej.“

„Mahte!“ ištruhzees wišch eebrehžās . . . Bet mahte
bija jau nomiruši, un winas walejās išteptās rofas
šatwehriš, wišch juta jau šaltus nahweš šweedrus uš tām.

L5357.

L5357

29. ZFD. 1926

LATVIJAS NACIŅĀLĀ BIBLIOTĒKA

0310023620

